

2602

16. liv.

William Long.

By Biblioth. Dönlhara A. . . 0 - -

045

F11157-

DUKE
UNIVERSITY
LIBRARY

Treasure Room

DACTYLIOTHECA

S E U

GEMMARUM ANNULORUMQUE

E X

ABRAHAMI GORLAEI

ALIORUMQUE ERUDITORUM

CIMELIARCHIIS PROMPTUARIUM.

DACTYLOTYPE

CHARLES W. BARNES

ALFRED W. BARNES

ALFRED W. BARNES
CHARLES W. BARNES

Gorlaeus hic in arte scalptus, as cui,
Argentum, & aurum, Roma quod vel Gracia
Signavit & aquam, gommeque & caris lapis
Olim & chustis destinatus annulis

Perennitatis gratiam debent sua.
Nunc expiratur an Metalla a saeculis
Qui vindicata saeculo nostro dedit.
Ipsam futuris dent Metalla saeculis.

HUGO GROTIVS.

ABRAHAMI GORLAEI
ANTVERPIANI
DACTYLIOTHECAE,

SEU
ANNULORUM SIGILLARIUM

Quorum apud Priscos tam Græcos quam Romanos usus,

Ex Ferro, Aere, Argento & Auro

PROMPTUARIUM

PARS PRIMA,

collectis aliunde & ineditis & editis Annulorum
figuris auctior;

cum explicationibus

N. interius

JACOBI GRONOVII.

LUGDUNI BATAVORUM,

Excudit **PETRUS VANDER AAE**, Bibliop.

clō lō c xcv,

LIBRARY OF THE

UNITED STATES

DEPARTMENT OF THE ARMY

OFFICE

OF THE ADJUTANT GENERAL

WASHINGTON, D. C.

RECEIVED

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

Tr. R.

736.3

6669D

Pt. 1-2

Reverendissimo & Serenissimo

PRINCIPI AC DOMINO

D. E. R. N. E. S. T. O.

D. G. ARCHIEPISCOPO COLONIENSI,
*S. R. J. per Italiam Archicancellario, & Principi
Electori, Episcopo Leodiensi, Administratori Mo-
nasteriensi, Hildesheimensi ac Frisingensi; Principi
Stabulonensi; Comiti Palatino Rheni; utriusque
Bavariæ, Westphaliæ, Angariæ & Bullonii Duci;
Marchioni Francimontano &c. Domino suo sermo*

ABRAHAMUS GORLÆUS

S. D. P.

NOVELLO huic fœtui quem potissi-
mum defensorem contra vitilitiga-
torum morsus deligerem, anxie mi-
hi disquirenti, commodum se obtulit
tui, Serenissime Princeps, recordatio; cœpi-
que extemplò mecum has inire rationes, non
posse hunc meum Libellum aut digniori aut
meliori offerri Patrono. Et cùm propè innu-
mera essent quæ in hoc me animarent; fami-
liæ,

A

liæ, inquam, tuæ toto terrarum orbe clarissimæ decus atque splendor : imperii quod in tot populos geris magnitudo : animi regii tam augustæ virtutes, ac ingenii divini adeò præclaræ dotes. fecit tamen inprimis insignis quæ in te splendet erga omnes humanitas, & in litteras, earumque Professores studium, ut auderem. Quidni autem auderem, cùm te publico mortalium consensu, bonarum artium Præstitem, ac seculi nostri Musagetem appellari audiam; & ut omnium elegantiorum disciplinarum peritissimum, ita & Rei Antiquariæ summum admiratorem atque cultorem eximium esse intelligam? Est quippe Antiquitatis hoc studium Bavaricæ stirpi jam inde à multis seculis peculiare, & quasi gentilitium, quod à maioribus tanquam per manus traditum etiam nunc in seris magis magisque viget Nepotibus. Testis mihi locuples locupletissimum illud Serenissimi Fratris tui Wilhelmi Bavaricæ Ducis Museum, quod Monachii visitur, in quo præter rerum naturalium, dico fossilium, plantarum exoticarum, animalium peregrinorum incredibilem copiam, spectare licet Rerum Antiquarum, Statuarum, Marmorum, Numorum, Gemmarum, & si quid est

est quod ab arte & vetustate aliquam meretur
laudem, tantam congeriem, ut in stuporem
det spectatores quosvis, adeò ut primas inter
omnia Principum Europæ Tameia meritò
obtinere censeatur. Hæc causa fuit, Serenif-
sime Princeps, quod te huic meo labori ceu
tutelarem Deum legere ausus fuerim: qui vel
hoc solùm nomine tibi gratus acceptusque
sit etiam atque etiam obsecro, quod ab offi-
cioso profectus animo, tuo præsidio tutissi-
mum se fore persuasum habet. quod si cogno-
vero, abunde impensis, abundè industriæ,
abundè mihi satisfactum putabo; eritque in
posterum animus vel majorâ sub tanto muni-
mine moliri. Summus Parens, rerumque
conditor Deus, vota consiliaque tua, Serenif-
sime Princeps, ad Reip. Christianæ salutem
secundet. Delphis Bat. Kal. Octob. Anno
CIO IO CI.

C A N D I D O
D A C T Y L I O T H E C Æ
M E Æ I N S P E C T O R I

S. D.

Recte, ut reliqua omnia, a primo rerum Parente comparatum est, quòd hominum singuli latente naturæ instinctu in tam diversa rapiamur vitæ studia: cùm enim tam innumeræ ac discrepantes habeantur vitæ professiones quibus indigamortalitas se tuetur, ac oblectat, nec unius hominis ingenium omnium possit esse capax; quis non in eo summam admirabitur Providentiam, quòd non omnibus unam indiderit mentem Deus? Perpulchrè Poëta:

Mille hominum species, & rerum discolor usus.

Velle suum cuique est, nec voto vivitur uno.

Huic literæ ac Musæ, illi arma sunt cordi; est quem Agriculturæ paternaque delectant rura; est alius cui Mercatura & Lucrus ille Deus curæ. hunc Architectura, illum Pictura afficit. Sunt & ignobiliores animæ quibus magis arrident Sutoria, Fullonia, & si quæ aliæ sunt artes illiberales, ac sordidæ. quæ tametsi singula quasi sociatis operis mortalium commoditati, ac salutis generis humani studeant, longè inter hæc exuperant, quæ quòd libero sint digna homine, vique potius ingenii quàm externo manuum adminiculo constant, Liberalia censentur studia. Hisce ego à primis adolescentiæ annis delectatus, rerum præstantium indagine atatem

etatem omnem occupatam habui; præcipuè verò Historiæ & Antiquitatis cognitioni (sine quâ vita nostra mera caligo & tenebræ plusquam Cimmeriæ) non minimam temporis partem locavi. Postquam enim partim propriâ industriâ, partim doctorum virorum (quibus, ut Lepades scopulis, perpetuò adhæsi) colloquiis rerum præscarum notitia sensim mihi succrevisset, nescio quo fato in antiquorum Numismatum Jeweïan delapsus, rei que dulcedine allectus, totum me trado huic contemplationi: & tanquam in Collegium IIII virorum Monetalium cooptatus, nihil præter Numos veteres somnio. nec satis mihi fuit omne scriptorum genus qui hoc argumentum tractarunt, accuratè evolvere, & ad vivum expressas in chartis effigies intueri, quin ulterius progressus cæpi ipsemet in ipsa archetypa studiosè inquirere. quid plura? habui, & tanta ubertate ut voto sim superatus meo. Nam præterquàm quòd ferè omnia quæ passim apud Hubertum Goltzium, fulgidissimum illud Rei Antiquariæ sydus, Antonium Augustinum, Antonium Pisonem, Fulvium Ursinum, Sebastianum Ericium, Gulielmum Choulium, & Æneam Vicum extant, ad manus nostras pervenerint, tam fausto sydere Pop. Rom. Genius me afflavit, ut complura alla Numismata consecutus sim, quorum apud hos nulla extat memoria, aut delineata effigies; inter quæ palmam obtinent Græca ex argento aurove. Quæ res efficit, adhortantibus maximè amicis, ut cæperim cogitare de Paralipomenis Numismatum antiquorum edendis, intelligo Appendicem eorum quæ hætenus aliis intacta & indicta Autoribus. Sed cum nondum ad eum me pervenisse numerum viderem, ut justo complendo volumini sat essent, extrema adhibita

diligentia, ad notos, & ignotos æque perscribo amicos, inquirant sedulo etiam atque etiam moneo, ut quicquid Rei Numaria quâ pretio quâ prece haberi possit, ad me transmittant. Dum in hanc curam incumbo, & undique quod in usum meum facere possit corrado, magna Anulorum Antiquorum ex omni metallo, & Gemmarum felici illo artium seculo incisarum, copia ad me mittitur. Quo tanquam incomparabili comperto thesauro, statui priori consilio aliquantisper immutato, Paralipomenumque editione in commodius tempus rejecta, de Anulis aliquid scribere, & Dactyliothecam hanc præmissi loco tibi dare. idque duabus potissimum de causis, primum quod ob rei novitatem, & argumenti jucunditatem ab amicis, ut hoc facerem, pænè convitiis urgerer; secundò quod hæc Anularia materia Numorum cognitioni sit affinis adeò, ut mutuas sibi præstent operas, & altera alterius indigeat luce. Fuerat quidem animus libellum hunc adquectiorem, moleque majorem tibi afferre, sed operarum ignavia, ne dicam perfidia delusus, voto meo, & fortè etiam tuo satisfacere non potui. Interim hoc nostro quasi abortivo fætu utere, fruire: qui exploratoris vicem obiturus, si læta retulerit, seque tibi gratum fuisse renuntiet, propediem reliquam non solum Anulorum Gemmarumque, sed & signorum, fibularum ac monilium antiquorum, Deo vitam & vires largiente, expectato editionem: tandemque Numismatum illud rariorem opus, modò diutius nos sol aspexerit, aspicias & inspicias. Hac spe Vale, ac nostris conatibus fave animo, linguis.

ABRAHAMO GORLÆO

V. C.

AEL. EVERARDUS VORSTIUS

M E D I C U S

S. D.

Post continuam quindecim annorum peregrinationem, quâ plerasque Europæ Sapiëntiam addiscendi studio adii & insedi regiones, domum postliminio reversus, cum res etiam patrias noscendi, virosque doctrinâ claros salutandi desiderio, Bataviam nostram obirem, famâ nominis tui excitus Delphos ante omnia mihi contendendum putavi; ubi pro singulari tuo candore humanissimè acceptus, satis eloqui non possum quantis promeritis me tibi obnoxium reddideris. Nam si quid unquam in hac vita mihi accidit jucundum, fuit paucorum illa quibus apud te fui dierum consuetudo, præ quâ, ita me Phœbus amet,

Εγώ τ' ἂν ἔτ' Αμαλθείας Βελοίοιμιν κέρας,

οὐτ' ἔτεα πενήτηντα καὶ ἑκατὴν Ταρῆος βασιλεύσῃ.

Non faciliè dixerim quàm inter reliqua mihi fuerit volupe uberrimam illam Rerum antiquarum apud te conflugem summo cum animi mei stupore intueri, singulaque minutim perlustrare, ac digitis contrectare. Dispeream si quid in hoc genere vidi præclarius, rarius, & simul copiosius unum in locum congestum: quo nomine te faciliè cum quovis condo hujusmodi reliquiarum adservatore posse certare, fere juraverim.

Con-

Contigit quidem mihi toto illo novennio , quo Italiam incolui, omnesque ejus perreptavi angulos, multa eaque præclara antiquæ supellectilis inspicere conditoria, præsertim Romæ, Neapoli, Florentiæ, Bononiæ, Venetiis, aliisque claris Italiæ oppidis: Vidi & aliquot in Germania, aliisque in locis: vidi, inquam, & diligenter inspexi: sed ingenuè dico, & citra ullam adulationis notam (nec enim pâlpo alicujus esse didici) nullibi tam præclara, tam rara, tam copiosa unum apud hominem simul collecta. Testes mihi in hanc rem erunt quicunque Vetustatis gnari, tuum, & aliorum perlustrarunt Tameia. Hinc tantum ex inopinato conspiciatus venerandæ Antiquitatis thesaurum, in stuporem datus, in hæc Poëtæ verba eo tempore me prorupisse memini.

Venimus ad summum fortunæ: pingimus atque

Pfallimus, & luētamur Archivis doctius unctis.

Ratus nullum amplius superesse culturæ ingenii genus Belgis nostris hodie incognitum; & ut omnis elegantioris litteraturæ gloriâ, ita & Rei Antiquariæ laude nostrates nulli jam concedere genti, nec Romulea propemodum excepta. Cœpi itaque ab eo tempore magis magisque te amare, colere, & *ὡς ἱερὸν ἔργον* admirari plurimum. Cùm verò complura apud te visu adserventur dignissima; tribus tamen potissimum mihi præcellere visus es: Primo Numorum Græcorum, ac Romanorum Consularium, seu qui Reipublicæ & libertatis temporibus magna ex parte cusi sunt, raritate copiosa, copiaque rarâ: Secundò, Anulorum sigillarium ex omni metallo, numero & pulcritudine: Tertiò Gemmarum summâ arte olim excisarum aut incisarum abundantiam incredibili. Quorum trium
cùm

cùm per se singula ad laudem & nomen comparandum
fatis videri possint, quid tibi deberi putabimus, qui
hæc omnia simul collecta servas? & ita servas, ut frui-
tio sit publica? Æternam profectò ab ingenio & in-
dustriâ famam: quam non levi accessione auctum iri
arbitror, si quæ inter hæc latent plurima, peculiaria,
aliisque indicta Antiquitatis scriptoribus, in lucem
bono publico etiam protrahas, typisque vulganda cu-
res. Dactyliothecæ, seu Anulorum antiquorum, qui
apud te extant, editionem, te parare intelligo. si ita
est, est quod ex animo læter, cùm tui, tum Reipubli-
cæ litterariæ causâ: tui, quòd hinc immortalem tibi
comparatum iri gloriam certò prævideam, cùm homo
Belga primus in hanc arenam descenderis, nostræque
Genti rem Romanam non minus & notam & curæ ef-
fe, quàm ipsis Italis ostenderis: Reipublicæ verò,
quòd studia litterarum hisce opibus & tanquam copiis
auxiliatricibus non mediocriter locupletata & adau-
cta iri confidam. Hortor igitur, & communi omnium
litteratorum nomine te obsecro; ut cœpto operi infi-
stas, propediemque novam & avidè concupitam no-
bis exhibeas Dactyliotheecam: quâ interim frui liceat,
dùm in Numis & Gemmis eandem præstiteris operam;
in quibus sat scio quod miretur habebit Italia, habe-
bit Germania, habebit Gallia. Cui desiderio publico
si parueris, Laurinos, Goltziosque redivivos in te su-
spiciet Belgica, suspiciet Orbis. Vale, Vorstiique tui
(nescio quod me tibi temperat astrum) memor vive.
Lugduni Batavor. Kal. April. Anno crio. id. xcix.

IN
ABRAHAMI GORLÆI
DACTYLIOTHECAM
& Gemmarium.

*S*icut ab anellis lapides, & flava sororum
Transferre in calices succina ludus erat :
Sic e thesauri medio Gorlæus in istum
Has gemmas librum transtulit ipse sui :
Ut quæ vix poterant auri mercede parari,
Has vili partas Lector haberet opes.
Musæ, quæ doctis scriptoribus atque libellis
Et decus & laudem præmia rara datis,
Gorlæo e vestris gemmis propèrate coronam.
Sin minus, e gemmis instruat ille suis.

Josephus Scaliger Jul. Cæs. F.

IN
ABRAHAMI GORLÆI
DACTYLIOTHECAM
JANI. DOUSÆ

Scazontes Trimetris intermixti.

*C*ontinuo ab usu, temporisque longinqui
Edacitate Aurum ANNULOSQUE consumi,
Ipsasque Gemmas; nec pretio esse tam carum

Ra-

*Rarumve quidquam, quod diurnet in terris;
Vetus querela est; cui fidem ipsa res fecit.
Sed hæc prius fuere; nunc rerum vices
Fors vertit, ex quo Patriæ expensum suam
DACTYLIOTHECAM ferre comit as cæpit
GORLÆA; cujus arte & ingenii primùm
Virtute factum est, ANNULI ut perennarent.*

IN V. C.

ABRAHAMI GORLÆI,

Affinis sui

DACTYLIOTHECAM

BALDUINI BERLICOMI

Puri Jambi.

Nihil diūtunum esse sub Polo, & minus
Perenne quidpiam potest.
*Id Orbis universa ubique machina,
Id Orbis anguli & plagæ;
Id Oppida, imò Regna, & Imperantium
Sepulcra seu Cadavera,
Id Æquora, atque Montium ante culmina,
Iisque plura sat docent.
Et hinc mage obstupenda, quæ tot his libris
Vetusta, prisca; at integra
Dat intuenta RARUS AUCTOR; oppidò
Vetustâ, & integrâ fide.
Et hinc Imaginatione; at domi inque scriniis
Reapse, veraque exhibet.*

*Ità ergò quisquis ista nota non prius
Stupore percitus vides ,
Magis vide , atque nosce rara munera ,
GenIque & ingenI decus ,
Quibus relucet AUCTOR ; & simul stupe ,
Notaque Diligentiam
Eò usque pervenire , ut ipsa TEMPORUM
PERENNITATE polleat.*

IN E A N D E M
DACTYLIOTHECAM.

Obtinuit Grajis , Latius mutescit APOLLO ;
Cum Libyaque Asiam barbarus hostis habet.
ROMA jacet , magni quondam compendia mundi ,
Ad se exornandam delitiasque trahens ;
Quaeque uni sua cuncta anademata contulit urbi ,
Vincitur à victà barbarie ITALIA.
Sic fallax mutat , vertit , vorat omnia tempus ,
Et nil perpetuum sole sub esse finit.
Ast oritur nova lux BATAVIS , ubi DELPHICA laurus
Incepit virides spargere fronde comas ;
Leydaque pro ROMA , canitur pro THYBRIDE RHENUS ,
Et surgit vasto PHOEBUS ab OCEANO.
Mars , Musæ , PALLAS suprema ad littora regnant ,
Nec fluctus BATAVOS SUADA MEDULLA timet.
NEPTUNUS domitis cœpit mitescere in undis ,
Quem sequitur vitreis cœrula Diva choris :
Prælia MARS docuit , docuerunt carmina MUSAE.
Dat mentem BATAVIS Docta MINERVA suis.
Haud erro , nec me Phœbi cortina fefellit ;

Quæ

Quæ video vera hæc mystica signa docent :
Nam quæcunque diu multo conlecta labore
 GORLAEUS propriis usibus obtinuit,
 GORLAEUS, quem tot rerum miracula & artes
Adjungunt summis ingeniis Batavum,
Publicat, antiquis non inferiora metallis,
Non his, jam notus quos novus Orbis habet.
 SARDIUS, hic, Jaspis varius, viridisque SMARAGDUS,
Et quicquid rarum terra beata tulit.
Hic quoque Romano signandis ANNULUS usu
Rebus, at in fastu quo placet usque minor.
Addidit ars pretium, pretium super addidit ætas,
Artificesque Asiæ quod valuere manus.
 Maeste animo GORLAEI bono, qui talibus ausis
Non consumendas has tibi linquis opes:
Invideat quicumque velit, vel ROMULA tellus
Frendeat, hæc tota DACTYLIOTHECA tua est.
 A. Buchellius JC.

HUGONIS GROTII
 Carmen in Dactyliothecam
 V. C.

ABRAHAM I GORLÆI.

ANNULE Principii nusquam pereuntis imago,
Et cui vel finis nulla, vel ipse tibi:
Annule, qui Cæli specie redeuntis in orbem
Telluris cohibes omniparentis opes:
Annule, qui rigido Lapidem redimite Met oall
Fixa Prometheâ vincula rupe refers:
Annule, qui tribuis quod jus Natura negavit,
Ingenuosque tuo solus honore facis:

*Annule testis opum , quo plebs Romana carere
Cogitur , Angustus quem sibi Clavus habet :
Annule , Legati sacra quem , quem Judicis æqua ,
Quem scutata manus Centurionis amat :
Annule , quem donant Reges , quem donat amator ,
Quem fovet in tepido dulcis amica sinu :
Annule , cui commissæ penus , commissæ supellex
Servitii fures non metuere manus :
Annule , qui missæ signas arcana tabellæ ,
Legitimi sacrum pignus & arrha thori :
Annule secreti vindex , custodia veri ,
Qui perhibes pactis , muneribusque fidem :
Annule , cui moriens & villas credit , & agros ,
Tutelamque suæ prolis , opesque pater :
Annule , qui pestem , fœdumque arcere venenum
Pectore , qui Philtri crederis esse loco :
Annule , qui Magicæ non ferris inutilis arti ,
Cum tua sideris est rota picta notis.
Annule , quo solo si cedit dextra sinistra
Fallitur : armillis est , puto , juris idem :
Annule , quem minimus digitorum gessit , & Index :
(Scilicet hîc Achares , hîc Coriannos eras :)
Annule , quem poscit minimo qui proximus ungui est ,
Eque tuo digitus nomine nomen habet :
Annule , subtili vis ad præcordia venâ
Cujus inexplicitâ traditur ire viâ :
Annule , quem ferro procûdit , & ære vetustas :
Optimus , argenti non grave pondus eras :
Annule , sed cassum cui nunc vix sufficit aurum :
Tale tamen prisca læva Dialis habet :
Annule , qui totos minimo comprehendere census ,
Qui pretium fundi claudere parvus amas :*

Annule ,

Annule, qui mistis etiam spectare metallis,
 Unaque quem totum gemma cavata facit:
 Annule, qui Sardà fulges, qui vinctus Achate,
 Quem decet ex Arabum litto ore vectus Onyx:
 Annule Beryllo renitens, viridique Smaragdo,
 Cuique Adamas, & cui fulvus Jaspis adest:
 Annule, qui totos hyberno Sole premebas
 Articulos: pretii cui modus, ætus erāt:
 Annule sigillum cui mobile dexteraq mollis
 Ventilat, & gemmam vertit in orbe suo:
 Annule, Pyrgoteles duro quem incidere ferro,
 Quemque Dioscoridæ scalpere docta manus:
 Annule, cui scalpro quæ sæpè incisa figura est,
 Hæc aliàs cæli munere tuber habet:
 Annule, materies in quo ne sola placeret,
 Sæpè Triumphales adjiciuntur avi:
 Annule, qui Sphingas, qui turpia corpora ranas,
 Sed tamen & magnos dignus habere Deos:
 Annule, Cæsareos qui fers in imagine vultus:
 (Ah capital Paulo quàm propè crimen eras!)
 Annule, qui Gygi Lydorum Sceptra dedisti,
 Qui te, Perseæ cassidis instar habet:
 Annule, at Euphratis quem contrà ripa Seleuco
 Abstulit, & regni spem dedit esse ratam:
 Annule, qui Samio jactura negata Tyranno,
 Quem miser, heu, nòllet non periisse sibi:
 Annule, Cannensis quo sanguinis indice, mensa est
 Carthago modiis Romula castra tribus:
 Annule, Proscriptor Noni: quo Cæpio Drusum
 Odit, & in Syllam se tulit ira Mari:
 Annule, quem Fatum docuit Demosthenis, & quem
 Annibalis celerem mortis habere viam:

Annule, quem loculo varium qui condidit uno
Romuleâ primus Scaurus in urbe fuit;
Annule, quo Magni laurus ditata, Latinus
Cùm Mithridateas Juppiter hausit opes:
Annule, quem senis distinctum à Cæsare thecis,
Marmoreâ Genitrix vidit in æde Venus:
Annule, non unum quem sacra Palatia servans
Marcello acceptum pulcher Apollo refert:
Annule, te quicquid (nam non est omnia nostrum
Dicere) quæ sequitur charta fuisse docet:
Annule, qui quondam gemmis insignis, & auro,
At nunc GORLAEI parva papyrus eris:
Annule, quem gemmis, & quem nec præferat auro,
Quisquis erit, veterum quem Monumenta juvant:
Annule, priscorum Vindex redire vive dierum,
Hei mihi, cur lucem nox premit atra tuam?
Annule, qui nobis Latium, qui reddis Athenas,
Hei mihi, cur turpi conderis ipse situ?
Annule, Vir magnus prohibet, qui sorderemotâ
Dat tibi candorem, quem neque gemma dedit:
Annule, sic arietamen, & rubigine scabrâ
Roderis, antiqui temporis ista nota est.
Annule, ne pudeat: numerat non pondus, at annos
Qui sapit, & vitium diligit ille tuum.
Annule, quot longos senuisti marcidus annos,
GORLAEO totidem patre renatus ages.
Annule, nunc te iterùm Procerum manus atteret, & tu
Nunc iterùm dignum Principe munus eris.
Annule, qui THECAM poteras habuisse sepulchrum,
Hæc natalis erit nunc tibi, THECA, locus.

IN
DACTYLIOTHECAM

V. C.

ABRAHAMI GORLAEI.

OMnia quæ priscæ gremio fovistis *ATHENAE* ,
 Auctaque sub ducibus Martia ROMA tuis ,
Una domus gestat BATAVO sub sydere, quæque
 Non fuerant gentis unius, unus habet.
Una domus binas superi completitur urbes,
 Et veteres diti culmine condit opes.
Vidimus (hæredes LATII gaudete BATAVI)
 Ardua ROMANOS lumina ferre viros.
Vidimus immensi trabeam fulgere QUIRINI,
 Vidimus & lituos dux TIBERINE tuos.
Vidimus optatas LATIO fulgere secures,
 Aureaque in titulos surgere Rostra suos.
Vidimus undantem spoliis procedere curram
 Dum premit ardentem murice CAESAR equos.
Vidimus horrentes immania corda tyrannos,
 Sceptraque consuetas, vincula ferre manus.
Vidimus AEGIDAE validas & CECROPIS arces,
 Quæ volucrem gestant diva Minerva tuam.
Maximus hic nondum LATIO sat notus JACCHUS,
 Qui TRIVIAE proles mystica matris erat.
Ipse pater magnò demissum nomen JULO
 Obstupuit tantas SCALIGER inter opes.
Ipse pater vastæ miratus munera ROMAE
 CAESAREAM natus CAESARE vidit humum.
Igneæ GORLAEI veteres mens tollit honores,
 Et rapidas fati non sinit esse manus.

C

Qui

Qui toties doctas quoties lubet ambit ATHENAS,

In BATAVIS maneat cum tamen ille suis.

AUREA qui regnans, ARGENTEA, FERREAQUE
unus

Et tria SATURNO secula major habet.

JUPITER exulabi: profugum mutamur in aurum;

Aurea qui nobis tempora reddat, erit.

Esse Jovis poterat genitor, nisi JUPITER esset,

Ipsaque cum ferro jungeret æra suo;

Inque manus seræ jam posteritatis amore

Reliquias veterum didere gestit opum,

Queisque solent præsci digitos ornare LATINI,

Non digitos; totas instruit ille manus.

ROMA domus GORLAEÆ tua est: (DATE FAUSTA

QUIRITES

OMINA) MARS tectis præsidet ipse tuis.

Illa triumphorum moles operosa minaxque

Quam toties ROMÆ conspicias esse, tua est.

Longa dies ROMAM domuit, ROMA omnia: cessit

Temporibus victus MARSPATER, illa tibi.

Quæque latet LATII pars jam sibi redditur; ergo

Ne lateat LATIAM qui sibi reddit humum.

Scilicet ignotos digiti qui monstrat honores

MONSTRETUR DIGITIS EXTERA TURBA TUIS.

Ludibundus scripsi

DANIEL HEINSIUS.

ABRA-

ABRAHAMI GORLAEI
I N
DACTYLIOTHECAM
S U A M
P R Æ L O Q U I U M,

De Anulorum origine, variis eorum generibus & usu apud Priscos.

Ipsum gestare digitis Anulos non esse nuperi instituti
tàm notum quàm quod notissimum; quo vero tem-
pore horum usus primùm cœperit non æquè constare
arbitror. C. Plinius Secundus, qui multus est in
hâc materiâ Anulari & copiosior quam reliqui Scri-
ptores omnes cùm Græci tum Latini, Troianis temporibus po-
steriorem esse malè putavit, ductus auctoritate Homeri, apud
quem nullibi extat Anulorum mentio, utpote qui nodi, non A-
nuli notâ, in condendâ & obsignandâ pretiosiore supellectile pri-
sci illius ævi, homines usos referat. Fabulæ primordium à rupe
Caucasêâ tradunt, Promethei vinculorum interpretatione fatali,
quem Poëtæ Jovis irâ, quod ignem è cœlo furtim surripuisset,
Caucaso adalligatum ferunt; liberatumque postremùm ab Hercu-
le Jovis indulgentiâ; hâc tamen lege, uti in memoriam pœnæ
vinculorum Anulum gestaret ferreum, cui saxi fragmentum esset
inclusum: hoc fuisse Anulum, hoc Gemmam; hocque exem-
plo mortales in gratiam & honorem Promethei Anulos primum
induisse digitis. Fabulæ etiam proximum; quod de Gygis Ly-
dorum Regis Anulo, quo circumactô gestantem nemo cerneret,
fertur, quamvis ejus rei auctorem habeamus Platonem. Nobis *In Polli-*

certò constat longè ante bellum Trojanum Anulorum usum fuisse celebrem, idque ex Sacrà Hebræorum Historia, quæ omnes aliarum gentium Annales antiquitate & Fidei certitudine excedit. Tradit enim Moyses Pentateuchi Lib. I. Pharaonem Ægypti Regem post somnii regii interpretationem à Josepho factam, Anulum digito suo detractum ejusdem Josephi manus indidisse. Et eodem Libro paulò antè refert inter ea quæ pignori sibi à Judâ dari postulabat Thamar, poposcisse Anulum. quamvis vox Hebraïca, quâ ibi utitur Moyses, Sigillum non Anulum denotet proprie, idque *συνδεδυχαῖος* pro Anulo sigillari. Fuit itaque pervertustus hujus gestaminis usus, nec facile dixeris quis primùm instituerit. Regum & Principum ab initio fuisse insigne verisimile, deinde gliscente paullatim luxu sine discrimine sumptum. Venit autem à Græcia uti plæraque aliâ ad Romanos, nec à principio adeò frequens: nam præter Numæ & Servii Tullii Regum nullam in Capitolio statuam Anulos habuisse auctor est Plinius; frequentior usus non ante Cn: Flavium Annii F. deprehenditur. P. Sempronio Longo & L. Sulpitio Coss. quo tempore tanta Senatus indignatione in plebem exarsit ob Cn. Flavium Libertino patre genitum & Appii Cæci Scribam, in Aedilem Curulem ac Tribunum Pl. invitis Patribus creatum, ut Anulos ab universo eo Ordine abjectos referant Annales. Fuit autem deinceps promiscuus Anulorum usus. Victoria demum Pompei Magni de Piratis, Asia & Ponto ad Anulos gemmasque mores Romanorum omnino declinavit. Simples primùm fuere Anuli, è metallo simplici, ferro, ære, argento aut auro; postea multis hoc modis vitiauit luxuria, gemmas addendo exquisiti fulgoris, censuque opimò digitos onerando. Ferreo Anulo utebantur Spartani & Macedones: ferreum à matre dono habuisse Seleucum Regem tradit Appianus, quem cum juxta Euphratem casu amisisset, iisdem in locis postea, uti matri prædictum erat rerum potitus est. Longo quidem tempore ne Senatum quidem Romanum Anulos habuisse aureos constat, siquidem iis tantum, qui Legati ad exteras gentes ituri essent publicè dabantur: neque aliis uti mos fuit, quàm qui ex eâ causâ publicè accepissent, idque in publico tantum; nam intra domos ferreis utebantur & Mario cum de Jugurtha

Genes. C.
41. 42.

Anno
Mundi
cld. cld.
cc. lxxx.
Genes. 38.
18.

A. V. C.
cccc.
xlviii.

gurtha triumpharet Anulus in digito ferreus erat, nec ante tertium Consulatum aureum sumplisse traditur. Divo Augusto Decurias ordinante major pars Judicum in ferreo Anulo erat, scribitque Plinius avorum memoriâ multos illustres viros Praturâ functos in ferreo consenuisse Anulo, sicuti Calpurnium, Manilium & L. Fuffidium, idemque tradit sua adhuc ætate sponsæ Anulum ferreum & sine gemmâ à sponso mitti solitum. Ex ære argento-ve quis primò gestaverit mihi incertum. Fuisse tamen horum apud Veteres frequentem usum ostendit ingens eorum qui cottidie eruuntur numerus. Ex integris etiam gemmis neglecto metallo fieri solitos, is quem penes me pulcherrimum ex Sarda habeo argumento est. Placuit & tandem vario artificum ingenio ipsa metalla miscere, aurum æri, argento, ferrove (quod etiam servitia in summâ corruptelâ morum factitarunt) addendo. Habeo & quibus cum circulus totus sit aureus, sigillum tamen est gemmæ loco argenteum: & è contra quibus circulus est argenteus, sigillum verò aureum. Sunt & quibus sigillum ipsum est mobile, & hinc inde versatile. Cassum Litteratiores appellant Anulum qui simplex est & sine gemmâ, quo Flamines Diales apud Romanos usus esse constat; similis hodie ex auro sponsæ datur loco ferrei veterum.

Modus gestandi Anulos non unus apud antiquos Romanos, ut & nobis hodie: sinistrâ manu gerere admodum erat familiare; hinc Plinius: *Manus & prorsus sinistra maximam auctoritatem conciliavere auro.* idque studio & datâ operâ in principio autumat factum ab eo, quem inventionis puderet, nam si honos securus fuisset, dextrâ, ait, erat ostentandus: & si impedimentum in câ²⁴ quis obiecerit, longè majus in lævâ prætendi posse, quâ scutum rapiebatur, nisi fortè avaritiæ hoc datum quis putaverit, quo scilicet minus attererentur. Dextrâ etiam gestari solitos illustri ex sacrà Historiâ exemplo comprobari potest, dico ex Jeremiâ prophetâ apud quem Deus in hanc formam loquitur: *Etiam si esset Conia filius Jojakim regis Judæ sigillum in manu dextrâ meâ, tamen inde evellam ipsum.* Ex quo loco colligitur Anulos signatorios dextræ manui aptari solitos, utpote digniori & magis conspicuæ. Digitis qui minimo proximi sunt gerere mos fuit primum, postea pollicis proximo induere, idque etiam in Deorum

simulacris: deinde juit & minimo dare: qui indici dabatur κορί-
αννⓄ, qui minimo ἀναρὲς dicebatur Græcis. Galliæ Britanniaëque
in medio dicuntur usæ, qui solus olim apud Romanos excipieba-
tur, quia infamiae contumeliâ notatus ab Atheniensibus, κατὰ-
πυγⓄ dictus ob eandem causam, quasi cinædus & scortum.
Cæteri omnes onerabantur, atque etiam privatim articuli mino-
ribus aliis; erant qui tres uni minimo congerebantur: huc spectat
illud Martialis:

*Sardonychas, Smaragdos, Adamantas, Faspides uno
Portat in articulo Stella, Severe, meus.*

Alii verò huic unum tantum dabant præsertim quo signanda nota-
bant. Hinc fuit ut major Anulorum sigillarium qui hodie reperi-
untur pars circumferentiâ (Περιφέρων Græci dicunt) adeò sit ar-
ctâ seu angustâ ut nisi rarò admodum alii quàm minimo digito
aptari possint. de hoc Anulorum genere Plinius: Conditur, ait,
ut res rara, & ad injuriæ usus indigna velut à Sacrario promitur;
& unum in minimo digito habuisse pretiosioris est in recondito su-
pellectilij ostentatio. Maximinus Cæs. ut & hoc ὡς πάρεργον ad-
dam, pollice erat tam vasto; ut, referente Julio Capitolino,
uxoris dextrocherio uteretur pro Anulo. Illud non omittendum,
antiquis persuasum fuisse in Annulari digito esse venam quæ à corde
derivata eò pertingeret, hincque digitum illum præ reliquis ma-
gis aureâ coronâ condecoratum, gemmasque additas quo vis ea-
rum abdita subsidio hujus venulæ in cor deferretur, idque muni-
ret adversus venena, pestem aliasve injurias internas & externas:
in quem finem, quâ parte inseritur Anulo gemma, ab adverso
aurum non habet, quò scilicet ipsam cutim contingeret, prom-
ptiusque vires suas cordi fundere possit, cùm omnis actio, teste
Philosopho, fiat per contactum, sed hæc λήροι λήρων. Constat
enim ex corporum sectione & Medicorum scriptis, non magis
Annulari quam aliis digitis à primo hominis ortu concessas venas ar-
teriasve, quæ à principio suo & fonte in singulas corporis partes
distribuantur ita, ut digitus Annularis in hac partitione peculiari non
gaudeat privilegio, aut naturæ indulgentia, ut non necesse fuerit
ob hanc causam eum reliquis præferri digitis. Causa finisque
gerendi Anulos ab initio fuit luxus opumque ostentatio quo lau-
tioris

Agell. l.
10. Cap.
10.

Macrob.
Saturnal.
L. 7. Cap.
13.

tioris fortunæ à tenuioris conditionis hominibus distinguere se cupiebant, & quamvis, uti diximus, primi Anuli rudiores & ex simplici metallo extiterint, argumentum tamen erant opum & splendidioris fortunæ; postea cum gemmæ addi capere, hæc vera luxuriæ æstimata gloria digito urbis aut fundi gestare pretium, nec scio an in ullo magis peccatum magnitudine pretii, ut non immeritò exclamaverit Plinius; Pessimam vitæ scelus fecit qui *Lib. 33*
Anulum aureum primus induit digitis; proximum huic qui primus *Cap. 1. 3.*
ex auro denarium signavit, quod & ipsum latet auctore incerto. Hisce initiis cœpit auctoritas in tantum amorem elata ut Polycrati Samio Tyranno felicitatis suæ (quam nimiam fatebatur esse ipse) satis piamenti in unius Anuli voluntario damno videretur, planeque & abundè ab invidiâ ejus se redimi putaret, si hoc unum doluisset. Assiduo ergò gaudio lassus, profectus navigio in altum Anulum merfit: at illum piscis eximia magnitudine regi natus in culinam domini rursus fortunæ insidiantis manu reddidit. Sardonychem hanc gemmam fuisse ait Plinius, ostensumque si libet credere, adhuc suo tempore Romæ in Concordiæ delubro cornu aureo Augustæ dono inclusum. Herodotus tamen & alii Smaragdum fuisse asserunt. Inter Cæpionem & Drusum ex Anulo in auctione venali inimicitia cœpere, unde, pudendum dictu, origo Socialis belli & exitia rerum. Nonii Senatoris Anulus xx mill. Sestertiûm æstimatus, nonne patrono suo causâ proscriptionis & exitii fuit? Postremum tanta Romanorum in hoc gestamine vesania fuit, ut Anuli ad anni tempora commutarentur eoque luxus perventum ut leviores æstate, ponderosiores hyeme gestarentur. Quo spectat illud Juvenalis.

Ventilet æstivum digitis sudantibus aurum.

Sat. 1.

Proh rerum dominos gentemque togatam! quorum majoribus interdum & noctu scutis ponderosissimisque armis gravare grave non fuit, iis scilicet molestum erat solidiores æstate induere Anulos. Elagabalus Princeps ad omnia fœda natus, cottidiè novis digitos onerabat Anulis, quosque pridie gestarat, postridiè rursus sumere dedignabatur profligatæ vitæ homo. Sed hæc perditæ luxuriæ vestigia. Verum enimverò quantumvis ad ornatum luxusque ostentationem primum adinventos libenter fateamur Anulos,

los, originemque concedamus pudendam; factum tamen deinceps ut ad honestiores usus translati sint, signandi dico munus: quam etiam unicam inveniendi Anuli causam apud Macrobiū assignat Attejus Capito. Anulis verò signare esse antiquissimi instituti ex plurimis Sacræ Scripturæ locis doceri posset, præcipuè ex Geneseos Cap. 38. 18. ubi vox Hebraica chotam, hoc est sigillum, pro Anulo sigillari à Moyse usurpatur. Et Exodi 28. 11. item Exodi 39. 6. 14. idem Moyses meminit sigillorum & gemmarum sculptarum inter ornamenta summi Sacerdotis. Isabel præterea Achabi Samariæ Regis uxor literas quibus Naboth injustè occidi jubebatur, regio sigillo obsignasse legitur. Romani ab exteris acceptum hunc Anulis signandi ritum, tam avidè amplexi sunt, ut non solum in Epistolis ultrò citroque mittendis, aut rebus pretiosis condendis uterentur, quin etiam cibos & potus hac ratione à rapinâ vindicarent, clavesque etiam ipsas signarent. Certè matronam quod loculos, in quibus erant claves cellæ vinariæ, resignasset, à suis inediâ mori coactam inter vetera exempla legimus. Hinc & illud Comici: Omnes releviseris; scripsitque M. Tullius matrem suam lagenas etiam inanes obsignare solitam fuisse, ne dicerentur inanes aliquæ fuisse quæ furtim essent exsiccata. Anulo testamenta subsignabantur, poterantque omnes testes uno anulo id facere, idemque quando non erat arra velocior, ad sponsiones exiliebat. Ægyptiorum Sacerdotibus nullum animal licebat attingere quod sacro sigillo non fuisset notatum. In Lemno insulâ Sacerdos Dianæ Rubricam terram ex antro quodam effossam, caprinoque sanguine subactam, capræ imagine in Anulo expressa signabat, nec aliter vœnui exponebatur: unde Lutum hoc σφραγίδα, quasi dicas signaculum, vocarunt Græci. Erant itaque olim, sicut & hodie, Anuli fidei & voluntatis nostræ symbola & mentis secretæ fidi indices: unde Alexander Magnus Anulo Hephæstionis ori indito silentium illi hac ratione imperasse legitur, ne scilicet, quas illi monstrarat literas, alicui vulgaret. In fidei & amoris conjugalis signum sponsus sponsæ olim mittebat Anulum; quem pronubum appellat Tertullianus; nec, teste Isidoro Hispalensi, scæminæ utebantur aliis Anulis, quàm quos virgini sponsus miserat, neque amplius quàm binos

3. Reg.
21. 8.

1. de cultu
scæmin.
L. 2. de E.
tymol.

binos aureos in digitis habere solebant. Quod in primis nuptiis, idem ait, Anulus à sponso sponsæ datur, sit nimirum vel propter mutæ dilectionis signum, vel propter id magis, ut eodem pignore eorum corda jungantur, unde & quarto Anulus inferitur digito, idè quia in eo vena quædam, ut fertur, sanguinis ad cor usque perveniat; de qua re quid sentiendum paullo ante monuimus. Ab hoc signandi usu Græci & Latini Anulum uno consensu Symbolum, quem prisci Graii à digitis *Δακτύλιον*, Latini Ungulum dicebant, nam Anuli nomen à circulari figurâ desumptum vulgò notum est, quod & podici ob eandem causam datum, Anum enim quasi Anulum vocamus.

L. 2. de
Divin off.
L. 15.

Quæ Anulis insculpi solebant variæ & diversarum rerum erant effigies, prout cuique libitum foret aut in mentem venisset: modò Deorum Dearumve, modò hominum animaliumque brutorum imagines fingendo; modò rei gestæ Historias exprimendo. Divorum effigies in Anulis an gestari conveniat diffusè apud Macrobius disputat Attejus Capito, & Plutarchus in Numa. Fuit autem olim ut & hodie duplex exprimendi effigies in quacunque materia modus. Sculptura & Cœlatura; illam *γλυπτικήν* vel *Δακτυλικήν*, hanc *ἀναγλυπτικήν*, aut *ἀναγλυπτικὴν* appellant Græci; illa excavando materiam opus suum scalpro exercet; incisæque exhibet imagines rerum; illa circumcidendo materiam cælo easdem prominentes vel protuberantes exprimit; opponunturque sibi mutuò scalpere & cælare. Plinius Secundus Nepos *Ἀποσφράγισμα* vocat omne id quod sigillo incisum. Hac arte apud Græcos ante omnes excelluit Pyrgoteles, à quo solo Alexander M. vultum suum in gemmis exprimi volebat & Dioscorides sigillorum Augusti sculptor nobilis. Ab initio autem quando innocentior erat ætas, non in gemmis sed in metallo incidebantur aut cælabantur, simplici ferro, ære, argento, & auro. Quem Seleucus Babylonix & Mediæ postea Rex à matre dono habuit, ancoræ effigiem ferro incisam habuisse autor Appianus. Claudii etiam Cæs. principatu nullas admittebant gemmas in Anulis cælatas scalptasve; at auro ipso signare tunc solemne fuit: Et quibus liberti Principis adeundi potestatem indulgissent, imaginem ejus in Anulo ex auro dabant. Hujus generis habeo in oculis

meis unum aut alterum quos suo loco exprimendos curavi. At hominum vanitas non contenta puro metallo, gemmas addidit, in quibus varias jussit fingi cælarique imagines, ut alibi ars, alibi materia esset in pretio. Nec ullum fuit lapidis pretiosi genus modo aut scalpro aut cælo corrumpi posset, quod Antiquis illis luxuriæ Magistris intactum sit relictum. Soli Adamanti ob indomitam, ut credebatur, duritiem parcitum; sed hunc quomodo vitaret ætas etiam nostra reperit, primusque hujus inventi autor celebratur Mediolanensis quidam Jacobus Treccia, qui Philippi Hispaniarum regis gentilitia insignia Adamanti summâ arte insculpsit. Etsi verò, ut dixi, omnes ferè gemmæ ad usum sigillorum inciderentur aut cælarentur, tres tum maxime omnium ad hos usus aptabantur Achates, Onyx, & Sarda, eò quod ceram non traherent, pulcherrimeque ac sine labe effigiem exprimerent. Porro quisque ut libitum erat, & prout cuique in mentem venerat, hoc vel illo Aposphragismate utebatur. Ismenias Choraules Amymonem Danai Regis filiam Smaragdo insculptam in Anulo gestabat. Scipio Aphricanus imaginem patris, Lentulus avi, multi ipsius Epicuri, hoc fausti ominis generi & nomini suo arbitrati fore. Sulla traditione Jugurthæ semper signavit, unde discordiarum origo inter eum & Marium. Lucullus Ptolomæi Regis Ægypti in smaragdo effigiem inter rarissimos habuisse dicitur. Pompejus leonem ensen ferentem sigilli loco habebat. Lacedæmoniorum Rex Arius, teste Josepho lib. 12 Cap. 2, Aquilæ sigillo utebatur draconem unguibus comprehendentis. Intercatiensis ille Hispanus, cujus patrem Scipio Æmilianus ex provocatione interfecerat, pugnæ ejus effigie signabat, vulgato Stilonis Præconini sale, quidnam fuisse acturum eum, si Scipio à patre ejus interemptus esset: Mæcenæ Ranâ signavit. D. Augustus inter initia Sphinge, mox, ad evitandum convitium, Alexandri Magni imagine, notavit & suâ, quam illi Doscorides artifex similem admodum expresserat. Dicitur Alexander devicto Dario, quas in Europam destinabat litteras, suâ; quas verò in Asiam, Darii imagine signasse. Trebellius Pollio in vita Quietæ Macriani scribit, in familiâ Macrianorum peculiare fuisse cùm fæminis tum viris, nunquam aut domi aut foris sine imagine Alexandri Magni esse.

Principes qui Augustum sequuti sunt, partim Augusti ipsius, partim suomet vultu signarunt; ex parte etiam alia imagine pro libitu; quemadmodum Nero qui Marsyæ effigiem ab Apolline superati & ad arborem excoriati in sigillo gerebat. & Commodus Amazonis signo notabat. Reliqui illustres Romani Cæsarum, qui pro tempore rerum potiebantur, vultu signabant. Hos Anulos quemadmodum & Numos latrinæ aut lupanari inferre, locove obscæno admoveere, capitale erat sub Tiberio, quo tempore fuit accusandi frequens & penè publica rabies, quæ omni civili bello gravius togatam civitatem confecit. Nota est Paulli viri Prætorii apud Senecam historia, qui cum in convivio quodam cœnaret, imaginem Tiberii Anulo gerens excisâ & eminente gemmâ, accidit ut fortè matulam fumeret ad lotium reddendum, quod factum simul & Macro ex notis illius tempestatis vestigatoribus notavit, at servus ilicò patrono ebrio & non sentienti Anulum detraxit, cumque Macro convivas testaretur admotam esse imaginem Cæsaris obscænis, & jam subscriptionem componeret, ipso etiam reo fatente, ostendit in manu sua servus Anulum, atque ita calumniatorem frustratus est. Neroni Principum flagitiosissimo Sporus Eunuchus, in signum nefandi conjugii more inaudito inter ipsos contracti, dono dedit Anulum, in quo Proserpinæ raptus cælatus erat. Galbam Imp. majorum suorum signo semper usum auctor Suetonius, cane nimirum caput sub prorâ navis inclinante. Effigies vultusque proprios in Anulis circumferre, plebeis etiam admodum erat familiare. Hinc leno apud Plautum effigiem militis in literis agnoscens Purus putus est ipse ait novi herus machæroplacides. Hactenus de signandi ritu seu secundo Anulorum usu: reliquum ut & de aliâ Anulorum prærogativâ loquamur. Anulus aureus apud Romanos Equitum peculiare erat ornamentum, bellicæque virtutis insigne, distinguebatque Equestrem ordinem à plebe, sicuti tunica lati-clavia ab Anulis fenatum; jusque Anuli aurei habere perinde erat ac Equestri dignitate præditum esse. Unde milites cum magnis præmiis à J. Cæsare sollicitarentur Arimini ut Rubiconem transirent, isque digito arrecto fidem promissis daret, putavere sibi singulis Anulum & cum eo Equestrem dignitatem promitti. Plebi enim militibus-

que gregariis, stante adhuc Republicâ & veteri disciplinâ, fas non erat aureos gestare Anulos. Hinc Asdrubal Centurionum & Tribunorum cadavera cognovit, iisque à Scipione rogatus jus sepulturæ concessit. Et trimodia illa à Pæno Duce Carthaginem missa, aureorum erant anulorum, referente Plutarcho, quos Tribunis, Centurionibus & Equitibus Romanis detractos, ad cladis magnitudinem demonstrandam in patriam misit Annibal. Verum quidem est multos Equitum & Senatorum, uti paulò antè retulimus, ferreo usos esse Anulo veterum exemplo, & sanctiorum morum memoriâ: Cæsar Augustus cum jam conclamatus videretur, saluti ab Antonio Musa Medico est restitutus. *ψυχροποσίας ἢ ψυχρολυσίας*, quo nomine pecuniâ amplâ fuit donatus & statuâ à populo ære collato, Anulo præterea aureo ornatus, concessumque idem juris non modo præsentibus sed & futuris qui Medicos se profiterentur. Tiberii principatus anno nono constitutum, ne cui jus esset Anuli aurei, nisi cui ingenuo ipsi patrique & avo paterno sestertia cccc. m. census essent, & lege Juliâ Theatrali in xiiii Ordinibus sedenti. verum paulò post gregatim insigne id appeti cœptum, ut etiam servitute liberati manumque missi, ad ornamenta ea passim transilirent, adeoque promiscuum id esse cœpit, ut apud Claudium Cæs. in censura ejus unus ex Equitibus Flavius Proclus quadringentos ex eâ causâ reos postularet. Sept. Severus Imp. Jus Anuli aurei omnibus militibus sine discrimine concessit. Postremum fuit & Anulorum usus ad præstigia & medicinas translatus: Veterum enim superstitio multum iis in hac re dabat auctoritatis, existimans eos remediis atque incantationibus accommodatos. Huc spectant illa apud Aristophanem: *ἐδὲν περτιμῶσε, φορῶν πριάμεν ἢ δακτύλιον τένδε παρ' ἑδδάμυθ' δερχμῆς*. Fuit hic Eudamus præstigiator notus, veteris Comœdiæ convitiis proficissus. Fiebant autem olim quemadmodum & hodie à quibusdam malè feriatis hominibus Anuli, certis imaginibus atque Characteribus insigniti idque sub certo Zodiâci signo & ad certum astrorum aspectum, conjunctionem & quadraturam, ut vocant. Ita confectos qui gestaverit, perpetuò victorem & insuperabilem fore, nec venenorum maleficio obnoxium, amabilem & acceptum hinc reddi Principibus & Magnatibus

bus, præcipueque hac ratione conciliari optatæ puellæ amorem impudenter asserunt. Apollonium Tyanæum Anulos ab Jarcha Gymnosophistar. principe dono datos instar numinis habuisse ferunt, ita ut hisce quotidie per vices variatis, maximorum inde secretorum particeps fieret. Sunt & ex Medicis qui plurimum hisce Anulis ad remedia tribuunt, inter quos Alexander Trallianus non postremæ notæ Medicus, qui tradit imaginem Herculis supinè jacentis leonemque strangulantis Anulo inclusam digitoque gestatam peculiare amuletum esse ad dolorem Colicum. Apud Aristotelem legimus veteres Medicos implicamentis quibusdam, seu, ut ipse ait, plegmatiis digitos inferere consuevisse, quæ contexta forent veluti acetabula & cirramenta in piscium quorundam pedibus. Arabes quinetiam videntur plurimum fidei hisce deliramentis tribuisse, unde & hodie adhuc multi reperiuntur characteribus Arabicis notati: Talismanos id genus Anulorum patriâ linguâ vocant. Tolerabiliores sunt qui gemmis ipsis plurimum attribuunt facultatis ad diversos corporis & animi affectus mulcendos curandosque, quamvis & hi in extollendis illarum viribus nimii, ne dicam, vani, sunt; talia hisce affingendo, quæ per somnia ut puto in mentem ipsis venerunt; inter quos Albertus Magnus primum obtinet locum: ut mirer Cardanum, virum & Philosophum & Medicum doctissimum in investigandis causis harum nugarum, bonas horas tam malè locasse. Sed tædet amplius per has impietates & deliria decurrere, receptuique canam, dum hoc solum non *ὡς πάρεργον ἀνάλωμα* addidero: desperatorum hominum ingenia excogitasse venena Anulis cludere, quo vitæ tædio affecti quotiescunque luberet necem sibi asserre possent finemque, uti existimabant, miseriæ suæ imponerent. Demosthenes summus Oratorum Græciæ hoc mortis genere prævenit Archiam Thurinum à Rege inimico immissum. & Annibal simili occubuit letho, ne infidi Regis scelere hosti traderetur Romano. Cum M. Crassus duo milia auri pondo è Jovis Capitolini folio à Camillo ibidem condita rapuisset, ædituum custodiæ ejus deprehensum, fractâ in orbe Anuli gemmâ statim expirasse, & indicium ita extinctum referunt Scriptores. Elagabalum mortis gratiâ etiam habuisse Anulos traditur, quamvis monstro illi tam sedata mors non

contigerit. Daſtyliothecam porrò ſeu Anulorum Conditorium primus habuit Romæ Scaurus privignus Sullæ diuque nulla alia in urbe fuit, donec Pompejus M. eam quæ Mithridatis Regis fuerat inter dona in Capitolio dicaret multum prælatam Scauri, ut M. Varro aliique ejuſdem ætatis auctores confirmant. Hoc exemplo Cæſar Dictator ſex Daſtyliothecas in Æde Veneris Genitricis confecravit & Marcellus Octavia genitus in Palatinâ Apollinis Æde unam. Hæc ſunt quæ è variis decerpta autoribus huic noſtro operi præmittere libuit, longè vero plura in hanc rem afferri potuiſſe non me fugit. Sed hoc in rem noſtram arbitratus ſufficere, manum de tabula.

ABRAHAMUS GORLÆUS CANDIDO DAGTYLIOTHECÆ

SUÆ LECTORI.

HACTENUS, Amice Lector, re ipſa magis quam ſermonibus figuras Annulorum, gemmasque, & qua in iis conſideratione tua digna videbantur, exhibuimus tibi: in quibus fortaffe tam omnibus nos ſatiſfeciffe certum eſt, quam nondum ſatiſfeciffe nobis. Ad alios enim quod attinet, aliquid neceſſe eſt quiuiſ hac in parte tribuat nobis, cum nulli poſſit amplius. Nec enim metuendum fuit mihi ne quis hoc argumentum aut præoccuparet, aut ante nos invaderet. Ipſi vero quod ne ita quidem ſatiſfecerimus nobis, ingenuitatis noſtræ, & candoris eſt, quo etiam fortaffe meremur tuum: cum tantum ad ſummam operis totius perfectionem deeſſe putemus, quantum ſoli nos, ex iis quæ apud nos latent, judicare poſſumus. multa enim quæ luce donari merebantur, alii vel tomo vel tempori reſervavimus. Quod ipſum tamen nequaquam vitio meo factum, qui prodigus potius in promovendis literarum ſtudiis, quam parcus tenaxque eſſe ſoleo, ut omnibus probe innotuit, quibus aut ego aut mea. Sed enim vero partim penuriâ ſculptorum, partim aliis de cauſis, ut & ſupra in Epistoſa editioni huic præfixa monui, quid daturus ſim aliquando veriùs, quàm quid nunc dederim oſtendere libuit. Cujus
qui-

quidem culpa idem ego periculum omne depono, nisi abunde quicquid pratermissum est a me suppleri possit. Demonax glorianti cuidam ejusdem se artis inventorem πρῶτον & μόνον esse; acute respondebat, εἰ μὴ πρῶτον, & μόνος εἰ ἢ μόνον, & πρῶτον. Nos vero ne hoc quidem, quod plerique in maxima laudis parte ponunt sufficere nobis arbitramur, si primi hæc tractasse dicamur, nisi etiam secundi simus. Non quod aliis quicquam præreptum hac in re velimus: aut cuiquam eadem felicius tractandi viam intercludamus: Sed ut æquum lectorem non modo habeamus; verum etiam si fieri possit demereamur. Ceterum cum illud præstare, quod a nobis ipsi exigimus, ejus sit verius qui in umbratica rerum contemplatione, & desidie literarum torpescit, quam qui publicis quotidie distringitur muneribus; aliis relinquemus quod optari possit; nobis quod ad nominis nostri existimationem, publicamque utilitatem sufficiet reservabimus. Abunde autem non tibi modo sed & nobis satisfactum putabimus, si libro sequenti, ea quæ vel hic desideraveris tu, vel nos ad pleniorum porro operis consummationem ἐπεὶ ἡμῶν nostro suppeditare possumus exhibuerimus. Ibi namque non antiquitates modo cum historia nostras, numismata cum Annulis, Annulos cum gemmis, sed & singula inter se diligentissime confereamus. Cum enim nudæ rerum harum considerationes per se, vel nihil quibusdam, vel parum ad pleniorum autorum utriusque linguæ intellectum conferre videantur, operam dabimus ut ex hac duarum rerum, nummorum Annulorumque, diligenti comparatione tertium quid nascatur HISTORIARUM Lux plena. Cum autem quod in Annulis a nobis præstitum est, primam nobis numismatum editionem vindicare non possumus, quod proximum tamen est præstabimus, & in ἀνερῶν τοις tantum nostra versabitur industria. Porro cum artes omnes inter se disciplinaque tanquam HomERICA quadam catena cohæreant, fatum hoc peculiare Antiquariorum est, ut uni scientiæ prodesse non possint, quin ad aliam quamvis tantundem lucis accedat. Non dicam hic quantum sæpenumero Dio, Plutarchus, Appianus, Polybius, Livius, & qui in parte Liviani operis admirandus est, magnus ille dicendi magister Halicarnassensis Dionysius, uno, non raro, ad locum quenuis obscurissimum numismate adhibito illustrari possit, sed vel in uno Tranquillo, ne longius recedamus, quantum ad accuratam Historiæ Romanæ cognitionem hac nostra κερὰν conferant; demonstrari posse

con-

confido. Et tamen hoc si a nobis tentaretur, magni tantummodo operis præludium, & solidioris studii specimen futurum esset. Nec enim in duodecim Caesarum illorum 1506 *1506* opes nostras quæ ad Romanarum antiquitatum scientiam spectant, nisi mire prodigi effundere possemus. Annulorum porro tam ferreorum, aneorum, argenteorum, quam aureorum, qui in hac Dactyliotheca nostra, aut verius Dactyliotheca nostra parte priori representantur, numerus ad centum sexaginta sex excurrit. Gemma vero sunt centum quadraginta octo, quæ omnes numeris suis seorsim distincta sunt. Unum tamen est, de quo monendum te maxime putavi, a via nimirum quam in ipso operis exordio ingressi sumus, non deflexisse nos, præterquam in expositione illa, quam singulis Annulis subjunxeramus. eam nos in postremis aliquot circa finem paginis, cum satis sit præjuisse, lectori harum rerum perito per se expendendam reliquimus. Quem valere jubemus: & nostra æqui bonique consulere optamus.

DANIEL HEINSIUS

sub nomine auctoris.

E I D E M.

HA CTENUS in digito, Lector studiose, moramur,
Et digitus tantum scribere jussit opus.

Vindicat hunc totum, pars corporis illa, laborem:

Nec fatis est: posthæc plurima, plura latent.

Annule te, ferrumque tuum testabor & aurum,

Gemmaque, Romanæ quam tenuere manus,

Non ego possideas educam in lumina merces,

Alterius nunquam munere dives ero.

Annule noster amor, sed jam non Annule noster,

In manibus cunctis, Annule noster, eris.

Annule te primas in vitæ misimus auras.

Tu domino reddas, quod dedit ille tibi.

Jam quoque cunctorum quod munus es, Annule, nostrum æst.

Hoc etiam, nostro munere, munus habes.

Annule, te magno dominus sibi vindicat ære,

Sed tamen ille suas omnibus emit opes.

Sint aliis privata: domus res publica nostra est.

Difficiles, certè, non habet illa fores.

Illa patet Musis communibus, illa Minervæ:

Divitias cunctis possidet illa suas.

Hoc igitur noster quod non eris, Annule, nostrum est,

Quodque meus posthac non potes esse, meum est.

F I N I S.

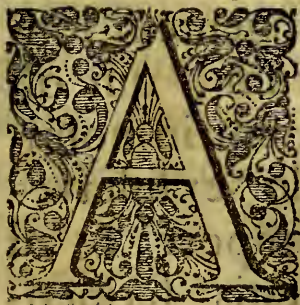
PERILLUSTRI VIRO

D. ANTONIO
HEINSIO

PRIMARIO HOLLANDIÆ
MINISTRO,
SIGILLI MAGNI CUSTODI, &c. &c.

Felicitatem & observantiam m.

JACOBUS GRONOVIVS.

Annulos hos & va-
rios in gemmis
sculpturarum, ty-
pos ante sæculum
ex eadem urbe,
quæ Te, Vir Illu-

DEDICATIO.

verterent mirabilia supplementa ex his ipsis sculpturis ad eruditionem, si non vere consummandam, utique multis partibus augendam trahi. Fuerunt enim infinita in usu apud Græcos simul & Romanos, quorum nulla oportuna mentio in historicis voluminibus vel occurrere potuit ob varias causas, vel non visa est auctoribus digna quæ haberetur ampliter: quum tamen hortante & exigente etiam occasione poëtæ & alii compellerentur ea obscurè tangere, posteris omnino non comprehendenda, nisi auxilium ex hoc genere & hac vetustatis parte arcessatur? Unde ego simulatque in ipsa pueritia

DEDICATIO.

ritia ad hunc ipsum librum delatus fui, cum immensa lætitia solitus fui percensere, ita ut nunquam ab eo discefferim ad hanc usque ætatem. Quin potius increvit cupido hujus contemplationis tanto ferventius, quanto magis paulatim intelligebam, veteres, quorum admiratione captus vivo, morosiores fuisse in his deliciis, testante vel uno Æliano Tarentinorum etiam vilissimos & tenuissimos id curavisse, ut haberent sigilla non minus decem minis æstimanda, præcipue scilicet ob nobilitatem artis in gemmæ nota. Sed & is ipse summæ elegantiae scriptor quum fateatur se non obiter nec de-

DEDICATIO.

functorie solitum spectare statuas
& imagines πλασκάς; quidni in hac
miseranda vetustarum rerum lace-
ratione capi me paterer usurpatione
eorum, quæ residua manserunt,
quum tam egregia quotidie adju-
menta inde mihi easdem Camœ-
nas amanti venire deprehende-
rem? Quidni celebrarem eos,
quorum ope ac bonitate ab inte-
ritu ea fuerunt ante me vindicata?
in quibus vel maxime numerari
meretur hic ipse Gorlaeus, cui, ut se
ipse vocat, Antverpiano per istos
annos videntur Batavi Delphi, ut
etiam ipse appellat, secessum com-
modum præbuisse ad hæc sic di-
gerenda & his chartis danda, ut
ita loquar, numina. Hæc ante-
hac

DEDICATIO.

hac muta & sæpe particulatim viris doctis declarata tandem interpretatione integra illustrari & qua fieri poterat accessione locupletari quum in hoc oppido desideraretur, nequivi me subducere, quin ad utrumque exuerer, & prout licuit, fortunante Deo perfeci.

Quam operam non tantum Tibi innotescere, sed etiam in perinclito nomine Tuo apparere & exire desidero, vel communi causa stimulante. Te enim vigilante & in his asperimis temporibus præbente consilia non huic chartæ, sed annalibus dicenda, contingit nobis hæc honesti otii tranquillitas, ut si
quo

DEDICATIO.

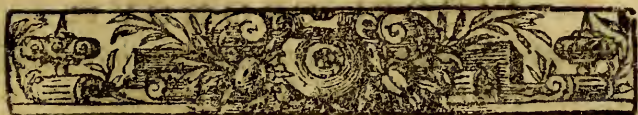
quo proventu in publicum comodo id exornari accidat, plurima ejus pars ad Tuam prudentiam laudemque debeat redundare. Sed etiam quum magni sigilli patriæ custodiam optime penes Te locatum iri decernerint Supremi Ordines; merito hæc sigilla, multorum fidei olim conscia & arcanis ceris imposita, etiam nonnisi Te sciente a me discedere & per cives nostros licite servari ac circumire decebat; præsertim quum ejus essent generis, ut Tibi jucunda quoque esse possent; sic in republica versari solito, ut ab curis Tuis liberales doctrinas nequaquam excludas. Quarum
omnis

DEDICATIO.

omnis varietas quum delectare possit; tum in his spectaculum residet tanto perfectioris amœnitatis, quod constet antiquos sua sigilla exquisitis quibuldam & placitis inventis exornasse, & aut ipsorum numinum heroumque, aut magnorum Regum, amicorumve vultibus, aut historiæ memorandæ nota usos fuisse. Certe nulla in his fallacia, nec opus est abominatione falsitatis, qua sæpe pravi principes & aularum corruptores per adulationem fucarunt ipsos nummos, qui cum tanto furore nunc contrectantur. Tacitæ istæ & simplices gemmæ quantopere illis præferendæ, etiam inde amabiles, quod & si qui non ament nimis seria, ipsi lepores & incisa ludicra habeant sane, quo eruditum specta-

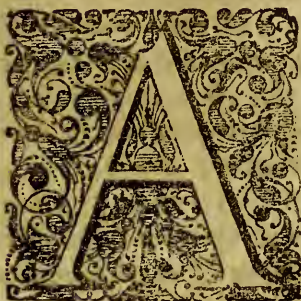
DEDICATIO.

torem pascant. Sed ego ante omnia id spectavi, ut hujus libri delegatio mihi inserviret ad proximam quandam reverentię & obsequii mei declarationem. Ad hanc enim quum multa vincula & immensa Tua comitas in admit-tendo diu me adstrinxerint, hæc occasio induxit, ut Te ad conscientiam laboris mei invitatum sic venerarer. Huic itaque uni si testatione ista satisfactum esse judicabis, & mihi & vermiculatis his antiquæ elegantię vestigiis gratulabor. Faxit Deus, ut adjuvante Tua sapientia, oportunitatum caute provida, in his virulentis ac letiferis totius Europæ vulneribus ac calamitatibus, patriam sinceram & in universas partes confirmatam mansisse omnis ætas agnoscant. Lugduni a.d. iv Nonas Mart. CIO IO CXCIV.

JACOBUS GRONOVIVS

LECTORI ET SPECTATORI S. P.

Gnoscis, mi lector, antiqui voluminis novam magnitudinem. Ad quam ut illud extendi curarem, fecit longa oblectatio & plurima commoditas, quam mihi votisque meis contulit. Nec minori stimulo fuit ipse avi nostri genius, me quoque compellens velut illicium visere & priscarum manuum lineas spectare. Sed & præcipitem me egit ipsa regio, ubi primum processit. In qua quum me quoque Deus posuerit, insitus erga eam amor impulit, hoc, quod certe ornamento illi fuisse, quum edèretur anno primo hujus sæculi, judicaverunt maximi popularium, pro egregio habere: præsertim quum istud tempus esset, quo pretium & dignitas hujus ex antiquitate partis non ita vulgo innotuissent, nec tantas impensas contemnere quisquam sustineret, nedum ut quis putaret ea posse exercere sumptum suum. Tunc Abrahamum hunc Gorlaeum divinitus excitavit melior doctrinæ ac magnanimi propositi indoles, ut egregiam patrimonii partem in hac suppellectile collocans efficeret, quod ne in his quidem

JACOBI GRONOVII

rebus ad liberalem eruditionem pertinentibus patria ulli genti, nec vel Italiae ipsi cederet.

Sicut autem hæc administratio propter morbos quam longa notissimas mihi gemmas illas fecit; sic quoque ipsum Gorlæum cognoscere familiarius cupivi, & quæ causa illum induxisset patriam Batavia mutare; præsertim quum dissona de eo memorarentur, sic ut ibi quoque mori & sepeliri novem annis post voluerit. Ipse in præfatione postrema videtur se describere eum, qui publicis quotidie distringebatur muneribus; & qualia ista fuerint resciscere non magis potui, quam id ipsum quod modo dixi. Etiam à primis adolescentiæ annis delectatum se fuisse liberalibus studiis, & hinc rerum præstantium indagine. ætatem omnem occupatam habuisse in priore præfatione refert. Itaque & condiscipulum habuisse Andreæ Schottum scribit Franc. Sweertius etiam ipse familiaris Gorlæo. At quantopere hinc deviat, quantam famæ invidiam concitat Pet. Cassendus, non dubitans palam Vitæ Peiresciani inferere, Gorlæum Latinæ linguæ non studuisse, sed tamen & tantum intellexisse libros omnes circa rem nummariam Latine conscriptos? Quid quod etiam Clarissimus olim in hac Academia Doctor Pet. Cuneus præloquium, quod sub nomine Abrab. Gorlæi præfixum est Dactyliothecæ, sustinuerit Ælio Everhardo Vorstio vindicare in laudatione hujus funebri? Sed & in furiam incidit Joh. Kirchmannus cap. 3. de Annulis palam allegans Ælii Everhardi Vorstii commentarium de Annulorum origine, quem Abrahamus Gorlæus Dactyliothecæ suæ præfixerit. Sic illis scribere &

P R A E F A T I O.

re & existimare licet ; mihi videtur tenerior inter Gorlaeum & Vorstium fuisse conjunctio , satis ab hoc expressa per epistolam editam ad ipsum Gorlaeum , quàm ut tale quid ab nostro admitteretur . Quid quod quum sic isti flagellent Gorlaeum , Chisletius tamen ad Abraxica pag. 127. in isto præloquio vituperans , quod dicatur Alexander Trallianus tradidisse imaginem Herculis supine jacentis leonemque strangulantis annulo inclusam , prodesse ad morbos quosdam , Gorlæi , non Vorstii nomine abutitur ? Miror apud hos adeo parum favoris Gorlæo residuum fuisse , ut sive auctor fuerit , seu secus , & sive ubi laudabile creditur præloquium , sive ubi vitiosum , tamen ab his ille vapulet . Nec nobis censere in hac causa licet , quibus tantummodo hæc sculpturarum congeries cordi fuit , partim ut auferrentur , partim ut singula explanarentur . Quod postremum meo Marte conatus sum facere , & fecissem intra comperendinationem , si imbecillitas & gravissimæ vexationes non interpellassent . Prius dum ambit hic liber etiam perfecte exsequi , grate quidem adscivit , quæ ab benignitate aliorum , qui vita & egregio labore jam defuncti quiescunt , poterat nancisci : interim tamen ut simul aliquid novi fructus efferret , vivis quoque , quos sospitet Deus , se applicare studuit ; quod sic ei cessit , ut apud eos non leve æs alienum contraxerit , in quibus Reverendos & Clarissimos humanitatis antistites Jo. Georgium Grævium , & Joan. Smetium ; & florentissimæ spei juvenem Joan. Koolium . Sed præcipue meministi Tu , Politissime & Sapientissime Petre Deinote , quantum sit , quod illi queas imputare , qui ingentem illam

J. GRONOVII PRÆFATIO.

gazam tuam manibus nostris committi & in alienam urbem ad tempus transferri passus es, ut de singulis, prout inspexissemus, arbitrari daretur. Et si aliunde jam vobis ipsi celebritatem eximiam circumdederitis, tamen permittite, ut hic liber, dum exstabit, Viri Maximi, inter buccinas vestrae in studia comitatis circumeat; qualem certe futurum credite ut bonæ fidei debitorem, qui propterea, mi Lector, in principio te admonet tui in hos officii. Ego quemadmodum jactari in hoc incerto me permiserim, & tentaverim singulis sua nomina reddere, res ipsa indicabit. Plura vellem, sed infirmitas negat. Itaque hoc, qualecunque est, tu frue-re & vale melius, quàm mihi per hos quinque menses contigit.

A. v. Zybelit fecit

IACOBUS GRONOVIVS I. FR. F.

Græcæ Linguae, Historiarum et Eloquentiæ Professor.

*Hanc tibi, ut exilaras, frontem Gronovius alter Tu mentem ratione polis, tu sacula pandis,
Dædaleo Sculptam, Pallas, in arcu DICO, Sic facis, ut mirer facta manumque Dei.*

P. v. A. Exc. C. P.

FOLDOUT BLANK

JACOBI GRONOVII

EXPLICATIO FIGURARUM

IN ANNULIS

ABRAHAMI GORLÆI ET ALIORUM.

Num. I. Upa gemellorum altrix, quam suas quoque arculas ornare scribit Laur. Pignorius in Symbolicis Epistolis.

2 Genium esse credidit Gorlæus, utque ipse voluit hanc suam appellationem æri incidi, meum non fuit eam delere & omittere. Neque tamen ex vero conjecit; quum dubitari nequeat, quin sit Bonus Eventus, dextra pateram, sinistra spicas tenens, ex descriptione notissima Plinii lib. xxxiv cap. 8; & notavit eruditus interpres Croyanorum numismatum tab. xxviii num. 16, ubi totus est nudus.

3 Julii Cæsaris caput laureatum cum stella in vertice, ut jam consecratum innuat.

4 Hercules, ut ab Gorlæo additur, Romanus, & sequitur interpres thesauri ex thesauro Palatino selecti pag. 89, quum inter Commodi nummos talis occurrat. Fatendum tamen est illic faciem ejus esse magis oblongam, quum hîc exhibeatur teres, plane ut in nummis Lepidi inter Croyanos tab. vi.

*

5 Gor-

- 5 Gorlaeus interpretatur Fidem publicam , ut videtur, ex nummo Domitiani, quem allegaverat in ejus expositione Anton. Augustinus dialog. 11, in cuius libri editione Italica exhibetur tab. 17; eumque vidi in locupletissimo nostri orbis gazophylacio, quod collegit Vir Politissimus mihi que quod lætor amicissimus Jacobus de Wilde, quum ipse possideam Hadriani nummum, ab cuius altera parte signatur hæc FIDES PUBLICA, ignotum antiquariis, quantum video. Quin etiam exhibetur hæc ipsa figura in nummo Aurelii Cæsaris inter Croyanostab. XLV num. 18, ubi doctissimus interpres male judicavit esse Pietatem cum canistro, deceptus nummo Pii tab. XLI num. 7, ubi fæmina elevat quidem talem calathum, sed stat ante aram, & dextraprehendit animalculum, ut sint hæc diversa. Describit autem Augustinus hoc modo: *Femina stantis habitu spicas binas altera gestans, altera lancem fructibus plenam aut aviculis, aut cordibus, vel denique, ut existimo, cymbam spicis refertam, sive ea tritici mensura est.* Quæ quum non satis essent ad mentem explanatoris Thesauri ex thesauro Palatino pag. 48, addit ille publicam hanc fidem dici respectu personarum vel rerum; & publicæ fidei esse proprium, ut regionum ea felicitatem contineat: hanc rationem esse, cur non spicas tantum teneat, sed & calathum præferat variis frugum generibus repletum. Verum spicæ, verum talis calathus potest esse & personarum privatarum, & rerum æque privatarum privatorumque agrorum. Sunt alii, qui
ne

ne nihil dicant, credunt indicari sic ea, quæ Fi-
dei publicæ in sacrificio fuerint oblata. Mihi hæc
fides publica non alia videtur, quam cui contra-
rium dicit Quintilianus in nobili ista declamatio-
ne XII. *Non enim vulgaris illa labes frumenti fuit,
nec qualis aliis ab agricolis accusari solet perfidia
terrarum & ingratae messis irritus labor.* Et de qua
Plinius lib. II Hist. Nat. c. 63 terram laudans :
Quam bona fide creditum sænus reddit. Habeo
ante oculos meos nummum Antonini Caracal-
læ, de quo scribitur in Occone [FIDES PUBLICA,
figura stolata stans, sinistra pateram cum
frugibus, dextra spicam cum papavere, ut Boni
Eventus] Sic ediderat Occo: postremas voces o-
misit nupera editio Mediolanensis, & *spicam* mu-
tavit in *spicas*, perinde ut Domitiani nummo sub
consulatu XII [FIDEI PUBLICÆ S. C. Figura sto-
lata, sinistra pateram, dextra spicas cum papa-
vere.] Omnino papaver in eo nullum, nec spi-
cæ plures quam duæ, plane ut scribitur de Do-
mitiani nummo sub consulatu XVI [FIDEI PU-
BLICÆ S. C. Figura stans, dextra duas spicas, si-
nistra pateram cum frugibus.] Sed mihi num-
mum Caracallæ acrius inspicienti patet manife-
ste caput Cybeles, extantibus tribus turribus cum
una crinium spira dependente ad latus, plane sic
ut illa ipsa profertur in ipso isto thesauro; ut res
dubia jam non sit: quum tamen muliebre ad com-
munem morem caput exstet in nummo Hadriani.
Est eadem in gemmis num. 83.

6 Abundantiæ typum tradidit Gorlæus. Sed Ab-

4

undantia exprimitur prorsus in nummo Trajani Croyan. xxxiv 6, & alio habitu n. effundentis nummos ex cornu Copiæ LV, 22. LVII, 10. LIX, 4. LXIV, 2. Itaque Felicitatis publicæ typum dixisse præstat ex Severi nummo Croyan. LIII, 8.

7 Victoriæ terra marique partem judicabat esse Gorkæus, cujus sane perobscurum ænigma est. Procedit id forsitan in spica; quam ad rem papa-ver? Non si Victoria tenet aliquid, quod alicubi exoritur, ideo partem illic Victoriæ significare potest. Clarius exprimitur Victoria populi Rom. vel Augusti, terris & mari felicitatem procurans, quæ maris ac terræ felicitas per clavum & spicas iterum denotatur num. 42.

8 Romæ typus ex observatione Gorkæi. Et potest credi. Sed & Mars Victor similiter exhiberi poterat.

9 Ales Jovis, ut explanat ipse Gorkæus. Sed certe aliud fingi ejus rostrum debebat, quod in hac ave nihil discrepat ab sequenti, quum in aquila id sit magis pandum, ut vides num. 91, 135, 157, 174.

10 Corvus Apollinis, ut vidit Gorkæus; nunc adfessor tripodis, quum gemm. num. 111 insideat tripodi, in Vitellii nummo sub cortina ponatur pedi tripodis insidens.

11 Taurus umbram quærens sub arbore.

12 Victoria Pacifera, quam Gorkæi interpretationem adjuvat Tristanus in Addendis ad to-mum primum Commentariorum, ubi sunt plura similia.

- 13 Æquitas, ut commode Gorlæus, sed quæ sæpius in nummis Croyanis hastam levat. Hæc cornu copię sustinens petita ex nummis Catinensium, dein Romanos nummos ornare incipit sub Pertinace, unde sequuti posteriores. Et utique in nummo Pescennii, quem nuper ad lætitiā temporis nostri fovendam Vir Eximius Jacobus de Wilde publicavit, est hæc ipsa prorsus, cum literis JUSTITIA AUGUSTI. Immo in nummo Honorii, quem servat Genaveva Parisina, hic ipse typus exprimitur cum literis EXAGIUM SOLID. ubi notant satis aliena.
- 14 Mu. Scævola, ut videtur, ab fanaticis creditus ad certas vires valere, si sub insigni astrorum positu fuisset scalptus.
- 15 Spes, florem suum ostentans & messē in herba.
- 16 Victoriæ maritimæ, seu verius, maris domiti & imperio subjecti typus. Equus marinus aliquoties infra in gemmis.
- 17 Mars Gradivus, ut sæpe in nummis.
- 18 Testatur loco citato Pignorius ornari quoque arculas suas flore, cui papilio infidet. An hanc ipsam gemmam innuat, viderit. Hæc certe est apes flori insidens ad colligendum mel, unde forsā thymo, ut Horatiana 4 od. 2
- 19 Corvus Apollinis iterum indicatur ab Gorlæo. Sed vere est cornix prædicens ab ilice, ut explicuit Virgilius.
- 20 Tropeum.
- 21 Capræ inequitans Cupido cum cratere ardente;

nisi forſan hîceſt loco aræ, quò eam compellit ſacrificaturus Baccho. An Juventatis typus exhibetur per laſciviam animalis & vectoris ac ardorem flammæ, ut in Aurelii nummo, ubi non patera ſeu ſcypho aromata altaris foco imponuntur, ut conſideravit Ant. Auguſtinus, ſed adſtat lychnucho ardenti.

22 Commodi opinor caput juvenile.

23 Felicitatem publicam ita Senatus ſub Voluſiano exhibuit, ut mulier columnæ nixa teneret caduceum & haſtam puram. Sed quum hæc ſit ferrata, opinor notari duo tempora, belli pa-
ciſque, bene firmata, aut haſtæ ſimul & caducei oblationem, ut pax eligatur vel bellum.

24 Spes florem ſuum oſtentans, de quâ notarunt multa viri docti ad nummum Claudii cum literis
SPES AUGUSTA.

25 Neptuneus in tridente, ſed ἐνοσίχθων, unde per pedem orbi terrarum impoſitum declarat ſe ejus dominum.

26 Leda cum ſuo Jove cygno ludens, quæ frequens in gemmis.

27 Minerva Viatrix, prout exhibetur in nummo Caracallæ, atque etiam deſcribitur; nec diſſimilis eſt nummus Græcus Temnitarum ſub Alexandro Severo. Utrumque vulgavit Triſtanus. Sed & ſub eodem habitu eam ſignarunt Corinthii in gratiam Juliæ Domnæ apud Vaillantium tom. II de Coloniis. Sed jam ante placuit ea vehementer Lyſimacho, in cujus nummis ſedens fingitur; verum ut hoc loco ſtans in nummis Ariarathis & Ariobarzanis.

28 Mars.

29 Genius dicam, an Pantheos, radiis Solis & simili malarum lævitate, vase Sarapidis, cornu Ammonis, serpente Æsculapii, an Mercurii? exornatus, quem ideo miror inter Abraxica non retulisse Chifletium, quum barbatum ex Gorlæi num. 193 inter ea posuerit; qui non magis illic locum tuetur, quam Antonini Pii nummus plane iisdem illis instructus, Croyan. XL, 22, aut alter quem sub Genio P. R. viri docti ad Gallienum referunt.

30 Puella servitio amoris liberata, ideoque & pileum velut vindictæ impositum levans, & Satyriscum suum erigere iubens tropeum.

31 Cupido sollicitans Pana ad modulationem cicutæ.

32 Serpentinum numen, in quo Abraxam consideravit Chifletius in tab. xv, cuius nequit admodum vera esse fides, quum & in nummis Jopolarum ac Dionysopolitarum toties hic serpens ita conspiciatur, & ab Cois sub Caligula etiam nummum eo insignitum referat Cl. Patinus.

33 Porcus inter duos lychnuchos ardentes, ut solenne fuisse in sacris notarunt eruditi ad illustrationem nummi Antoniaë, in quo celebratur SACERDOS DIVI AUGUSTI, ad cuius notam illic excusæ sunt duæ faces. An proprie hæc hostia mactata fuit Cereri in sacro nocturno, ut notum?

34 Nympha marina velo circumdata & junctis unicorn-

cornibus vecta aurigante Cupidine , ut videtur, ipsa Galatea amoris ergo ad Acin suum festinans.

- 35 Ovis, sive Romana, quæ Idibus Jovi solebat cadere ; sive Græca , certe formosissima , ut ipsam Theophanen scires , quam a Neptuno commutatam in ovem formosissimam scribit Higinus fab. 188. Sed & nonnulli ex Antinoi nummis hanc ipsam præferunt.
- 36 Aquila divaricata, qualis in Trebelliani nummo exprimitur consecrationem denotans. Nuper quoque ea ipsa in hoc conspicuo gestu edita est in nummo Coloniae primæ provinciæ Syriæ Palæstinæ sub Trajano Decio, quam simili modo interpreter, non de Symbolo Romani imperii.
- 37 Procris & Cephalus; ut colligo ex jaculo, quod hic tenet, ac cane accurrente; quum illa explanare videatur fidem jaculi ferientis omnia, in quæ fuerit emissum.
- 38 Spes iterum, ut ann. 24.
- 39 Salutis vultus cum insigni suo serpentino.
- 40 Columna cum instante imagunculâ hastatâ, & pinus arbor unum fructum efferens, plane ut in Admirandis Romanarum Antiquitatum tab. 56; in medio adstat adolescens vestem retro utraque manu diducens ramumque una tenens; quasi indicaret expiationem alicuius, & forsan ipsius Liberi Patris.
- 41 Magicum quid innuunt literæ ΕΤΕΡΟV.
- 42 Spicæ duæ, inter quas gubernaculum navis,
maris

maris ac terræ usum & festivitatem denotantes: an frumentum ex provincia transmarina ad-
vectum?

43 Manus duæ implexæ, unde duæ spicæ cum ramo oleæ procedunt, testantes concordiam originem felicitis annonæ ac lætitiæ. Sic enim potius contemplamur, quam concordiæ, pacis & abundantix typum cum editore.

44 Victoria clypeo ad palmam suspenso titulum inscribens, plane ut in nummo Augusti Græco apud Anton. Augustinum, & altero Latino Vespasiani, nisi quod in illis stet, in hoc sedeat.

45 Inter Abraxica numerat Chifletius & leonem & scorpionem; ut mirer hanc gemmam illis non insertam, ubi jungitur uterque: tanto magis quod opiner eandem sententiam hujus gemmæ esse, quæ est apud Leonard. Augustinum num. 173, etsi is coronet quoque leonem, interpretans signa cœlestia. Sed verius existimem Africæ typum, quæ in nummis Hadriani nunc leonem, nunc scorpionem ostendat.

46 Fascinum ex duobus humanis vultibus & elephantino, cuius proboscide tenetur tridens, forsitan contra pericula maris: modo singula bene sint expressa, & alter vultus non fuerit ad similitudinem Socratis; ut in Chifletiano num. 14, quod hîc exhibetur num. 309.

47 Navis ad vulgare instar arcæ Noachicæ.

48 Cupido, vel vim amatoriam immittens anseri, vel eum impellens ad matris currum, qui sic trahitur in gemma 5. Etiam hi ipsi anseres sunt,

* *

qui

- qui in nummo κυρέων ex Cypro excuduntur apud Goltzium, tacente Nonnio, Harduino cygnos interpretante (ut notissimus ille currus Veneris est) sed ipsa alitum figura anseres dicitur.
- 49 Messor, si forte, Vertumnus, non ex corbe, sed ex falce & spicis defectis, ut milites Romani in tabula 83 Columnæ Trajanæ.
- 50 Julius Cæsar Pontifex maximus & Augur ex apice, & sympuvio & pullo, ut sæpe in nummis.
- 51 Bacchus velut Physcon gestatus ab duobus pueris.
- 52 Gallinaceus & spica: an augurium de ubere frumenti proventu, quale etiam videtur occurrere num. 76. In gemmis Leonardi Augustini num. 199 gallinaceus tenet ore spicam, & ille aliter interpretatur. Possit esse etiam imago solis, quo temperante maturescunt segetes, ut constat etiam soli sacrum fuisse.
- 53 Arion tridente, id est, Neptuni vi delphinum, cui inequitat, regente pulsans citharam.
- 54 Equi quinque, ut judico, consecrati, & forsan illi ipsi, quos ab Rubicone trajecto Julius Cæsar vagos & sine custode dimisit.
- 55 Pan tubicen, & ut videtur, ad ostenti exemplum, quod ad Rubiconem contigisse Cæsari narrat Suetonius cap. 32, ut rapta ab æneatore tuba ingenti sonitu classicum exordiretur.
- 56 Caput Romæ vel Palladis, fere idem, quod in gemmis num. 126
- 57 Cupido Victor.

- 58 Bacchi fatelles cum lynce, cui videtur defundere vinum, plane ut in Sidonis nummo sub Alexandro Severo apud Patinum & Vaillant.
- 59 Famina stans & exorare cupiens hominem media plus parte nudum sub arbore adsidentem; an Ceres Triptoleum, aut aliquem e Lyciis pastoribus?
- 60 Æsculapius.
- 61 Alius Bacchi fatelles cum nebride, pedo, quale in Arateis Grotianis tenet Engonasin & Arctophylax, & uva, fere ut in gemmis num. 153.
- 62 Leo, in ea figura, quam de Roma prædicebat Ovidius IV fastor. 857. *Victorem terris impositura pedem*, ut notaret jus ac dominium fortitudinis: nisi pertineat ad simulacrum sigilli Philippei post somnium de natura Olympiadis obsignata.
- 63 Pavo, & quidem cum quatuor pullis, in quo adulatur Domitiæ nummus apud Tristandum.
- 64 Eques in ipso impetu alicuius ferendi hasta, quomodo sæpe Romanos Imperatores expriment nummi: an est Adrastus unus in bello Thebano beneficio equi ereptus apud Higinum fab. 70?
- 65 Ceres pileata, spicas dextra tenens, sinistra incumbens velut arundini: si modo hæc vere sit exsignata, & non potius sit ipsa fax, prout in Neronis nummo hæc ipsa exhibetur in Croyanis xx, 10. Alioqui sic cum ramo solet fingi hilaritas.
- 66 Crater sine ansis cum emblemate Pegasi.

- 67 Sus foeta, ut num. 154, apud varios populos ad immolandum electa.
- 68 Mars hastatus & galeam contemplans.
- 69 Masinissa & Sophonisba, ut videtur, dum fervet bellum, connubii foedere coeuntes.
- 70 Mercurius cum crumenis, atque adeo faustus, sub quo tamen Principes Romani quoque Pietatem suam jactarunt.
- 71 Concilium corvorum, insistentium partim cornubus copiae, partim altari, quomodo occurrunt quoque in gemmis num. 55 & 172. An sunt cornices, quae conjugalis fidei symbola agnita, ut interpretes nummorum Domitiae & Faustinae scribunt? & hinc laetitia abundantiamque rerum secundarum ac pietatem signant?
- 72 Baccha libans ad altare Bacchi sub vite.
- 73 Vespas fulmini advolans: in quo ænigmate Chiffletius videre potuit Augustum Festina lentè, in Abraxicis.
- 74 Pastor nudus cum pedo & patera, tanquam sacrificaturus.
- 75 Mercurius itidem ut num. 70, sed appositis ante pedes duabus spicis, & innixus globo, quem sustinet columna.
- 76 Gallus ut præco felicitatis publicae mari perinde ac terra ut num. 7. Cui similis nuper edita est in Spicilegio antiquitatis pag. 53, sed alia interpretantis sententia. Quippe primo annotata vigilantia, cuius interdum symbolo servit galinaceus, deflectit ad Pausaniam, ab quo pugnacissima hæc avis scribatur; atque ita jungit
vigi-

vigilantiam armatam. Relinquimus hæc illis, quibus placent. Nos non credimus talia ad manum fuisse scalptori.

- 77 Sol oriens in quadriga : an ex Plauti Amphitruonis loco toties in præfationibus de sigillis allegato? sed stans in plauastro, non secus ac magna Mater *Ipsa sedens plauastro porta est inuenta Capena* apud Ovidium 4 Fastor. ut innuat independere agriculturam, cujus inter præcipua instrumenta plaustrum.
- 78 Fere eadem, quæ num. 5, nisi quod una tantum porrigitur spica: & videtur hicaliquid virile præferre, quum in Thesauro Palatino pag. 46 & hæc sit fæmina, licet duas quoque spicas tenens, quum tamen ex veste dependente in postica pateat eandem scalpturam esse.
- 79 Juvenus, forsan Faliscus ad immolandum, an ut symbolum pacis apud nonnullos.
- 80 Puer nudus cum capra ludens.
- 81 Roma hastata & Victrix sedens.
- 82 Vinitor, non quilibet, sed, quum adscriptum sit LIB. CON. unde patet auctorem Libero Conservatori eum sacrauisse, ipse vindemitor coelestis, de quo Ovidius 111 Fast. 408.

*Ampelon intonsum satyro nymphæque creatum
Fertur in Ismariis Bacchus amasse jugis.
Tradidit huic vitem pendentem frondibus ulmi,
Quæ nunc de pueri nomine nomen habet.
Dum legit in ramo pietas temerarius uvas,
Decidit: amissum Liber in astra vehit.*

- Unde etiam passim illę videtur adesse in solennibus Bacchi cum ipso isto instrumento, quod & num. 61 fuit, & temere, ut opinor, strigilem bis interpretabatur Jac. Sponius in Miscellaneis pag. 28.
- 83 Cupido cantharo velificans.
- 84 Mars & Venus dextras jungentes in foedus.
- 85 Trium elementorum aeris, terrę, & maris, quę pręcipua ad hominem, ordo sub ænigmate capricorni, cornucopię, & tridentis.
- 86 Matrona serpentem arę circumvolutum ex patera pascens, hoc est, Saluti sacrificans, plane ut in Hadriani & Faustinę minoris & Julię Męfę & Maximini nummis, ubi etiam illa, quę sacrificat, sedet, quum in multis & Gręcis & Latinis stans exhibeatur: sed istud majoris est securitatis signum.
- 87 Pallas hastam vibrans, velut protectura sacrum sibi serpentem, ut olim notarunt viri docti ad nummos Julii Cęsaris & Neronis. Modo & Gręci nummi hoc idem docuerunt, ut Messalinę apud Patinum, Gortiniorum (scribitur enim GORTINIΩN) in thesauro Palatino. Sed & gemmam hanc citavit Tristanus in Addendis tomı primi.
- 88 Capricornus, orbi incumbens, supposita nave rostrata. Et illius quidem sideris nota celeberrima est propter Augusti thema natalicium, tam in nummis, quam scriptoribus historię: sed & postea in nummis Vespasiani ac Titi, item Cornelię Paulę, ac Gordiani celebratum semper

- per exinde ut felix & auspicatum sidus. Triremis aut admodum raro aut nusquam additur, & clavus subjici solet. Ut videantur notari fausta auspicia Augusti terra marique vigentia.
- 89 Juno Regina sedens cum sceptro & ferto; de priore testatur ipsa apud Ovidium VI fast. 38. *Aurea cur dextræ sceptrâ dedere meæ?* Posterio-
re forsan coronatura victorem in ludis ejus.
- 90 Vultus L. Ælii Cæsaris ab Hadriano adoptati.
- 91 Aquila aræ insistens & rostro fertum gerens, quasi victoriæ index. Sed & consecratio interdum sic exhibetur.
- 92 Caput muliebre comptum ad speciem Hispaniæ in nummo Galbæ, vel fæminæ apud Jasonem in Spicilegio antiquitatis nuper edito p. 123.
- 93 Caput laureatum Neronis.
- 94 Junctæ dextræ; unde procedunt spicæ duæ & papaver, cui simile emblema jam occurrit num.
43.
- 95 Vultus Julii Cæsaris, cui frons bene capillata sine lauro tribuitur velut ante raptam dominationem, tantum pontifici & auguri.
- 96 Caput Neronis cum cithara.
- 97 Caput Hadriani.
- 98 Caput Domitiani cum lituo & apice, ut num.
50.
- 99 Agrippina inter signa posset videri, nisi persæpe in nummis hoc ectypum occurreret, ubi declaratur modo FIDES MILITUM, modo CONCORDIA MILITUM, NUNC FIDES EXERCITUM.

100. Venus cum Cupidine suo jocans.
- 101 Vultus Commodi in exuviis leonis.
- 102 Victoria laurifera, tropeo fectum imponens, ut in Neronis nummo apud Tristandum tom. I pag. 225. An potius erecto tropeo digreditur Victoria, ut senatus accepto victoriæ nuntio decernat supplicationes? In his enim coronati & lauream in manu tenentes supplicabant, quæ sunt verba T. Livii lib. XL c. 37, etsi non illæ ob victoriam.
- 103 Vultus Caligulæ ac Drusillæ.
- 104 Vultus Hadriani geminus cum Mercurio ad latus in annulo magico, ut videtur. unde is inspicitur studiose ab Chifletio de Abraxa pag. 61, ubi ad Carpocraten & Gnosticos refert.
- 105 Facies solis radiata cum planetarum notis. quem referri iussit Chifletius in Abraxicis tab. 20 ad Basilidianos pertinentem.
- 106 Minerva hastata, & dextra gerens ramum oleæ, ut sit PACIFERA. Est enim prorsus eadem figura, quæ in nummo Clodii Albini inter Croyanos tab. LII num. 23; vel Postumi apud Tristandum tom. III pag. 160, ubi inscribitur FAUTRIX, qui etiam nummum Græcum ΣΙΔΗΤΩΝ cum hac eadem imagine sub Caracalla protulit tom. I-I pag. 225.
- 107 Roma sedens victrix accincta, ut in nummo Neronis Croyan. xx, 16 & sæpe.
- 108 Herculis arcus, clava, & pharetra, eodem modo & ordine in hac gemma exhibiti, prout in nummo Commodi inter Croyanos, Postumi apud

apud Trifanum, & nonnullis Græcis Alexandri.

109 Junctæ dextræ unde prodeunt duo cornua copix & caduceus: quibus nemo attribuerit certio- rem declarationem, quam nummus Augusti prorsus hæc ipsa sic referens inter Croyanos tab. xv num. 7 cum literis PAX.

110 Fascinum ex capitibus gallinacei, leonis & equi, ex quorum inferiori parte existunt duo serpentes postgyrum discedentes: neque enim placet cum Chifletio in Abraxicis ad gemmam quartam pag. 37 huc advocare Macrobianam de potestate solis apud Ægyptios sub capite leonis, canis & lupi; licet etiam hæc tria ad solem commode referas.

111 Apollo præbens Scythæ cultrum ad excoriam- dum Marsyan, vel potius Scythæ eum reddens Apollini, quum jam pellis derepta infra ad imam arborem projecta conspiciatur. Sic enim contemplari malo; & hoc Gorlæi sigillum longe exactius opiner, quam quod edidit Leonard. Augustinus part. 11 num. 9, & ipse explicat ex sedili pendentem personam Sileni, utpote ipso Marsya ibi exhibito tanquam Sileno cum cauda, non tanquam satyro; quod nescio quid velit. Certe pellis pendens docet jam excoriatum, & ideo fatuum esse, si barbatus adhuc sedeat, quum & barba & pelle & crine careat. Fuisse autem hoc sigillum Neronis nimium multi dicunt: quæ enim de his rebus instituta præfatio aut oratio id non oc-

*Latius de hac
gemma vid. Galla
otti in Musæo De
scalei Tom. 2. Tab. 2.*

cinit?

cinit? Adfunt effigies duæ, Neronis & Agrippinæ, ut vult Goriæus, & perinde Leon. Augustinus. Sed hac vivâ nondum videtur adeo insanivisse in cithara; & occisa ea demum se effudisse in hæc dedecora notat palam Tacitus lib. 14. annal. & vultus sæmineus est juvenilior, quam ut Agrippinæ conveniat: & omnino refert Poppæam.

112. Venus victrix, Juno sedens hastata & patenam porrigens, & aquila capiti bovino victimæ insistent cum apposita lauru velut infula, item literis Jovi OPT. MAX. SACR. Alioquin nummi Alexandriæ Troadis tali aquila & bovino capite insigniri solent, obscura etiamnum causa.
113. Numen marinum pisce suo vehens Nereida, tanquam sumptum ex tabula 51 Antiquitatum Romanarum. An potius Neptunus ex tridente videbitur vehens Amymonem suam quam inter Ismenia sculpturas celebrem olim memoravit Plinius, & fabulam refert Higinus fab. 169.
114. Gallinacei pugnantes de corbe frugum plena, quam evertere incipiunt.
115. Olla utrinque ansata inter duas stellas cum tribus literis PLI; an est crater cœlestis? qui tamen in Arateis Grotii aliter depingitur.
116. Quadriga, cui superlatus est tridens, ad denotandos ludos circenses in honorem Neptuni.
117. Ceres sedens, tenensque papaver, altera manu instrumentum ad agriculturam, cum spica ad latus.

118 Gem-

- 118 Gemma, ut videtur, Christiani, exprimens arcam Noachi & columbam emissam cum iride, quam tetigit Laur. Pignorius in prima Symbolicarum epistolarum.
- 119 Caput muliebre ignotum.
- 120 Canis venatica leporem prendens.
- 121 Salus Dea ante aram suam posita.
- 122 Caput Sarapidis cum aquila fulmen portante inter duo signa Romana; quod annotavit Chifletius in Abraxicis num. 106.
- 123 Quadriga agitante Cupidine & sertum porrigente, tanquam & huic ludos circenses actos indigeret; si modo recte excepta est sculptura, & non Victoria ipsa æque alata agita-verit, ut sæpe in nummis præsertim familiarum Romanarum.
- 124 Fere ut num. 107; sed vir ex genis apparet, ut sit Mars tropeifer aut victor: forsan prave, quum Mars Victor in nummo Domitiani currens incedat, & stet num. 8.
- 125 Palladis caput, in cujus galea videtur expressus Socrates.
- 126 Imperator sacrificans ob victorias reportatas duas, quarum Symbola ex signis ad latera, forsan ex meridie & alteram ex septentrione; an ubique victor, ut in nummo Constantini ad utrumque latus adsidentes captivi idem significant, ut docet inscriptio, apud Tristenum tom. III pag. 536? etsi vestis non videatur accurate excepta.

127 Gryphus corvum adflctum lanians, ut in Dur-
mia familia leo.

128 Statio temporis, ut opinor, hiemis.

129 Aquila victoriæ index per sertum in rostro.

130 Victoria coronam laurumque deportans cum
abundantia rerum, ut num. 171.

131 Fæmina nuda sacrificat ad ardentem & tripodi
superpositam cortinam, cujus medio igne ap-
paret ramus lauri, ut appareat fieri Apollini;
quando etiam inter solennia fuerit, quod de
Palilibus notat Ovidius iv Fast. 742. *Et cre-
pet in mediis laurus adusta focis.* An vero ipsa
Medea est, quæ

Arenti ramo jam pridem mitis olivæ

Omnia confudit, summisque immiscuit ima.

Ecce vetus calido versatus stipites aeno

Fit viridis primo: nec longo tempore frondem

Induit; & subito gravidis oneratur olivis.

132 Cupidinum duorum lusus, vel Erotis & Ante-
rotis, ut quidem censet Laur. Pignorius Sym-
bolic. epist. 5. Quod si licet deferere, & paulo
accuratius inspicere; oportet attendere in edi-
tione Gorlæi perverse lineas illas rectas in ma-
jore scalpura ductas esse, quum in minore,
ubi ex vero exhibetur ipsius annuli ac gemmæ
conspetus, illæ non sint, & rotundus ille or-
bis adfigatur circulo illi oblongo; id quod in
majore observari sancte debuerat. Quo animad-
verso, manifestius ipse aspicerem typum con-
cordis pacis, quâ ligata sunt elementa, quo-
rum oceanus in ipsa annuli pala aperte expres-
sus

sus circumfluit omnia; terra se librans pondere suo ei innatat; supra aer ac superior æther volantium specie ita exhibetur, ut manibus brachiisque innexis se mutue retineant.

133 Mars, vel miles, hastatus & pugionem in vagina tenens cum clypeo ante pedes.

134 Corvus cum lauro, cui superne est stella, quem & ipsum ad Basilidiana retulit Chifletius in Abraxicis tab. v.

135 Aquila columnæ insistens inter duas stellas, cum literis JULIUS CESAR.

136 Minerva victrix, ut gemm. 15.

137 Mars deposita lorica & clypeo tropeifer, quum in nummo Domitiani portet victoriolam.

138 Pastor in cilicio vel pelle (ut num. 166, & passim) sub arbore caprimulgus. Apud Goltzium in nummo Megarensium non additur arbor. Sed rectius gemma nostra præbet hanc umbram, quia plerumque pastores eam quærunt, unde formulam precandi præscribit illis Ovidius iv fast. 756. *Sive sacro pavi, sedive sub arbore sacra.*

139 Imperator, vel Mars Romanus, ab Victoria coronatus, fere uti Domitianus in nummo apud Ant. Augustinum, vel Marcus Antoninus in Croyanis tab. 47 n. 2.

140 Conjugii typus, qualis in Plautillæ nummo ut Propago imperii describitur; sed non utitur hic sponsus veste Romana, nedum Imperatoria.

141 Mulieris in florida ætate caput inter duo cor-

- nua copiae appositâ stellâ, ad denotandam urbis alicujus felicitatem & splendorem.
- 142 Mater magna Cybele insidens sellæ suæ inter solitos duos leones adstante Fortuna, plane prout adstat illi ipsi etiam in nummo Pescennii Nigri apud Patinum pag. 274. ad beatitudinem Cæsareæ notandam, nec aliter eadem appositâ est Cereri sedenti in nummo Neronis ad annonæ Augusti ubertatem testandam. Sic illæ duæ sibi tunc occurrebant.
- 143 Lupa cum infante sub arbore, sive ille sit Miletus, de quo Goltzii tabula vi insularum Græciæ nummus *Κυδωνίων*, & Trifanustom. i pag. 96 ac novissime Patinus pag. 50: sive Aventinus. Hic certe extremam mammam appetit, ut Goltzianus, quum Trifanians & Patinians primam.
- 144 Caput Neptuni innatans delphino, & appposito sceptro ad notandum maris dominium.
- 145 Fortuna cum temone, quem gubernat manu; sed cornu copiae, quod solet gerere, mutatum est in scyphum aut simile quid ei, quod gestat Cappadocia in nummo Hadriani, aut quale tinentem manum Triton elevat in nummo gentis Valeriæ. Sed non est accurate exceptum.
- 146 Biga Cupidinis, non in ludis, (tunc enim incitate currerent jumenta, ut num. 123) sed in pompa tardigrada.
- 147 Puella speculum consulens, capite bene compto & simul alato; postica mutata in senilem faciem satis ridiculam: Famæ forsan ænigma vel calumniæ.
- 148 Puel-

- 148 Puella admirans abundantiam in cornu, quod portat.
- 149 Caput Augustæ.
- 150 Columnæ vel altari cui circumvolvitur serpens, adcrecente ramo superpositus tripus cum ardente cortina; adsidet fœmina superiorem partem corporis nuda, serpentem contrectans: non aliter ac si ipsum Salutis augurium hîc perageretur; ad quod tamen adhibebantur augures.
- 151 Salus Dea, fere ut num. 39.
- 152 Sacrificium Salutis.
- 153 Caput Dianæ cum pharetra & arcu.
- 154 Sus, utrum ut num. 67, an Cromyania ab Theseo occisa.
- 155 Satyrustibias utrasque ori admovens.
- 156 Equus dentes infigens cortici arboris, an pedes scabens.
- 157 Aquila fulmen gestans, cum stella & literis JULIUS.
- 158 Jupiter chlamydatas & hastatus cum fulmine, sub quo ad pedes aquila: qui est ipse nummus Commodi sub appellatione Jovis Conservatoris in Croyanis tab. LI num. 19, quem dein sequutus est Tetricus & alii.
- 159 Hercules nudus, cum pelle leonina & clava; & in altera manu ramus densioribus foliis; cui picturæ vocem præbet nummus Probi, ubi prorsus eodem occurrit habitu, cum literis HERCULI PACIF. hoc est, pacifero. Idem omnino jam ante exhibebatur in nummo L. Veri,

- Veri, ubi tituli Cæsarei occupaverunt locum
appellationis divinæ; atque adeo sit ramus oleæ.
- 160 Mars inter arma, sed contemplans galeam,
fere ut num. 68.
- 161 Aquila fulmen pedibus, rostro fertum gerens
inter duo Romana signa, ut sæpe.
- 162 Quadriga Victoriæ, tanquam ei ludos editos
indicaret.
- 163 Roma insidens loricæ victrix, ut num. 107.
- 164 Hercules innitens clavæ, ut Herculi Augusto
in isto habitu colonia Patrensis sub Nerone
nummum publicavit apud Cl. Vaillantium in
coloniis.
- 165 Caput mitratum, adspiciens cornu copiæ quod
tenet. Gemmam istam & mitræ formam osten-
dit se contemplatum fuisse Petrus Scriverius
in notis ad Martialem pag. 48. In quo si con-
jecturæ venia, dicas Midam juvenem esse,
quem senem e nummo produxit Jac. Sponius
in Miscellaneis pag. 130. Sed & Deus Lunus
sic ornatus apparet in nummis Trapezuntis.
- 166 Pastor in diphtera (ut num. 138) velut obser-
vans (nec enim vel manu vel baculo minatur,
ut versiculi notissimi de futura hostia huc ap-
plicari nequeant) tantum, dico, observans
caprum, qui arrodit oleam, ut manifeste ex-
pressit Gorlæus tam hîc, quam in gemma 53,
quæ prorsus exprimitur quoque in altera gem-
ma thesauri Palatini pag. 95, unde mira illic
sapientia educitur. Ego autem opinor id ipsum
hîc exprimi, quod habet Higinus fab. 274.

Caper vitem quam præferat, plenius fructum protulit. Unde etiam putationem invenerunt.

Id sicut ab Higino de vite narratur; ita ab aliis de olea & narratum & creditum videtur, certe ab scalptore gemmæ nostræ & tot aliarum.

167 Caput muliebre ignotum, nisi quod Dianæ caput sic interdum occurrat in tribus spiris.

868 Caput hilare ac nitens, etiam alatum ac petasatum Mercurii, ante quod caducei solita forma, nec manu retenti, nec ullo fundamento nixi, non secus ac ἐγὼν jam αἰετὶς significaretur, cujus meminit Dion Cassius pag. 805.

169 Mars armatus cum adverso leone, velut blandiente, ut is ipse etiam adsultat Victoriæ tropeum ferenti in nummo Caracallæ apud Trifstanum.

170 Imperator, ut videtur, Marcus Antoninus (barbam enim obscure satis nunc expressam video quam produxit Gorkæus) sedens sacrificat & ab Victoriâ coronatur.

171 Victoriâ cum appposito cornu copiæ, ut nummo 130, quæ nulla causa est, cur fuerit geminata.

172 Spica inter duos gallinaceos, altero concutiente per rostri ictum, altero grana elapsa colligente.

173 Auriga (nisi mulier est) agitans currum birotam uno equo.

174 Aquilæ partem ferti sustinentes rostro, qualem sustinent duæ tædæ in monumento, quod editum inter cimelia Genesevæ pag. 34; Cupidines in sepulcro M. Antonii Antii Lupi; bubula capita in sepulcro Cæciliæ.

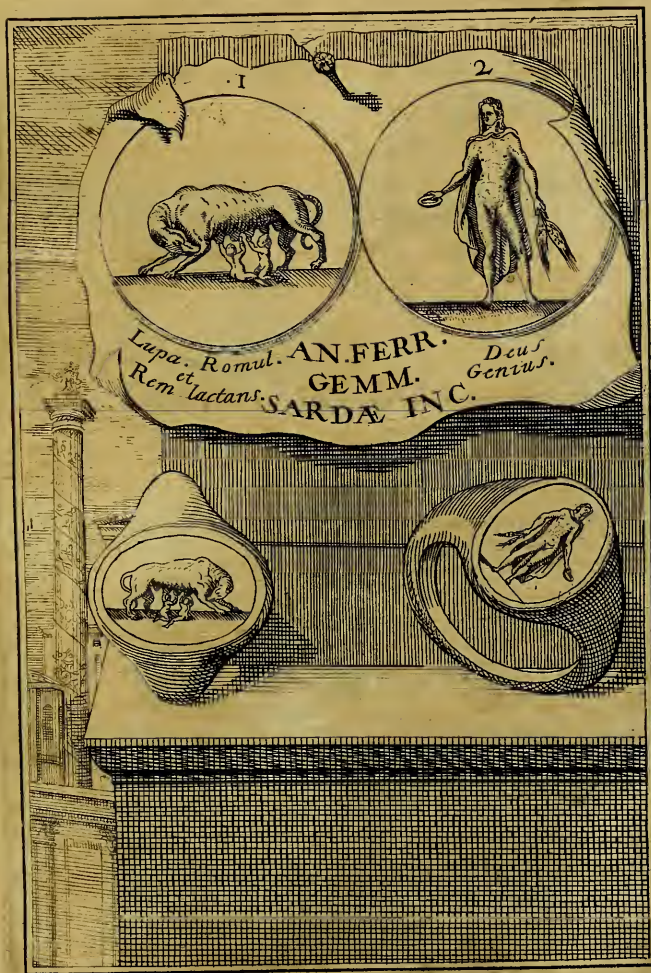
175 Gladiator rude donatus, arma velut ad sacrum postem

- postem aut columnam dedicans.
- 176 Ceres, ut videtur colligi ex spica, quæ ab apostolica sedis procedit, contemplans caput inimici abcisum, vel magis larvam in ludis Cerealibus usurpatam, siquidem recte spectavit Goriæus, & non idem sit, quod num. 117.
- 177 Apollo sustinens citharam.
- 178 Venus caducifera cum alite, ut videtur, corvo. Forsan Felicitas publica, vel Pax quæ prædicitur. Eo enim sensu caduceum in nummis sæpe gestant etiam fæminæ, ut in nummo Triumvirorum, Othonis, Vespasiani, Titi & Juliæ Mamææ.
- 179 Hadrianus, sed non satis scite factus.
- 180 Cupido vectus delphino, non secus ac flagello suo, hoc est, vi amoris delphino inspirata cogeret eum festinare ad satiandum amorem, ac plane celari Neptunum, quem *sensit delphina Melantho*, canente Ovidio lib. vi Metam. 120.
- 181 Delphinus anchoram circumplectens, qui frequens typus in Græcis ac Romanis nummis sive imperii maritimi seu quietis ejus index.
- 182 Scævola.
- 183 Abraxas ornithocephalus ac desinens in serpentes, quem retulit quoque Chifletius fab. 2 num. 6 cum aliis fere similibus, quos habes in gemmis num. 331.
- 184 Nomen salutiferum ramis oleæ coronatum.
- 185 Mulier hastata adstans aræ humili, ad quam demittit altera manu duas spicas, procedente desub pedibus gemino serpente, quorum unius

caput porrigitur inter aram & spicas: ante faciem apponitur luna cum stella. Posset videri Tiresias jam mulier, ut reciperet virum, calcare serpentes, ex fabula nota apud Higinum num. 71 & alios. Sed potius videbitur Cereris sacrum nocturnum. Constat quidem lunam cum tali stella fuisse quarundam urbium proprias notas; (etiam nummo gentis Calpurniae adjiciuntur in Abr. Gorlæi supplemento) frequenter tamen indicium noctis habent ut opinor & hoc loco.

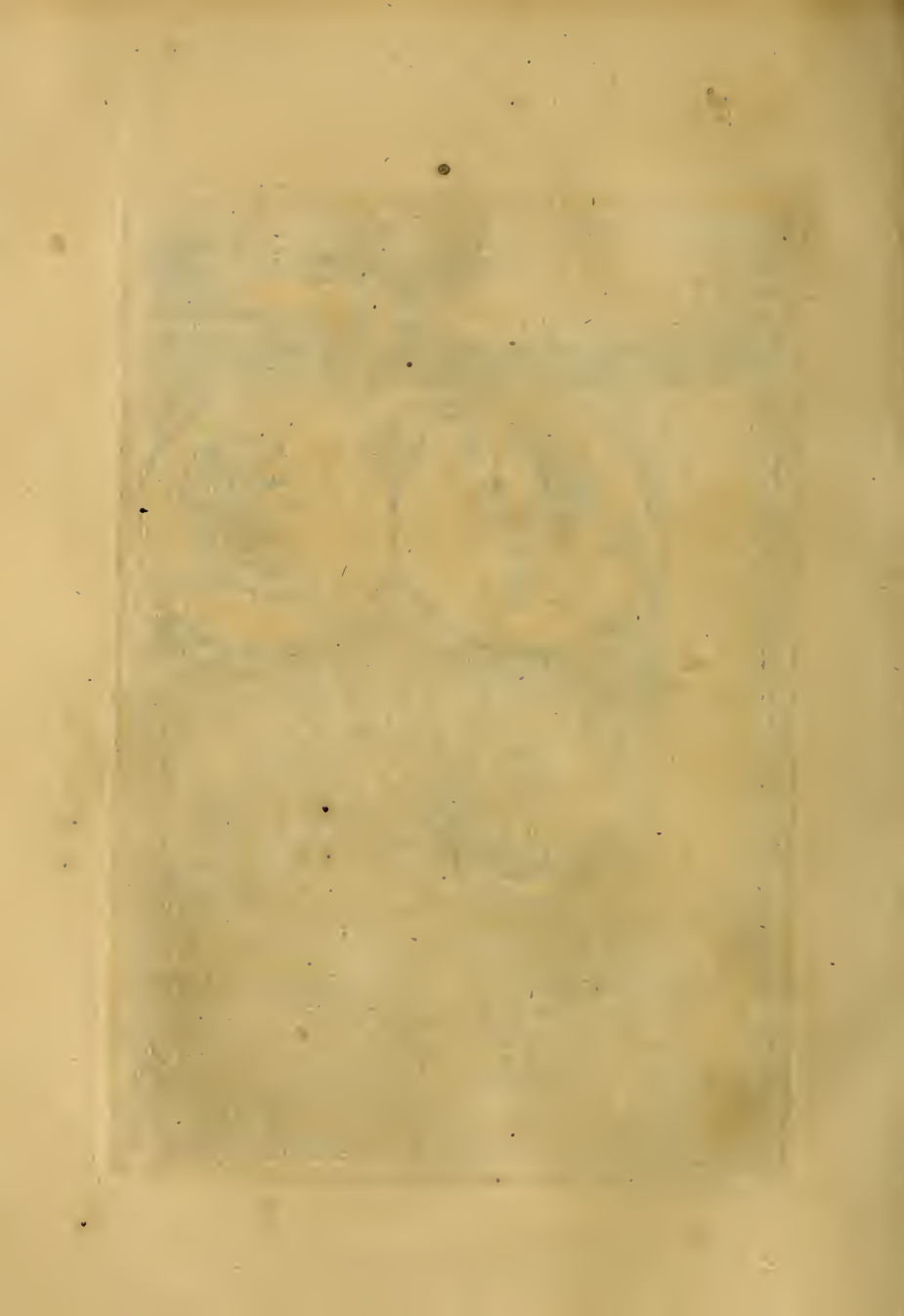
- 186 Fascinum ex senili & equino capite, caudaque & pedibus gallinacei, cui simile habet Chiffletius in Socrate. Quod si placet altiora sapere, adeas licet Fortun. Liceti gemmas annulares pag. 94.
- 187 Lætitia æstatis & autumnii per juvenem nudum spicas duas & racemum uvarum manibus gerentem.
- 188 Cultus virilis barbatus ac muliebris uno collo junctus ut alibi passim: ac si Justinii interpretationem de bifronte Cecrope approbassent, quod marem fæminæ matrimonio junxit. Est & in nummo gentis Ogulniæ.
- 189 Jupiter puer in capra Amalthæa, velut factum exemplar ex nummo Salonini, Gallieni filii: etsi posset esse etiam Ægisthus ex Higini fabula 88 & Æliani libro XII ποικιλ.
- 190 Primitiæ frugum & fructuum, ut adoleantur Diis, per virum nudum aræ adstantem significatæ.
- 191 Biga Victoriæ etiam in pompa, ut num. 146.

- 192 Hexagonum serpenti inclusum, sine literis, quas intersparfas habet heliotropium in gemmis num. 459 excerptum ex Chifletii Abraxiacis tab. xxv, & aliud in cimeliis Genevevæ Parisinæ pag. 135.
- 193 Sarapis radiatus, quem excerptis quoque hinc Chifletius in iisdem tab. xxvi num. 109.
- 194 Luna cum impendente majore stella, sex minoribus eam circumdantibus; quod & ipsum illuc refert Chifletius tab. xx num. 80.
- 195 Idem qui num. 187.
- 196 Gladiator eodem habitu, quo apud Leonard. Augustinum num. 167 partis primæ, nisi quod illic absit adpositum humi scutum.
- 197 Regulus orientis inter similia cornu copię ornamenta, ut num. 145.
- 198 Alius cum literis externis.
- 199 Geta Cæsar.
- 200 Regina ignotæ vultus.
- 201 Neronis caput laureatum.
- 202 Jupiter, ut num. 158.
- 203 Fortuna cum solitis ornamentis cornu copię ac clavi.
- 204 Vulcanus in officina super-incudem operans.
- 205, 206, 207, 208, 209 Annuli ferrei clavis accincti ad condendum penū.
- 210 Annulus pro pala habens formam caligę militaris, in qua literæ JVSUS.
- 211 Annulus Christiani cum salutari nomine ex Roma subterranea.
- 212 Facies Lucillæ Augustæ.
- 213 Falx & culter.
- 214 Pallas.

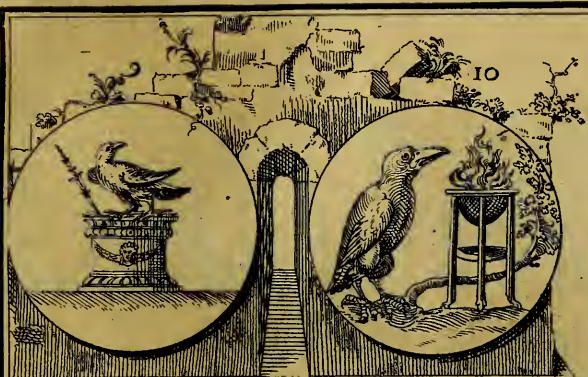

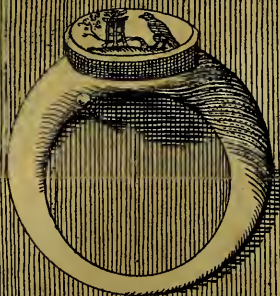
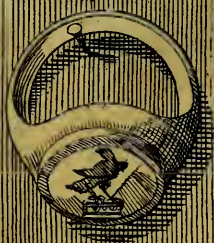

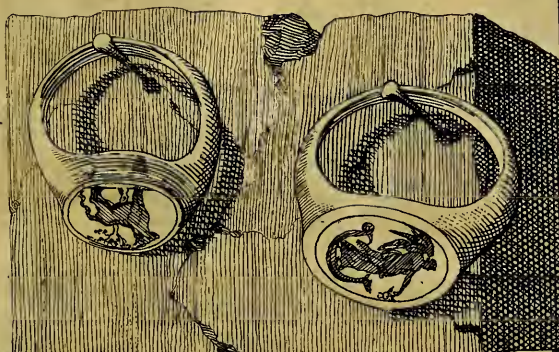
Alis Iovis

Corvus Apoll.

AN. FERR.
GEMM.
ACHAT. INC.

victoria paci fera.

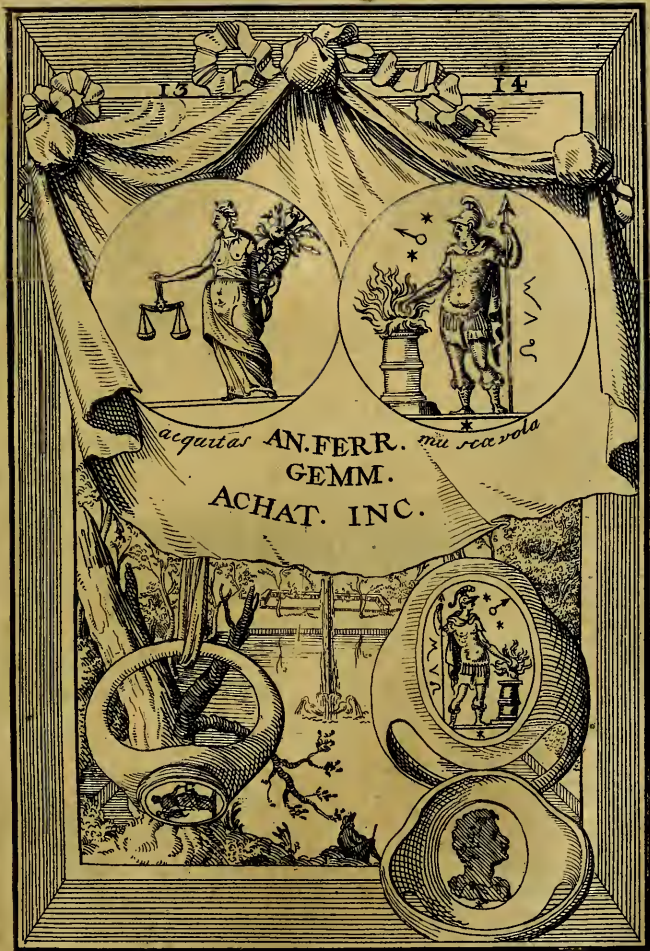
11

12

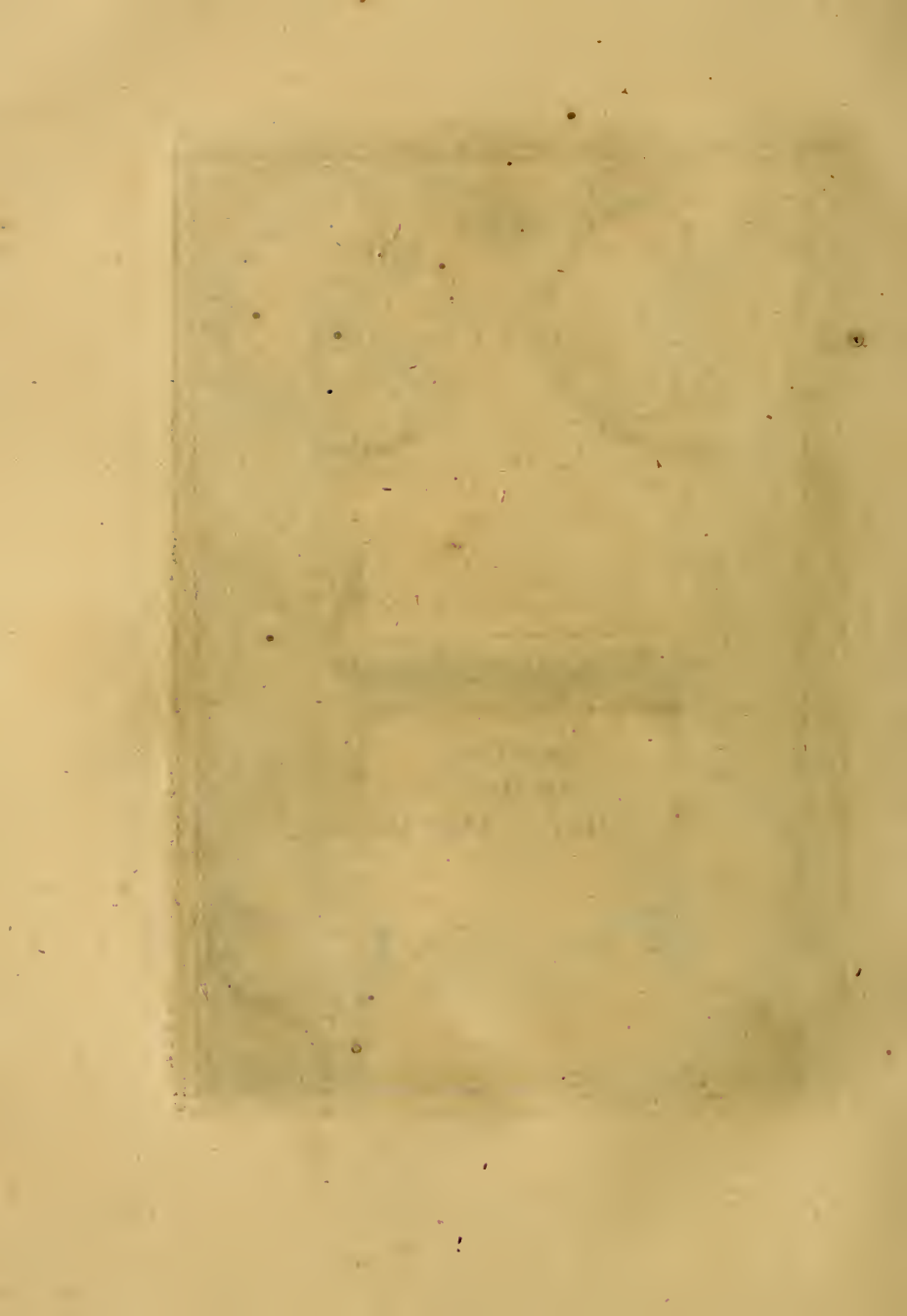
AN·FERR.
GEMM·
SARD·INC·

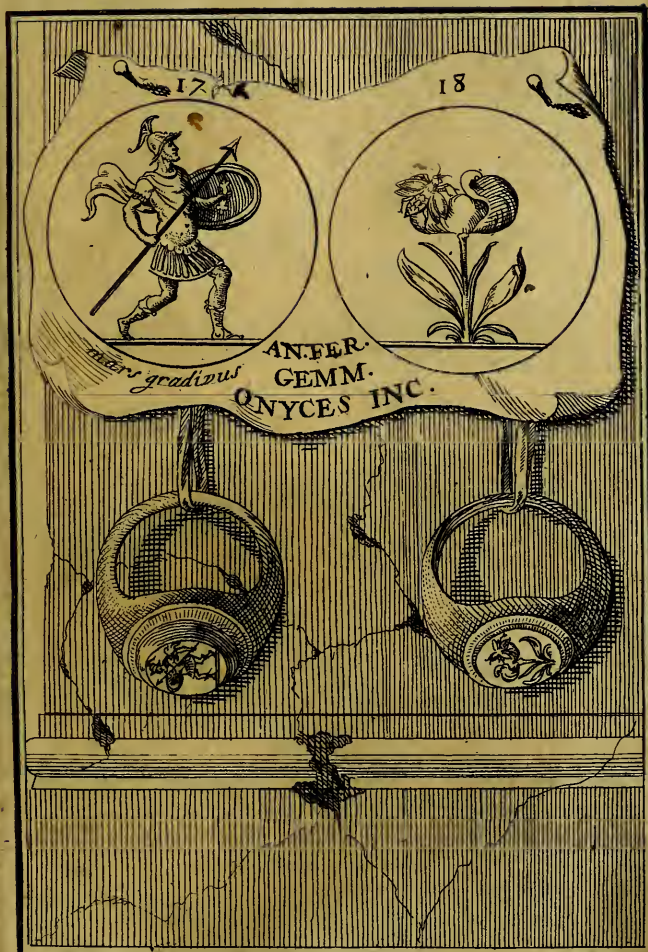

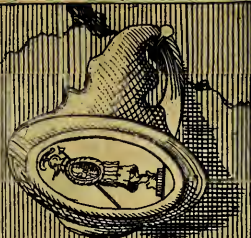

ANTERR.
GEMM.
ACHAT. GRANATA.
INC.

19
Corvus Apoli.

20
trophæum

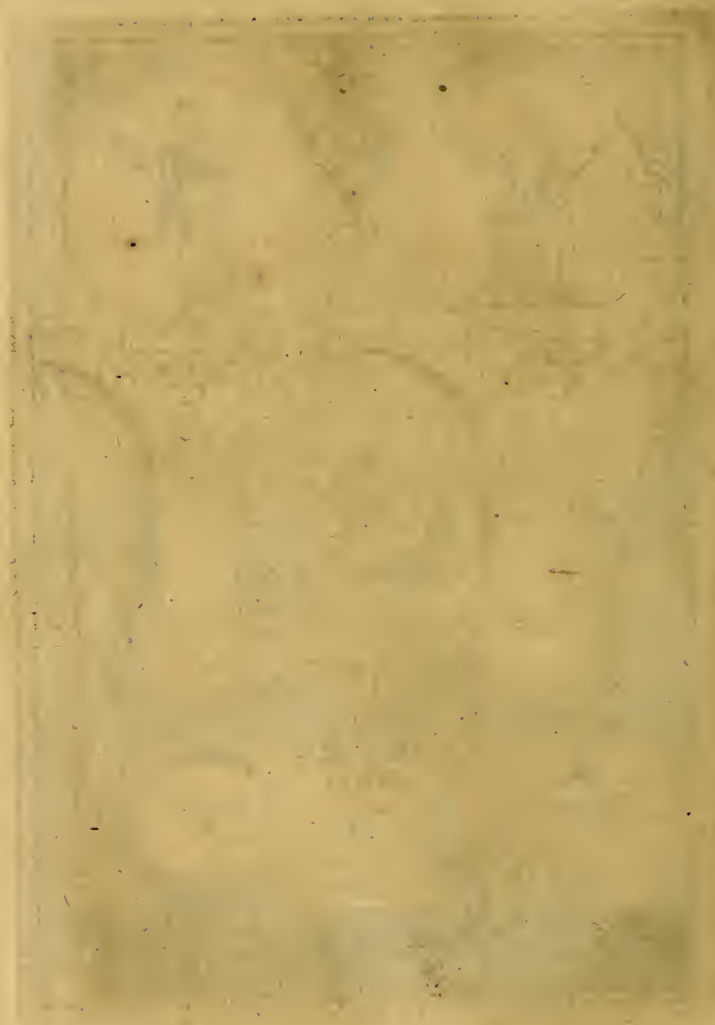

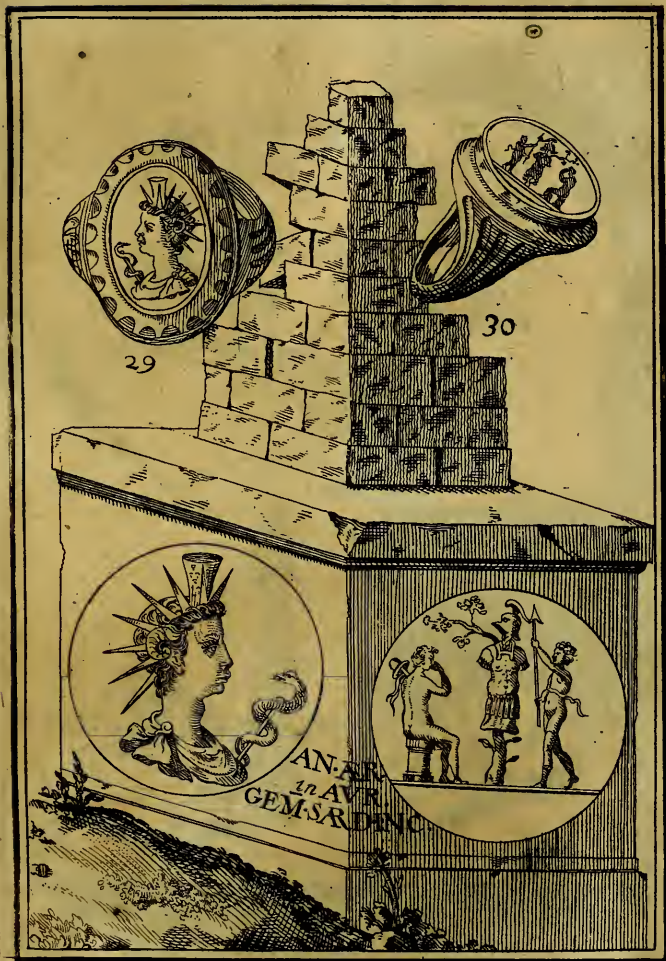

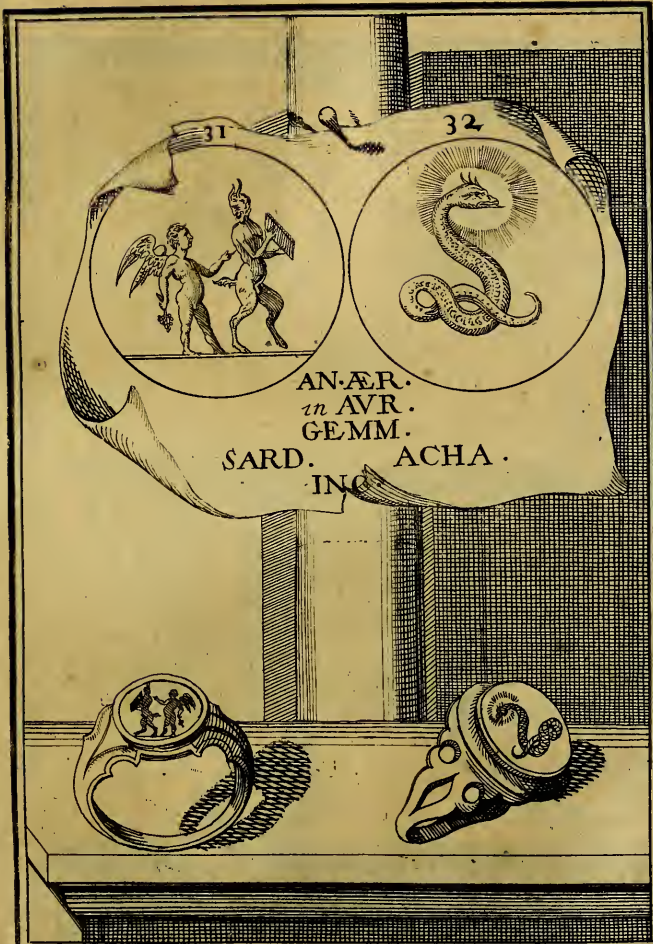

31

32

AN.ÆR.
in AVR.
GEMM.

SARD. ACHA.
INC

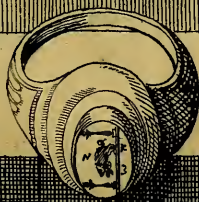
33

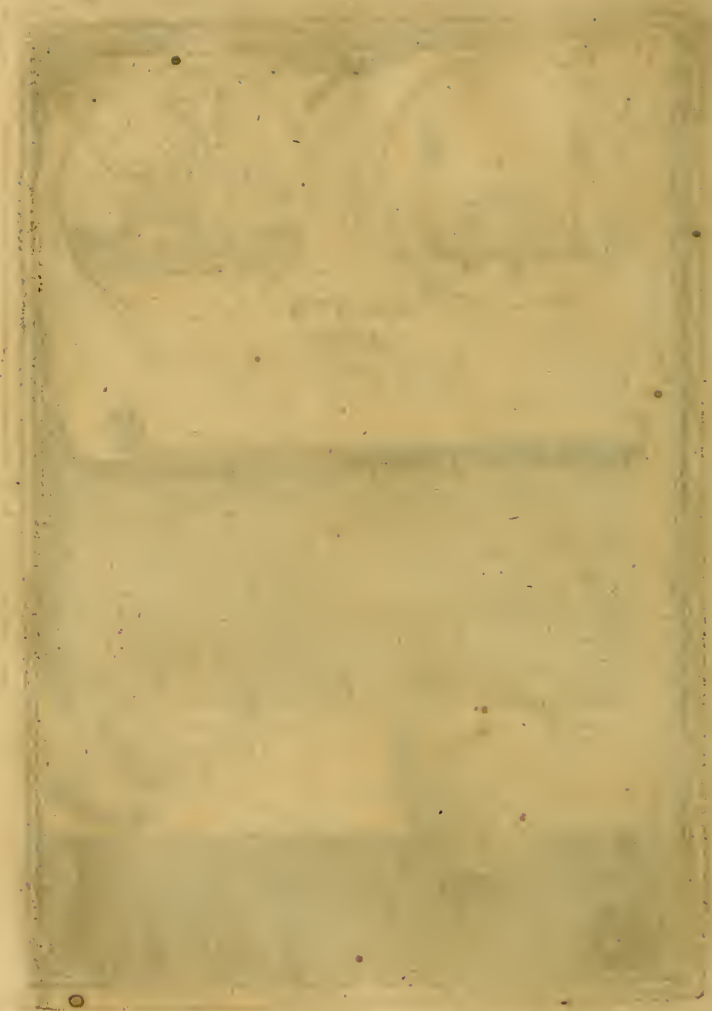

34

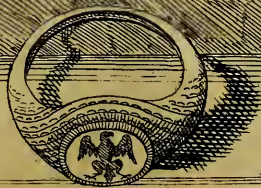
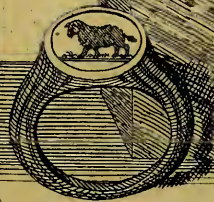
AN. AER.
GEMM.
ACHATES INC.

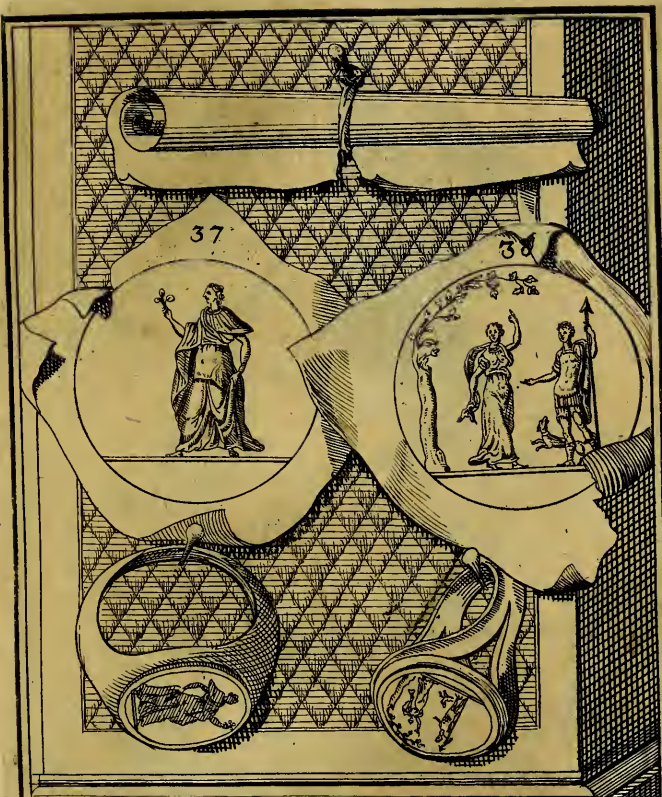

in Aur.
AN. AER.
GEMM.
PRASINOS SARDA
INC.

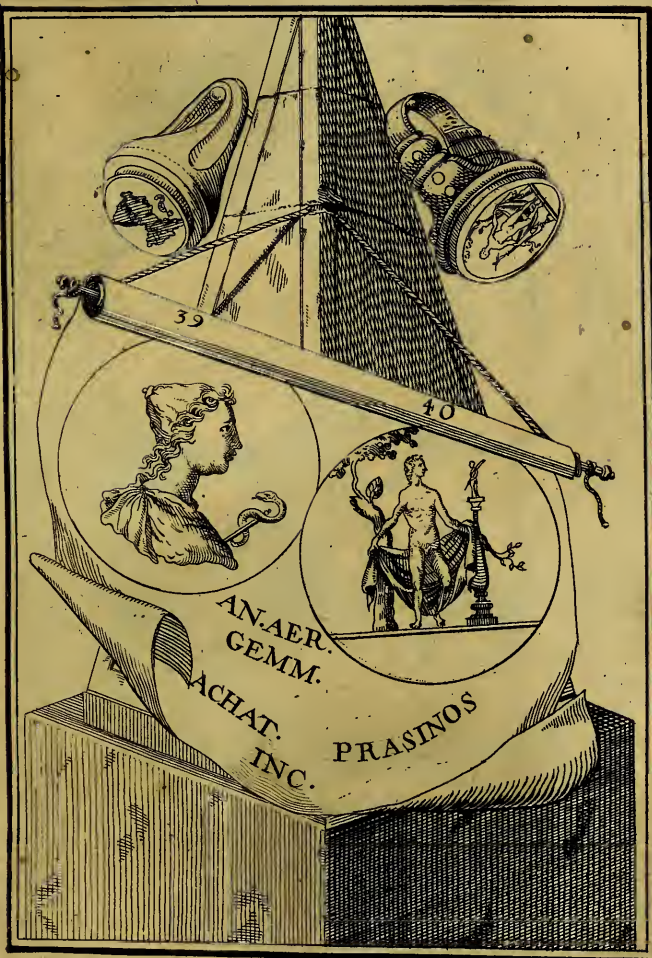

AN·AER·
GEM·ACHAT·INC·

AN·AER·CVM
PALA·ARG·INC·
Spi Typus·

AN. ARG.
GEMM.

ONYX PRASINOS
INC.

*Concord. pac.
et abundant.*

*Victor. sed.
Typ.*

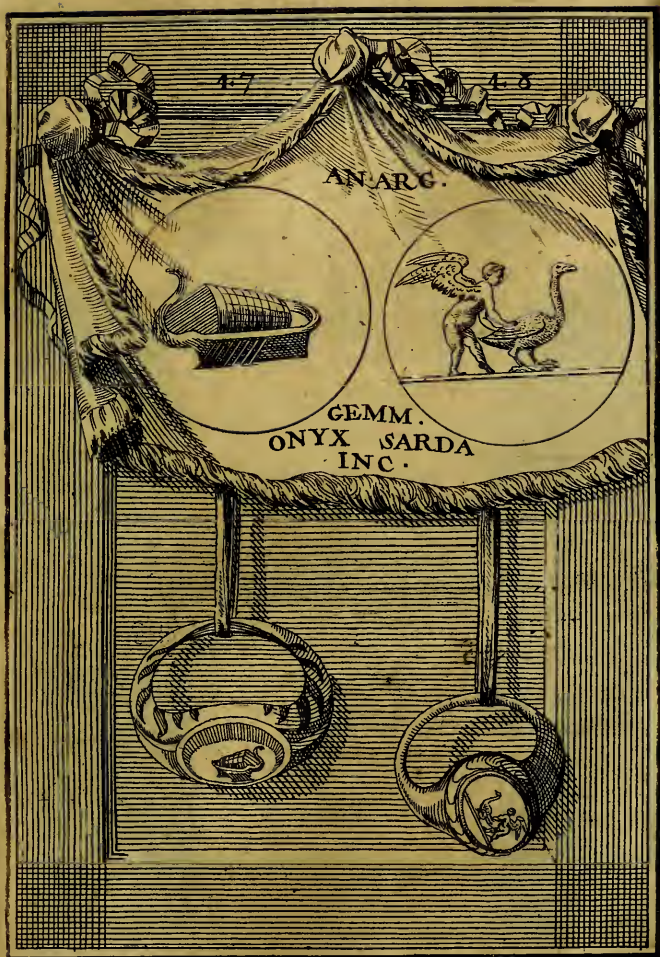

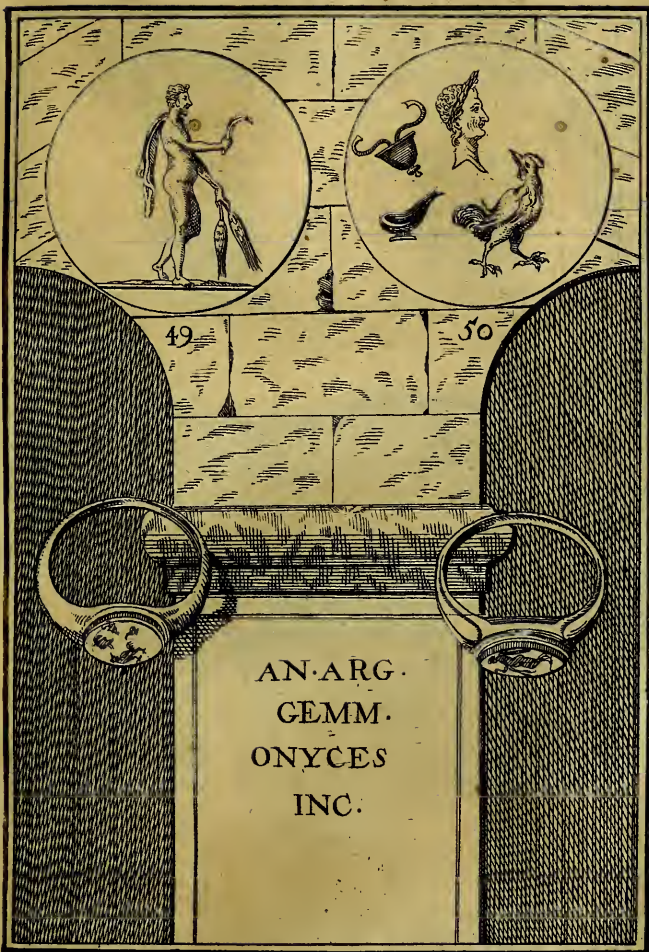

AN. ARG.
GEMM. ACHAT. INC.

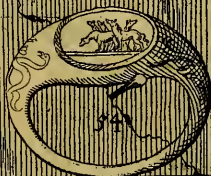

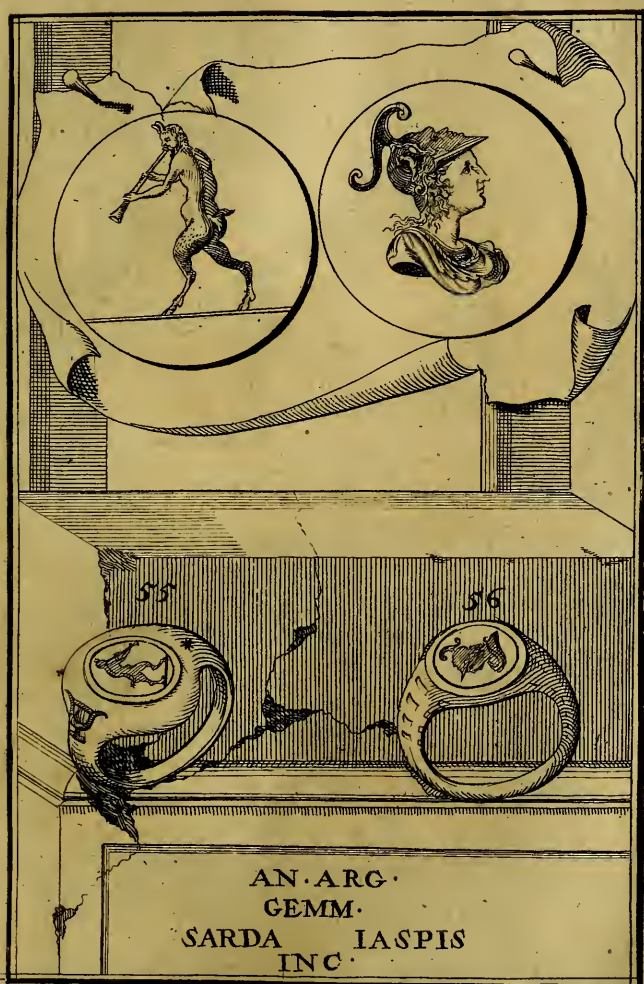
AN ARG.
GEMM.
ONYX & SARDA.
INC.

AN ARG.
GEMM
ACHAT. SARDA
INC.

AN·ARG·
GEMM·
SARDA IASPIS
INC·

ANARG-
GEMM.
59 ACHATES HELIOTROP 60
INC.

61

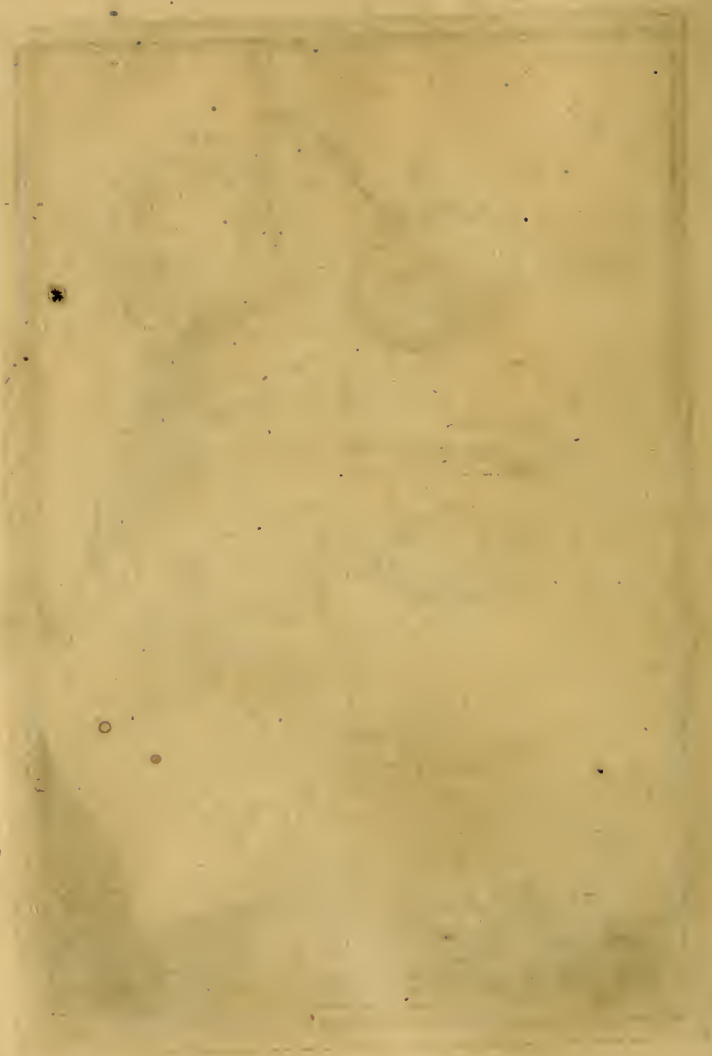
62

ANARG.
GEMM.
ONYCES INC.

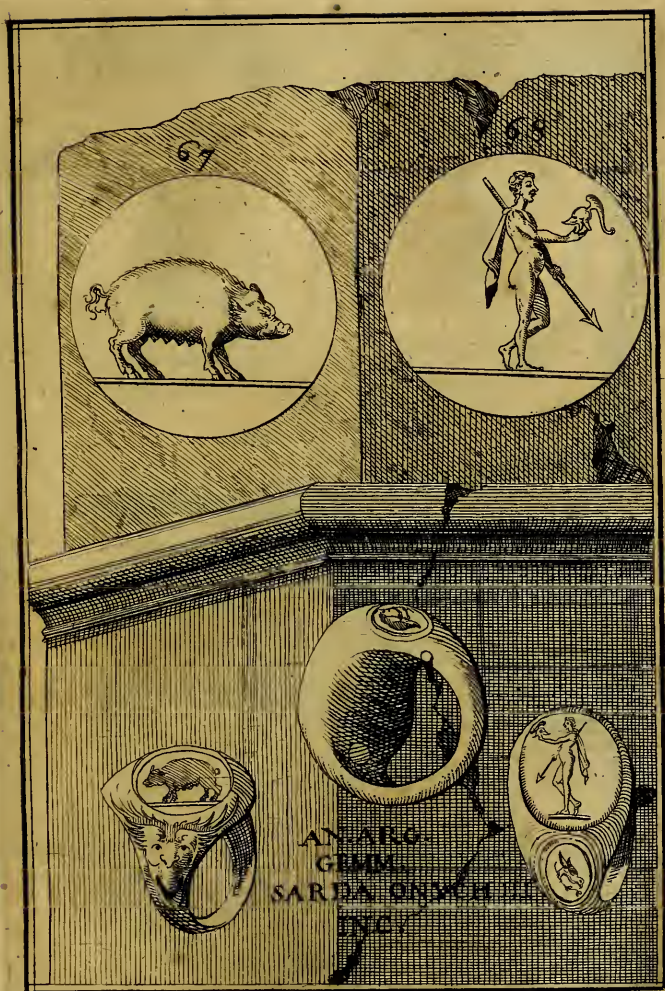

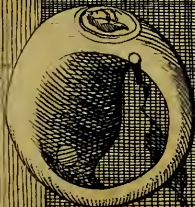

67

68

AN ARG.
GEM.
SARJA ONI
INC.

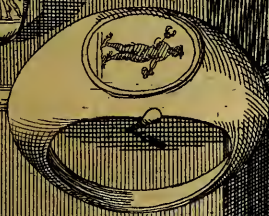
69

70

AN. ARG.
GEMM.
SARDA ONYX.
INC.

71

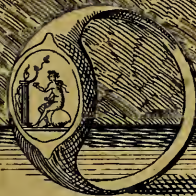

72

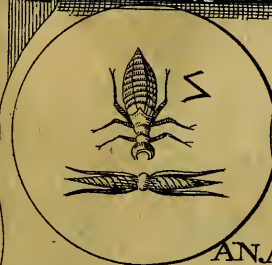

in Aur

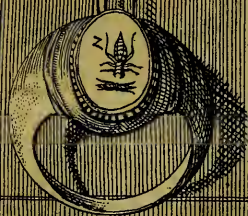
AN. ARG.
GEMM.
ONYCES INC.

ANARG.
GEM.ONYCES INC.

73

74

76

75

ANARG.
in ARG.

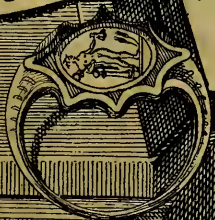
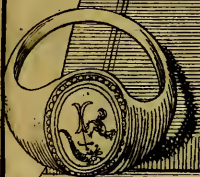

GEMM.

SARDA

ONYX

INC.

2

77 AN.

ARG. 78

GEMM.
in AVR. ONYCES INC.

79

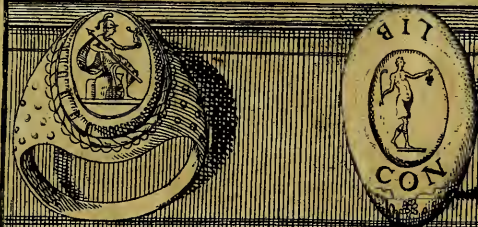
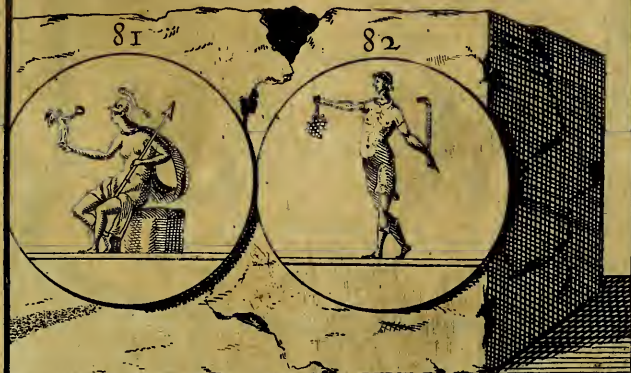
80

AN. ARG. in AVR.
GEM. SARD. INC.

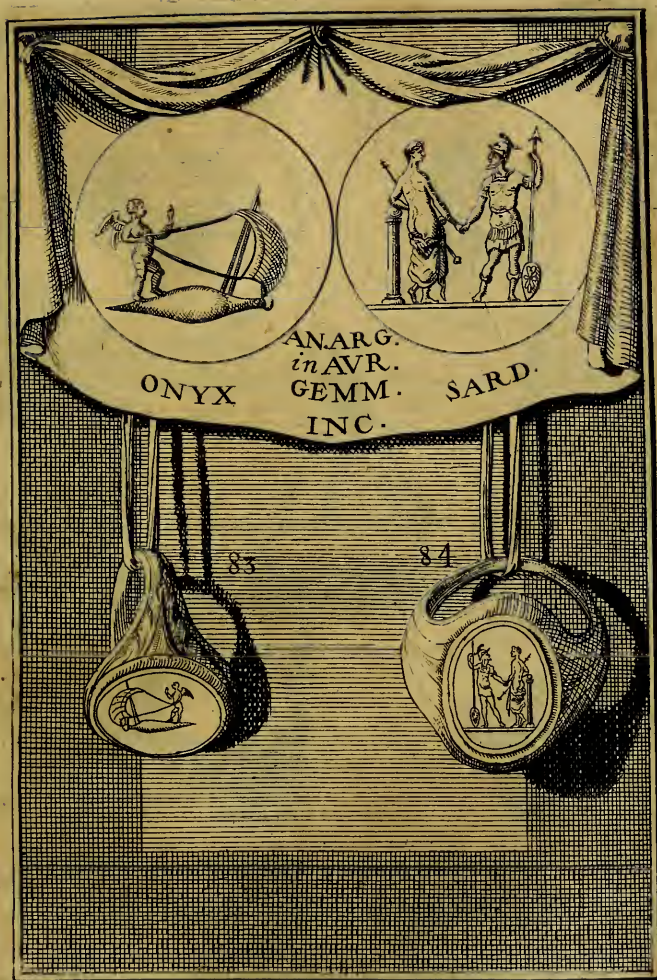
AN. ARG.
GEM. ACHAT. INC.

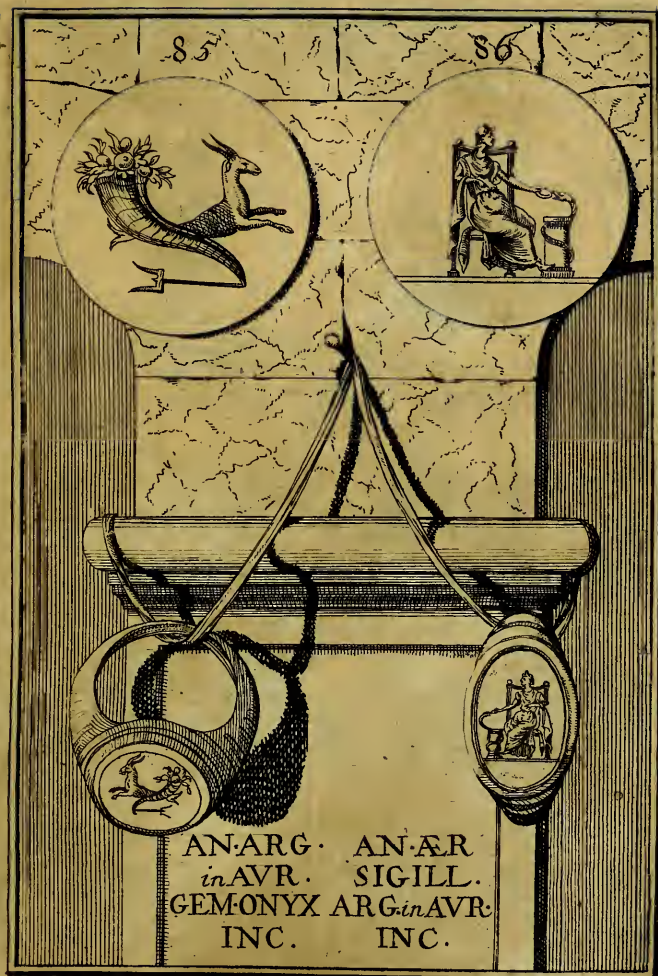

AN.ARG. in AVR.
GEMM.ONYCES INC.

AN·ARG· AN·ÆR
inAVR· SIGILL·
GEMONYX ARG·inAVR·
INC. INC.

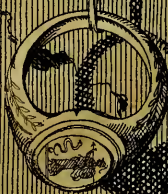

87

88

ANARG.
in AVR.
SARD. GEMM. ONYX
INC

89

90

AN ARG. GEM.
SARDA INC.

AN ARG. *in* AVR.
GEM SARDA INC.

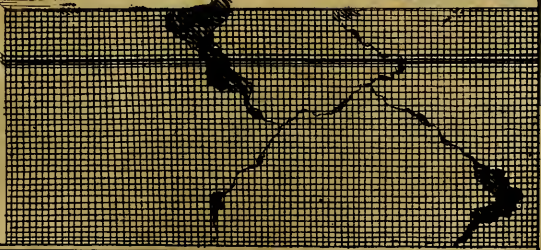
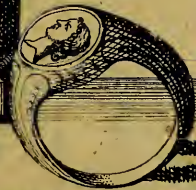
91

92

AN. ARG.
in AVR.
GEMM.

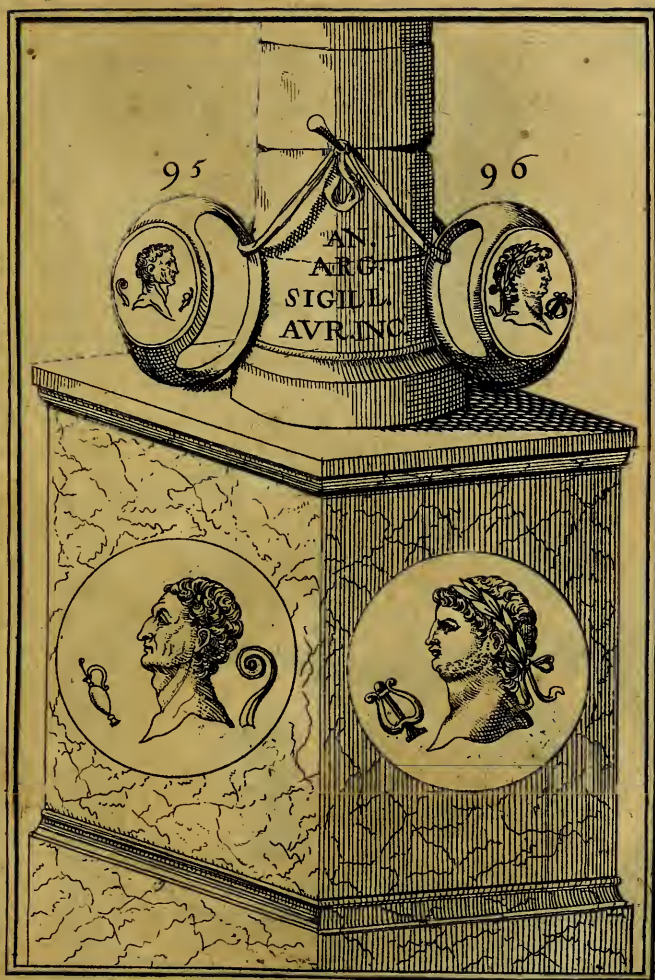
SARD. ACHAT.
I NC.

101

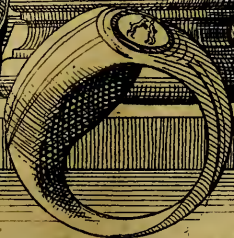

*An ex sarda integra
cum pala aurea
& circulo arg.*

102

*an. arg. cum
striis aureis
& Jaspide utriq;
Achatem habens inc.*

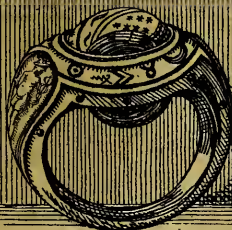
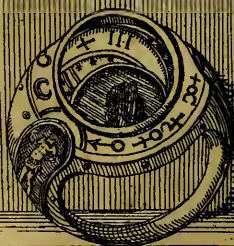
103

AN Fer cum sigill. arg.
versatili ab una parte excis
ab altera inc.

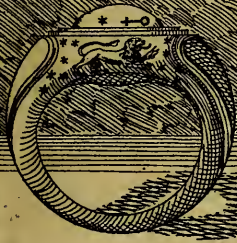
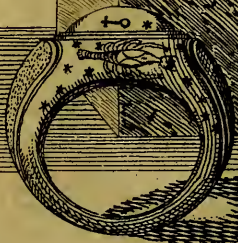
AN. ARG. in AVR. cum Sigillo
versatili excis & inc.

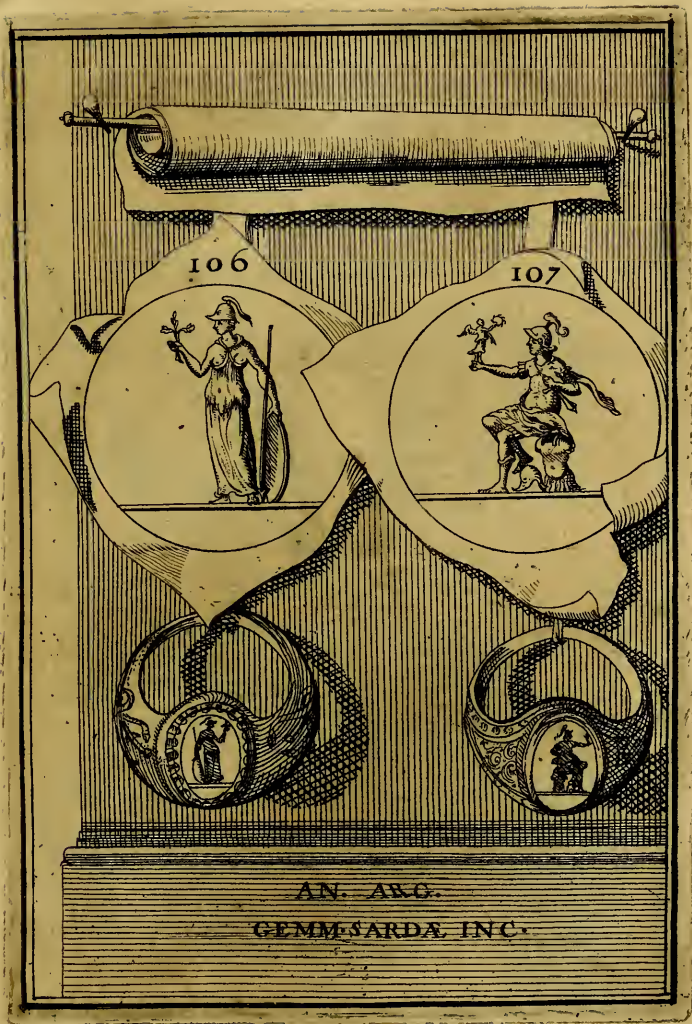

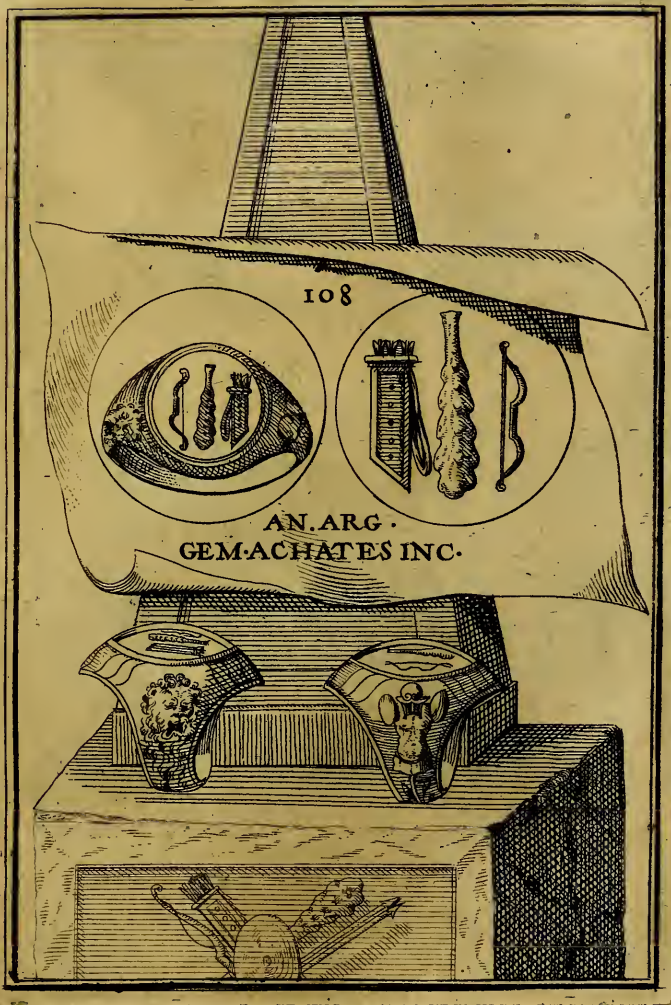
*An. arg. cum pala aurea
GEM. SARD. a laterib. as &
Ferrum habens.*

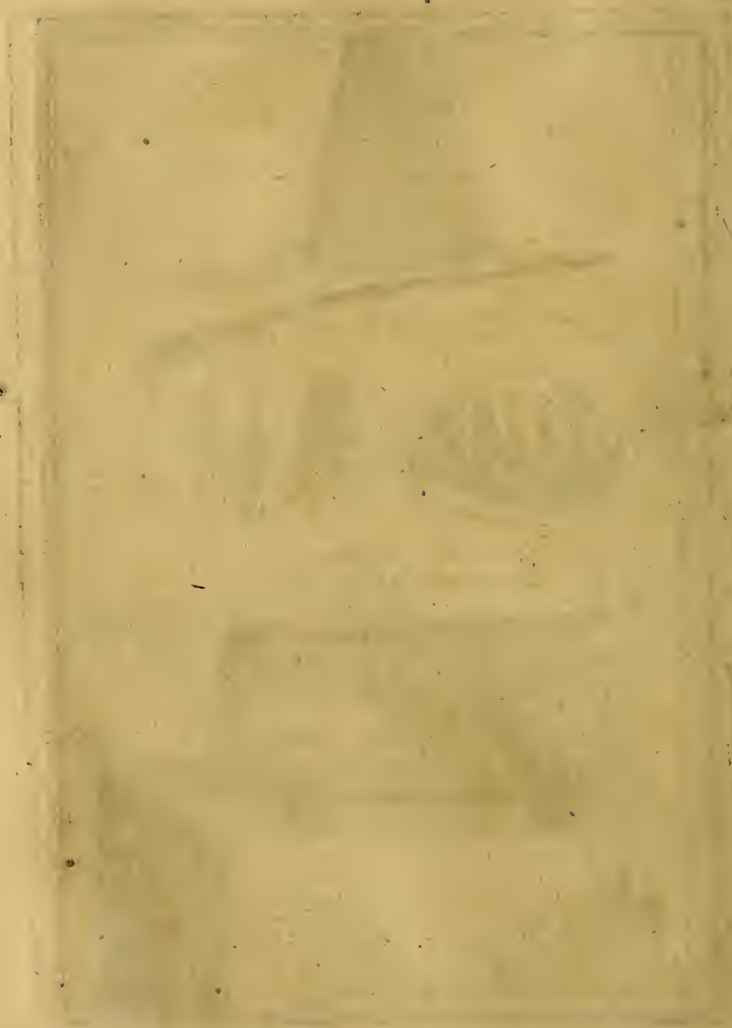

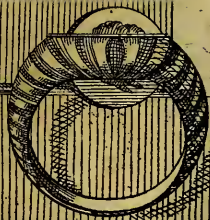

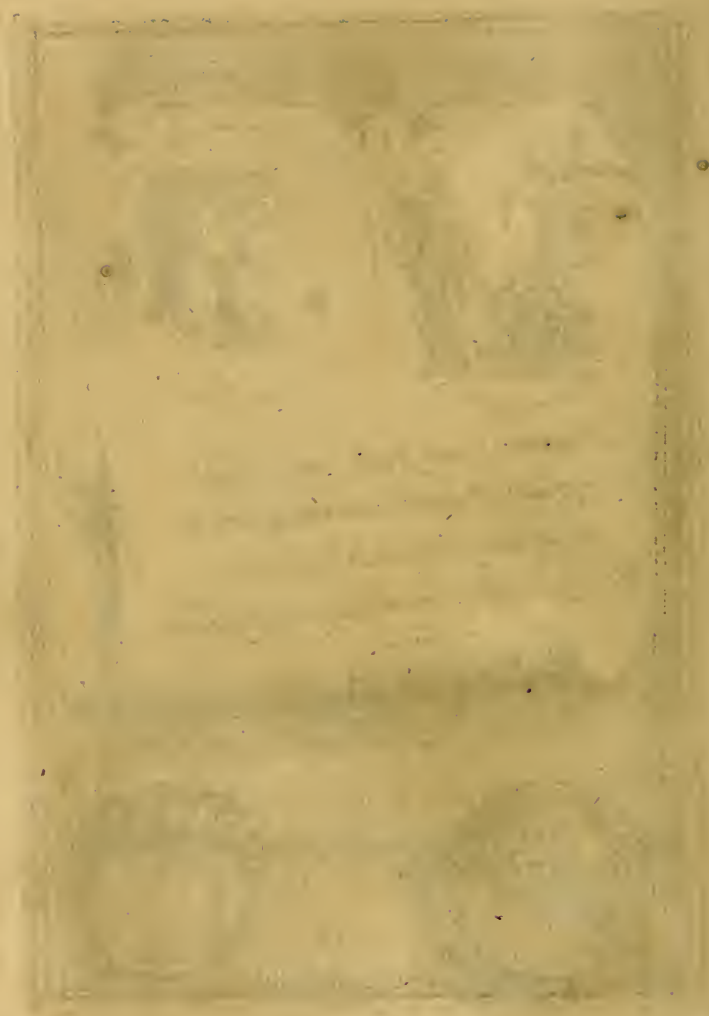

*An aureus cum sigillo hinc inde
versatili ab uno latere GEM SARD.
inc. ab adverso verò Neronis et
Agrippinae effigiem aur. inc. præseferente.*

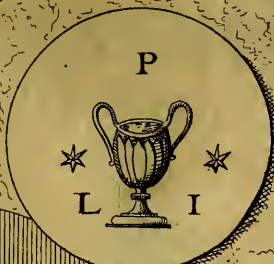
AN·AVR·GEM·SARDA INC.

ab utroque latere onych inc habens.

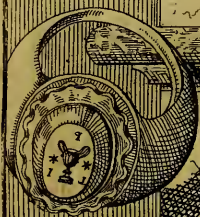

113

116

AN. AVR.
GEM.
ONYCES' INC.

117

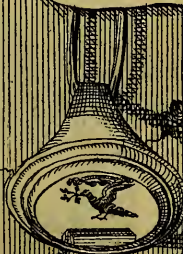
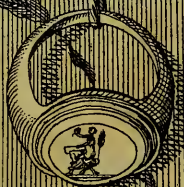

118

AN. AVR.
GEM.
ONYCES

INC.

119

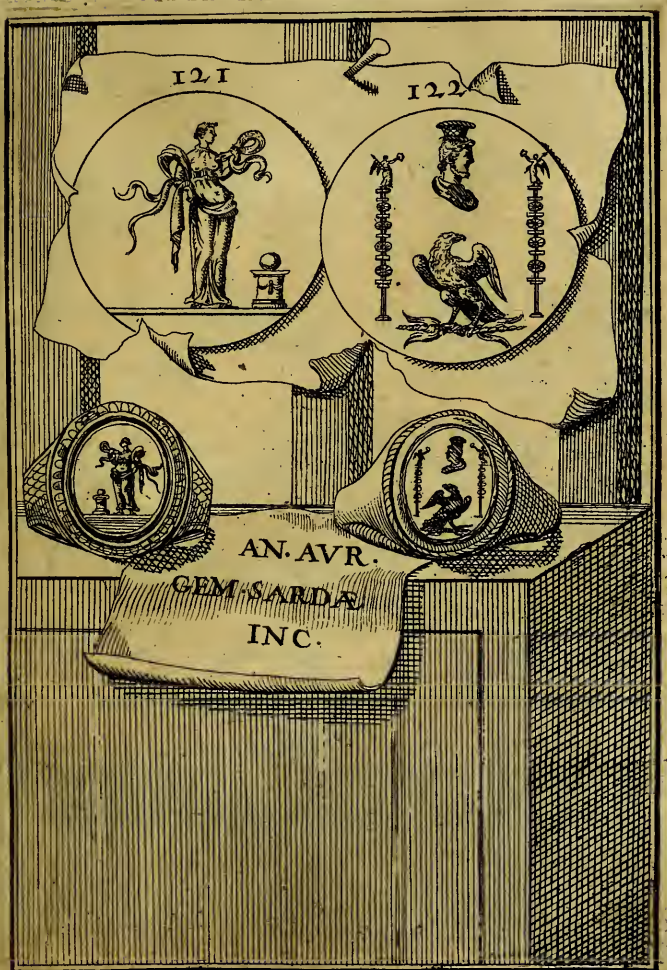
120

AN. AVR.
G. 1
ONYCES INO

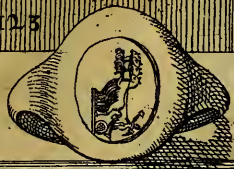

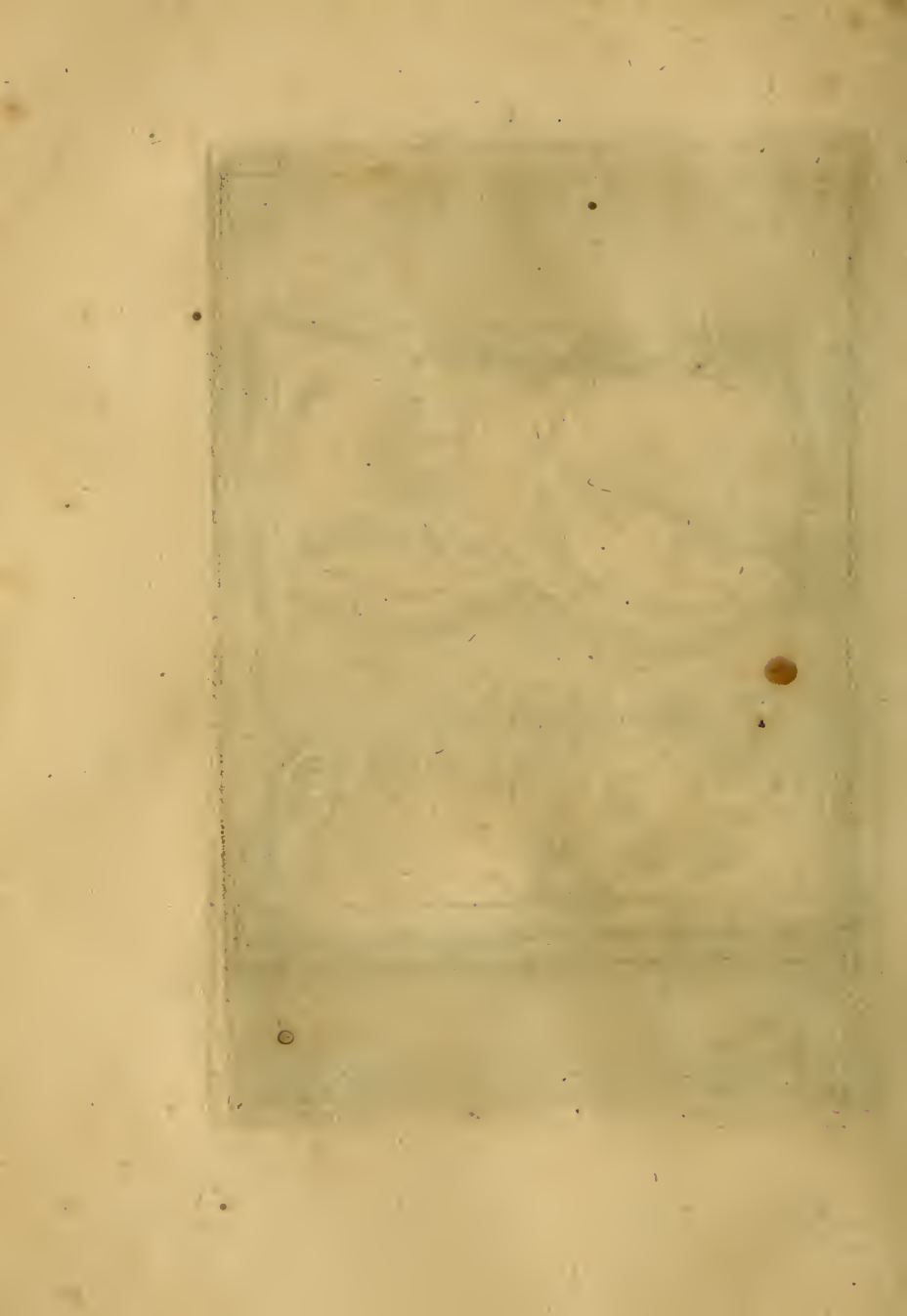

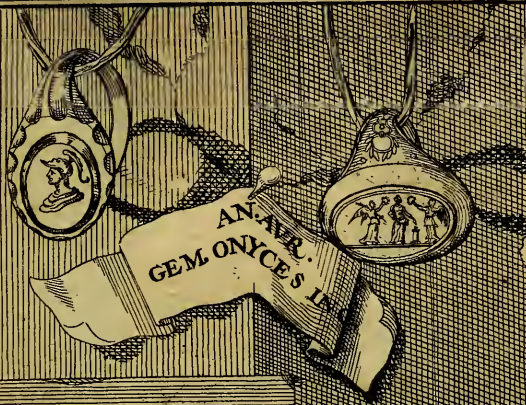
AN. AVR.
GEMSARDE INC.

123

124

12.5

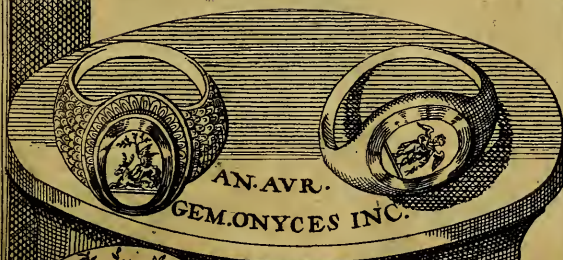
12.6

127

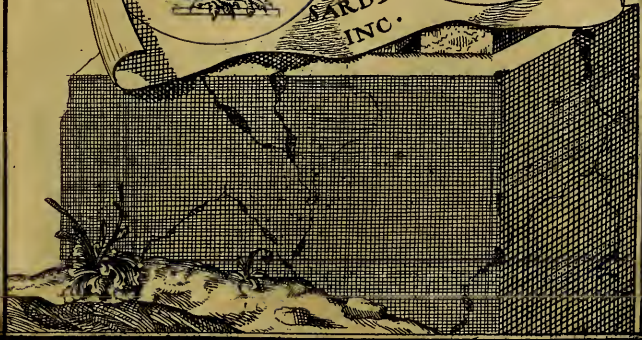
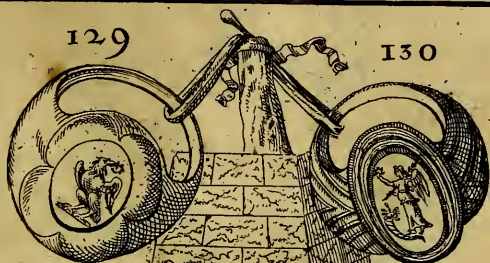
128

129

130

131

132

AN·AVR·
GEM·
ONYCES INC·

hunc percurrunt 2. linea arg.

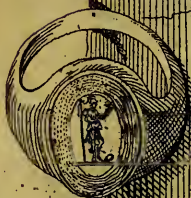
133

134

AN.AVR.
GEM.ONYCES INC.

AN. AVR.
GEM.
CYANEA SARD.
INC.

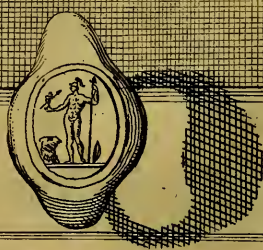

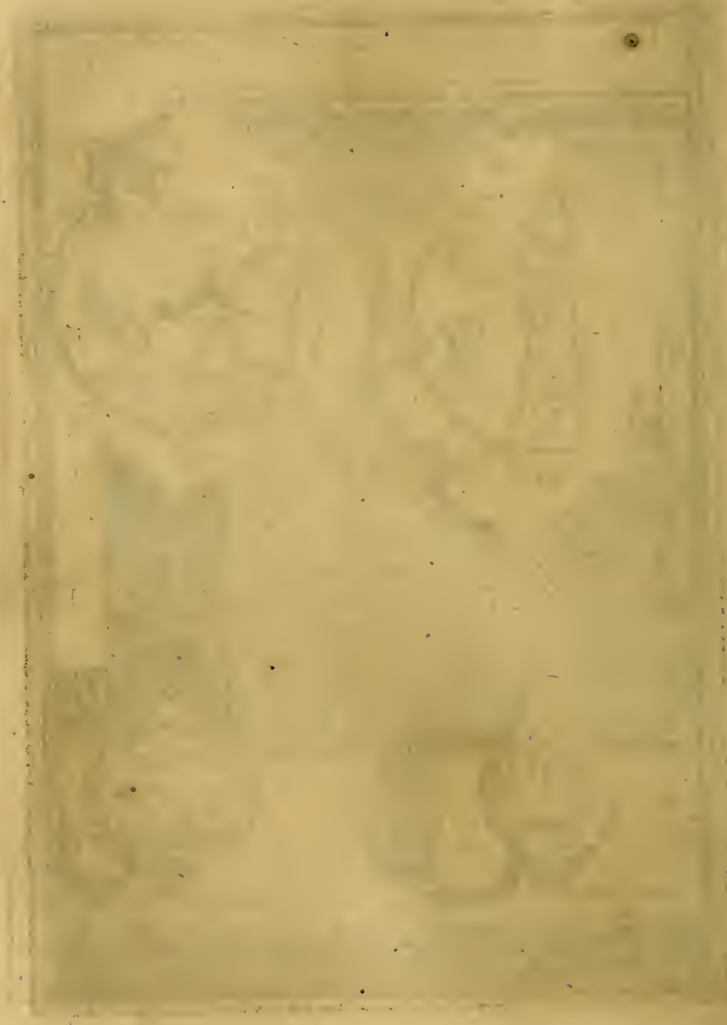
137

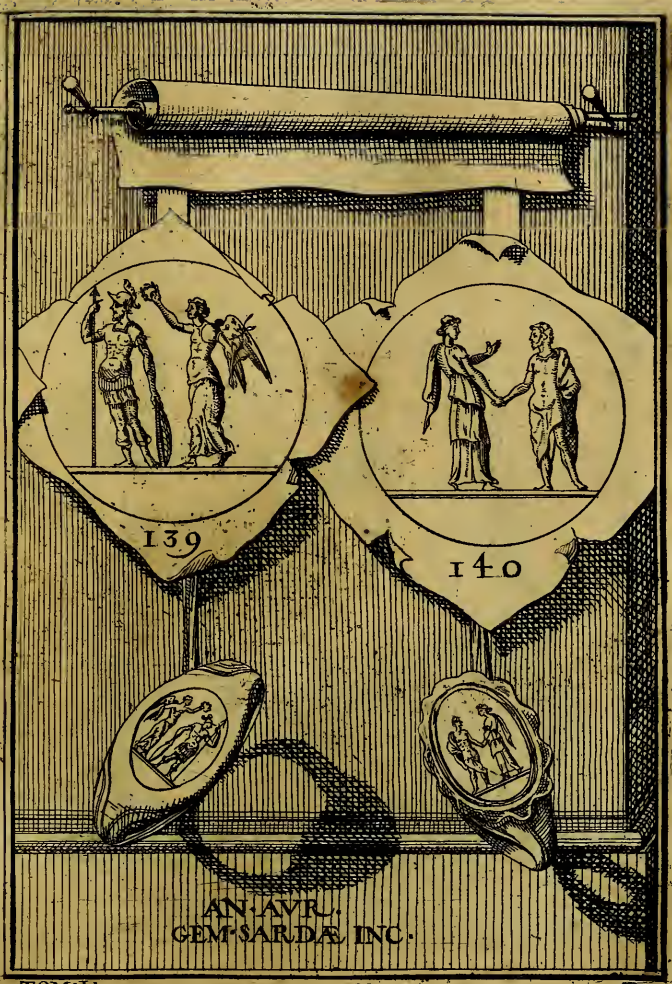

138

AN. AVR.
GEM.
SARDÆ INC.

AN-AVR.
GEM-SARDA INC.

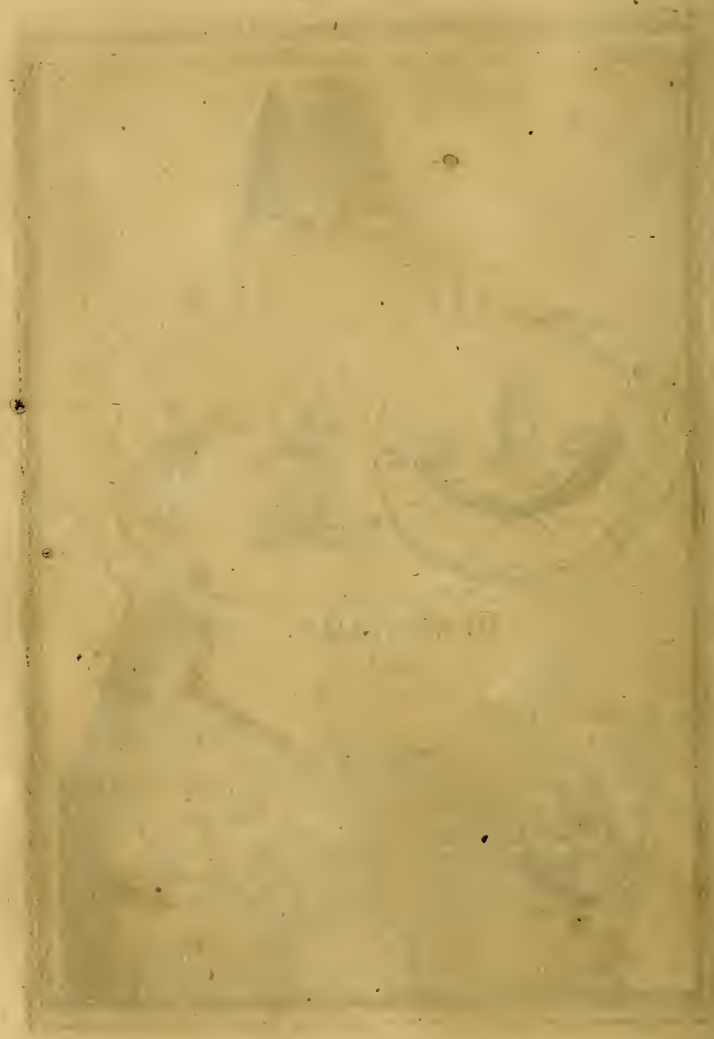
I 41

I 42

AN. AVR.
GEM. SARDÆ
INC.

143

144

AN·AVR.
GEM·ONYCES INC.

145

146

AN AVE.
GEM.
ACHAT. SARDA
INC.

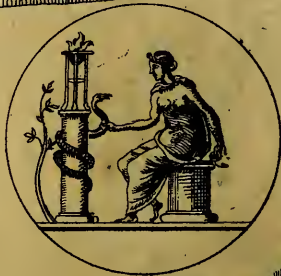

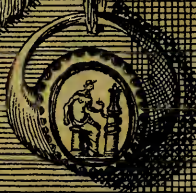

149

150

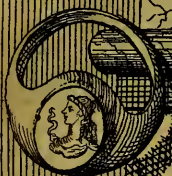
AN AVR. GEM.
SARDA INC.

151

152

AN AVR. GEM.
SARDA INC.

153

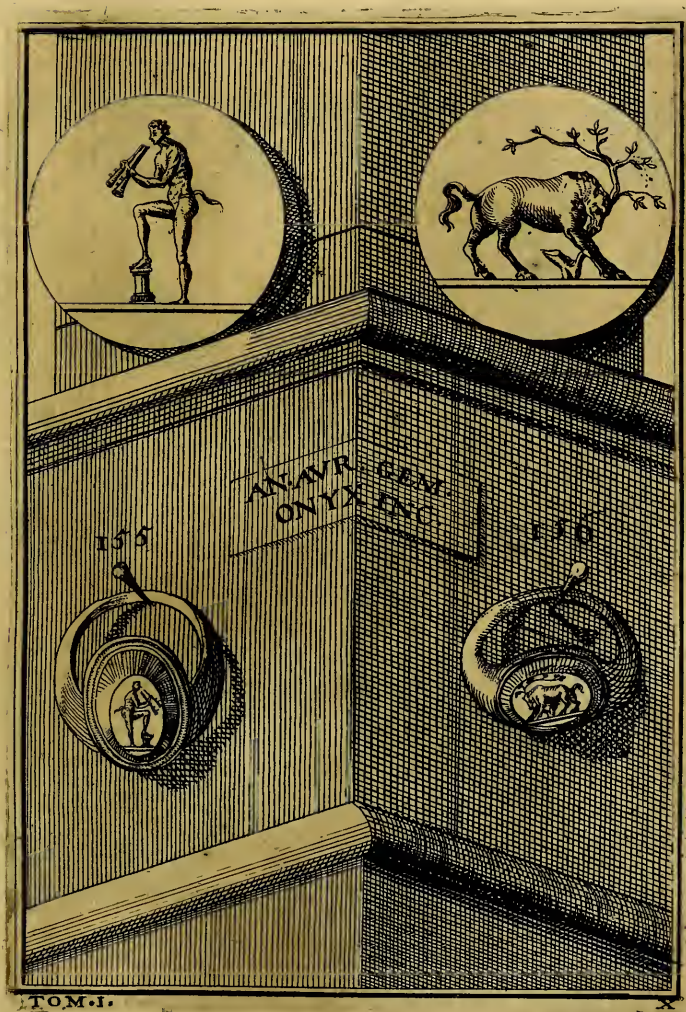
154

AN. AVR. GEM.
SARDÆ INC.

157

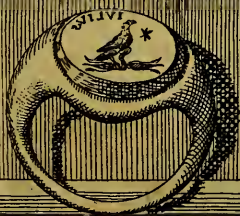
IVLIVS

158

AN. AVR. GEM.
ONYX INC.

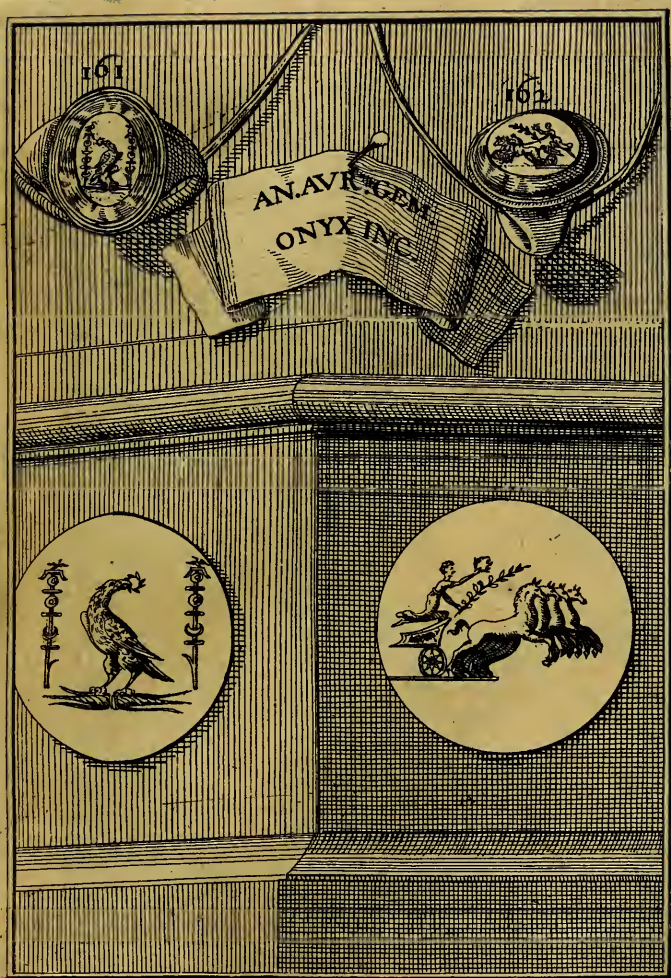
159

160

AN. AVR. GEM.
ONYX INC.

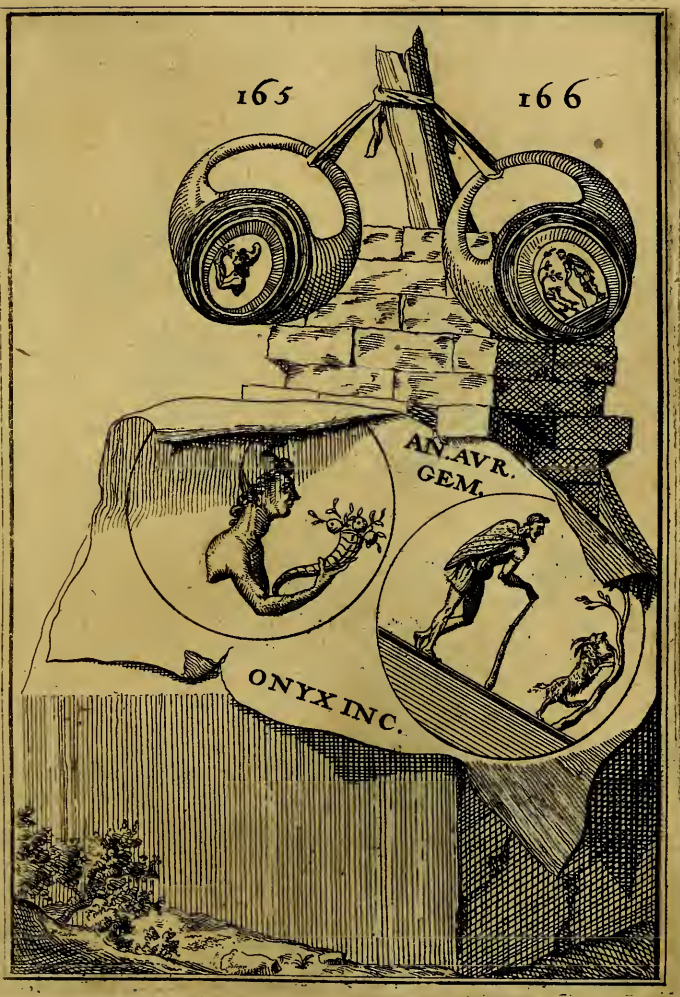

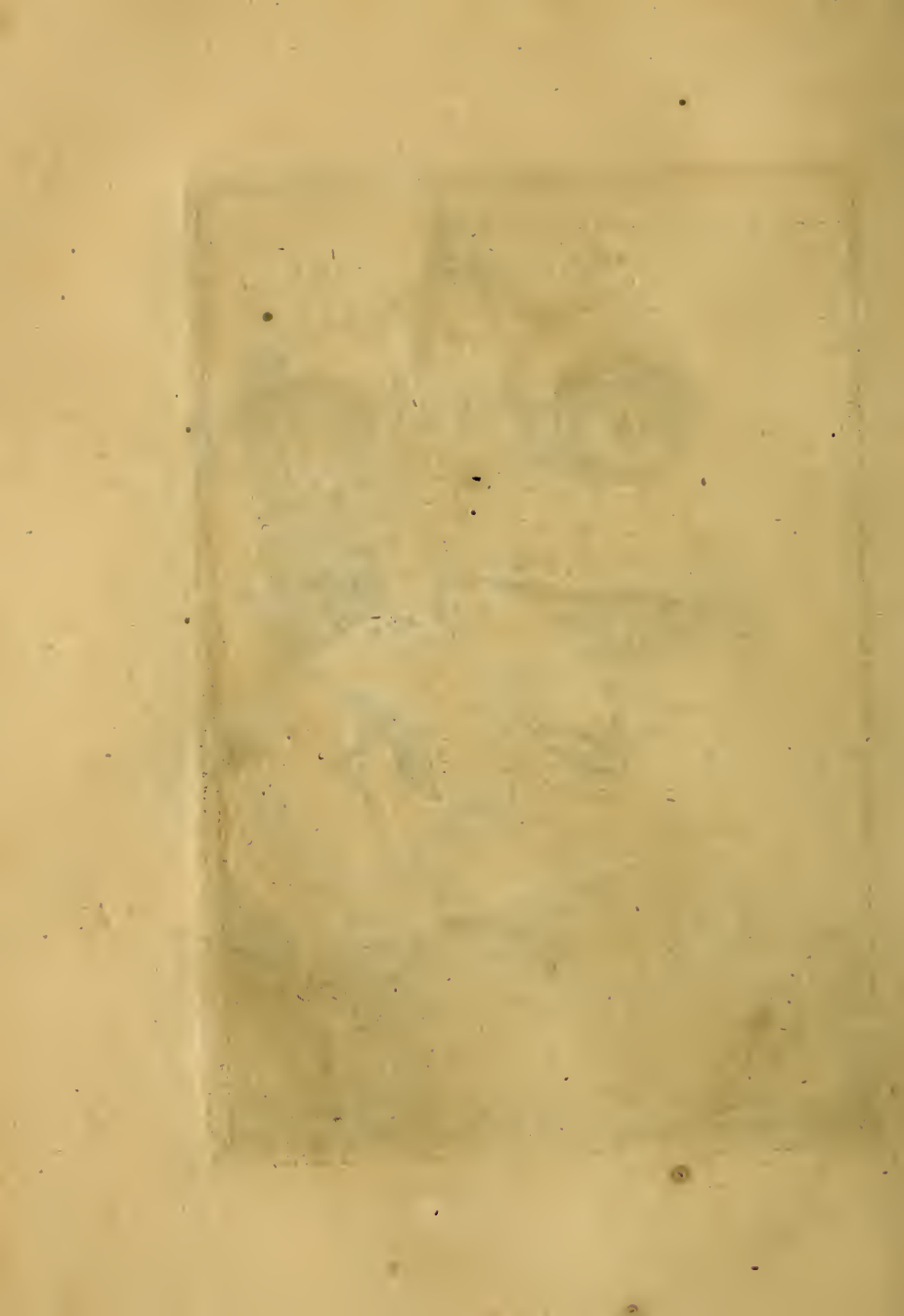

167

168

AN. AVR. GEM.
ONYX INC.

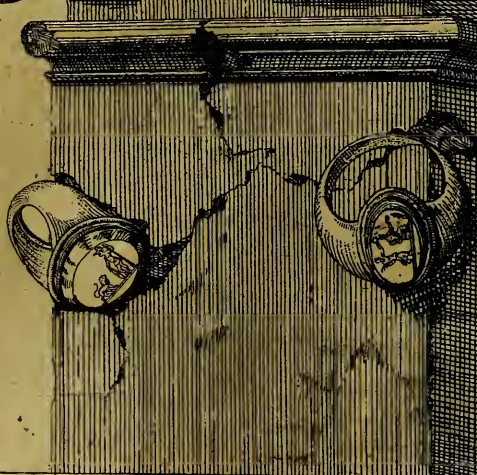

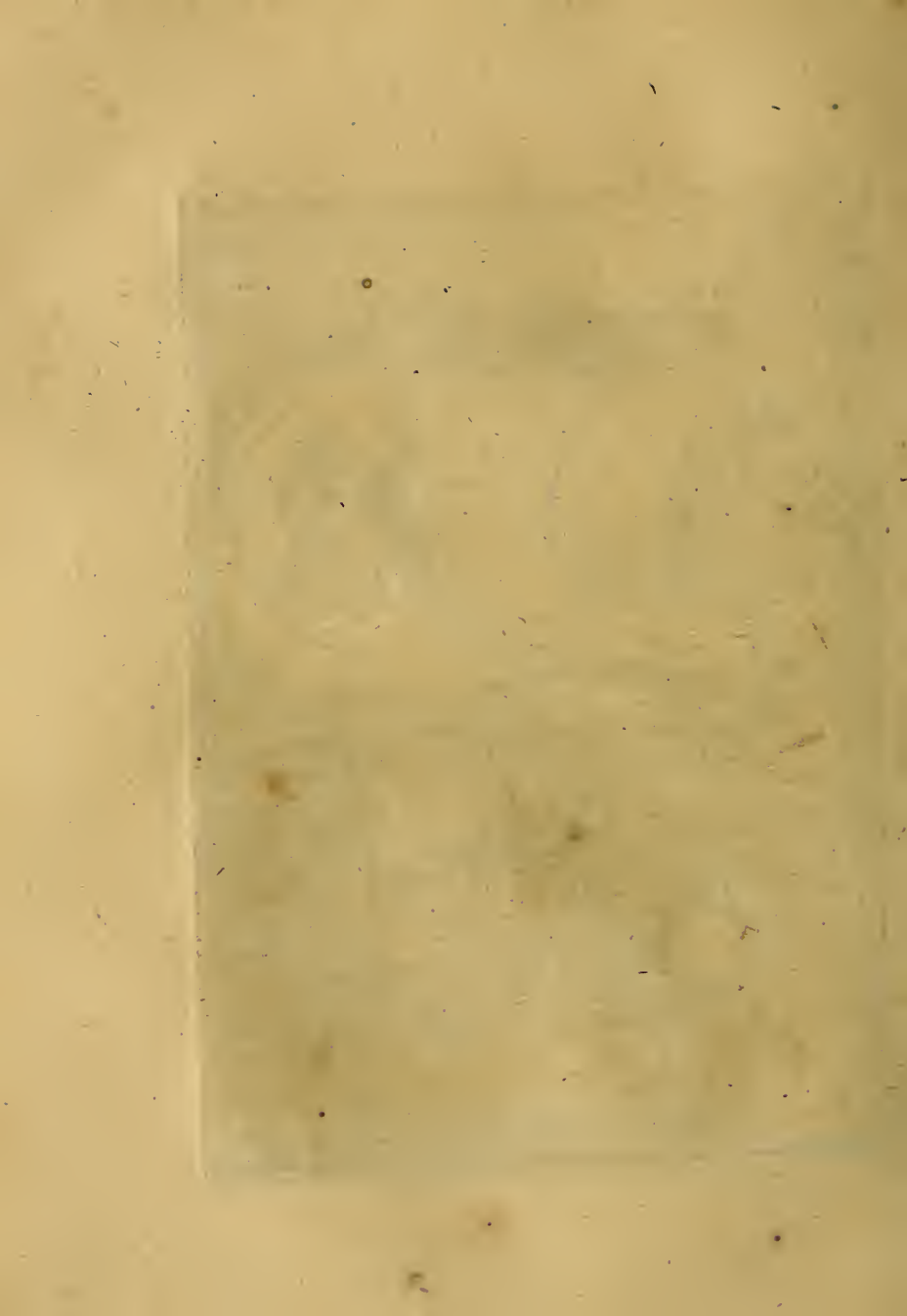
169

170

ANAV.GEM.
ONYXINC.

171

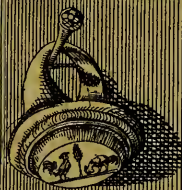
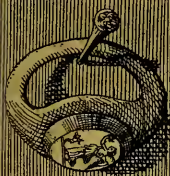

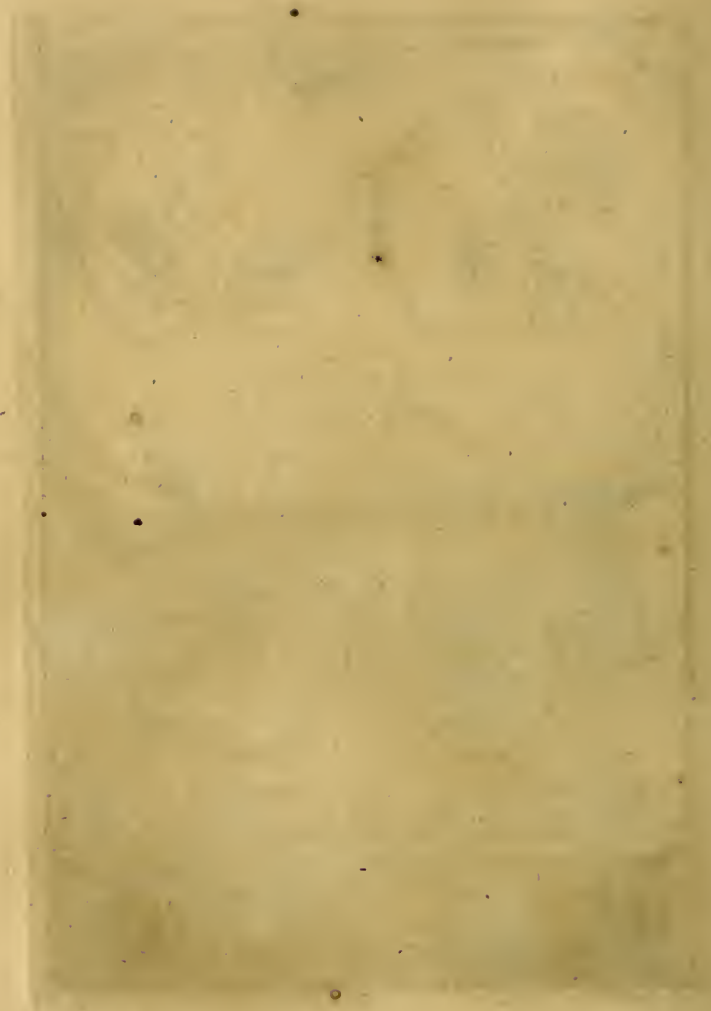
172

AN: AVR: GEM.

ONYX INC.

173

174

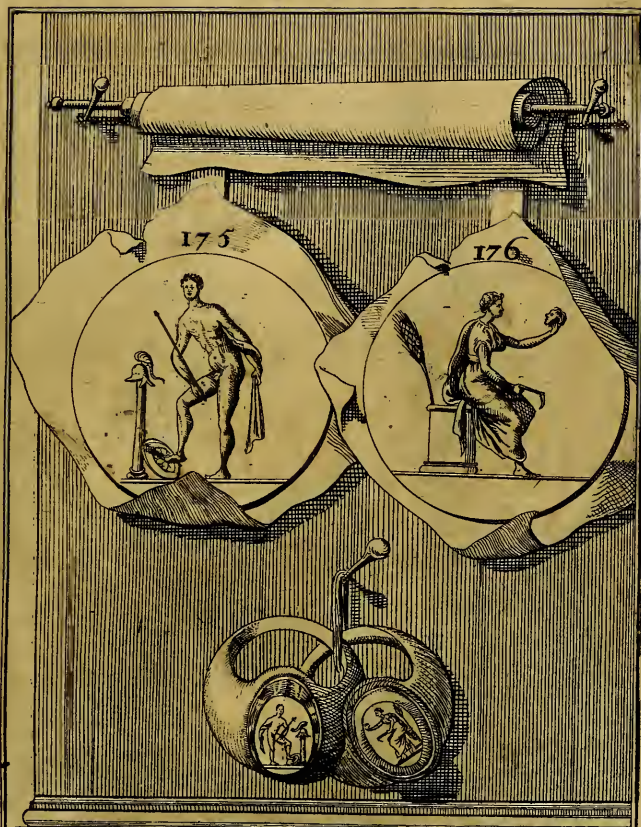

AN. AVR.

GEM.

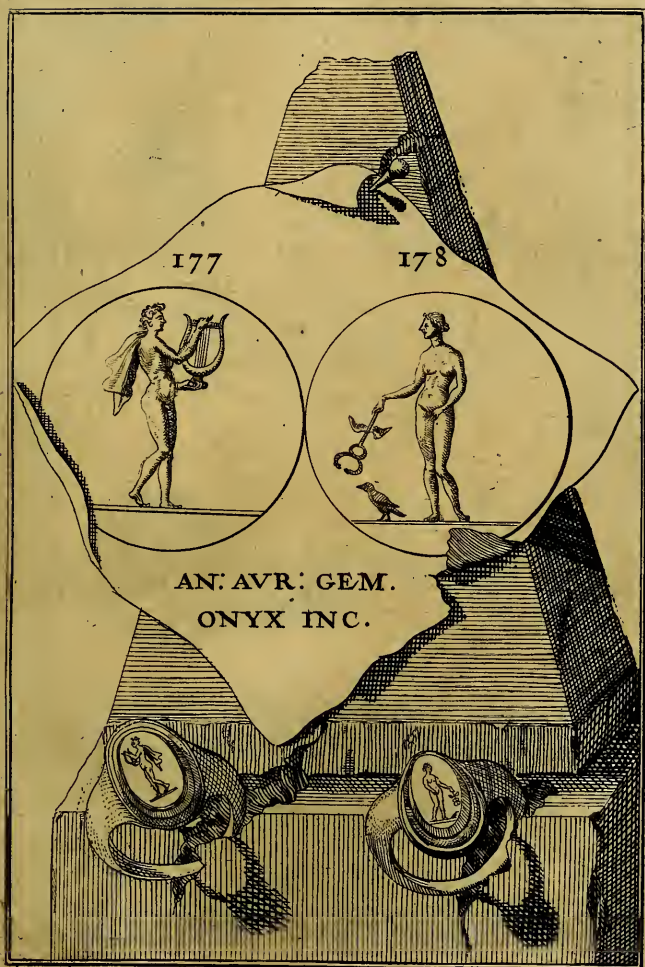
ONYX INC.

AN. AVR. GEM.
ONYX INC.

177

178

AN. AVR. GEM.
ONYX INC.

181

182

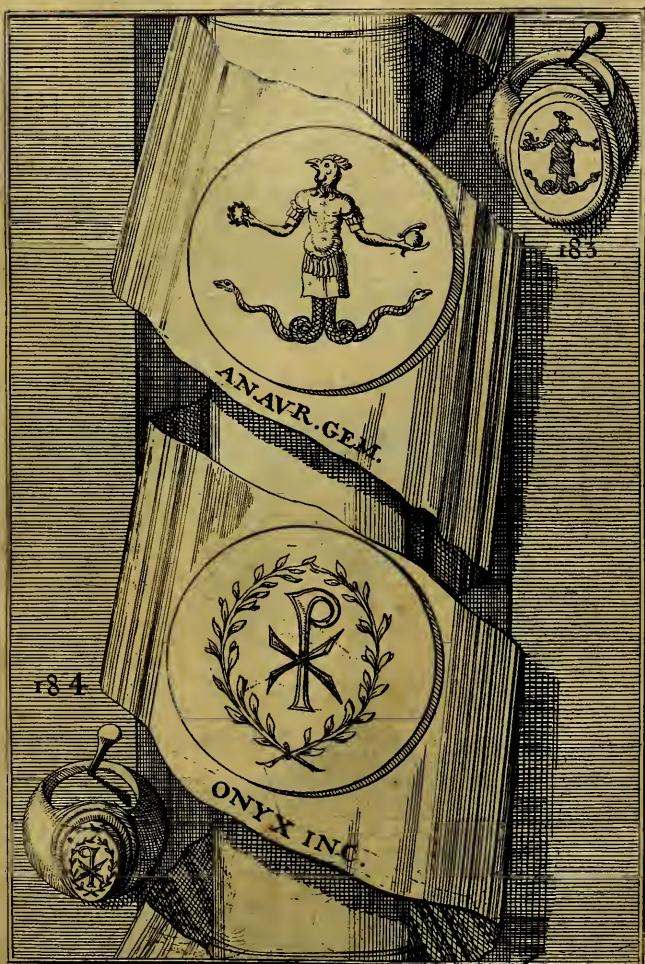
AN. AVR. GEM.
SARDA INC.

AN. AVR. GEM.
IASPIS INC.

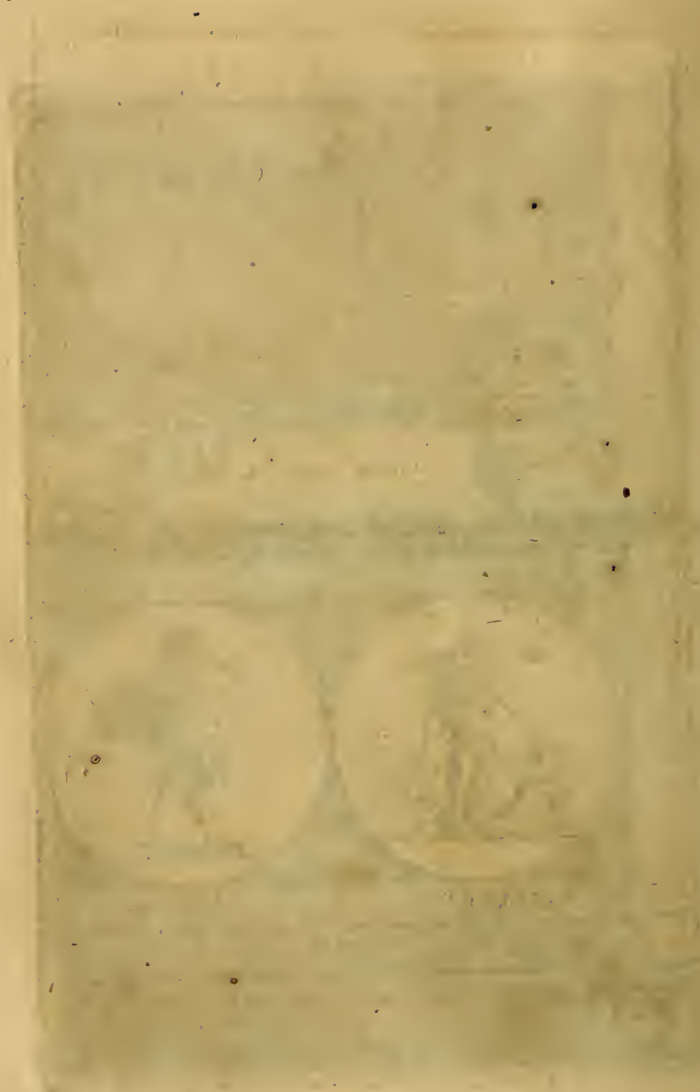

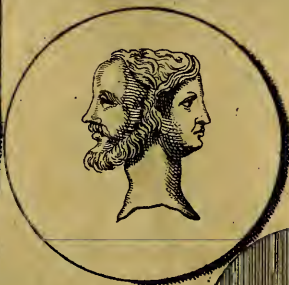

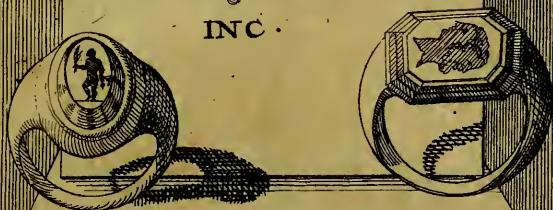
187

188

AN. AVR. GEM.
ONYX & HYACINT.
INC.

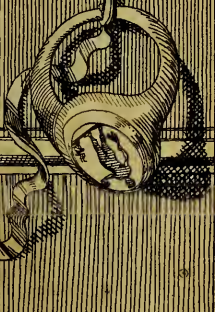
189

190

AN. AVR.
GEM. ONYCES INC.

191

192

ANALY.
GEMMARD
INC.

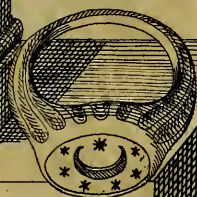
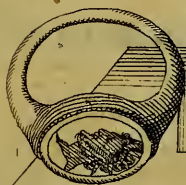

193

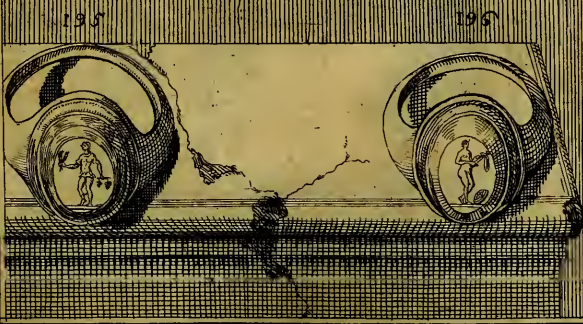

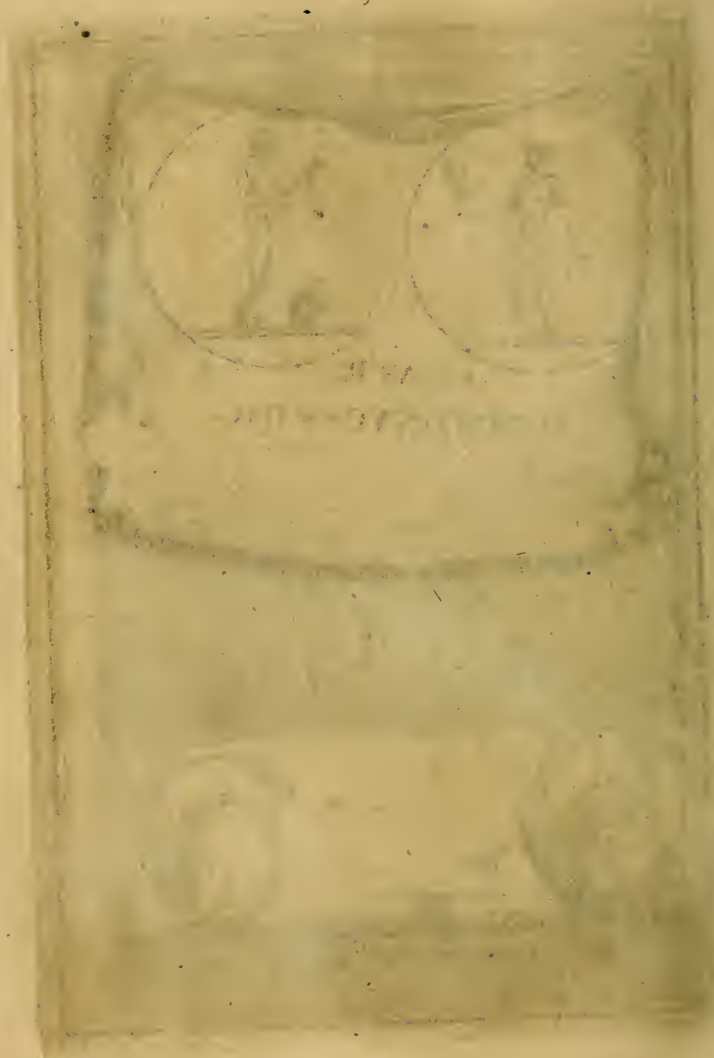
194

AN. AVR.
GEM.
ACHATES $\frac{X}{2}$ SARDA
INC.

197

198

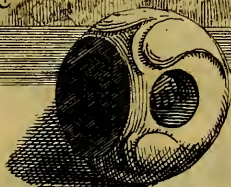
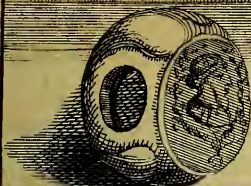

AN LAPID

CORNAL

ACHAT

INC

AN. AVR.

ACHAT.

CORNAL.

EXC.

201

202

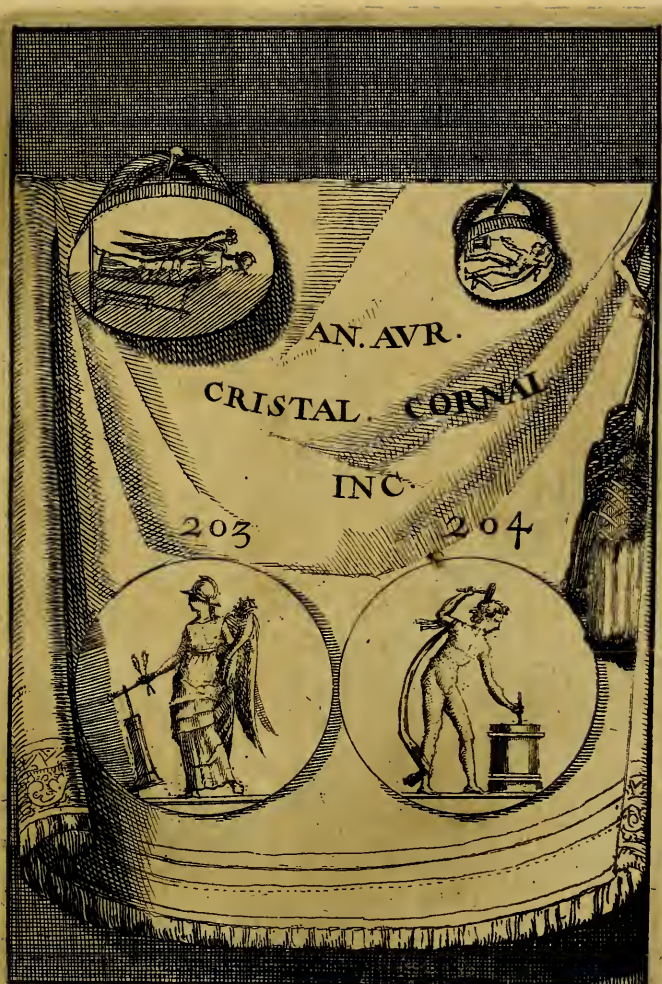

AN. AVR. ACHAT. EXC.

AN. ET. GEMM.
ACHAT. INC.

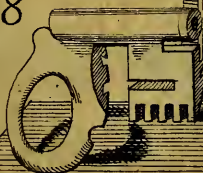

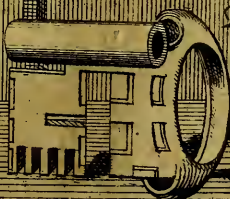
ANN.FER SIGNAT.

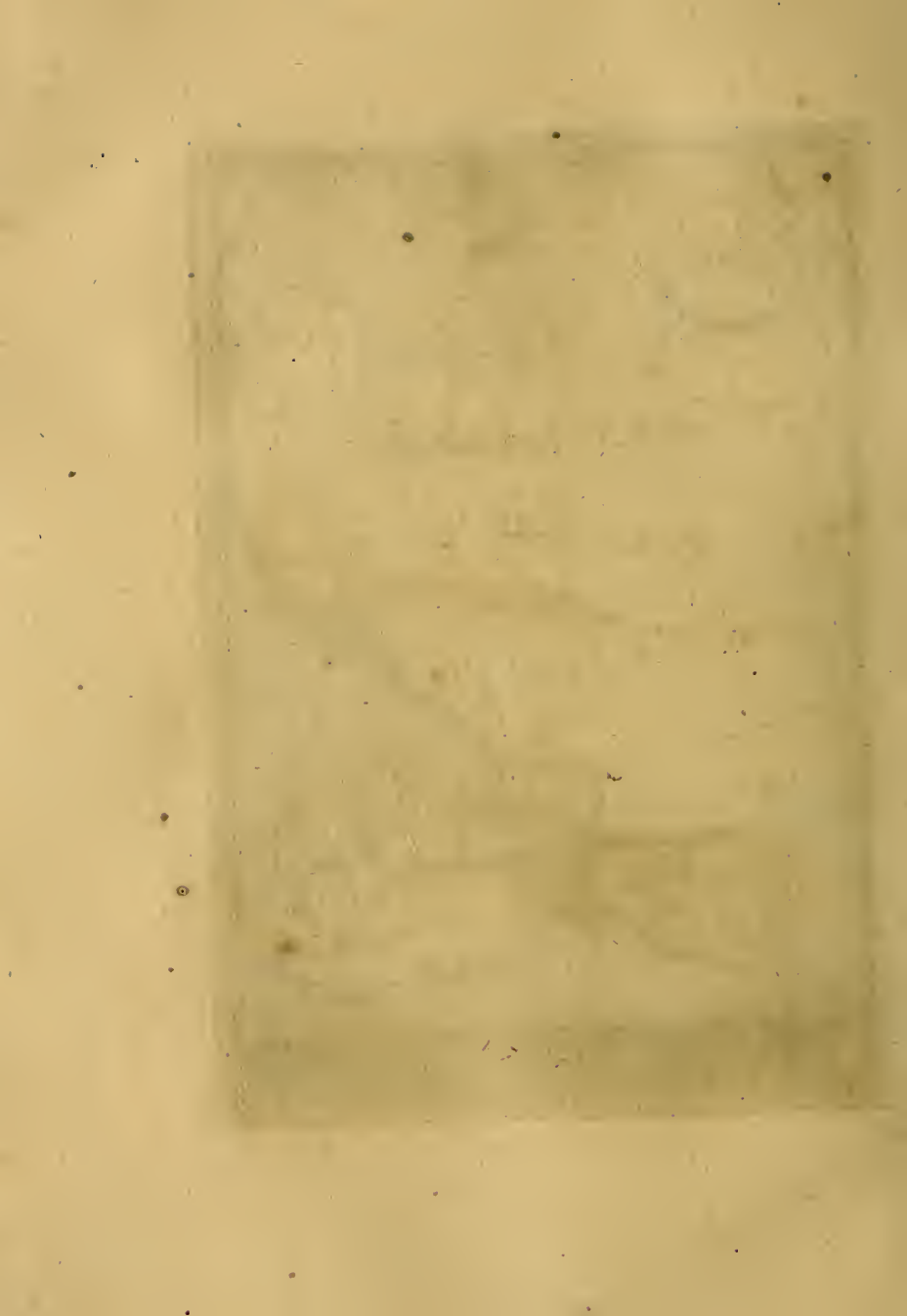

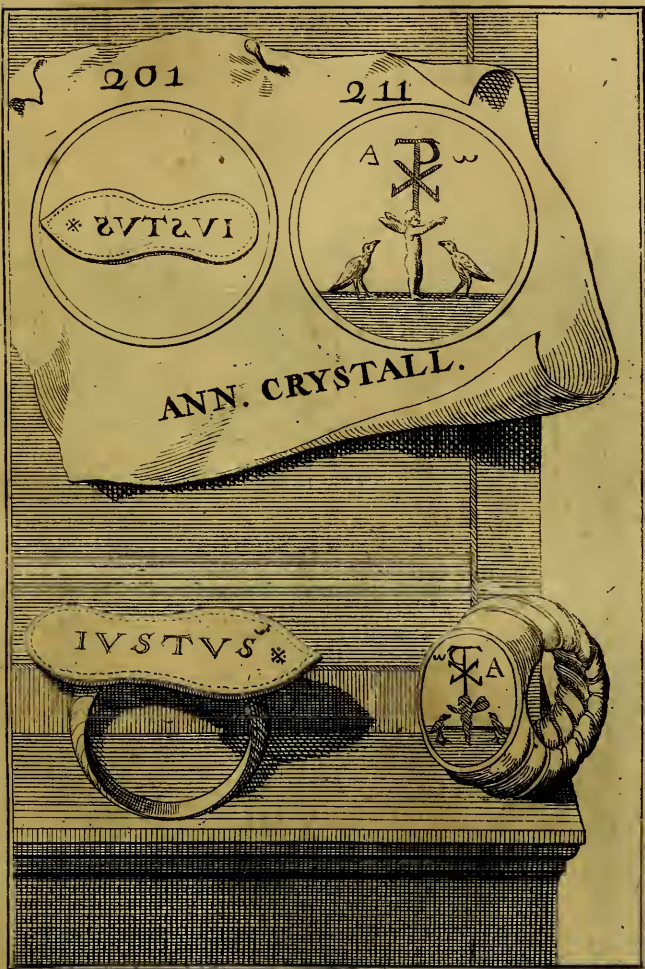
208

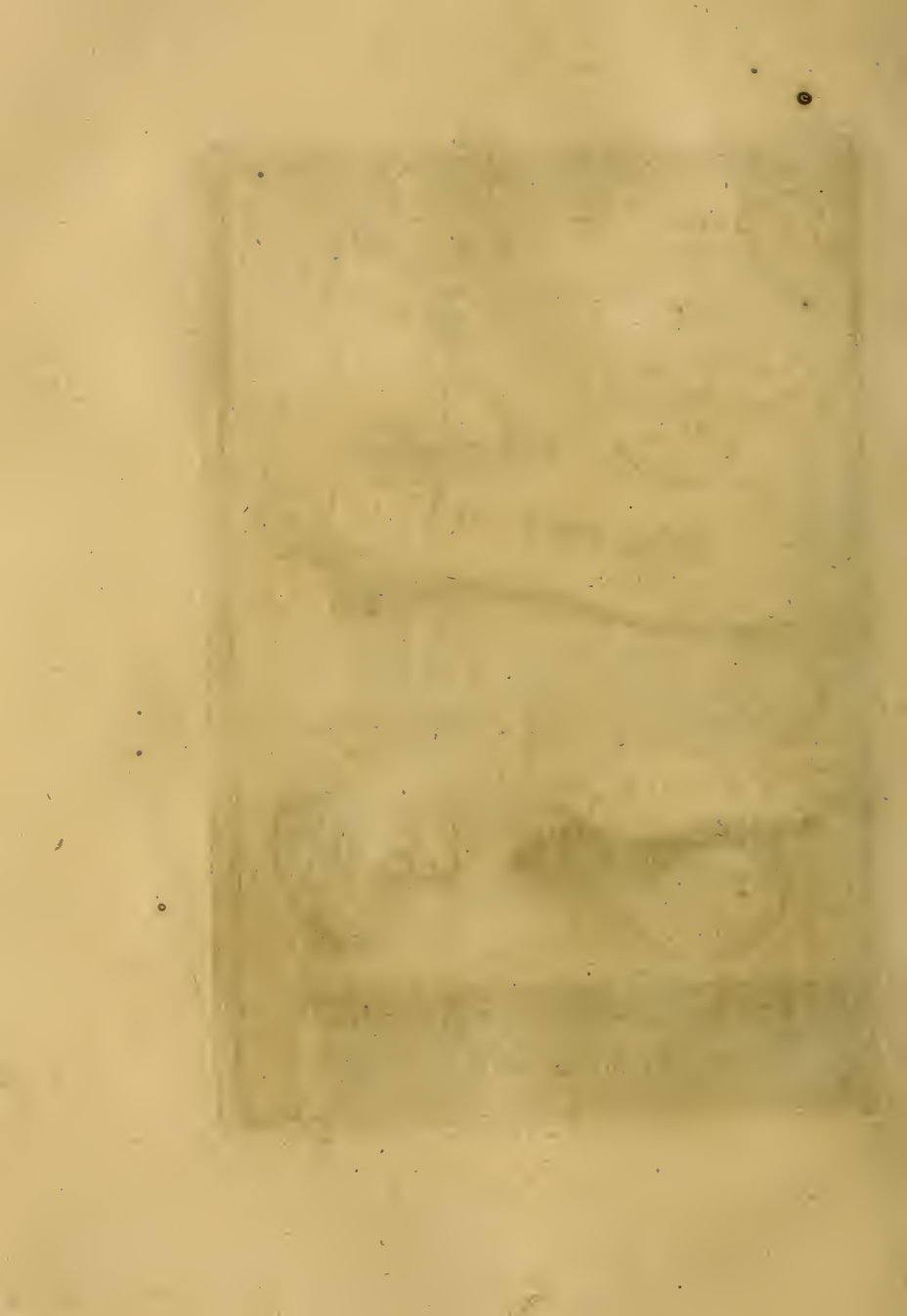

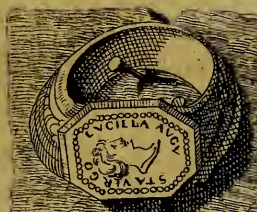
209

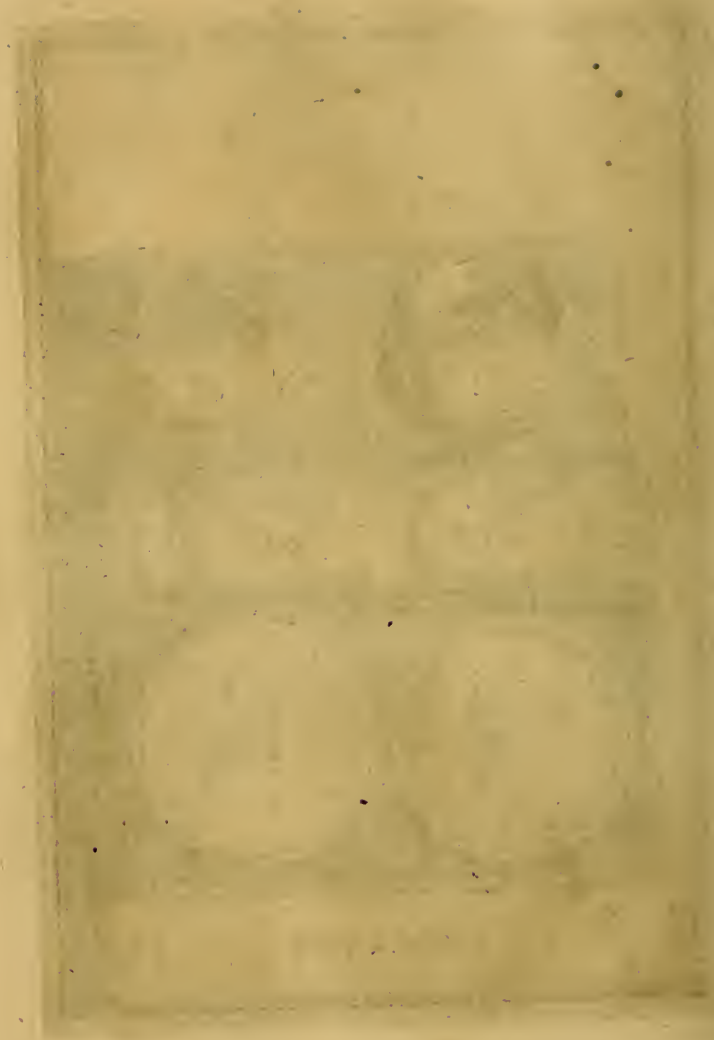

ANN. AER.

ABRAHAMI GORLAEI
ANTVERPIANI
DACTYLIOTHECAE
P A R S S E C U N D A ,

SEU
VARIARUM GEMMARUM,
Quibus antiquitas in signando uti solita,
S C A L P T U R A E ,

triplo quam fuerunt, partim antehac ineditarum, partim
ex scriptis eruditorum virorum collectarum numero
locupletiores,

cum succincta singularum explicatione

JACOBI GRONOVII.

Accedit

MARBODAEI, GALLI, CAENOMANENSIS,

Carmen de Gemmis & Lapidibus.

LUGDUNI BATAVORUM,
Excudit **PETRUS VANDER A A.** Bibliop.

c l s l s c x c v .

ABRAHAM GOLAN

ABRAHAM

DACTYLOTYPE

1880

1880

ABRAHAM GOLAN

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

JACOBI GRONOVII

EXPLICATIO FIGURARUM

I N G E M M I S

ABRAHAMI GORLAEI ET ALIORUM.

Num. I Upido citatissime equitans, quasi alis equoque acceleraret.

2 Bellerophon & Chimæra, ut sæpe in nummis Corinthi.

3 Apollo ipse, vel fanaticus ab Apolline, cum omnibus oraculi insignibus, cithara, tripode & cortina, corvo (ut ann. 10) & lauru, quam tenet quoque in nummo Caracallæ Croyano. Hanc gemmam ut & alteram num. 98 & tertiam num. IIII consideravit Tristanus in addendis in to-mum primum.

4 Fortuna cum solito cornu copiae & clavo.

5 Fæmina currui insistens, urgens alato flagello duos anseres ei junctos, quos singulos moderantur pueruli.

6 Gemma notabilis, in qua exhiberi opinor nuptias per confarreationem, junctis cocuntium manibus, sponsa far frugesque imponente ignibus in altari, sponso affundente aquam: quibus ad sacri solennitatem rite augendam adest liticen.

- ticen, & velut Juno pronuba cum sceptro ap-
 portans canistrum frugibus plenum. Vide I.
 Lipsium ad Taciti Annales IV, 16.
 7 Bubulcus in diphtera cum armento.
 8 Priapus jocosè ex arbore concinnatus, appposito
 cratere, similiter exciso ex summitate rupis,
 cui sacra facit Faunus.
 9 Bacchus sub vite cum thyrsò & cane.
 10 Mercurius & Pallas, quasi hæc Atticam terram
 irrigare constituens, Jovis jussu per Mercurium
 prohiberetur id facere, de qua re Higinus fab.
 164: an consultant de filiabus Cecropis? ad-
 stat enim Actæo texta de vimine cista, cui pe-
 dem hæc imponit.
 11 Immolaturus primitias frumenti.
 12 Indulgens genio post victoriam in ludis.
 13 Apollo, an Orpheus? citharam pulsans.
 14 Sacrificium, ut videtur, ab gravida instaura-
 tum, ut commendaret uterum diis & præfer-
 tim Junoni Lucinæ, ex descriptione Ovidii
 III Fast. 253.
Ferte Deæ flores: gaudet florentibus herbis
Hæc Dea: de tenero cingite flore caput.
Dicite, tu lucem nobis Lucina dedisti;
Dicite, tu voto parturientis ades.
Siqua tam engravida est, resoluta crine precetur,
Ut solvat partus molliter illa suos.
 15 Minerva Victrix, ut hanc ipsam loquentem
 facit nummus Caracallæ inter Croyanos LIV,
 11: nec alia occurrit in annulo 136.
 16 Hæc quoque seu florentem herbam adolens ho-
 norat

norat Junonem ut num. 14, cujus sceptrum adest; vel laurum foco imponit, ut ann. 131: an est maga?

17 Salus Dea innitens columnæ, præter quam ex transverso prominet hasta, Divinis statuis addi solita.

18 Fortuna, ut num. 4.

19 Spes, conclamata an implenda propediem?

20 Præfectus classis.

21 Mulier palmam, quam nacta est, diis sacrata.

22 Apollo cum Marfya.

23 Inter cornu copiae & caduceum inter vas ejusdem figuræ, quam tenet Scythia apud Anton. Augustinum in tabula 72 ad Dialogos: nisi quod nostrum in gemma sit ansatum: an igitur copiae lætitiæ pacisque typus?

24 Venus sedens nuda & victrix accepto pomo aureo, quod ostentat, ab Paride. Sic ex nummis Plautillæ & Herenniae Etruscillæ commodo huic gemmæ vocem.

25 Leo & Equus in pernici cursu.

26 Antinous, ut opinor, sub forma Mercurii vehens elephanto. an erit symbolum æternitatis, quæ in nummis Maximiani?

27 Corvus lauro insistens, ut notum.

28 Pastor hircum abigens, forsan ad sacrificium Bacchi; unde hæc cælatura erat in ejus curru, prout exstat in Antiquitatum Romanarum tabula LIV, & qualem immolat Numa in gente Pompilia.

29 Vultus festivus Cupidinis.

30 Palla-

- 30 Palladis Galeatæ vultus, an Romæ.
 31 Lætitiæ typus per spicam & uvam, quas tenet manibus ostentatque illi qui coegerat.
 32 Fortuna, ut num. 18, cui blanditur Cupido.
 33 Sabinæ vultus, ut occurrit in nummis quibusdam.
 34 Forſan eadem alio ornatu capillorum.
 35 & 36 Duo viri nudi, ſed in tergo pendulam veſtem ab humero demittentes, altera manu elevantes vel caput recens abciſſum, quorum alterum habet etiam dependentes lemnifcos, vel larvam; quod dum contemplor, opportune ſuccurrit ſpicilegium Antiquitatis, cujus eruditus editor ac interpres ſignificabat pag. 71 caput humanum in Capitolii fundamentis reperi- tum, quod ad hanc gemmam congrue deſcripſit Livius integra facie fuiſſe, Cato in fragmentis apud Juſtum Rycquium recens & fluente ſanguine.
 37 Idem vultus, qui num. 30.
 38 Fere ut num. 33.
 39 Cithariſtria victrix, an Muſa.
 40 Luctator in gradu & projecta manu quaſi ingreſſurus modo luctam.
 41 Monſtrum Ægyptium, ſiquidem recte exceptum ſit; vultu antico canino, poſtico virili, interpoſitis cornibus, deſinens in Pana, Cupidini manum porrigens, tanquam iidem jungerentur, qui in annulis num. 31.
 42 Lucta Erotis & Anterotis (hic enim licet hos admittere, qui in annulis num. 132 repudiari de-

debebant) non aliter exhibita , quam veri luctatores in nummis Laodicensium & Aspendiorum.

- 43 Equus marinus, qualem edidit quoque Leonard. Augustinus num. 212 , & conspicitur in Antiquitatum Romanarum tabula L, in nummis vero tum Gallieni cum inscriptione NEPTUNO COS. AUG. tum Lampfacenorum : atque etiam in nummo coloniæ Augustæ Troadensis apud Vaillantium Neptunus manu tenet.
- 44 Aquila rostro ramum lauri , pedibus fulmen tenens.
- 45 Leo frendens & rugiens, demissa tamen cauda, prorsus ut in nummis ΤΕΛΑΗΤΩΝ, & Smyrnæorum, & Cassandri, & Imperatoris Philippi.
- 46 Biga Victoriæ.
- 47 Ubertas, quam explanationem mutuor ex Pivessii Tetrici nummo apud Trifanum, qui proxime huc accedit; quum alioquin ea aliter soleat exprimi.
- 48 Deucalion & Pyrrha, ut interdum in nummis : an conjugii concordia?
- 49 Faustus pastorio habitu & baculo innitens cum lupa & lactentibus geminis sub ficu Ruminali.
- 50 Mercurius pacem nuntiat dominatrici & principi terrarum Romæ, sedenti in fabrefacto throno.
- 51 Fæmina sacrificans.
- 52 Salutis Dæ statua.
- 53 Pastor cum capra itidem , ut in annulis num. 166.

- 54 *Fortuna, Ceres, Victoria, Pallas conjectæ in unam formam, ut esset instar Panthei.*
- 55 *Auspicia omnigenæ fertilitatis & ubertatis, declarata per duos corvos insistentes tòtidem cornubus copix, quorum in medio duæ spicæ duoque papavera prodeunt ex vase, quo in vetustis his monumentis solent designari lacus & receptacula aquarum.*
- 56 *Pomona cum adunca falce & ramo felicia pomæ ferente, & cane, cujus collo inserta copula, ut num. 69.*
- 57 *Lætitia triûm anni partium, veris, æstatis, autumnû designata per virum, ante quem posita est olla unde nascuntur flores, manibus tenentem spicas & ramum arboris.*
- 58 *Hercules cum clava & ab capite pendentem habens pellem leoninam, insidens lorix quam abstulit Reginæ Amazonum, vel Cygno Martis filio, quem armis spoliatum occidit, ut narrat Higinus fabul. 31, ut apud eum legi debet.*
- 59 *Miles post lorica hastamque sumptam impositurus quoque galeam.*
- 60 *Statua fæminea cum ramo, quem demittit, & cornu copix. Ita designatur Felicitas provinciarum in nummo Domitiani, quicum ad amussim convenit. Nec dubito felicitatem Antiochensis colonix indicari eodem penitus typo apud Vaillantium tom. 11 Colon. pag. 3, qui refert ad victoriam Severi.*
- 61 *Vulcanus fabricans alas Cupidini adstanti cum*

Venere adfidente & arcum abscondente.

- 62 Fascinum ex vultu simi Socratis, corpore & pedibus posterioribus equinis, anterioribus gallinacei & cauda.
- 63 Imperator armatus & paludatus victoriæ aram & statuam dedicans, vel tacto ejus simulacro jurans.
- 64 Messor insidens corbi ex vimine cum falce & fasce aristarum ante pedes, idque sirio dominante. Saturnum ipsum edebat interpretres spicilegii modo citatus.
- 65 Gaditana vel Syrisca cymbalistris.
- 66 Libertas restituta ex victoria, cujus significationem præbet ramus lauri, quem tenet præter pileum.
- 67 Latro ad palum alligatus.
- 68 Deus marinus, plane ut in annulis num. 113 nisi quod hic non tridentem, sed laurum tenet. Et tamen potuit hinc Nicasius sibi fingere Sirenen præcipitatum in mare.
- 69 Canis capram agitans, forsan portio Floralium ludorum, de quibus alternans cum Flora Ovidius 111 Fast. 371 scribit
Cur tibi pro Libycis claudantur rete leænis
Imbelles capreæ sollicitusve lepus?
Non sibi, respondit, silvas cessisse, sed hortos,
Arvaque pugnaci non adeunda feræ.
- 70 Ad Abraxam refert Chifletius tab. 1 num. 3, quem sub figura solis flagello instructi coluerint perversi homines.
- 71 Ciconia.

- 72 Æquitatis symbola vel instrumenta in illis, quæ pondere aut mensura constare dicuntur, ut mox num. 78 ipsa Æquitas.
- 73 Venus columnæ innitens, hastamque & galeam & scutum circa se habens, cui similem edidit Leonar. Augustinus num. 117, ubi victricem non male cognominat ex nummo Augusti inter Croyan. xi, 7, & Juliæ Domnæ apud Tristhanum tom. 11 pag. 126, nisi quod illic pro hasta tenet palmam. Sed prorsus hæc eadem occurrit in nummo Juliæ Titi cum inscriptione VENUS AUGUSTA. Est eadem infra num. 219.
- 74 Mars Victor insidens loricæ.
- 75 Juno Regina velut compescens bella sceptro; aut circa se habens deposita arma, inventa primum in ejus gratiam ab Phoroneo, ut narrat Higinus fab. 274.
- 76 Manus connexæ, unde prodeunt duæ spicæ, & in medio caduceus, ut ex concordia & fide significetur existere annonæ fertilitatem ac tranquillitatem. Quinimmo FIDES PUBLICA prorsus hoc modo exhibetur in nummo Titi.
- 77 Venus innixa columnæ, & altera manu hastam, cujus mucro demittitur ad scutum projectum ante pedes, altera rotundum quid instar mali tenens. Victrix quidem sine dubio, vel respectu mali, de quo num. 24, vel armorum; num. 73. Sed & Νίκη Αθηνᾶ teste Harpocrate ἐν τῇ δεξιᾷ ῥοιᾶν, ἐν τῇ τῇ δ' αὐτοῦ κράνῳ ἔχῃ. Quinimmo & Milonis Crotoniatæ τῇ ῥοιᾶν, ἣν ἐν τῇ χειρὶ καλεῖσθαι, εἰς τὴν ἀντιπάλων ἐλαῖν ἐδύνατο.

π· η· ἡ· ἔρωμεν αὐτὰς πάντα αὐτὰς ἐξήρει scribente Æ-
liano 11 Var. 24.

- 78 Æquitas Dea, de qua etiam in annulis num.
13.
- 79 Fæmina nuda insidens trunco, cui & alteram
manum imponit, altero pede orbem calcans,
manu altera tenens fruticem. Si quid video,
est hæc Venus in hortis.
- 80 Aquila sertum ore tenens, ut victoriæ index
prout in annulis num. 129, insitens aræ inter
duo signa, ut ibidem num. 161.
- 81 Augusti caput, sub quo bos capite ad terram
reclinato, cum lituo, hasta & spica. Scilicet Au-
gustus sacra curans perinde ut annonam, &
rem bellicam non negligens, sed & ludos aut
rem pecuariam observans.
- 82 Caput Herculis redimitum lauru.
- 83 Fæmina stolata, calathum frugibus plenum cum
duabus spicis ita gerens, ut Fides publica in
annulis num. 5, addito fulmine, ut ab aere
dependere id totum declaretur.
- 84 Neptunus equitanse quo marino, de quo num.
43.
- 85 Miles vel Mars armatus.
- 86 Mars nudus, galeam & hastam tenens.
- 87 Equus contumax, & dejecto vectore aufugiens.
- 88 Duo hirci se invicem cornibus petentes pro-
pe vel supra ejusdem generis animal humi ja-
cens, & pugnam adspiciens. Interpretatur O-
vidius v Fastor. 117 de Naide Cretenfi nym-
pha.

*Huic fuit hœdorum mater formosa duorum,
Inter Diætæos conspicienda greges.*

- 89 Mercurius iter faciens, ut sertum ferat alicui seu homini, sive Deo, ut idem iste Mercurius imponit Fortunæ sertum in gemma apud Anton. Augustinum tabula LXXI ante dialogos.
- 90 Mars Gradivus, vel Miles in agmine.
- 91 Gallinaceus, ut placuit Calenis, in quorum nummis frequens: etiam signatus in ponderibus, ut exstat in tabula 14 Genesevæ.
- 92 Janus Geminus, ut sæpe.
- 93 Insignis comitas gallinacei, caput suum corvi pedi submittens, ut fere num. 151.
- 94 Hercules ab pomo Hesperidum petito redux.
- 95 Mars iterum, aut miles galeam contemplans.
- 96 Fortuna præter solita insignia gerens ramum lauri.
- 97 Gryphus impetum faciens, ut in nummis *Ακλίων & Ιδαλέων*.
- 98 Corvus in ara cum ramo lauri & cornu copiæ, de quo vide ad num. 3.
- 99 Gryphus marinus.
- 100 Cantharus utrinque ansatus cum operimento, qualis sæpe occurrit in Bacchi sacris, & ejusdem prorsus figuræ apertus & effundens exhibetur in nummo *ΥΡΚΑΝΩΝ* apud Tristanum tom. II pag. 562: deque cantharis sculpi in gemma solitis agit Chifletius ad Abraxica num. 43 ex Clemente Alexandrino.
- 101 Sacrificium ex primitiis frugum, & ut videtur, rusticum, adsidente tibicine, & dextras simul

- simul ac sinistras tibias inflante, perinde ut
num. 209.
- 102 Fortuna & Nemesis in unum junctæ.
- 103 Capra, sive privati oblectamenti ergo, sive
respectu narrationum priscarum de Macedo-
nica capra duce Archelai apud Higinum fab.
219, aut quæ Lemniam terram signare solita,
aut denique Amalthea. Tristanus tom. 1 pag.
322 eam dat in nummo Domitiani cum literis
PRINCEPS JUVENTUTIS. Alia jacens humi oc-
currit in gemma num. 244.
- 104 Boves in loco umbroso pascentes ad pacis pi-
gnus.
- 105 Hercules post occisum leonem, cujus exuvias
cum clava gerit, ad alia monstra circumiens.
- 106 Herois, forsan Iole aut Dejanira, qualis in
thesauro Palatino pag. 261.
- 107 Luna corniculans cum tribus stellis. Id vero
egregie convenit cum nummo, in cujus alte-
ro latere est scriptum СЕНТИ . . . ГЕТАС. cum
ejus effigie, in altero ΑΡΧΙΑΛΕΩΝ cum hac ipsa
figura; cujus notitiam de beo benignitati Viri
Præstantissimi Jacobi de Wilde, qui eum pri-
mus nuper publicavit.
- 108 Figura, ut videtur, sæminea sedens nuda,
sed tenuem tamen & convolutam vestem hic
illic prætendens, tenens Palladium. Solet hic
esse typus Nobilitatis.
- 109 Equus pascens, qui frequens conspicitur in
nummis Alexandria Troadis.
- 110 Caprimulgus.

111 Cor-

- 111 Corvus infessor tripodis, posita utrinque spica, quasi fertilitatem præfagire indicaretur, de quo jam num. 3 & in annulis num. 10, & Pet. Sriverius ad Martialem pag. 199.
- 112 Sertum, in quo idem typus, qui occurrit in annulis num. 94.
- 113 Vir nudus altera manu tenens duas spicas, altera vergens vinum è patera in aram; videtur denotare agriculturam lætam per curam rerum divinarum, aut post coactas fruges pietati operam dare, Nam, ut Poëta monet, *Nudus ara, fere nudus*. Bonus Eventus quidem sic interdum exhibetur, sed sine ara.
- 114 Bacchus cum patera, unde Lyncei videtur effusus sua dona; sed ut sculptori nostro foret plenus verusque lætitiæ dator, etiam ipso Copiæ cornu ditatus.
- 115 Leo jacens cum superimposita clava, vel ut typum fortitudinis præbeant, vel ut hæc istum domet. Sæpe idem in nummis Macedonia, P. tin. p. 11. Etiam in nummis Messanæ, & Syracusarum, nisi quod illic incedens exhibeatur.
- 116 Caprimulgus.
- 117 Minerva Opifera. ut Opis divina Pertinacis in Thes. Pal. similis Minervæ Fautrici, apud Tristanum. 111, 160.
- 118 Fere ad instar num. 113.
- 119 Leones duo tergum prostrati tauri morsibus petentes, ut in *κασσανδρέων* nummo apud Goltzium tab: 24.
- 120 Miles ab militia revertens, & ex lassitudine itineris

neris quiescens, ex hoste vix aliud deportans præter galeam, quæ duplex hîc apparet.

- 121 Genius, qui sic passim in nummis.
- 122 Hercules caput ac tergum amictus leonina pelle, & clavæ innitens, qualis est nummus Thasiorum apud Goltzium in insulis tab. 13.
- 123 Vinitor, forsan primitias satis conspicuas ostentans, vel ad libamenta laturus. Adde in annul. num. 82.
- 124 Venator cuniculum deprehensurus; & potest ipse Orion esse.
- 125 Caput Martis.
- 126 Caput Romæ.
- 127 Capra pascens ad tibiam, ut aspicio, & mos erat. Nec enim hic pastor ut Tityrus sub fago cantat suam Amaryllida, sed contulit se in locum, undè speculari gregem queat, apertum scilicet. Macrobius lib. 11 in somnium Scipionis cap. 3. *Pastoralis fistula pastum progressis quietem imperet gregibus.*
- 128 Miles, ante quem extensa manus, & quidem perspicue dextera, ut colligatur eum missum, qui unius legionis dexteram deferret ad aliam. Sic in hac notabili scalpturâ videas illa Taciti 2 hist. 8. *Centurionemque Sisennam dextras, concordie insignia, Syriaci exercitus nomine ad prætorianos ferentem &c.*
- 129 Caput virile, barba in acutum demissa.
- 130 Caput muliebre.
- 131 Boues jugati ad temonem vel instantis arationis causa, vel ad indicium coloniæ, ut sæpe.

18

132 Corvus insidens ramo lauri, ut fere in annulum. 134. & item in gemmis num. 27.

133 Æsculapius.

134 Venus Cupidinem docens sagittare, sed ita, ut ipsa caveat sibi ab ictu posita retro: modo non sit Leon. Augustini n. 116.

135 Fatidica, & forsan ipsa Themis, jactans horrentes comas, vel Baccha, ut apud Sponium p. 29.

139 Mercurius monti Atlanti insidens, & se inde forsan demissurus, ut in nummo Commodi Miletopolitanorum exhibetur ab Bellorio post Symbolica Menestrei Dianæ Ephesiæ tab: 8.

137 Abraxas, etiam Chisletio citatus tab. 2 num. 7. sed cujus cælator non debuit adeo ampliare clypeum, ut in literas ipsas incurreret, easque interscinderet.

138 Claudii Cæsaris caput.

139 Hora, qualis apud Angelomum 195, 51. Anton. Augustin. in dialog. tab. 16.

140 Pax, tenens ramum, sed demittens. Ut in nummo Gordiani apud Tristandum, 11, 473, & aliis posterioribus, 111, 418. Quies palmam utpote partam sibi, tenet demissam ad solum; quum gloria ostendet, vel labor monstret acquirendam. An non tale quid considerari potest in statu Herculis num. 227? Adde num. 60.

141 Salus.

142 Miles victor, ut Athleta Tristand: 1. 403.

143 Idem.

144 Mars

- 144 Mars in Zodiaco. Chifletius Abrax. tab. 20
n. 81. Sic & alii Dei.
- 145 Reginæ caput.
- 146 Cleopatra.
- 147 Ganymedes cornu effundens, cum hasta cui
impositus videtur pileus.
- 148 Apollo fessus ab venando, ut videtur, arboris
trunco accubat.
- 149 Signa Romana victricia & felicia.
- 150 Aquila leporem aræ impositum laniat, sic lo-
cus sanctus inservit scelerato, ut sæpe in num-
mis Agrigentinorum.
- 151 Ut 93, nisi quod hîc insignia Deorum apposita
significant præberi intelligendum ænigma ex
opere & natura Apollinis & Mercurii, quorum
hic magis exercetur in inferioribus partibus, il-
le in superioribus & æthere.
- 152 Stella super tripodem est in nummis Croianis
XIV, 6 & 11. Nunc additur ales Phœbaeus, ut
innuatur splendor & lux & veritas augurii.
- 153 Bacchans, vel satellitum Bacchi unus, ut in an-
nul. num. 58
- 154 Roma sedens victrix.
- 155 Victoria nâvalis vel transmarina, ut Judaica
Vespasiani Crojan. 30, 11.
- 156 Fortuna florens, sed tamen à tergo adjunctam
rotam habens, ut Fortuna Redux in Constan-
tii nummo apud Trist. 3, 394. Adde n. 102
- 157 Martis caput.
- 158 Hercules sacrificans. Id dicitur Hercules fe-
cisse in Oeta; sed hic habitus non convenit:

- ergo erit vel ut in Græcia Goltzii tab: 3 *Χαων-
ῖων*, vel ut Tyrius apud Vaillant. tom. II pag. 69.
- 159 ERYX inter IV elementorum symbola, in quibus sagittæ notant æthera, truncus arboreus terram, Delphinus mare, caduceus aëra magnitudine montis ostendenda.
- 160 Navis rostrata & longa, cui superne est tridens, dominium maris interpretatura.
- 161 Ut num. 123.
- 162 Fluvii typus.
- 163 Choreia Gratiarum.
- 164 Gladiator vel miles, corollam lemniscatam & cantharum cui nunc pedem imponit, ex victoria adeptus.
- 165 Salus, vel magis cum dracone ludens fœmina.
- 166 Venus pomum ERIDOS ostentans, & hinc VICTRIX, ut in nummo Galerix Valerix Thes. Pal. p. 365. An potius Proserpinæ pomum videbitur, quod decerpfit arbore infernali apud Ovid. 5 Met. 536
- 167 Vultus Victoriæ.
- 168 Caput virile. Videtur esse Drusus Germanici filius ab Tiberio interfectus, plane ad nummum apud Vaillant. tom. I pag. 143.
- 169 Caput Liberi Patris.
- 170 Duo eruditi sedentes in cathedris & dissertando certantes velut ad aram Lugdunensem, cuius mentionem fieri novimus ab antiquis, qui notabiliter hinc illustrantur.
- 171 Annona.
- 172 Augurium de aëris & terræ congruentia ad omnem fertilitatem.

- 173 Saluti sacrificans sæmina.
- 174 Lignator, sed verus, ut videtur, Erylichthon, Dryadum interfector, aut Lycurgus vites excidens.
- 175 Felicitas publica in frugum & fructuum abundantia ac navigatione libera. Duo priora sic ostentantur etiam num. 622.
- 176 Neptunus vectus animali instar capræ, quod gubernat baculo naribus imposito; ut in nummis ἱμερόων in Thesaur. Palat. 199 aliquis concham inflans aut eidem, aut simili invehitur.
- 177 Hadrianus.
- 178 Palladis caput.
- 179, & 180. Senilia Philosophorum capita.
- 181 Pegafus marinus ut num. 43; sed alatus & volans supra tridentem, quasi mari se exferens.
- 182 Leo cum Gallinaceo, super quem transilit; an simul decurrunt?
- 183 Pacis & Concordiæ typus, more solito.
- 184 Nominis salutaris nota cum α & ω, ut in nummo Magnentii Thes. Pal. 375.
- 185 Jupiter in folio plenus majestatis; sive ille καταιβάτης Tristani in nummo Trajani, sive Olympius aut Capitolinus.
- 186 Mercurius jam deses ut videtur, inter homines; ac propterea posito caduceo utraque manu tenens singula pocula, quæ alicui porrigit. An is est Ulysses, & per ea explanatur remedium Ulyssi ab Mercurio datum contra Circen apud Higinum fab. 125?
- 187 Victor in ludis gymnics, an gladiator victor, & jam rude donatus? 188 Cer-

188. Cerva, quæ interdum imago est ludorum sæcularium sub Philippo, interdum solis imago, nunc sub ilice: atque ideo hæc libera & vaga in campo & saltu aperto, sine nota captivitatis adhuc versari videtur.
- 189 Ludicrum Circense, ita ut in eo missus appareat, perinde ut apud Fort. Licetum in gemma annul. quam habes hîc num. 520, & in nummo Trajani Crojano tab. xxxvi, num. i.
- 190 Sphinx alata, ut sæpe, typus Ægypti, vel alterius rei.
- 191 Sacrum Priapi, cui Satyrus ponit sertum ac ramum; ad aversam statuæ vel columnæ partem accedente Cupidine, & ad monstrosæ rei conspectum gestiente; adstantibus etiam galinaceis, lascivis pullis.
- 192 Pax arma comburens, ut in Crojan. 35, 21. 42, 11. cui similis quoque nuper editus in spicilegio Antiquit. p. 54.
- 193 Cancer chelis deprehensurus insectum, ex Durmiæ gentis nummo.
- 194 Leo & aper jugati; utrum ex fabula Admeti apud Higinum fab. 50? an Adrausti apud eundem fab. 69? an denique ex nummo S. P. Q. R. quem Divo TRAJANO cudi voluerunt apud Trifan. i, 404?
- 195 Maris circumflui ac terræ felicitas.
- 196 Bellum navale ac terrestre per equites, ex nummo Maximiani Crojan. 64, 10. vel notat tractum.
- 197 Securitas Orbis, quem tenet innixus columnæ, sagit-

fagittam quoque in terra fixam habens. An victor in ludis Pythiis, in quibus dabantur mala, ut notum? Sed & Diana pomum tenet in nummis Cytheræorum Goltzianis tab. 3 insularum.

198 Pax iterum, incendens arma.

199 Piscis ignoti forma.

200 Caput externum.

201 Fæmina insidens aræ, ac Terminum tenens, an duo oscilla potius? Nam & quod à tergo est aut altero latere, non spica, sed oscillum videtur, inde exoriens, ut num. 273. Sed vix potuerunt hæc minuta veraciter excipi, ut in annul. 145 & infra 291. An igitur accedit aliquid ad festum in ortu Tauri, de quo Ovid. 5 fast. 621.

*Tum quoque priscorum virgo simulacra virorum
Mittere roboreo scirpea ponte solet.*

202 Miles & fere ducum aliquis armatus, dextra tenens perticam, ac si exhiberet metatorem; non secus ac in nummo Memmii, ubi Ceres simile instrumentum tenet.

203 Aliquis tenens dextra duas spicas, læva cornu Copiæ, non ut humero extra innitatur, sed subiens brachium propendeat: quod rarum. Sed occurrit quoque in annulis num. 152

204 Sacrificans nudus, exstante hastæ vel fagittæ mucrone pone tergum & cervicem.

205 Solenne Bacchicum, quod publicavit If. Casaubonus in scripto de Satyrica Poësi.

206 & 207. Muc. Scævola.

208 Sa-

- 208 Sacrificium Salutis, non secus ac si ut oscillum adhumanam effigiem arte simulatum, ut scribit Macrobius, Saturno adolebatur; ita hinc quoque aliud caput vicarium offerretur.
- 209 Sacrificium ex primitiis, concineatibus utrique tibiis.
- 210 Aquila leporem adflctum terræ lanians.
- 211 Lynx cum thyrso Bacchi, ut apud Leon. Augustin. part. I num. 180.
- 212 Miles ad Bacchanal ingeniculatus.
- 213 Victoria.
- 214 Videtur Antiochi Evergetæ, qui & Sidetes, caput.
- 215 Clypeati duo, ab postico urgentes togatum, alterius genu tangente puerulo. Sic opinor sæpe contigisse in coloniis triumviralibus, ut duo clypeati vel militares irruentes in domum ac villam pagani togatique, eum hoc pacto urserint ad migrationem & derelictionem rerum omnium, liberis identidem, sed frustra, deprecantibus. Castores sic interdum exhibentur, sed hinc isti alieni.
- 216 Volucris gracilis & erecta in longam tenuitatem.
- 217 Cupido procerior manum ad nescio quid promittens.
- 218 Papilio.
- 219 Venus victrix, ut num. 73.
- 220 Caput barbatum & cirratum heroïco more; fere ut in Cæciliæ gentis tab. 3 num. 2.
- 221 In capite humano demonstratio trium conversionum

fionum hominis, primo juvenis, tum senis,
post mortui.

- 222 Equus pedem ore scabens.
- 223 Biga noctis vel magis lunæ, ex bubus, qualem
in luna Deliorum vidit publicavitque Goltzius
tab. 17 insul. in nummo Juliae Domnae sub ver-
bis Lunæ Luciferæ Trifan. 2, 131, Caracallæ
Patinus pag. 296. Sed & de ea scribit Hardui-
nus pag. 217 num. illustr. Cæterum hic lapillus
erat plenus artificii: quippe qui oblongus & in
utroque extremitate niger, distinguebatur
media linea alba, satis crassa, quæ incipiebat
illic, ubi caput lunæ prominebat, quasi quod
solum discuteret umbras terræ ac tenebras.
- 224 Hercules abjecta clava se parans, ut cum Leo-
ne congrediatur, vel ut suffocet, quod de Ne-
meæo dicitur, & exhibetur num. 442, vel ut
rictu diducto occidat, ut infra num. 440. & a-
pud Leon. Augustinum. Alioqui & clava occi-
dit apud Trifan. 2, 331.
- 225 Fæmina galeata cum clypeo prætenso & hasta,
forsan gladiatoriam operam editura.
- 226 Messor spicas demetens, ubi etiam patet Vir-
giliana nuditas agrestium quo procedat, de
qua jam supra, licet alibi prorsus sint nudi.
- 227 Hercules indutus pelle humana, quam Antæo
detraxit, & ad sacrificandum, ut facit quoque
num. 158, incedens, pateram fructibus plenam
& ramum oleæ tenet, ut apud Trifan. 3, 143.
- 228 Leo, in cujus rictu apis, ut in Leon. Augustin.
part. 2, num. 35.

- 229 Immolatio gallinacei, vel ut fieret Æsculapio, ut in Thef. Palat. 202, vel ut vinearum incolumitas procuraretur ritu Methonenfium, ibid. p. 191, vel ut Nocti effet sacrum; nam *Nocte Deæ Nocti cristatus cæditur ales*, apud Ovidium 1 fast. 455. An senex libidinosus ultimum gallinaceum immolat ex voto, ut restituantur vires? Sed multa de hoc in conjecturam cadere possunt.
- 230 Diana Ephesia.
- 231 Jocosa aratio, aratore ape, & similiter duabus aratrum ducentibus & jugo junctis.
- 232 Apes mella colligentes ex frutice.
- 233 Cupido viscata virga tangens volucrem, ut apud Ovidium describit Pythagoras, arbori insidentem advolante ape. Adde num. 480.
- 234 Cupido velificans, ita ut cantharo pro nave utatur, fuste pro antenna, ipse pedem infimum veli comprimat ad antennam, cujus imam partem ad ansam canthari item comprimit: quum Isis *Βυζαντιων* quoque velificans & rati insistens summam veli partem teneat apud Trifan. tom. 11 pag. 205. & alia tom. 1 pag. 392 & 507 & 606 in diversorum principum moneta: tanquam ita crediderint navigationem primum peractam nondum inventis rudentibus, quum in annulis num. 83 aptarit rudentes. Nescio an hæc ipsa gemma sit, quam describit Chiffletius in scripto de portu Iccio p. 46. *in sarda veteri expressam habeo faminam stolatam, quæ manu sinistra velum prætendit* &c.

- 235 Aristomachus apum speculator, ut ipse Bellerius explanavit, ubi apes cava ilice utuntur pro alveari.
- 236, 237. Regum externorum vultus radiati iv radiis; ad quorum tamen alterum accedit Victorinus junior. An Orientis, vel providentiæ typus dicemus? Quales sunt in Trifan. 1, 464 & 2, 162.
- 238 Reginæ vultus, ut videtur prima fronte. Sed tamen apud Trifan. 1, 98 Maronitarum Dionysus hinc non videtur alienus.
- 239 C. Cæsar ab Augusto adoptatus, ut mihi videtur.
- 240 Caput calvum, ut Scythicum, quale habet Caninus tab. 21: in ima tamen parte ab postico gerens cirros, sed minutos, & in facie barbatus, ita ut barba etiam propendeat submissa. Hinc ego licet cum dubitatione pronuntio, servari hinc ipsam faciem Zoili, testante Æliano ac describente XI ποικιλ. cap. 10. Ἦν δὲ τοιοῦτος. τὸ μὲν γένειον αὐτῷ καθεῖτο. κέκαρτο δὲ ἐν χροῶ τὴν κεφαλὴν: ut hæc scalpura sit quantivis pretii.
- 241 Commodus in juventute, vultu oblongo.
- 242 Victoria coronans victorem ex ludis, unde tenet pateram, quæ inter præmia, ut notavi ad Polybii librum vi.
- 243 Imperatoris concordia cum Senatu, ut in Crojanis tab. xix num. 7 vel adoptio, ut ibidem xxxiv. Quin etiam pax Augusta sub Cajo sic prorsus exprimitur apud Trifan. tom. 1 p 176.
- 244 Hircus vel capra pede dextro projecto jacens;

- utrum pascentis & hinc tranquillitatis species:
an est ipsa capella Homeri candida?
- 245 Lignator, ut videtur in sculptura fatis tenui.
- 246 Gallinacei præsagium abundantiae frugum & fructuum.
- 247 Idolum Ægyptium.
- 248 Cupido pedem dextrum imponens ardenti tedæ, quam utraque manu tenet, quasi mediam fracturus.
- 249 Fortuna, sed pileata, & reliqua ad graciles nimium lineas ducta.
- 250 Apollo citharam ab humero suspensam gerens, quasi plectrum teneret dependens.
- 251 Cupido pisci ignoto insistens.
- 252 Ignotus item piscis.
- 253 Pallas, sed superiorem corporis partem nuda, Victoriolam porrigens, ut in ann: 27 & 136.
- 254 Miles armatus cætera, sed non accinctus.
- 255 Imago ignota, dextram vel conchæ, vel fuso innixa, sinistra tenente figuram crucis, ut Canopo additur in nummo Ægyptio Hadriani apud Patin. pag. 197 n. 1.
- 256 Cupido arcui & sagittæ pronus incumbens cum pharetra ad latus, etsi parum perite sculpta.
- 257 Sellariorum aliquid, ut opinor. Sed neque impurus iste Priapus veretur se sistere licet aversum in oculis Alexandri apud Goltzium in Græc. tab. 32, & 37 Lysimachi.
- 258 Caput arietis egregie cornutum, quale in nummis Coorum apud Goltzium insul. tab. 22 n. 5 & 6.

- 259 Caput aquilæ licium rostro tenentis; utrum animi gratia sculptor incidit quaecunque, an illud, quod innuit Ovidius i fast. 732.

*Hanc ubi dives aquis acceperit Amphitrite,
Grata Jovi fulvæ rostra videbis avis.*

- 260 Caput Hadriani.

- 261 Vas cum duobus floribus, ludorum insigne.

- 262 Aquila supina.

- 263 Folium platani.

- 264 Caput ornatum galea, magis cava, quam vulgo. Videtur esse ipse Constantinus: barba autem, quæ in superiore mento affingitur, est nulla in gemma.

- 265 Caput Victoriæ, ut ex alis in humero patet, quum & in Antonii nummis Lugudunum præferentibus in familiis Romanis tab. 5 sic notetur.

- 266 Caput Jovis.

- 267 Caput Reginæ, mamma sinistra exserta, ut nonnunquam Amazones. Add. Caninus n. 16.

- 268 Reginæ caput egregie comptum.

- 269 Princeps Romanus. L. Cæsarem sic efferunt nummi sine recessu frontis in confinio nasi. Vide Vaillant. tom. 1 pag. 85. Sed passim sine laurea.

- 270 Antoninus Pius.

- 271 Alexander Severus, ut videtur.

- 272 Fæmina insidens trunco arboris, unde ad innitendum ab postico unus procedit ramus, plane ut num. 24, ubi etiam similem orbem dextra tenet. Tanquam ita declararetur sellarum

vete-

- veterum simplicitas sine arte.
- 273 Fæmina insidens fellæ fatis fabrefactæ, cui pro fulcro tergi aliquid Hermæ simile adfixum est, ipsa tenente instar musici instrumenti.
- 274 Aquila sertum rostro, ramum pedibus gerens, ut in annulis modo fulmen, modo aliud quid.
- 275 Caput Regis radiatum, altero oculo capti, certe obducti.
- 297 Mater, ut videtur, ex præsentī periculo ereptura sese ac filium filiamve, ideoque medium amplectitur quasi procurtura, & infimam stolæ oram ab postico levat. An est Ino cum Melicerta?
- 277 Gladiator.
- 278 Serpentum ostentator, aut Psyllus.
- 279 Dicas figuram esse Mæotici, non ferro dimicare soliti, sed quos laqueo intercepti, trahendo conficientis, ut loquitur Mela lib. 1 cap: ult: etsi de fæminis.
- 280 Mercurius trunco insidens, ex provenientibus à tergo ramis patet ficum esse.
- 281 Upupæ similitudo, licet omīssa sit crista vel eminentia in vertice ejus volucris oriri solita, in qua pietatis symbolum agnoscunt.
- 282 Princeps Romanus facie non nihil ad instar Othonis.
- 283 Jupiter sedens cum fulmine, & aquila, & hasta, ut stans in annul: num: 158.
- 284 Mercurius, ut ex caduceo deberet colligi, sed eum videmus alios interdum usurpavisse; certe hic aliud quid videtur latere.
- 285 Figura similis num: 272.

- 286 Gladiator victor & columnæ innitens, unde
fortasse palmam detraxit.
- 287 Bacchus cum thyrsō, sed muliebri amictu, tan-
quam ubi incederet vites provenirent.
- 288 Citharistria.
- 289 Regina. an Berenice? certe ex vultu ejus apparet,
quod de ista refert Tacitus 2 Hist. 8. *florens æta-
te, formaque, & senī quoque Vespasiano magnifi-
centia munerum grata.*
- 290 Ubertas, fere ut num. 47 & 203.
- 291 Oleæ ramum sinistrā portans, ut eo habeat et-
iam caput evinctum, non secus ac spicæ in mo-
nili colli Pacis apud Tristan. 1, 193.
- 292 Vetula, fortassis in quam se contulit Vertu-
mnus procans Pomonam.
- 293 Messor jam plane nudus, ut in annulis num: 49.
- 294 Gladiatorum pugna cum nominibus, quam il-
lustravit Marq. Freherus, & admiratus fuit P.
Scrivenerius, ut docent notæ in Martialem.
- 295 Trebonianus Gallus.
Sequitur collectio gemmarum ab Joan. Chi-
sletio facta in scriptis de Socrate, & Abraxa;
easque sic interpretatur
- 296, 297, 298 — esse Socratis imaginem, gesta-
tam vel ornatus vel signandi causa, aut ad animi
etiam ac corporis remedia.
- 299, 300 — vultum Socratis & Alcibiadis.
- 301 — & Palladis, ex cujus collo dependere
Melitum, Anytum, & Lycona.
- 302, 303, 304 — & Xanthippes.
- 305 — anserem additum ex joco & simili-
tudine

- tudine Socratis, qua usus fuit ad Alcibiadem.
- 306, 307 ——— aquilæ aut olorum capita addita
ob prædicatam earum volucrum solertiam.
- 308, 309, 310 ——— cum proboscide, & palma, &
vultu Xanthippes.
- 310 ---- item caduceo & capitibus Anyti ac Meliti.
- 311 ——— larvas esse, quibus Socrates in scena
exhiberetur.
- 312 ——— coronatum velut ad pocula, quibus
imaginariè interdum indulserit.
- 313 ——— saltantem induci, quia saltationem
probaverit: canem addi, per quem jurare fuit
solitus apud Platonem.
- 314 ——— otiose cum puero ludentem.
- 315 ——— habere junctum caput formosum &
calvariam, ut irrisorem vitæ & mortis.
- 316, 317 ——— varia addita, singula ad dotes So-
cratis exhibendas. Si tamen hæc credi possunt,
quum videantur potius amuleta, & inter hujus-
modi terriculamenta habitus fuerit vultus So-
craticus. Utique non oportet dicere, hîc gal-
lum gallinaceum esse junctis capitibus equi &
arietis, sed caput esse galli gallinacei cum pedi-
bus & cauda ridicule compositum; item ridi-
cule frenatum esse equi os, ubi nulla causa. Et-
iam quod de vite notat, id solummodo pertinet
ad centuriones Romanos, nec folium vitis ex-
primere illud centurionatus insigne potest.
- 318 — Socratem & Platonem esse.
- 319 — cum fociis in carcere videri esse, tan-
quam adsit una domestica mulier, secunda se-
den-

dendo prolapsam virtutem quæsta, tertia comœdia quasi pœnitens; quartus quasi lictor xivirorum flens.

320 — tardum Xenocratem a sino vectum.

321 — esse superstitionis veterum emblemata, ubi sacra fiunt Deo Terminis; ideo sacram arbo-rem & lucernam adesse.

322, 323 — esse varias species Valentini & aliorum hæreticorum.

324, 325 — serpentipedes gigantes, qui adversus Jovem pugnarunt. Quos cur huc retulerit Chifletius, non intelligo, quum in variis nummis illi ipsi ab civitatibus aut principibus sint expressi: quum sic Jupiter debellet giganta in nummo Maximiani, quem vulgat Thesaurus Palatinus. Utique & ipsa Pallas talis existat tum infra num. 489, tum in nummo Hadriani apud Patinum pag. 206. Neque in his Abraxæ aliqua fuit habita ratio.

326, 327 — solem cum luna effingere Abraxam.

328 — Abraxam sub effigie viri coronati, equo insidentis, & alati.

329 — tenentis flagellum sinistra, pomum vel orbem dextra.

330 — cum flagello hastam inter lunulas.

331 vide ad annulos num. 183.

332, 333, 334, 336, 338, 340, 344, 361. 404
Abraxam cum capite gallinacei, cum clypeo & flagello solis, nunc radiantem quoque, item adoratum.

335 — Cnephum esse collo serpentino, capite

***** 2

acci-

accipitris radiato corpore & pedibus Ibidis.

337 339, 341, 343, 349, 353, 357, 363, 365, 373, 377, 379, 381, 383, 385, 387, 409, 411, 412, 415, 417, 419, --- esse literas ad Abraxam pertinentes.

342 — Abraxam sub capite accipitris, in quo solis simulacrum.

345 — Abraxæ amuletum, in cujus posteriori facie Ibin habitu volantis, serpente divaricatis pedibus implicata cum adstante Anubi. Sic quidem Chiffletius. Sed si recte consideres, in volucris nihil simile ad Ibin, cujus figuras affatim multas hic illic & modo supra habemus; non rostrum, non collum, non corpus. Est eadem ipsa volucris, quam relatam videmus in eodem fere gestu num. 407. nempe vera upupa, ut sine dubio indicat crista in vertice, qualem ipse agnovit num. 384, etsi paulo longiore crista insignem.

346 — lacertam ab ciconia deprehensam.

347, 348, 350 — corvos Apollinis & Coracina sacra respicere.

351, 352, 354 — Abraxas item esse, temporis lapsus alis indicantes.

355, 370, 374, 376, 378, 380, 399, 402 — loto, in qua herba notabiles solis vires, insidentem, aut ea ornatum caput, ut 372, sub forma Harpocratis.

356, 358, 360, 362, 364, 367, 368 — Abraxam, hoc est, solem sub leonis forma.

359 --- sub hominis, portentosis nominibus inscripti,

- pti, forma, cum clypeo, bidente & virga super caput.
- 366, 369 — Abraxam Phaneta cum fidere Veneris.
- 375 — Abraxam instar Liberi Patris, cum calice & capite radiato instar Solis.
- 382 — poculum esse Marcossiorum sectæ fulmine imposito præstigiantis, & inde spondentis rerum omnium abundantiam, quam cornua copiae apposita significant.
- 384 — Horum, fasciis more Ægyptio involutum cum upupa, pietatem in parentes denotante.
- 386 — Anubidis, id est, Mercurii, ob sagacitatem canino capite ficti superstitionem.
- 388 — gemmam lusoriam, ad jactum aleæ circummagi solitam cum Cynocephalo Isidis.
- 390 -- Anubin adoratum ab nudo & prono homine.
- 391 — Mercurium *κινώμορφον*, bicipitem cum duabus figuris supra canales binos vasis Nilotici.
- 392 — Anubin cum baculo *κεκομóρφη* & ense ad fecunditatem & malorum depulsionem.
- 393 — cum baculo in summa parte instar loti aperto, & gnomone, & ferula, sinistra sertum lemniscatum, capite lunam cornutam gerentibus.
- 394 — reticulata veste pectus velatum & sindone tectum cum situla, quam aqua repletam in sacris gestabant.
- 395 — cum duobus baculis, ex quorum alterutro colus dependet, cum loti flore in capite.

- 396 — in imo Isin plorantem ob pèditum Osiridem, deque eo recipiendo agentem cum Cynocephalo (voluit Anubi) sistrato, cum cribro & capite anguis absciso, funiculi partibus compositis, & circino: in medio epulas cum cista, in qua Osiris abjectus in flumen, ac pisce, leone, aspide, tripode, gallo: in summo sedere Isin consecratam, pedibus calcantem Typhona, cum duobus equitibus signa gestantibus.
- 397 — figuram humanam, cum altero capite canino, palma & aspergillo, gladioque velut demisso in collum ejus, qui exoritur, ad Mithræ sacra denotanda.
- 398 — Hecateia Basilidianorum sacra, & 401.
- 400 — cercopithecum cum stylo scirpeo.
- 403 — serpentarium contra venenum.
- 405, 406, 407, 408, 410, 416, 418, 427 — absurditates partim gentilium in solis cultu sub forma draconis, partim Gnosticorum & Basilidianorum in horrorem Christianorum, qui columbis se similes dicebant.
- 413, 420, 422, 424, 425 — Chnoubin, unum ex Decanis in Zodiaco, sed qua figura abusi sunt Basilidiani, capite leonis radiato.
- 426 Cholchnoubis item Decanus, capite humano cum septem radiis & scorpionis cauda.
- 428, 429, 430, 431 Pater omnium, Termini imagine ab Simone mago ac Basilide sic commendatus, manibus in pectore decussatim positus.

423, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439. Ba-
 filidianorum, & mox Priscillianistarum errores
 de vi signorum cælestium & appositis angelo-
 rum nominibus.

440, 442 — Abraxam & solem cultum sub Herculis
 virtute. Sed quod imperitos pictores cum Ge-
 vartio Chifletius appellat, errant. Utique picto-
 res non definiunt de Nemæo leone: unum leo-
 nem suffocavit, alterum diducto rictu occidit.

443, 444 — sub Termini quoque figura, appositis
 ramis lauri, cui magnæ vires attribuebantur.

445 Laurus loco baccarum gerens tria capita Me-
 dusæ.

446, 448, 450 — militem in Mithriacis sacris dictum
 referri, modo tropeum capite gestantem, modo
 insistentem capiti Abraxæ gallinacei, nunc se-
 parato utroque 451, nunc loto.

452 Abraxas sub scarabæo.

453 Canopus.

454 Caput asininum diffissurus

455 Aquilam magi insculptam gemmæ avertere
 dicunt grandines & pruinas, &c.

456, 457 Scarabæi perforati gestabantur

458 Canopus aqua Nilotica extinguens ignem Per-
 sarum.

459 Hexagonum, literis ignotis conscriptum. Vo-
 lunt viri docti sæpe *ἑξάγων* in eo notatam
 exstare.

460 Juno cum hasta & patera quasi sacrificans, cum
 inscriptione in averso Gnostica, unde colligi-
 tur mixtura Gnosticorum cum Romanis.

462 Apotheosis Romæ.

463 , 465 , Sarapis capite radiato & calathæ & cornu.

464 Apotheosis Lucii Veri.

466 Sarapis & Isis, quibus sæpe junctim templa.

467, 469, 477 Mercurius ab Romanis & Ægyptiis cultus, tanquam spiritus universi, & unica causarum causa.

468, 470 Harpocrates medius inter Isin & Sarapin, modo alatus, modo sine alis.

471, 472 Vultus philosophi, & philosophorum occultas imagines gerebant Carpocratiani; ideo perforatus.

473, 474 Ægyptii numinis facies, cum balsami ramo in averso.

475 Amuletum bellicum, in quo duo coronati & armati, cum cancro & papilione, symbolis prudentiæ militaris.

478 Vir adstans ante aram, sacra facturus, sed ita ut ipse sit sibi tibicen, teneatque laurum impositurus aræ, ut in annulis num. 131

Sequitur collectio gemmarum ab Fortunio Liceto facta in scripto de gemmis annularibus, quas magnis quidem, sed vereor ne alienis commentariis voluit exornare, ut adeo relictis illis rem ipsam contemplari nobis placeat.

479 Cupidines laurum tenentes atque ita victores, trahunt currum, cui imposita est animæ (cujus typum dant alæ papilionis) effigies in face ardente, quasi ea inflammata accelerare eos

jubeat, quò desiderium rapit. Nam Licetus prave tres Amores supponit.

480 Cupido auceps, & in cavea quam suspendit, per avis inclusæ cantum alliciens alias, ut eas tangat viscata virga. Aliter Licetus de cupiditate sapientiæ & de arbore inclinata. Non recte. Quod enim in hoc orbiculo arbores inclinentur, fit ratione ac necessitate loci, ut toties patuit ex his ipsis gemmis, non natura arborum, ut inde emblemata arcessatur, quod tamen iterum frustra committit Licetus in num. 493, ubi arbor laurus ex vertice templi enascens etiam cogitur flecti, quod captatur ab Liceto vel emblematis ergo de mansione consulentium ante templum; vel historiæ de vetere materia, unde Delphicum oraculum fuit conditum.

481 Ales volantis habitu alis expansis, sed tamen pedibus ita demissis, ut teneant volumen epistolæ vel libri, ut ex illis pateat eum non volare, nec esse tabellarium, ut cogitari posset. Φιλόμυς & appellatur Liceto, & quasi corvus esset, apponit hos binos versiculos;

Præfaga vati avis sacra est Apollini.

Qui musicæ almus fertur & metri parens.

Omnino autem ex tota sculptura patet non esse corvum, sed qualemcunque aliam minoris generis. Volumen verò prorsus huic geminum est, quod manibus tenet Homerus in Thesau- ro Palatino pag. 233, similibus plane lineis notatum, & ad musica non pertinens, sed poëti-

ca; ut ex lineis illis non possit colligi musica. Sed nimirum tres notæ inscriptæ huc eum deduxerunt.

482 Monstrum Sirenis quasi virilis, ut superior pars sit humana, inferior ex volucris præsertim gallinaceo, citharam pulsan- tis, cum stella in tergo.

483 Cupido militis modo armatus.

484 Puerulus plorans & papilionem, hoc est, animam, aræ imponens, sive illa est T. Aucti, (quæ literæ appositæ sunt) qui in prima ætate perierit, sive T. Auctus scalpserit. Licetus *Ερωτα* agnoscit, quum nullas hic, ut semper Cupido, habeat alas. Dein exponit esse amicum ad aras; quum amicitia per puerulum effingi nequeat, eaque debeat constare inter plures, quum hic sit modo unus.

485 Papilio, hoc est, anima, aquis jam jam peritura, unde Cupido facem tenet. deorsum ille ipse, qui vas vinarium (sed alii & Licetus urnam accipiunt, ut etiam num. 490) tamen manu & humero gestat; forsan significat aliquem ebrium periisse lapsum in aquas; quamquam illi ad memoriam defuncti discedant.

486 Venus irata Cupidini, abstulit ei sagittam, arcum & pharetram, conchamque pedibus conculcans. Sic in libro, cujus index est Statuæ Antiquæ, ab Joanne Baptista de Cavalleriis editæ, Venus exstat negans arcum Cupidini.

487 Nympha, ut videtur, in mare volens aut invita lapsa, excipitur ab equo marino, sequente

te puerulo alato, qui tantum quod exstat
aqua: ut facile colligas Cupidinem esse, ac
sponte defluisse amoris causa erga numen ma-
rinum.

488 Numen marinum rapiens & involvens pisce
suo puellam.

489 Minervæ pugna cum Typhone serpentipede,
ut in similibus dictum num. 324: neque adeo
sit Erichthonius, ut volunt alii, quum pateat
pugnare eum.

490 Papilio, flos, rota, cantharus (alii urnam
volunt) capitis sceletus, tanquam in eis effi-
gies vitæ humanæ.

490 Canopus.

492 Fæmina nuda sacrificans, ut in annulis num.
131. & adolens vel ex patera vel aliquid orbi-
culatum; altera post eam fæmina inferiorem
corporis partem vestita, oblatura serpentem.
Licetus istud rotundum pro corde accipiens,
intellexit de oratione vocis ac mentis, & sic
discedit ad sua plerumque aliena; quum sit
ipsum sacrificium pro salute, ut sæpe, & clare
in annulis num. 152 similiter.

493 Adoraturus venit ad sacellum rotundum, in
rupe positum, unde ex summo culmine pro-
dit arbor; ubi egregie sculptor expressit mo-
rem in adorando convertendi se ante simula-
cra, ut notum ex Plauto & multis auctoribus.
Neque enim Licetus firmare potest esse hoc
laureum baculum, & sic exhiberi respicientem
futura; non magis quam de Ulyssis, qui for-

fan

san ipse innuitur, aut Faustuli aut tot pastorum, etiam talibus innitentium baculis, idem debet conjici. Sed neque respiciens sic potest invertere totum caput.

- 494 Jovis, Mercurii & Martis simulacra nuda in templo, quod in colle positum circumdatur duodecim signis Zodiaci, ut Mars num. 144: & ante quod procedit ex mari Neptunus, unde systema mundi conspicit Licetus. Certe aut idem prorsus aut simile est, quod in Thesauro Palatino pag. 3 excusum est, ut Jovis regimen: sed ibi Mars bene loricatus.
- 495 Puerulus gerens capellam, quum in annulis num. 21 Cupido ei infideat. Viri docti accipiunt Jovem quasi portantem eam in cælum.
- 496 Cithara, cujus una ex quinque fidibus fracta, quam supervolat papilio; in quo Licetus considerat poetam bonum, qui carmina sua ad lyram canere nescit, verum calamo. Sed quum manifeste appareat unam ex quinque fidibus ruptam esse, alii censent alludi ad narratiunculam, quâ dicitur cicada vel papilio volatus sui aut cantus murmure implevisse ejus vicem.
- 497 Aquila, delphinus & leo, tanquam ab his vindicatus fuerit principatus belluarum.
- 498 Luna stellis vi circumdata descendit ad Endymionem, diphtheræ, quæ vigilantis superiorem partem interdiu velavit, nunc ad stratum inservienti incubantem, appposito urceo

ceo & pedo , adfidente etiam vigili cane ;
 quæ omnia pertinent ad instrumenta pastori-
 cia , & clara indicia sunt ab scalptore Endy-
 mionem habitum pro pastore , licet grex non
 appingatur , quod captat temere Licetus ,
 quum grex iste supponatur per vicinos colles
 vallesque errare. Unde ea figura Endymionis
 hoc modo passim concipitur.

499 Luna Lucifera inter VII stellas , ut pateat et-
 iam tum plenam noctem esse , nec possit jure
 cogitari de aurora , ut vult Licetus.

500 Matrona ferens sinistrâ rimum , dextra vascu-
 lum , in quo apparent duo mala , quæ volunt
 esse Punica , & ipsam Proserpinam.

501 Anubis caduceum & palmam ferens.

502 Mercurii caduceus , hoc est , vis sapientiæ &
 eloquentiæ , cum duobus gallinaceis , sibi ob-
 versis , tanquam qui modo pugnaverunt , nunc
 reconciliatis.

503 In ara se ipsum noctu ad lumen occidens. In
 Prusænsium nummo sub Caracalla apud Pa-
 tinum excuditur Ajax se ipse occidens , ubi
 etiam adest clypeus. Sed hunc , dubitans ta-
 men , rejicit Licetus , nonnullosque alios ce-
 lebriores *avθevtas* , & Brennum eligit. Sed
 non attendit hoc factum contigisse noctu , ut
 indicat fax ardens. Sic enim istam intelligo ,
 non ut alii , quasi adhiberetur ad accenden-
 dam aram , si cum ea depingatur in aliqua
 gemma. Etiam aræ multæ fuerunt extra tem-
 pla : ut probabilius opiner de Ajace , quem

crediderint noctu super aram tentorii sui ad invidiam Diis faciendam se interfecisse. Tam clypeus quam galea sunt Græca aut Italica, non Gallica. Dubitavi etiam, an non esset ille, qui coram Othone se interfecit nuntium infelicis pugnae apportans. Nam & illic aram fuisse credibile est, & circa noctem fuisse patet ex Suetonio.

504 Aliquis, ut Deus, superiorem partem nudus insidens etiam trunco, adstante milite accipit larvam ab nudo & ingeniculato. Viri docti statuunt Julio Cæsari offerri caput Pompeii. Quod si ita est, fellam talem censebimus Julio attributam ut subitaneam in militia.

505 Auriga coronatus & nudus insistit quadrigæ, quam agitat citissime appositis septem stellis. Licetus post solem consideratum ad ampliatum imperium deflectit, sicut alii quærent, qui per diem conspiciantur stellæ. Sed indignum est hîc cogitari de sole, ubi nulli radii, ut sunt in annulis num. 77, & contra tot stellæ. Immo est ipse Bootes cum septentrione: ideo ut rusticus stat in plauastro, non in fabrefacto curru.

506 Larva Panis, cui adscriptum ΔΟΥΚΤΕΛ.

507 Ad duos palliatos accedens palliatus asinus.

508 Faunorum lusus salendi per utres.

509 Virgilium intelligunt cum larva, ut sæpe invenitur; sed Licetus præfert comicum aliquem aut tragicum.

510 Muliebre sacrificium Cereris, cui duæ feminae mactare volunt porcum & offerre primitias,

- tias, adstante satyri instar tibicine, non tibiam modo, sed etiam cornu inflante.
- 511 Fæmina, ut videtur, sedens ad ardentem aram, & utrasque tibias rectas inflans.
- 512 Ciconiæ frustratio, qua vulpem invitatum excipit vase oblongi colli & angusti, in apologo Æsopi.
- 513 Bellerophon in Pegaso, pugnans cum Chimæra.
- 514 Centaurus pelle ursina aut leonina tectus, auferens puellam.
- 515 Centaurus sagittans in cursu.
- 516 Centaurus tergo ferens puerulum, ut doceat sagittare, quomodo sæpe Chiron fingitur Achillem.
- 517 Harpya cum ambiguis quibusdam additamentis, quorum interpretationem petit Licetus ex more & ratione furum & latronum. Certe non admodum dissimilis figura exstat in Museo Romano part. I tab. 44, & habetur pro amuleto. Ego censuerim Harpyam nunc statui ad Phinei cœnam occurrere; quod innuitur ab stella vesperugine inserta ad tempus denotandum; cantharo & cicuta ad rem ipsam; nam cætera ignoro.
- 518 Psyche decubitura.
- 519 Missus bigarum in stadio vel circo.
- 520 Ludicrum circense, ubi tam desultores quam trigæ & quadrigæ, cum ornatu circi.
- 521 Achilles juvenis.
- 522 Thetis mater ejus. Hoc de gemma prædicat

- Licetus. Sed penes me est in argento nummus majoris moduli, plane hæc ipsa sic referens.
- 523 Trojæ expugnatio, introducto per publicam lætitiā equo durateo.
- 524 Caput galeatum & alatum, ut creditur, Persei.
- 525 Pan cum pedo & cicuta.
- 526 Sphinx alata in rupē, adstante Oedipo vel alio, cui ipsa enarrat ænigma, vel qui ipse solutionem tentat. Mirabiliter autem figura hæc convenit monumento Nasoniano, ubi prorsus eadem.
- 527 Sphinx infelicem conjectorem aggrediens; sed exaggrediendi modo significans, quid impura petierit, aut quid eruditus sculptor, vel is qui sculpi curavit, per istam fabulam diripiendi viros intellexerit.
- 528 Leones taurum dilaniantes ante aram vel basim, cui imposita est imago harpyæ, aut sphingis, vel viva insidet.
- 529, 530 Sive fructus, unde duæ radices exeunt; sive vas, unde infra prodeunt serpentes duo, superne aliquot lineæ nescio quid exhibentes; cum literis ignotis ab altero latere.
- 531 Thalia, Iocus & Cupido, ut vult Licetus, etsi Venus sit adscripta.
- 532 Assidens ardenti aræ & libans ex patera, pendulam ab collo vestem ita formans, ut totum pectus cum ventre nudentur: animi pacati typum notat Licetus. Vide supra num. 492. & in annulis num. 72.

533 Concordia origo abundantiae, ut saepe in præcedentibus, parvo accedente discrimine.

534 Mu. Scævola.

535 Crux inter duos pisces. Et duo quidem pisces aliquoties exstant signati in nummis Byzantinis, ut videre est apud Patinum pag. 188 & 398. Crux autem & supra occurrit num. 255, & maxime in nummo Thyatirenorum apud Patinum ex Ill. Mauriceni gaza. Sed viri docti petunt aliquid ex Christianismo.

536 Astrologus vel astronomus hæsitante Liceto, nudus insidens trunco arboris rudi, ut supra, cum circino ad lunam corniculantem & mediam inter tres stellas. Dubites, an sit ipse repertor circini, quasi in meteoris usum ejus demonstrans, ut ad hunc usum occurrit in Amorginorum nummo in Spicil. eod. p. 10. Ex cura tamen & ornatu capitis manifeste patet fæminam esse, ut fere censeas magam nocturnam exhiberi.

537 Cupido in tortili, atque hinc anteriorem partem tecta scapha, navigans, utre usus pro velo, cujus duos pedes retinet non aliter ac alter Cupido in annulis num. 83.

538 Sagittarius miles nudus & rupi accubans, manus ambas circa genu dextrum elevatum complicatas habens vel admirantis gestu vel miserantis, arma sua, hoc est, pharetram & arcum, arbore suspendens. Liceto miles atroci bello superstes pauper videtur.

539 Aufugientem amasium alatum, quem Cupidinem

*** * ***

nem vult Licetus, retinet puella, altera manu ferens larvam barbatam satyricam.

540 Luna cum literis ΔΟΡΤ; sed amarā Dorida facit Licetus. An fuit ΔΟΡΤΑΔΟΣ ΕΠΟΙΕΙ;

541 Stella, cicada, lunula, papiliones duo, arula, cui imposita libra, cingunt annulum, in quo medio est etiam lunula, cum senili vultu in pala. Ex quibus quæ concinnet Licetus, unicuique patet. Nos ita explanamus. Annuli pala habens inclusam senilem faciem non memoriam mortis inculcat, sed est typus memoriae post mortem; mortuorum enim memoriam sic retinebant, ut Socratis icunculas tales in gemmis incisas vidimus, & hic ipse vultus Socraticus fere est. Prior papilio notat animam primo degredientem in corpus humanum, atque ita homo compositus fulget prima ætate instar stellæ; tum major factus strepitum ac rumorem de se edit spargitque instar cicadæ; (hanc enim esse dicit Licetus) post quod tempus ubi decrevit instar occidentis & minuentis lunæ, tandem deserit corpus, & rursus anima avolat; id æquo arbitrio & pari casu omnibus accidere par libra significat, quam sustinens altare ardens notat vel interim dum superiora aguntur, superstitionem Deorum vigere, & quidem præcipue ob metum inferorum, quorum locum denotat ea pars annuli, quæ solet semper intra manum abscondita esse; vel ut serviat ad inferias defunctis mittendas: lunula intra annulum

nulum fortasse denotante hæc omnia sub lunam fieri, vel instar lunæ evascere cadavera.

- 542 Fortuna, partim Salus, si serpens vere fuit, quem tenet dextra ; & non idem quod num. 290.
- 543 Mars cum hasta & altero instrumento ignoto.
- 544 Mercurius cum hasta & crumena in imo caducei, qui superne in tridentem desinit.
- 545 Fæmina sinuosâ veste, quæ anteriorem totam partem nuda nescio quid sinistrâ manu elevata tenet.
- 546 Tibicen trunco insidens, unde ab postico ramus, oleæ ramulum tenens & spectans.
- 547 Mater vel nutrix infantem gestans, fere ut num. 276.
- 548 Biga Victoriæ, sed lente incedens, ut in annulis num. 146.
- 549 Bacchantis specie saltans.
- 550 Vir gravis cum alite ludens.
- 551 Vir nudus cum cane, sinistra arripiens limacis caput ex concha in oblongum tortili exsertum. Nec enim indulgebatur mihi, ut supponatur pastor cum cane, concham Tyriam reperiens, cujus sanies quasi defluat
- 552 Lignator apud testudinem.
- 553 Domitianus.
- 554 & 555 Rex icunculam manu sustinens intra orbem ab serpente factum cum literis ignotis.
- 556 Caput ignotum senis.
- 557 Sub forma scarabæi literæ ignotæ, cum dracone, ad cujus utrumque latus armati.

50

558 & 559 Itidem cum dracone alato.

560 Hastatus miles : si audiatur ex Tacito lib. 2
histor. cap. 22. *Germanus nudo corpore, scuto
& hasta armatus.*

561 Diana venando intenta, cum arcu & cane accurrente, ut solet.

562 Herculem coronans, fortasse Eurystheus.

563 Matrona floribus, quibus repletum vas adstat pedibus, & avibus dedita, ut quidem colligi potuit ex prototypo: alioquin admodum hæc gemma convenit cum annul. num. 15.

564 Pisces e transverso ligno dependentes ita, ut cauda eorum exæquet infimam partem pali.

565 Canis venatica leporem vel cuniculum circumveniens, quum in annulis num. 120 jam apprehendat.

566 Venus cælestis Carthaginensium, ut in nummo Severi & Caracallæ, leone currente vesta. Sed & in Museo Romano tab. 36 part. 1 talis exhibetur Cybele, ut & in nummo Faustinae, quum in Hierapoleos moneta apud Eirizzum pag. 536 exhibeatur non currens.

567 Duo delphinis inequitantes, & nescio quid ostentantes manibus levatis.

568 Cupido orbi insistens cum arcu soluto.

569 Idem cum arcu tento.

570 Pallas.

171 Militaris vir in jaculo.

572 Virilis facies & barbata, ut videtur, alicujus olim docti.

573 Vir

- 573 Vir nudus oleæ ramum ferens & caduceum, cui in imo appositus est orbis, ut num. 284.
- 574 Duo nudi, sedens alter in rudi sella ex trunco, unde ramus procedit unus; alter adstans manibus ad saltantis habitum extentis: atque inter se jocantes: an docetur saltatio?
- 575 Facies heroidis.
- 576 Fæmina post gladiatoriam operam, cujus indicium clypeus & galea, adepta palmam, qualem quoque tenet num. 21.
- 577 Puerulus natanti marino capricorno inequians.
- 578 Cupido cum remisso arcu, ut 568
- 579 Æsculapius & Hygeia.
- 580 Cupido iterum cum arcu remisso, sed Scythico.
- 581 Cupido insidens globo mundi, & crepitacula pulsans, ut ille num. 608, quasi lascivus ille puer innueret orbem terræ nonnisi lusum esse merum.
- 582 Tibicen insidens trunco, qualem sæpe observavimus, & meditans.
- 583 Cupido sagittans & subsultans, prorsus ille ipse, qui profertur etiam in Thesaur. Palat. pag. 24.
- 584 Matrona primitias offerens in sacro nocturno.
- 585 Cupido ingeniculatus ad recte collineandum & sagittans.
- 586 Cupido insidens monstro marino, cujus caput

- non procul discedit ab capite & cornibus Alces Germanicæ.
- 587, 588, 589, 590, 591 Variæ sagittarum cum pharetris & arcu juncturæ.
- 592 Vulcanus galeam fabricans opere sellario.
- 593 Flora, nuda, ut solet, colligens flores in vas ad eos usurpari solitum.
- 594 Capricorni duo caudis tridenti alligati, in cuius ima parte duo delphini : an ut non modo veris piscibus dominari Neptunum, sed & monstris marinis omnibus significetur?
- 595 Cupido bacillum altari & igni impositurus.
- 596 Cupido tibiam sinistram inflans, dexteram illa manu tenens.
- 597 Militaris vir loricated super aram ardentem jurans per hastam.
- 598 Aquila cælestis mundo insistent cum tribus stellis, quum Aratea illam insigniant pluribus.
- 599 Vir nudus fortunam coronans. Nuditas illa videtur innuere tenuem esse, & idcirco emendationem rerum suarum precari. An gratias ita agit fortunæ ob reorrectas costas, ut loquitur Petronius Tragurianus? nisi sit ipse Hercules, quem denotet id, quod manu dextera tenet, non satis plene expressum vel ab scalptore vel ab pictore, quum vere sit clava.
- 600 Juvenilis vultus.
- 601 Vir galeatus.
- 602 Vir, ut videtur, laureatus, cætera nudus, insidens lorice, cui clypeus cum tribus jaculis adstant, etiam galeam illis appositurus, quam capiti

capiti jam dempsit, ut num. 606

- 603 Fæmina ut videtur, cujus tunica paulum per ipsam levata magnopere inflatur, fertum ramumque ferens. An vero est virilis vultus, & ipse forsan Apollo? Hic enim dicitur invasisse oraculum Delphicum coronatus & lauro sumpta teste Ælian. 3 Πικιλ. 1.
- 604 Princeps Romanus cum hasta pura & jaculo.
- 605 Mercurius cum caduceo & hasta pura & talariibus, apposito ad pedes orbiculo.
- 606 Fere ut 602
- 607 Caput Romani principis laureatum, sed occluso oculo ut num. 275
- 608 Crepitacula collidens, ut dictum ad num. 581, adstante pertica.
- 609 Cupido hastam vel jaculum vibraturus.
- 610 Duæ viriles sculpturæ, quarum altera tenet perticam mensurariam, altera inferiorem partem, ut videtur, alitis.
- 611 Cupido cum arcu incurvato quidem, sed virescente & mutante in fruticem. an ex ramo oleæ fecit arcum?
- 612 Fæmina hastam & lauri ramum gerens quasi facinore nobili in ludis victrix, ut num. 1576.
- 613 Apollo cum deposita ad sinistram cithara, lauri trunco dextra innitens, atque etiam procedente post citharam lauro, ut pateat esse opus topiarium.
- 614 Cupido sagittans.
- 615 Vir nudus incumbens dextro cubito columnæ,
ut

- ut num. 286, sinistra nescio quas res tenens.
- 616 Militaris vir loricatorum cum hasta & palma.
- 617 Cupido tentans mucronem sagittæ.
- 618 Vas cum flore, vel quaecunque, vel ut denotet ludos.
- 619 Scorpio.
- 620 Mars nudus præter caput & hastatus cum scorpione, & stella in clypeo. An notatur Africanorum aliquis?
- 621 Idem loricatorum.
- 622 Ramum & spicam ferens, ut num. 175.
- 623 Senilis vultus incerti.
- 624 Faunus columnæ imponens cornu caprinum, forsitan ut inde fructus appendat.
- 625 Tropeum.
- 626 Caput barbatum & galeatum, sed inserto, in ea parte, quam demittere ante faciem solebant, fæmineo vultu, ut opinor, amatæ suæ: quod sæpe à militibus factum credo, sed in autoribus nusquam discimus, ut inde pateat pretium harum gemmarum & contemplationis earum ad antiquitates penitus noscendas.
- 627 Sphinx currens vel impetum capiens.
- 628 Similiter galeatus, ut modo occurrit.
- 629 Caput galeatum ita ut cassis superior exprimat calvum Scythæ caput, quale & supra vidimus, dependentibus duabus spiris.
- 630 Cornucopiæ cum globo, forsitan vel felicitatem mundi vel instabilitatem felicitatis denotatura.

- 631 Mercurius (si modo petasus cum alis eum innuunt & non potius sit galea communis) hastatus arbore utrinque cingente, cum pomo in sinistra, quo egregie exhibetur opus topiarium, sub quo ista statua fuerit posita, ut iterum censeo num. 661
- 632 Fæminæ duæ, altera nuda & insidens trunco ad aræ formam fabrefacto, relicto tamen ramo, qui ab postico exoritur; & manu sinistra attingitur; altera stans & vestita, ac ramum tenens.
- 633 Fæmina insidens sellæ cum cornu copię instar Fortunæ, cui ad pedes accidit succinctus servulus quasi eos purgaturus.
- 634 Miles levis armaturæ, unde lapidibus jacit.
- 635 Æquitas, de qua in annulis num. 13
- 636 Fæmina sedens & tres spicas ostentans.
- 637 Hasta, in cujus summo crux aut forma caducei non satis expressa, ante simulacrum ignoti & nudi numinis basi insistentis posita, ad quam accedit homo item nudus cum ramo, & altera manu hastam tangens; an ut per eam juraret?
- 638 Cornucopiæ & delphinus, notantia abundantiam terrestrium & maritimorum comestuum.
- 539 Volucris aræ insidians & vere βαμολόχῳ.
- 640 Caput præcipuæ matronæ comptum.
- 641 Caput muliebre capillis solutis & per tergum sparsis, idem scilicet, quod exhibet Leonard. Augustinus part. 1 num. 99, ubi ille ex incerti sententia memorat de Hero Leandri amata.

Sed & eandem quoque protulit Caninus num.
7; censens Atalanten esse; nec scio aut video
causam. Itaque ut simplicius, ita securius erit
nobis statuere nympham marinam, & petitam
esse ex nummis gentis Crepereia apud Ursi-
num, ubi est eadem. Idque suadent quoque
capilli sic dependentes, ut madidi ex aqua.

642 Caput peregrini ornatus & ignotum.

643 Caput forsan Augustæ.

644 Satyri duo trahentes currum, in quo stat Cu-
pido ligatis post tergum manibus.

645 Caprimulgus.

646, 647 Capita muliebria.

648 Caput laureatum principis.

649 Pax arma comburens & oleæ ramum gerens.

650 Vir nudus insidens trunco, & habens enssem
in vagina positum ante se, quem attingit
dextra.

651 Caput viri militaris galeatum.

652 Caput ignotæ mulieris, sed tamen, ut videtur,
heroidos, crinibus tantum rudi modo in no-
dum collectis. In quo si licet aliquid conji-
cere, opinarer plus latere, quam prima fron-
te credi potest. Videtur enim esse ipsa Rho-
dogyne, quam Polyænus lib. viii narrat,
quum lavaret, ac subito nuntiaretur gentem
defecisse, *ὅτι ἀποκρύψαμύβην τὰς τεύχας, ἀλλὰ*
ὡς εἶχεν ἀναδύσασθαι equum adscendisse, ju-
rasseque, *μὴ πρότερον ἀποκρύψαι τὰς τεύχας,*
nisi rebellibus subjugatis. Hinc, addit idem
scriptor, Persarum regibus sigillum regum
ἐκῶν

εἰκὼν ἐστὶν ἀναδεδημένῳ πρὸς τρεῖς ἔχουσα (αὐτοδου-
νῶν, ut illic scripsisse auctorem patet manife-
ste, qui nihil dixit πρὸς τὴν ἀναλύσιν, ut voluit
Casaubonus, & sequitur Kirchmannus de an-
nulis cap. 13; sed in conspecta capitis parte
capillos tumultuarie in unum colligere, quod
est ἀναδεῖν πρὸς τρεῖς, & id in hoc capite ad li-
quidum & vivum contingit.

- 653 Capita ignotarum mulierum.
654 Fæmina ludens cum draconibus.
655 Volucris peregrina insidians capiti testudinis,
quod exertum videtur rostro petitura.
656 Fæmina galeata hastam ramumque oleæ ge-
rens.
657 Sagittarius miles.
658 Hastatus miles.
659 Vir nudus, clypeum & ramum palmæ gerens,
apud arulam, cui gladium cum vagina imposuit.
660 Pueruli instar fictus, sed coronatus lauro ha-
statum militem ludens non aliter, ac si foret
Meleager ex Jac. Sponii Miscellaneis pag. 312.
661 Statua virilis, ramis virentibus circumdata,
hoc est, in opere topiario posita, ut num. 631.
662 Cupido bacillum ac ramulum lauri tenens.
663 Vir nudus ramulum lauri cum baccis tenens,
sinistra manu porrecta nescio quid ostentans.
663 Ara, cui insistit effigies Bellonæ, adstante nu-
do Bellonario vel fanatico ab æde Bellonæ, cum
destructo ense, ut se vulneret ex ritu sacerdotii.
665 Satyrus tibicen ad aram ardentem.
666 Bacchans cum nebrida item tibiam inflans.

667 Tropeum, cui adalligati sunt captivi.

668 & 669 Decem facies, quinque barbatae, ac totidem sine barbis, conjunctae & integræ, quanquam quatuor solum oculis utantur, ad liquidum conspiciendæ, si modo invertas. Hujusmodi ingeniosa ludicra & forsan hoc ipsum specimen, venisse opiner ab Pausone pictore; qui refertur, quum suscepisset pingere equum volutantem, pinxisse currentem: & quum is, qui locaverat, negaret pacto satisfactum, jussisse, ut tabulam inverteret, narrante Æliano lib. XIV Ποικιλ. cap. 15. Ita hîc & barbatos quinque & totidem imberbes scalptos quis dixerit, apparituros si invertatur charta. Idem hoc ex farda etiam publicatum est in Spicilegio antiquitatis, ubi verba dantur; non causa, non origo inquiritur. Nec dissimile interdum occurrit in nummis, ut duæ figuræ, una sursum, altera deorsum exhibeatur, quod tamen viri docti adscribendum putant monetariorum erroribus.

670 Raptus puellæ vel pueri.

671 Cupido equitans ut num. 1, sed lente.

672 Ad aram, unam, ut videtur, ex illis, quæ perpetuo ardere creditæ sunt (nec enim hi Cupidines potuerunt in ea ignem accendere, quum ad summam ejus partem pertinere nequeant) duo Cupidines accedentes sacrum capra facere volunt, sed altitudine impediante, quæ tanta est, ut ne manibus quidem pervenire ad ignem possint, quantumcumque levati: tanquam stultitia eorum traducatur.

- 673 Simulacrum basi insitens, pileo, face & clypeo instructum, ad quod accedit mulier item pileata, crinibus passis.
- 674 Vir togatus sacra faciens (atque ideo coronatus) ad aram & columnam, quam circumfunditur serpens, voti suscipiendi ergo.
- 675 Ifidis vultus utrinque sindone plicis plena tectus cum duabus avibus & loto in vertice. Est hic simulatus ex Menestræi scripto de Diana Ephesia tab. 13. Sed opinor prorsus hunc esse eundem, quem illi, qui istuciter habuerunt, inter pyramidas Ægyptias & everfa templa exstare hodieque memorant, sic describentes; esse instar quoddam colossi, exprimentis caput collumque fæminæ ex vivo saxo, & licet vix ad sinum appareat, tamen esse altum pedes sex & viginti, ut sit mirabile conspectu: ex eo oracula quandam solita dari narrare accolæ; idque credibile esse, quia profundum sub terra foramen patet, in quo sacerdotes se occulere poterant & respondere consulentibus.
- 676 Julius Cæsar cum laurea & lituo augurali.
- 677 Jovis plena augustæ gravitatis facies. Vide Tristhanum tom. III pag. 336
- 678 Bacchus puer nudus saltans ad sonos, quos edunt cicuta Silenus, Apollo cithara, præsentente Victoria.
- 679 Idem pari ætate, prope se habens duas puellas pulcherrimas, accedentibus ad eum duobus rusticis adolescentibus, quorum alter

agnum portat humero sinistro, sed ut pedes ejus tamen teneat manu dextera. Illos autem adducit senex. Publicavit vero hos Tristanus tom. 11 pag. 626

680 Intra duplicem orbem ingeniculatus instar sagittantis cum clypeo ab tergo, manibus complicatis ita, ut per orbem quem claudunt brachia transeat & emineat baculum, in cujus summitate nodus vel globulus est, qualem sceptro aut hastæ interdum addunt nummi; atque etiam annulus 84, & caduceo 109: ab altero latere num. 681 tegimen scarabæi:

682 Monstrum sine dubio ad Abraxicas aut Ægyptias ineptias pertinens, fere tanquam androsphinx; cauda leonina, corpore cercopithecii, capite humano, sive ex ejus velamento & pileolo procedant duo illa frustra, quæ eminent post occiput, sive sint partes ejus, quod ab antica parte incipiens eo usque adscendat.

Addenda & corrigenda.

Pag. 1 vers. 17 est nudus. Adde. Genium protulit ipse hic liber in gemmis num. 121

2 19 altera manu gestans

5 10 Geneseva

19 Subjecti typus. Nam Victoria navalis solet alio modo exprimi, de qua in gemmis num. 155

6 18 tridente & acrostolio.

- 32 Ariobarzanis. Hinc fere eodem gestu & ornamento iterum exposita est infra num. 136
- 7 28 duæ faces. Etiam in nummis per viros doctissimos publicatis interdum exstat ara inter hujusmodi lychnuchos.
- 8 Numerus 37 & 38 inverti debet. item pag. 10. numerus 51 & 52
- 11 26 arundini vel palmæ.
- 12 10 altari vel poculo
16 altare, ad quod inservit columna ardens.
- 17 Augusteum
26 pag. 53, nisi quod subjiçiat^r etiam delphinus.
- 16 18 ad Basilidianos pertinentem : ut sic geminâ editione, nec id in ignobilibus monumentis, evulgata sit hæc scalptura. Quo magis miror in volumine, quod Romæ prodit anno hujus sæculi xc, & inscribitur Museum Romanum, hanc ipsam quoque referri part. 1 tab. 68, & velut ignoratam ex arcânis scilicet Bellorii produci, quæ nonaginta ante annos fuerat conspicua & medio tempore examinata. Sed & ut ab Chiffletio ad Basilidianos; sic ibi ad Priscilliani sectatores & eorum opinionem de vii planetarum viribus & canonas decurritur. Ita libenter certi homines loquuntur & scribunt de illis, quos hæreticos appellant, & ubique illos inferciunt. Nam cur non ante Christianismum potuit fuisse confecta, aut sub illo ab ali-

aliquo gentili, qui vel natus fuit vel aliquid feliciter gessit dominante sole? Quod certe ego opinor, perinde ac gemma num. 144 exhibet ac significat auctori aliquid bonum faustumque contigisse dominante Marte. Nam sic intelligo. Sed & Bellorii gemmam adhibuit idem ille auctor parte 1 tab. 46 in publicanda gemma, quam retulerat Gorlæus num. 10 de Mercurio & Pallade? Cui bono tanta aut supinitas aut ignorantia?

17 10 infra gyrum.

18 22 fab. 169, præsertim quum sit vestita? et si Ovidius quoque lib. 111 Fast. vers. 874 de Helle canat, *Ceruleo junctam nescius esse Deo*. Quin etiam in Musei Romani part. 1 tab. 41, & explicatur Venus à Tritone vecta: qui scilicet bene conveniunt.

19 5 ignotum; sed proxime accedens ad Messalinam aut Lucillam.

20 1 cervum

3 hiemis, an autumnus?

4 rostro, & sceptrum in pedibus

7 nuda & sedens

21 9 Abraxicis tab. v. Quum tamen repetatur in gemm. num. 132; quin etiam in nummis aliquoties reperiatur, in quibus profecto non nisi inepte de Basilidianis cogitari potest.

vers. ult. caput cum vase instar Isidis inter

25 14 mitratum vel pileatum

32 Trapezuntis. Sed & Atyas amasius ille Phrygiæ matris sic interdum apparet.

33 diph-

- 25 33 diphthera & baculo, ut huic innitatur.
5 aliarum; ut hîc inventio putationis indicetur.
- 16 Tristanum, & in alio nummo Herculi Romano Commodi.
- 26 26 Chifletius tab.
- 27 23 junxit, nec nobis jam placet errare cum aliis ad diversa ab his, quæ infinita excogitari queunt.
- 28 16 num. 145, & laurea ferta.
23 clavi & spicarum: sed & alata, ut rursus in gemmis num. 54, ubi vide.
24, 204. Vir nudus, pendulum quid instar numinis ab brachio ad pedes demittens, exstruens aram vel basim, cui impingit acutum ferreum, ut statuam aliqujus Dei imponat.
29 nomine, cum adstantibus puero alato ac duobus alitibus, ex Roma subterranea, ut & num. 215 & 216

Addenda & Corrigenda in gemmis.

Pag. 5 vers. 17 insistens cum ferto in sinistra

6 6 exciso forsan ex

7 9 classis, an miles classiarius?

11 Marfya, sub lauru alligato, sed non barbato, ut quidem in annulis.

12 interpositum vas

28 ta-dele

8 3 ille

*** **

9 pen-

- 9 penult. cum cane & capra
 13 17 redimitum hedera
 26 dejecto vectore auficiens : qui quoniam sic niger pingitur, an dicemus esse Æthiopem, ac lulum fuisse in Africa quæ equos alebat perquam agiles & leves, ut equus sic transiliret hominem, ut erat longus, jacentem?
 14 7 Gradivus, ut in annulis num. 17.
 18 14 tab. 8 & pluribus aliis nummis
 20 4 sagittæ vel fulminis radii
 24 pag. 143. Sed & Herennius Etruscus Messius Decius hoc vultu interdum apparet
 21 18 decurrunt? an denique gallinaceus voce sua terret ac fugat leonem?
 22 2 solis ænigma, nunc
 18 edita in
 23 24 humero antèrius innitatur
 25 ult. part. 2, num. 35. Apud Achillem Tatium libro 2 pag. 79 ait Clitophon ad Leucippen, εἰ πῶς ἢ τὸ μέλιτιαν ἴππῃ τῷ σῶματι φέρει;
 28 2 candida, quæ hoc tumulum ejus indicabat, *Quod hæc feta mortuo facerent sacra*, ut scripsit auctor in Catalectis.
 36 3 (voluit Anubi) dele
 34 13 & modo supra. dele

SARDA INC.

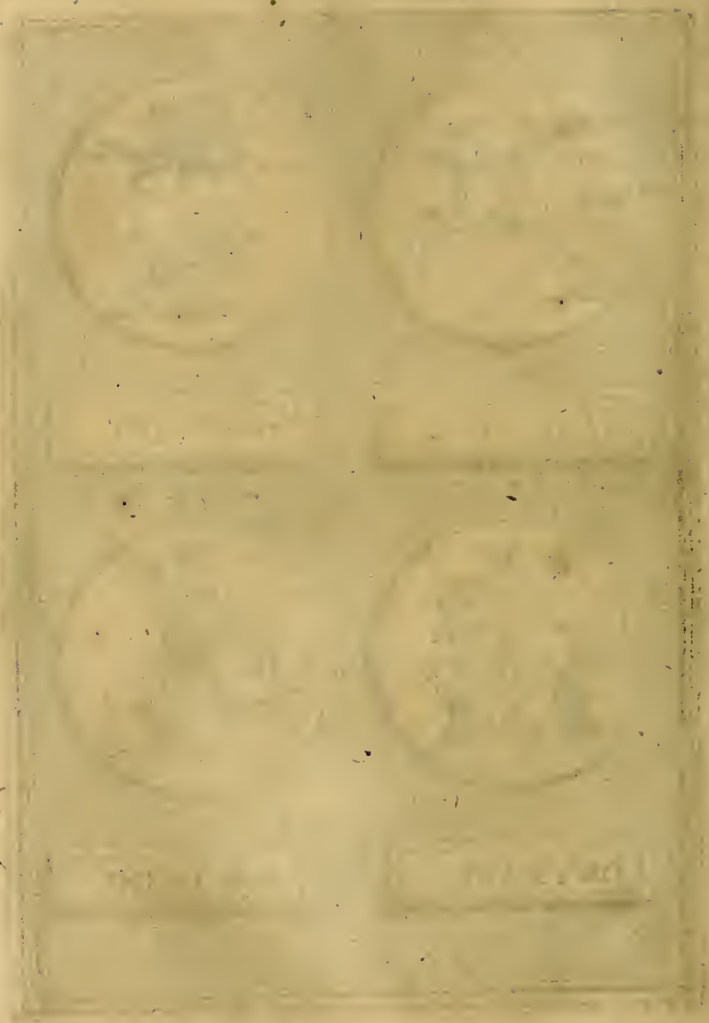
ONYX INC.

ONYX INC.

SARDA INC.

5

SARDA INC.

6

SARDA INC.

7

SARDA INC.

8

SARDA INC.

9

ONYX INC.

10

ONYX INC.

11

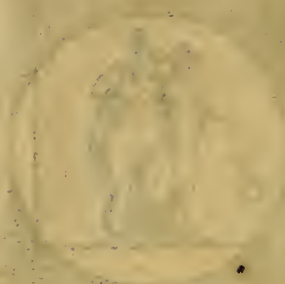

ONYX INC.

12

ONYX INC.

LIBERTY

TRUTH

LIBERTY

TRUTH

13

ACHATES INC.

14

ACHATES INC.

15

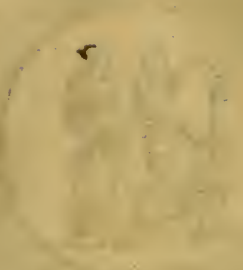

SARDA INC.

16

SARDA INC.

LIBERTY

REASON

LIBERTY

REASON

17

ACHATES INC.

18

ACHATES INC.

19

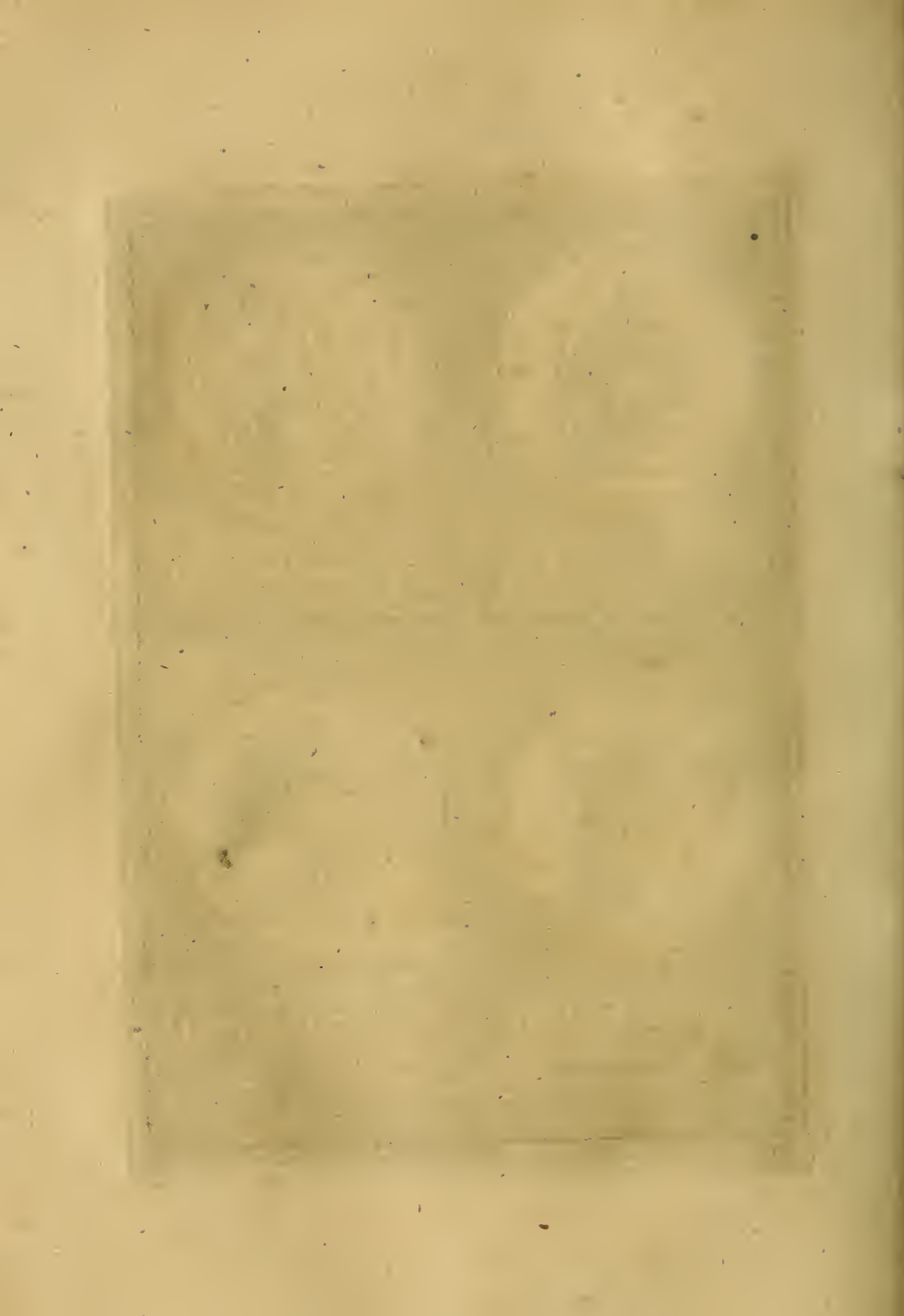

ACHATES INC.

20

ACHATES INC.

21

SARDA INC.

22

SARDA INC.

23

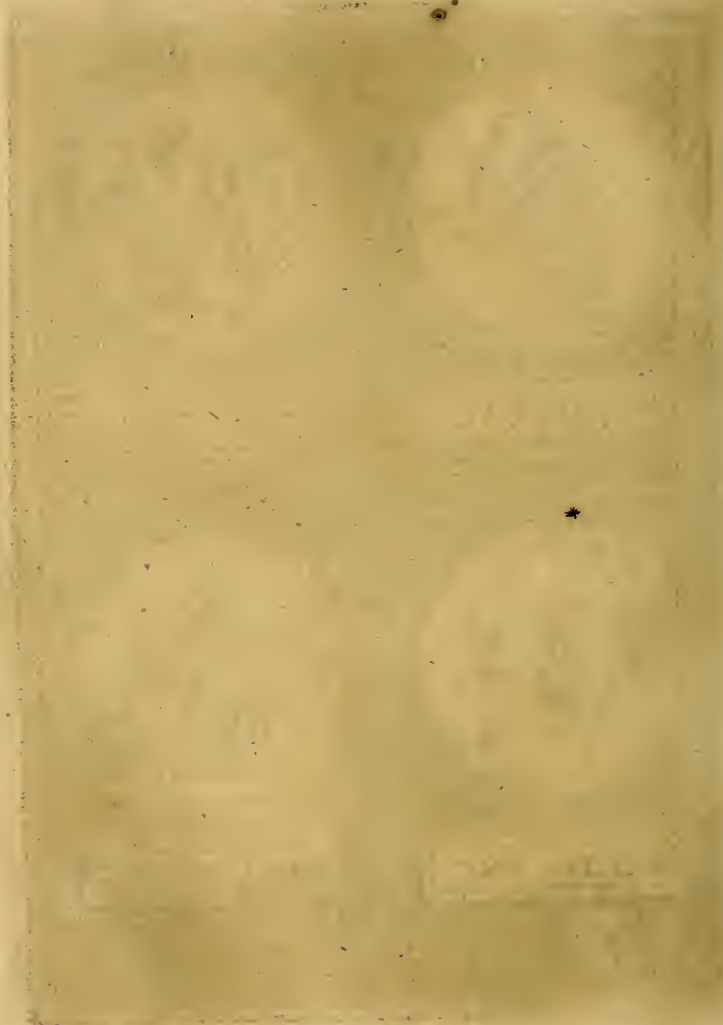

SARDA INC.

24

SARDA INC.

25

ONYX INC.

26

ACHATES INC.

27

ONYX INC.

28

ONYX INC.

29

ONYX INC.

30

ONYX INC.

31

ONYX INC.

32

ONYX INC.

33

ONYX INC.

34

ONYX INC.

35

ONYX INC.

36

ONYX INC.

GEORGE III.

GEORGE III.

GEORGE III.

GEORGE III.

37

ONYX INC

38

ONYX INC

39

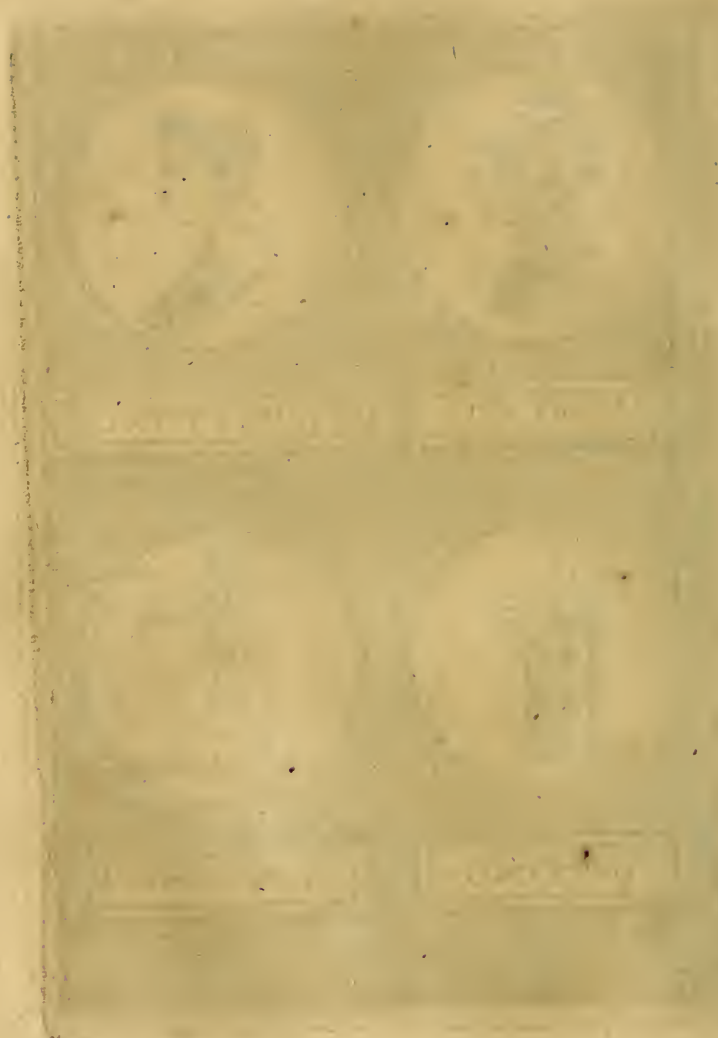

ONYX INC

40

ONYX INC

41

42

ONYX INC.

ONYX INC.

43

44

ONYX INC.

ONYX INC.

45

SARDA INC.

46

SARDA INC.

47

SARDA INC.

48

SARDA INC.

49

SARDA INC.

50

SARDA INC.

51

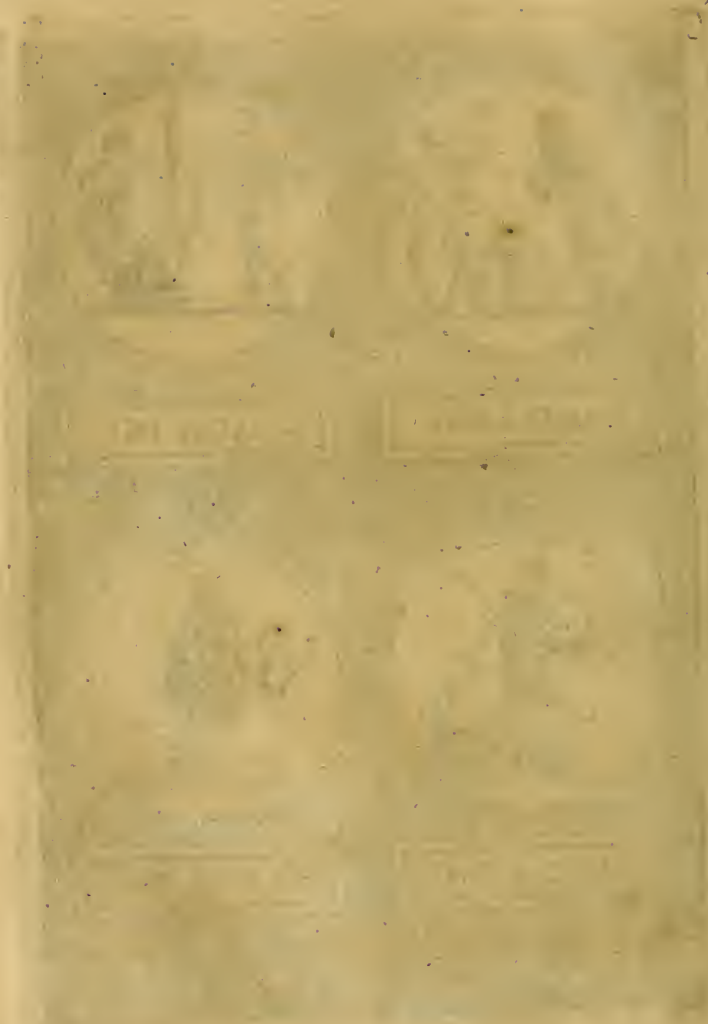

SARDA INC.

52

SARDA INC.

53

SARDA INC.

54

SARDA INC.

55

SARDA INC.

56

SARDA INC.

LIBERTY

LIBERTY

LIBERTY

LIBERTY

57

ONYX INC.

58

ONYX INC.

59

ONYX INC.

60

ONYX INC.

61

HELIOTROP. INC.

62

CYANEA INC.

63

SARDA INC.

64

ACHATES INC.

65

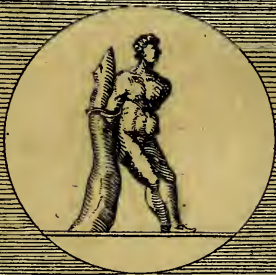
SARDA INC.

66

SARDA INC.

67

SARDA INC.

68

SARDA INC.

69

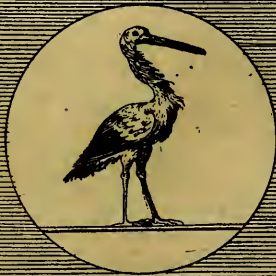
ONYX INC.

70

ONYX INC.

71

ONYX INC.

72

ONYX INC.

73

SARDA INC.

74

SARDA INC.

75

SARDA INC.

76

SARDA INC.

77

PRASMOS INC.

78

PRASMOS INC.

79

PRASMOS INC.

80

PRASMOS INC.

81

SARDA INC.

82

SARDA INC.

83

SARDA INC.

84

SARDA INC.

85

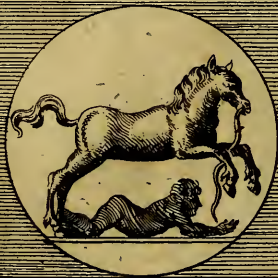
ONYX INC.

86

ONYX INC.

87

ONYX INC.

88

ONYX INC.

89

ONYX INC.

90

ONYX INC.

91

ONYX INC.

92

ONYX INC.

93

ONYX INC.

94

ONYX INC.

95

ONYX INC.

96

ONYX INC.

1871

1871

1871

1871

97

ACHATES INC.

98

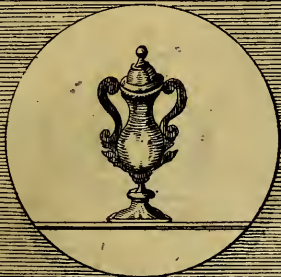
ACHATES INC.

99

ACHATES INC.

100

ACHATES INC.

101

SARDA INC.

102

SARDA INC.

103

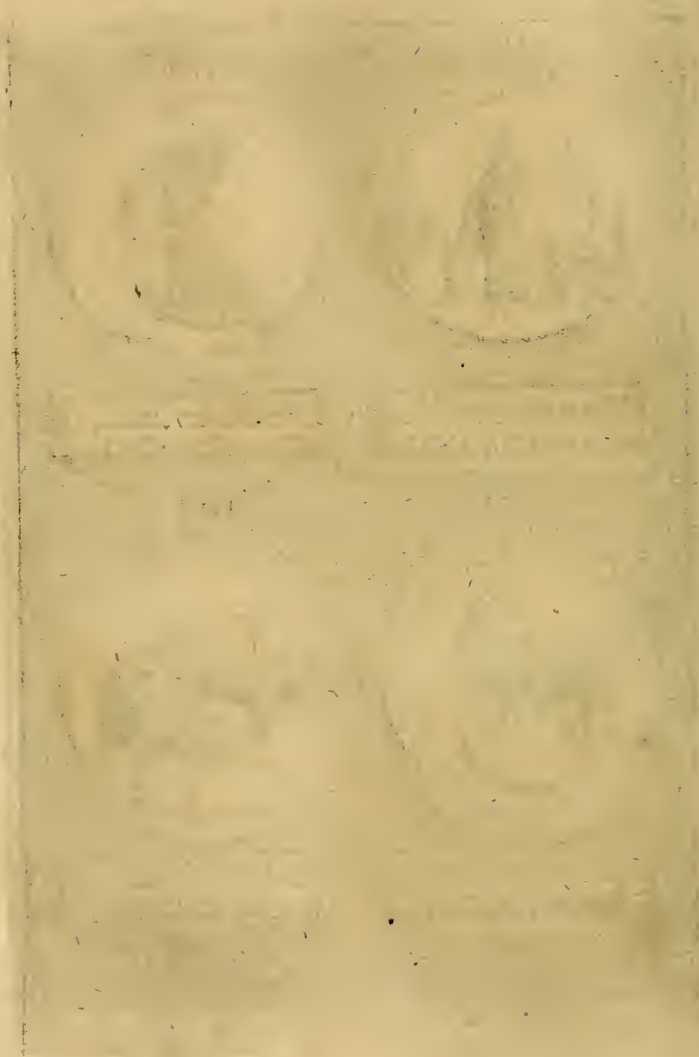

SARDA INC.

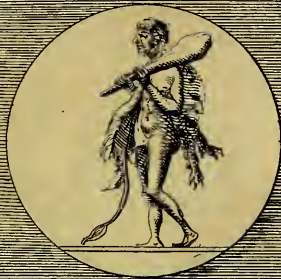
104

SARDA INC.

105

PRASMOS INC.

106

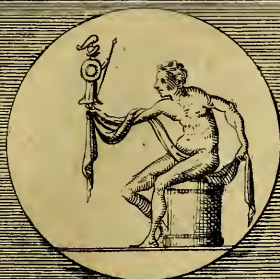
PRASMOS INC.

107

CYANEA INC.

108

HELIOTR. INC.

THE

THE

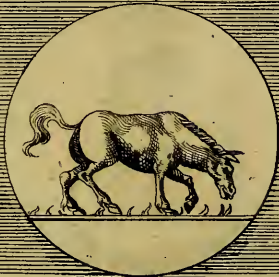
THE

THE

THE

109

ONYX INC.

110

ONYX INC.

111

ONYX INC.

112

ONYX INC.

113

ONYX INC.

114

ONYX INC.

115

ONYX INC.

116

ONYX INC.

117

ONYX INC.

118

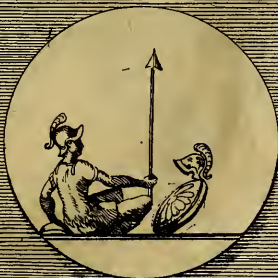
ONYX INC.

119

ONYX INC.

120

ONYX INC.

121

ONYX INC.

122

ONYX INC.

123

ONYX INC.

124

ONYX INC.

125

SARDA INC.

126

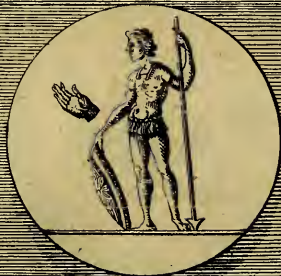
SARDA INC.

127

SARDA INC.

128

SARDA INC.

129

ACHATES INC.

130

ACHATES INC.

131

ACHATES INC.

132

ACHATES INC.

133

SARDA INC.

134

SARDA INC.

135

SARDA INC.

136

SARDA INC.

137

138

HELIOTROPIA. Inc.

HELIOTROPIA. Inc.

139

140

ACHATES. Inc.

ACHATES. Inc.

141

CYANEA. Inc.

142

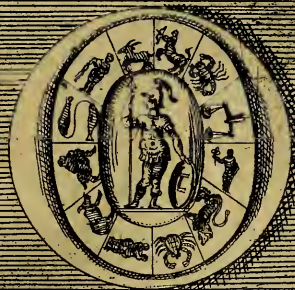
CYANEA. Inc.

143

CYANEA. Inc.

144

CYANEA. Inc.

145

ACHATES. *Inc.*

146

ACHATES. *Exc.*

147

ACHATES. *Exc.*

148

ACHATES. *Exc.*

146 *inde alian*
Peopatrae effigi
em in Mus. De
Scalco Tom. 1. Tab. 18.

149

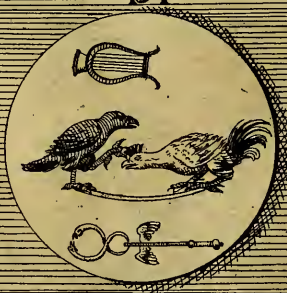
ONIX. Inc.

150

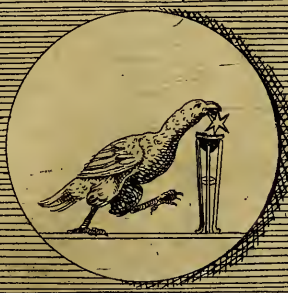
ONIX. Inc.

151

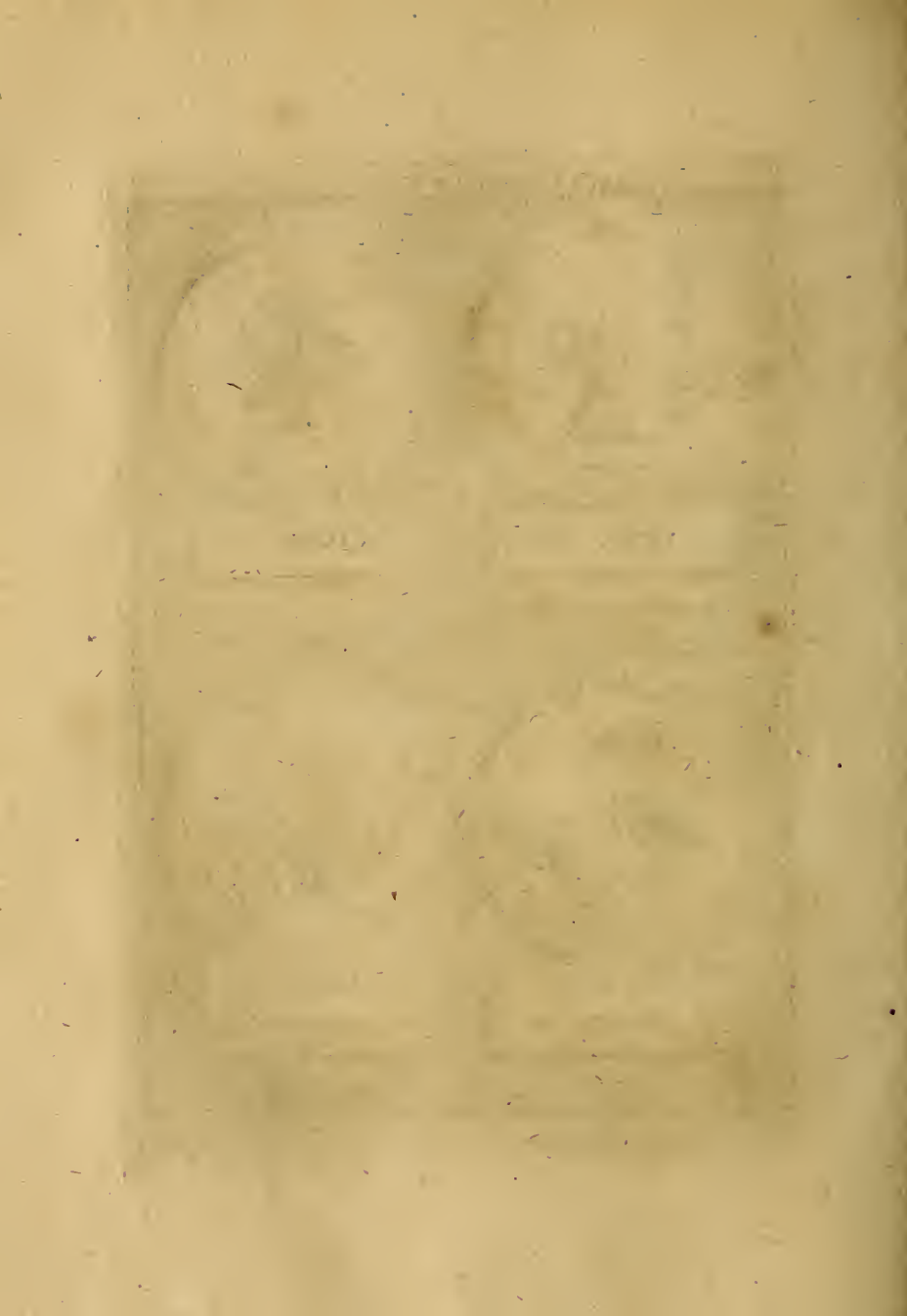

ONIX. Inc.

152

ONIX. Inc.

153

ONIX. Inc.

154

ONIX. Inc.

155

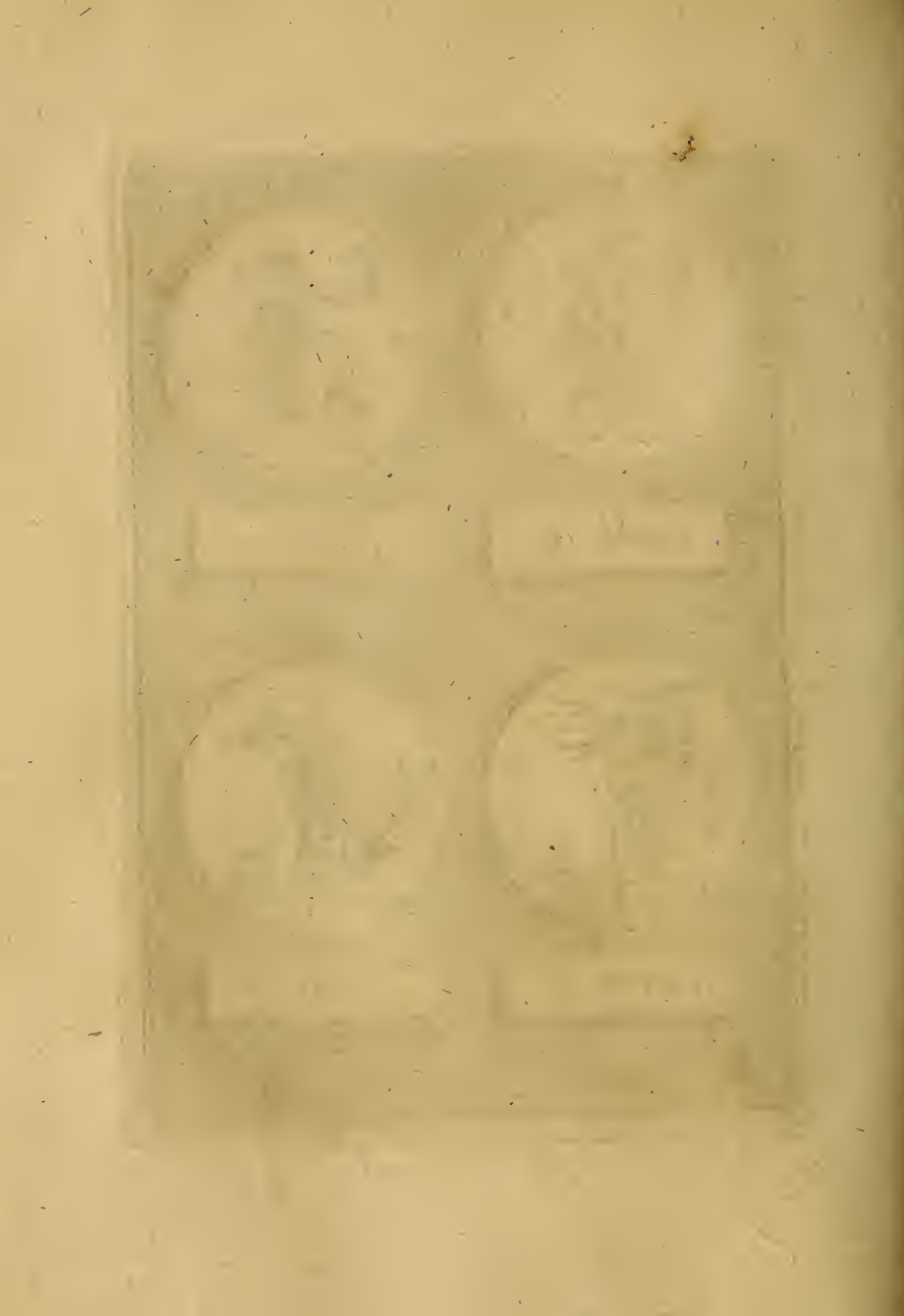

ONIX. Inc.

156

ONIX. Inc.

157

ONYX Inc.

158

ONYX Inc.

159

ONYX Inc.

160

ONYX Inc.

161

ONYX *Inc.*

162

ONYX *Inc.*

163

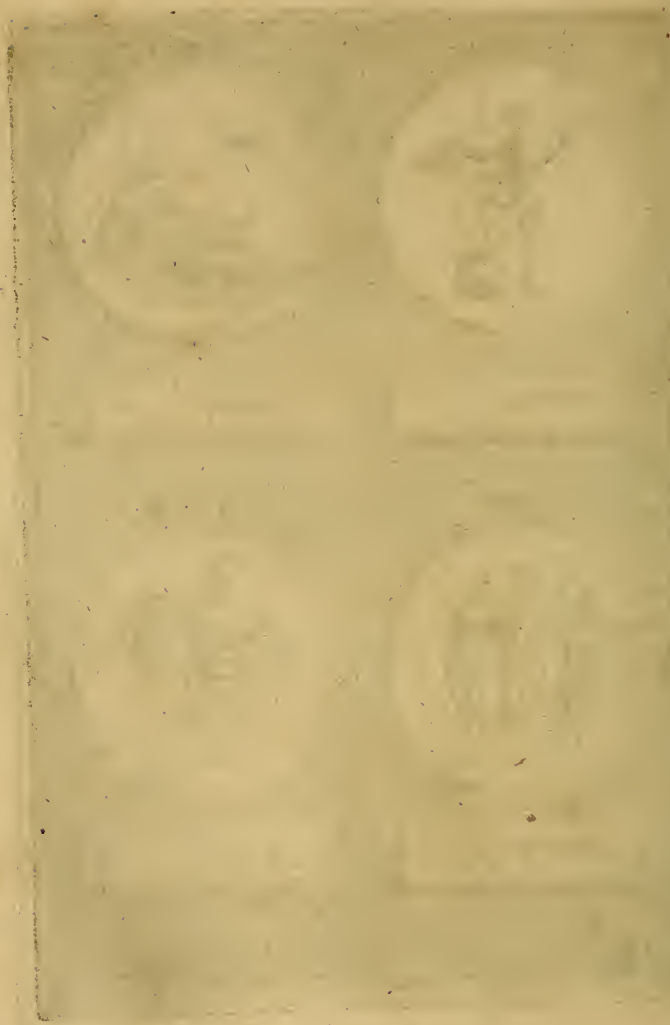

ONYX *Inc.*

164

ONYX *Inc.*

165

SARDA. Inc.

166

SARDA. Inc.

167

SARDA. Inc.

168

SARDA. Inc.

169

170

SARDA INC.

SARDA INC.

171

172

SARDA INC.

SARDA INC.

173

SARDA INC.

174

SARDA INC.

175

SARDA INC.

176

SARDA INC.

177

178

SARDA INC.

SARDA INC.

179

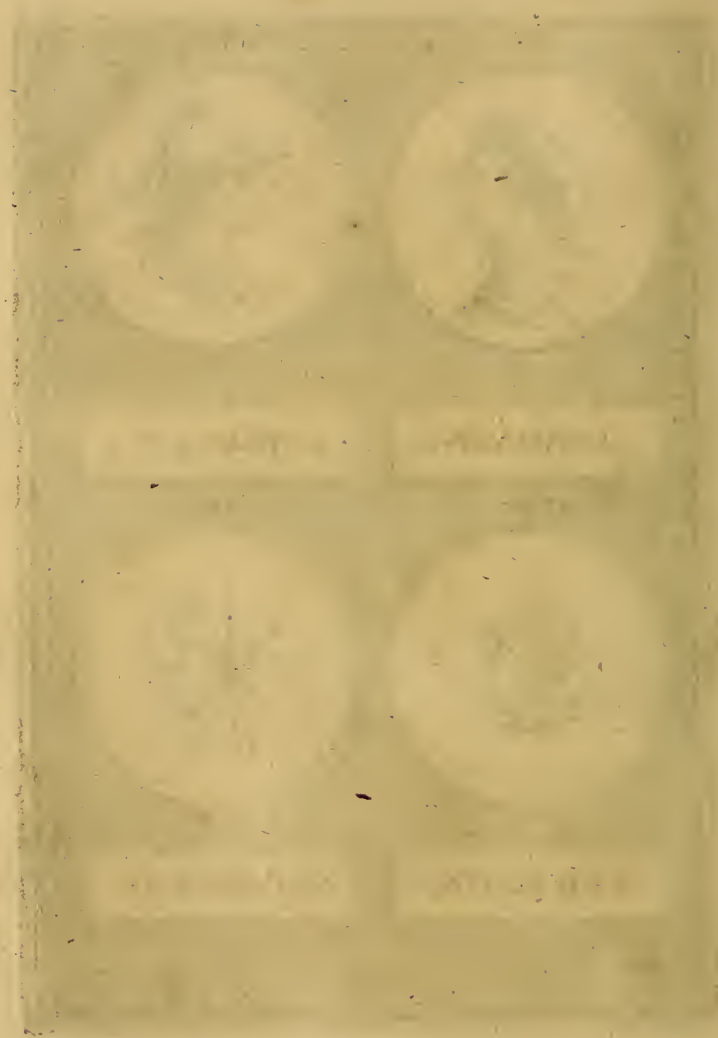

180

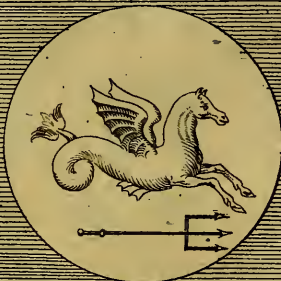

SARDA INC.

SARDA INC.

181

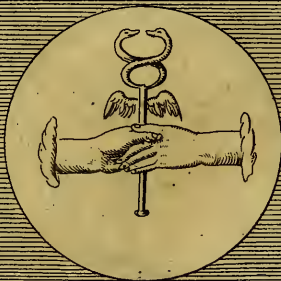
ACHATES.

182

ACHATES.

183

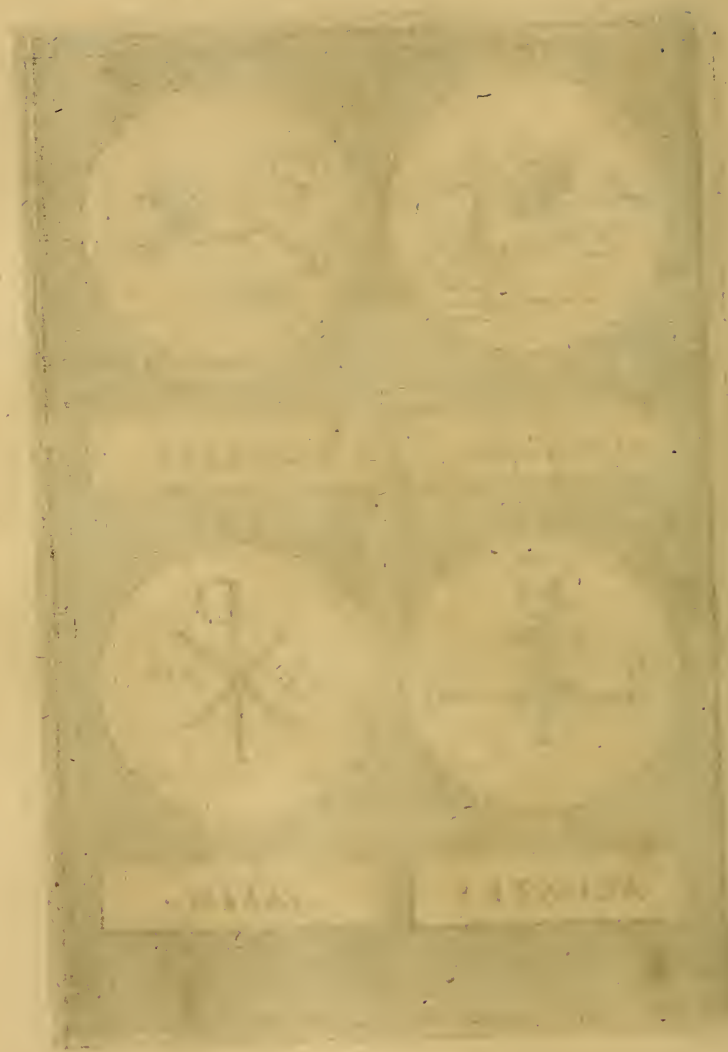

ACHATES.

184

IASPIS.

185

186

CALCIDON.

HELIOTROPIA.

187

188

IASPIS.

IASPIS.

LIBERTY AND JUSTICE

UNDER THE PROTECTION OF THE LAWS

1793

LIBERTY AND JUSTICE

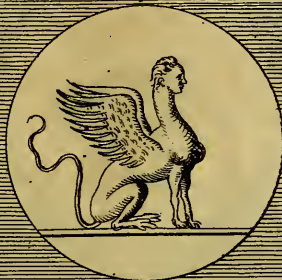
UNDER THE PROTECTION OF THE LAWS

189

SARDA INC.

190

SARDA INC.

191

SARDA INC.

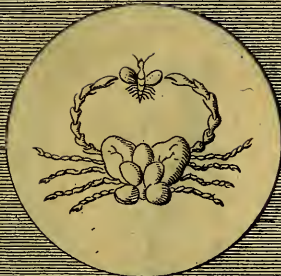
192

SARDA INC.

193

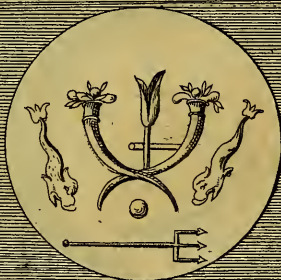
194

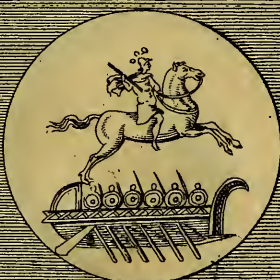
SARDA INC

SARDA INC

195

196

SARDA INC

SARDA INC.

197

198

LASUR INC.

LASUR INC.

199

200

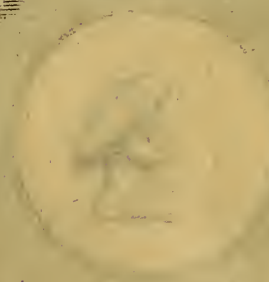
LASUR INC.

LASUR INC.

LIBERTY

REASON

TRUTH

FAITH

201

202

LAZUR INC.

LAZUR INC.

203

204

IASP. INC.

IASP. INC.

LIBERTY

REASON

LIBERTY

REASON

IASPIS INC.

205

206

207

LAZUR INC.

LAZUR INC.

1840

1840

208

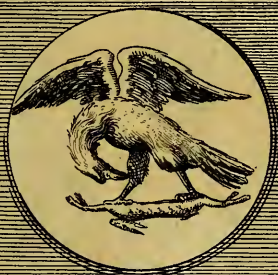
LAZUR INC.

209

CORNA IN INC.

210

ACHATES INC.

211

CORNA IN INC.

212

CORNALIN INC.

213

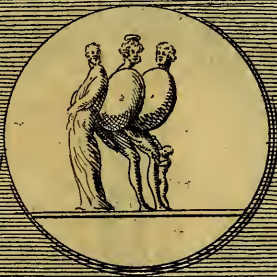
CORNALIN INC.

214

CORNALIN INC.

215

ACHATES INC.

216

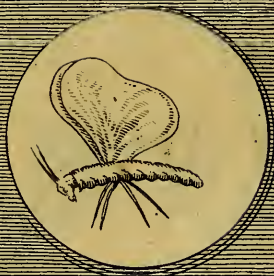
ONYX INC.

217

LAZUR INC.

218

CORNA LIN INC.

219

CORNA LIN INC.

220

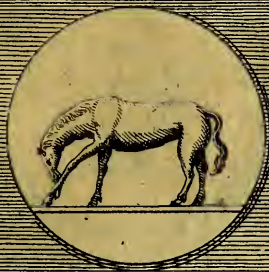
CORNALIN INC.

221

ACHATES INC.

222

ONYX INC.

223

ACHATES INC.

224

SARD. INC.

225

SARD. INC.

226

ACHAT. INC.

227

PRAS. INC.

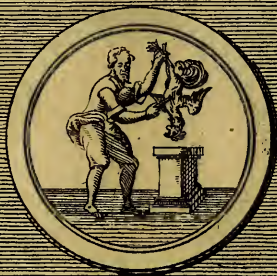

228

GEMMA INC.

229

ONYX INC.

230

GEMMA INC.

231

CORNIOLA INC.

232

GEMMA INC.

233

GEMMA INC.

234

GEMMA INC.

235

GEMMA INC.

236

CORNAL. INC.

237

CALED. INC.

238

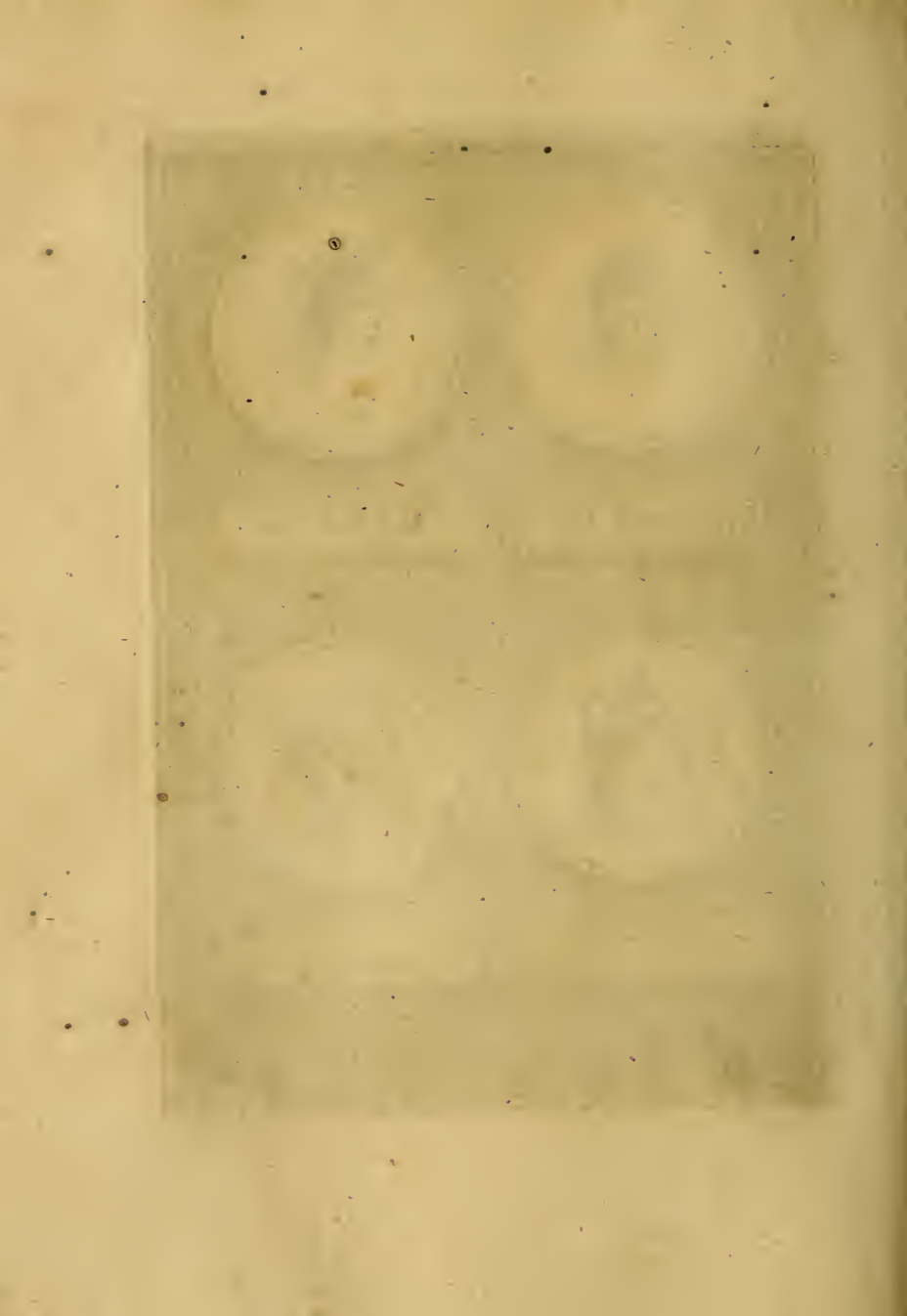

CORNAL. INC.

239

CORNAL. INC.

240

ONYX INC.

241

AMATH. INC.

242

LAZUR INC.

243

ONYX INC.

244

ACHAT. INC.

245

CORNAL. INC.

246

ONYX. INC.

247

ACHAT. INC.

248

ACHAT. INC.

249

CORNAL. INC.

250

CORNAL. INC.

251

ONYX INC.

252

CORNAL.INC.

253

CORNAL.INC.

254

CORNAL.INC.

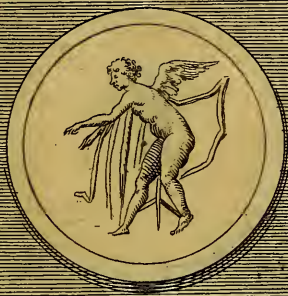
255

CORNAL.INC.

256

CORNAL.INC.

257

ACHAT.INC.

258

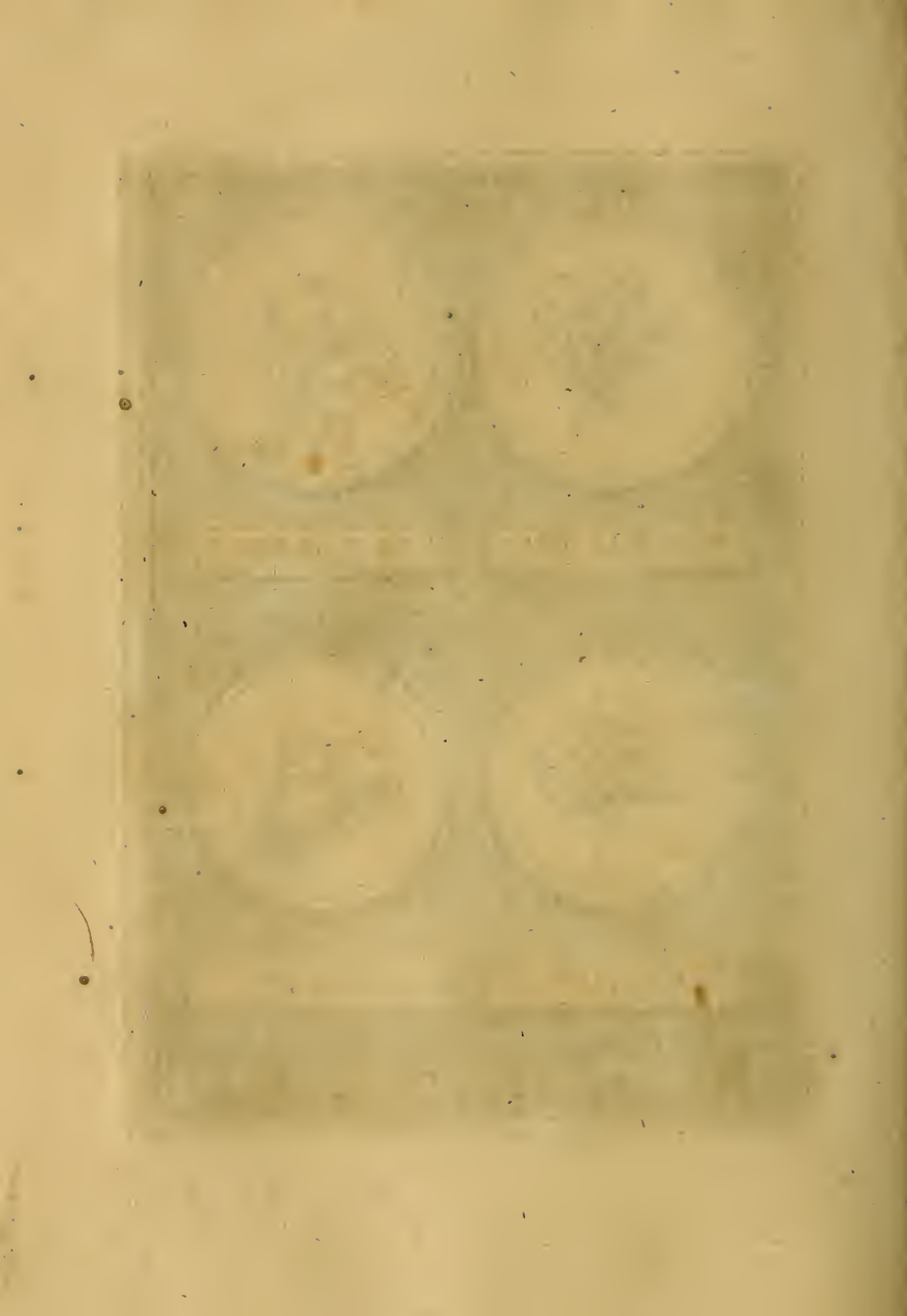

CORNAL.INC.

259

ONYX.INC.

260

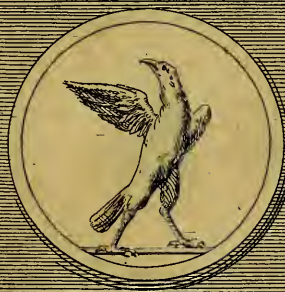
CORNAL.INC.

261

CORNAL.INC.

262

CORNAL.INC.

263

ONYX.INC.

264

CORNAL.INC.

265

CORNAL.INC.

266

CORNAL.INC.

267

ACHAT.EXCIS.

268

ACHAT. EXCIS.

269

ACHAT. EXCIS.

270

ACHAT. EXCIS.

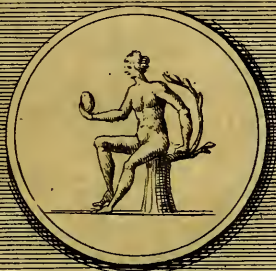
271

ACHAT. EXCIS.

272

CORNAL.INC.

273

CORNAL.INC.

274

CORNAL.INC.

275

CALCED.INC.

2

276

CORNAL.INC.

277

CORNAL.INC.

278

CORNAL.INC.

279

CORNAL.INC.

280

CALCED. INC.

281

CORNAL. INC.

282

CORNAL. INC.

283

CALCED. INC.

284

AMATH. INC.

285

CORNAL. INC.

286

CORNAL. INC.

287

CORNAL. INC.

JOHN ADAMS

THOMAS JEFFERSON

ABRAHAM LINCOLN

GEORGE WASHINGTON

288

CALCED.INC.

289

CALCED.INC.

290

CORNAL.INC.

291

CALCED.INC.

292

CORNAL. INC.

293

CORNAL. INC.

294

SARD. INC.

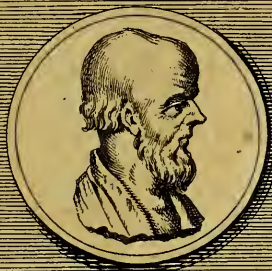
295

ACHAT. EXCIS.

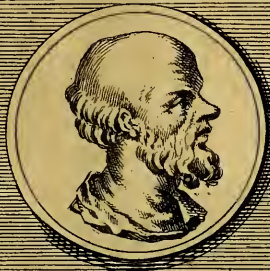

296

SMARAGD.

297

GEMM. INC.

298

GEMM. INC.

299

GEMM. INC.

300

GEMM. INC.

301

GEMM. INC.

302

GEMM. INC.

303

GEMM. INC.

304

GEMM. INC.

305

GEMM. INC.

306

GEMM. INC.

307

GEMM. INC.

308

GEMM. INC.

309

GEMM. INC.

310

GEMM. INC.

311

GEMM. INC.

312

GEMM.INC.

313

GEMM.INC.

314

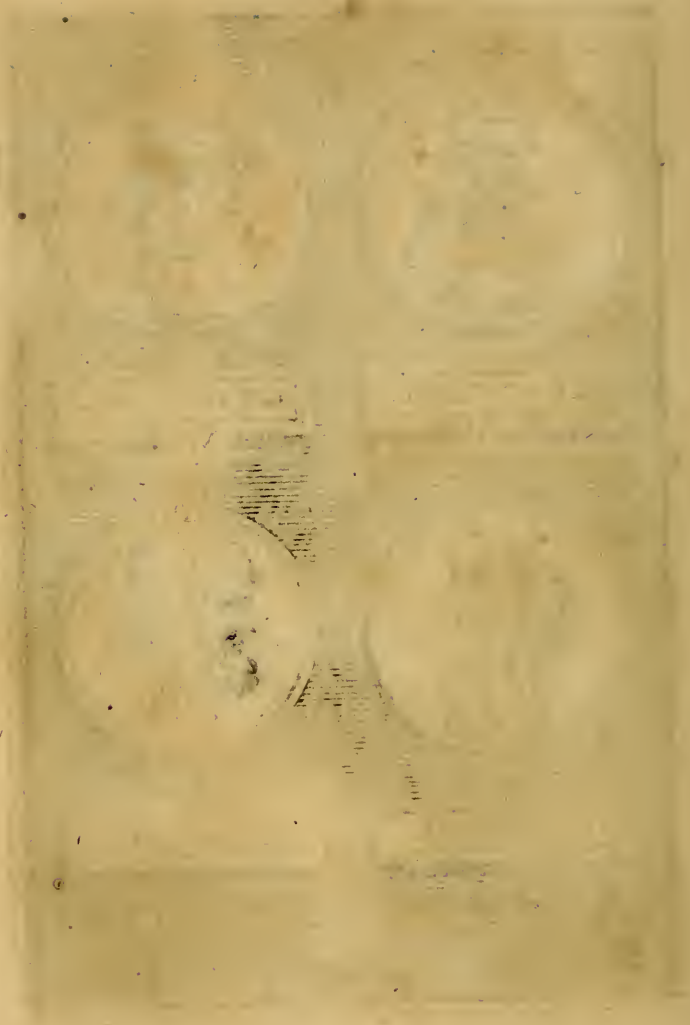

GEMM.INC.

315

GEMM.INC.

316

GEMM. INC.

317

GEMM. INC.

318

GEMM. INC.

319

GEMM. INC.

320

GEMM. INC.

321

GEMM. INC.

322

SARDA.

323

SARDA.

PLATE I

PLATE II

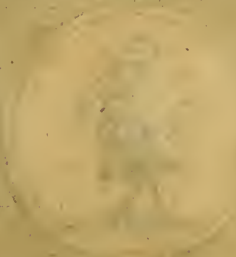

PLATE III

PLATE IV

324

ONYX.

325

SARDA.

326

MAGNES.

327

MAGNES.

328

329

ONYX.

HELIOTROPIUM

330

331

HELIOTROPIUM

ACHATES.

332

IASPIS.

333

IASPIS.

334

HELIOTROPIVM

335

HELIOTROPIVM

336

MAGNES.

337

MAGNES.

338

HELIOTROPIVM

339

HELIOTROPIVM

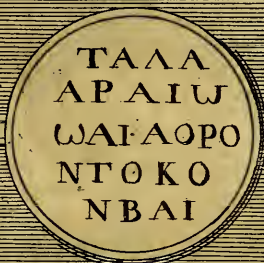

340

ΕΣΤΥΡΥΜ.

341

ΕΣΤΥΡΥΜ.

342

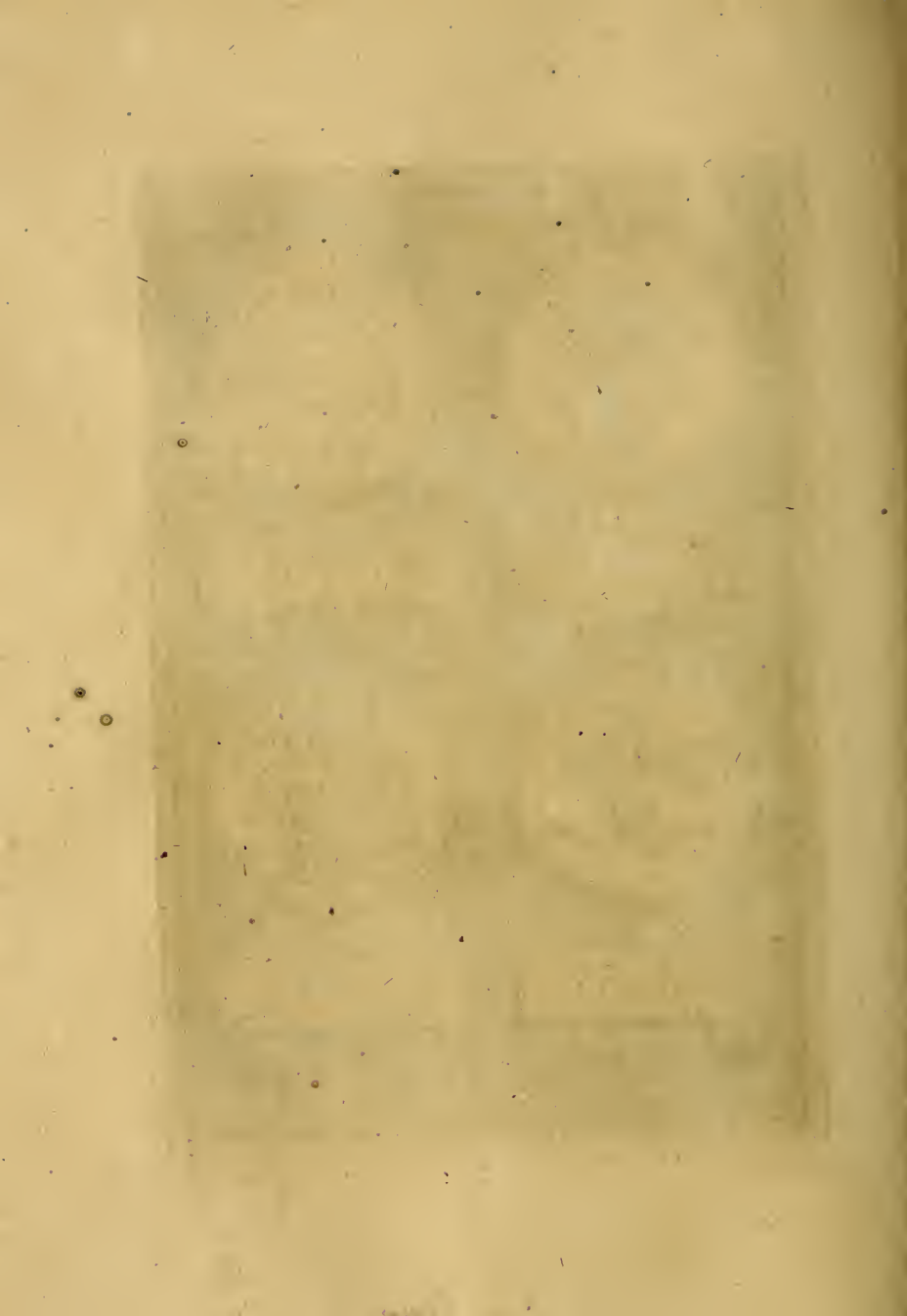

ΕΣΤΥΡΥΜ.

343

ΕΣΤΥΡΥΜ.

34.4

ECTYPVM.

34.5

ECTYPVM.

34.6

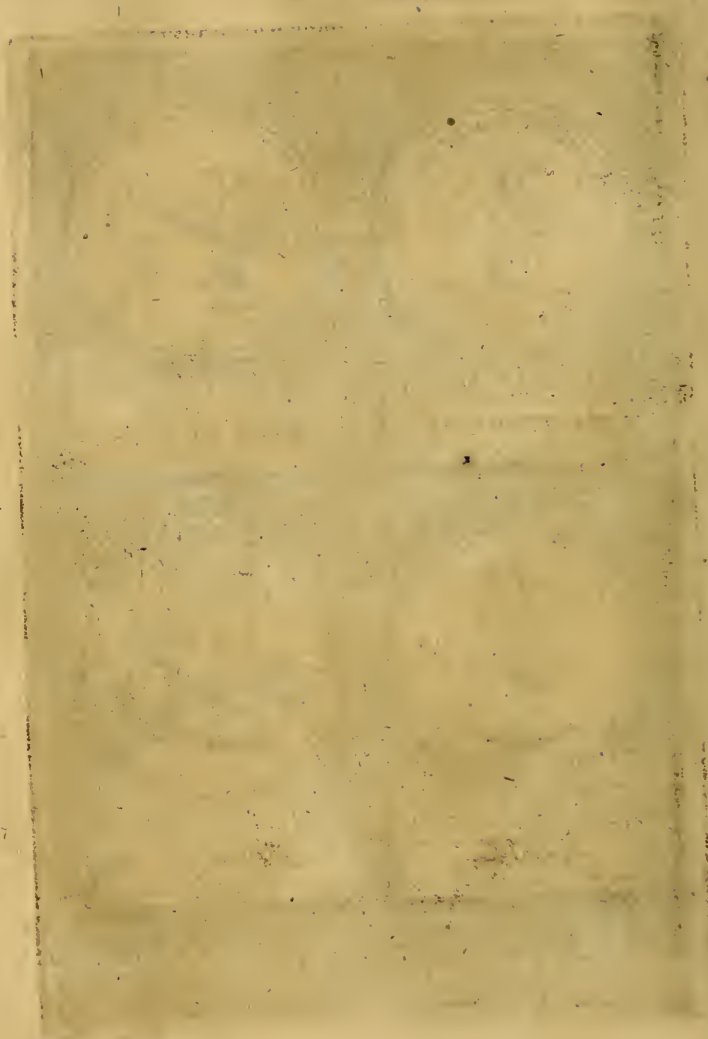

ONYX.

34.7

ONYX.

348

ECTYPVM.

349

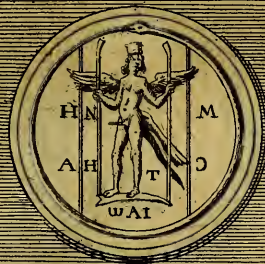
ECTYPVM.

350

ONYX.

351

ECTYPVM.

352

353

ΜΙΧΛ
ΗΛΓΑΚΥ
ΙΗΛΚΟΥ
ΕΤΙΗΛ
ΥΛ + Λ
Η Λ

MAGNES.

MAGNES.

354

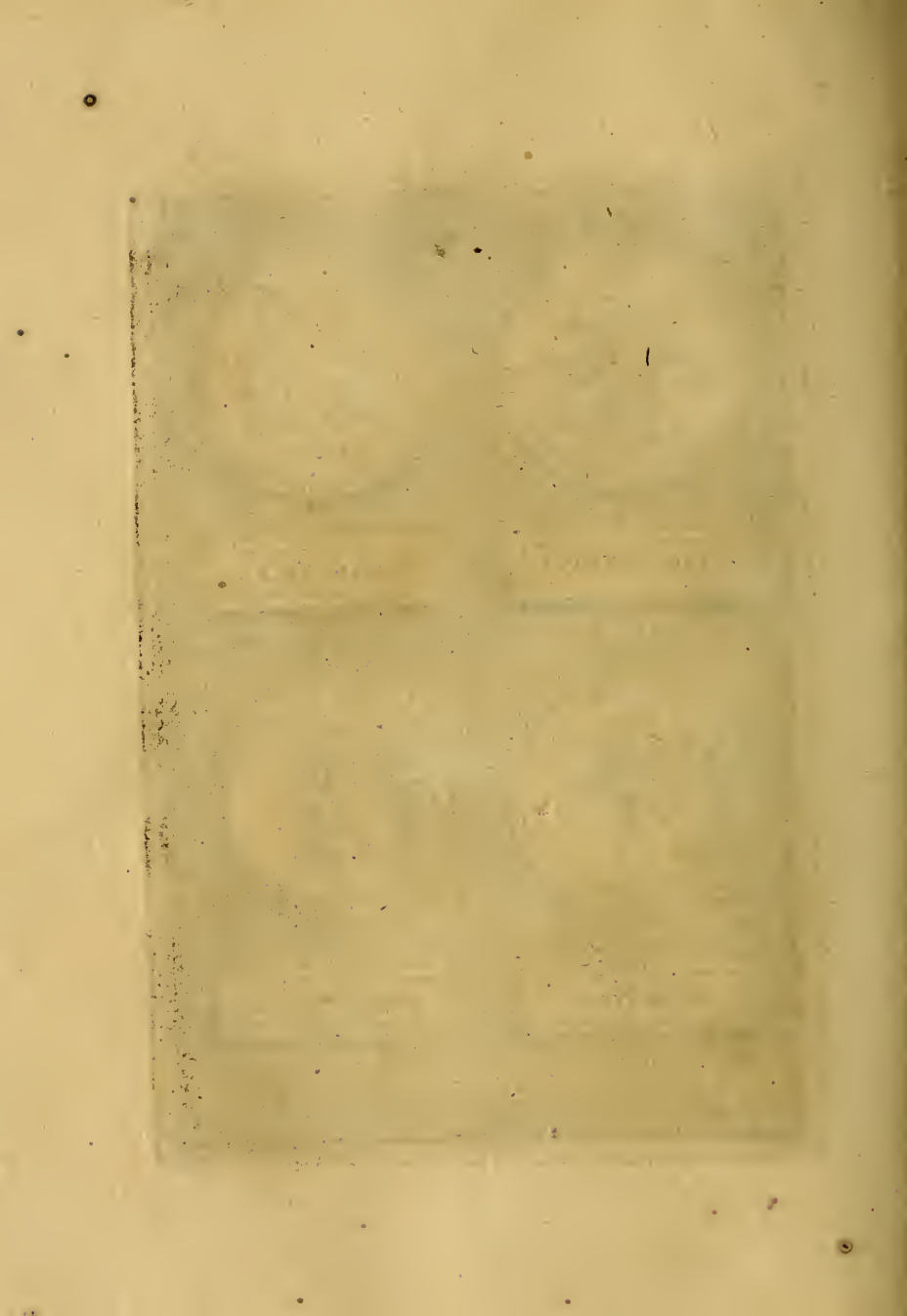

355

MAGNES.

MAGNES.

356

HELIOTROPIVM

357

HELIOTROPIVM

358

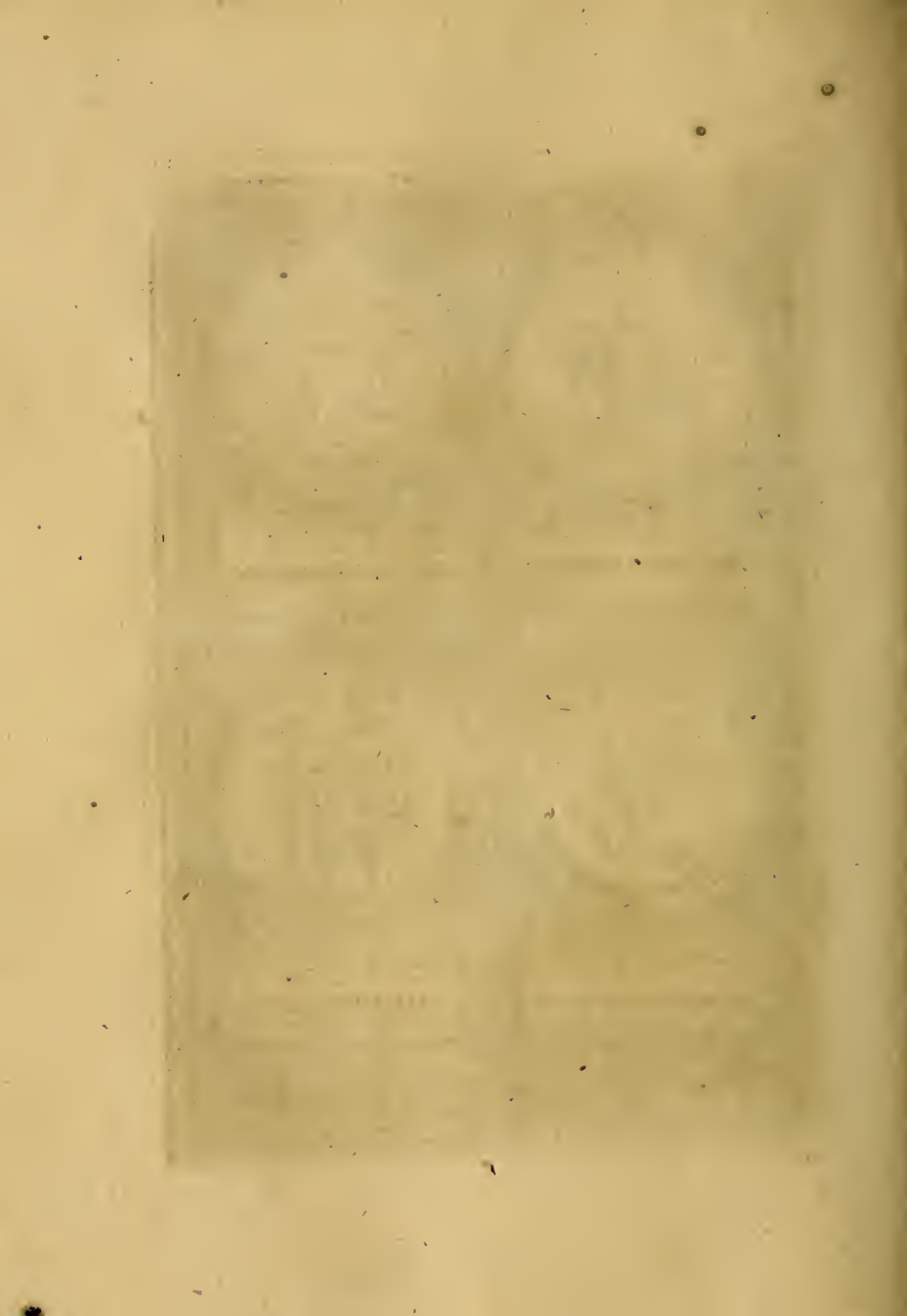

AMETHYSTVS

359

AMETHYSTVS

360

ECTYPVM.

361

ECTYPVM.

362

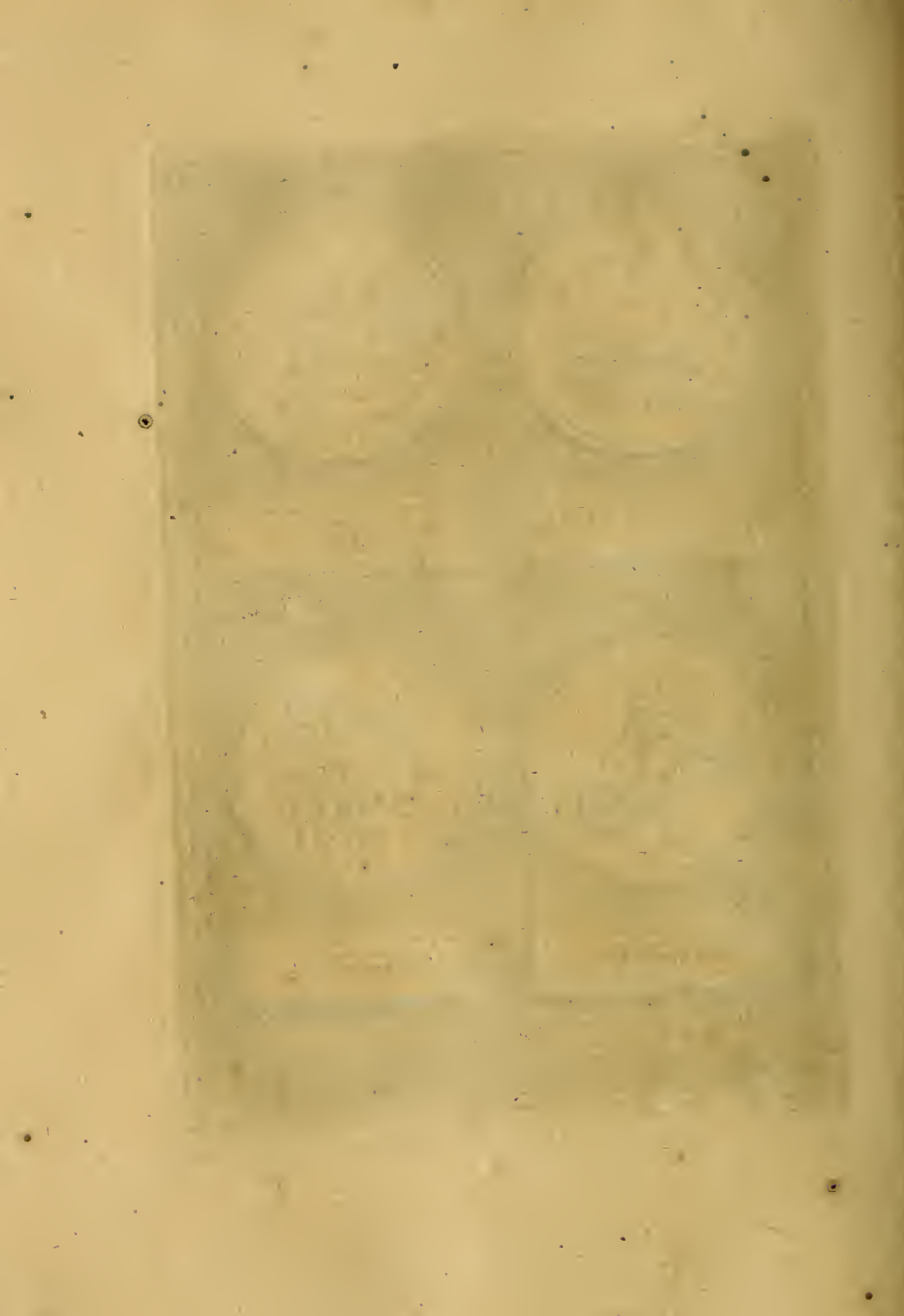

MAGNES.

363

MAGNES.

364

363

ECTYPVM.

ECTYPVM.

366

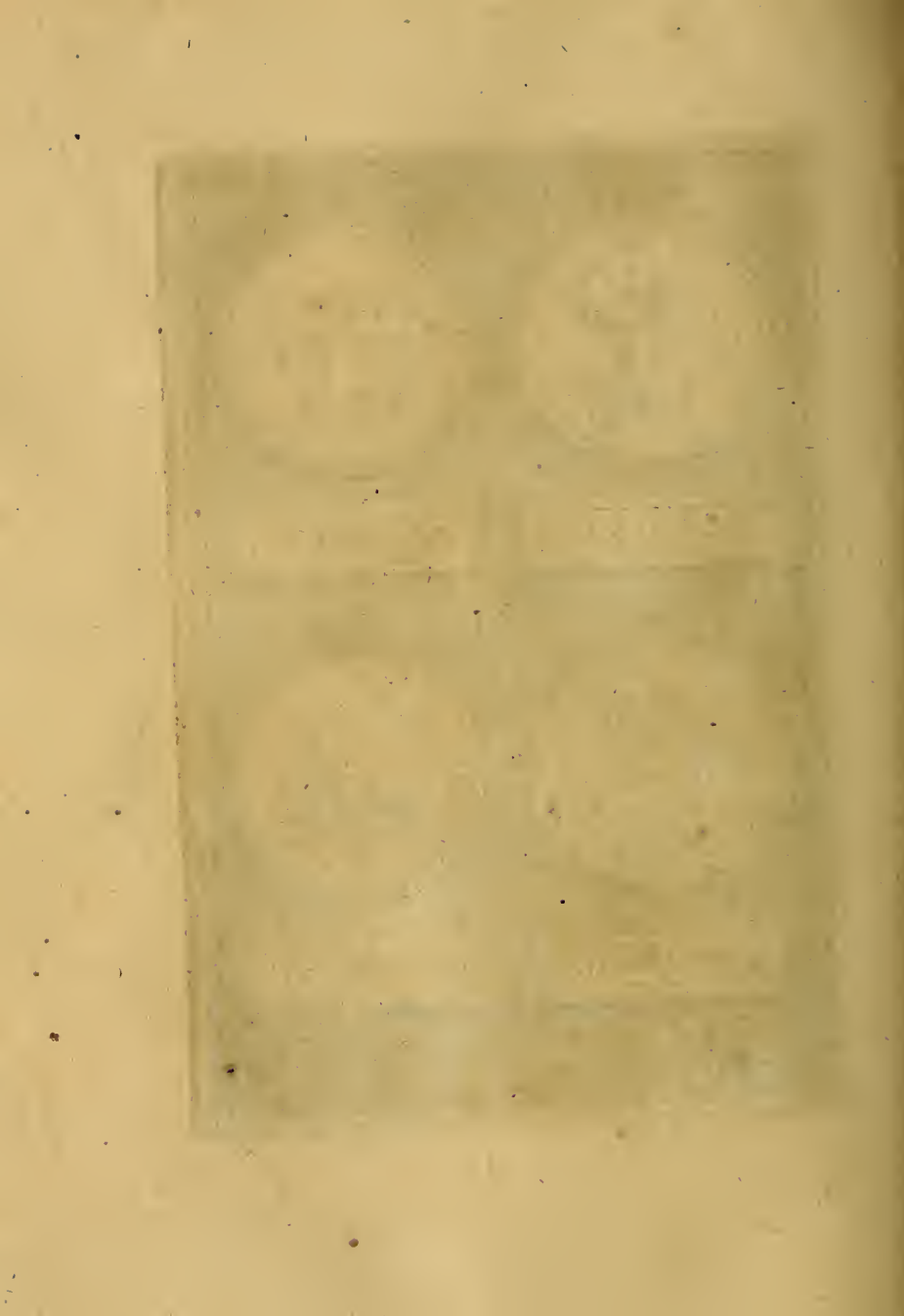

367

ECTYPVM.

ECTYPVM.

368

SARDA.

369

ACHATES.

370

HELIOTROP

371

HELIOTROP.

372.

MAGNES.

373

MAGNES.

374

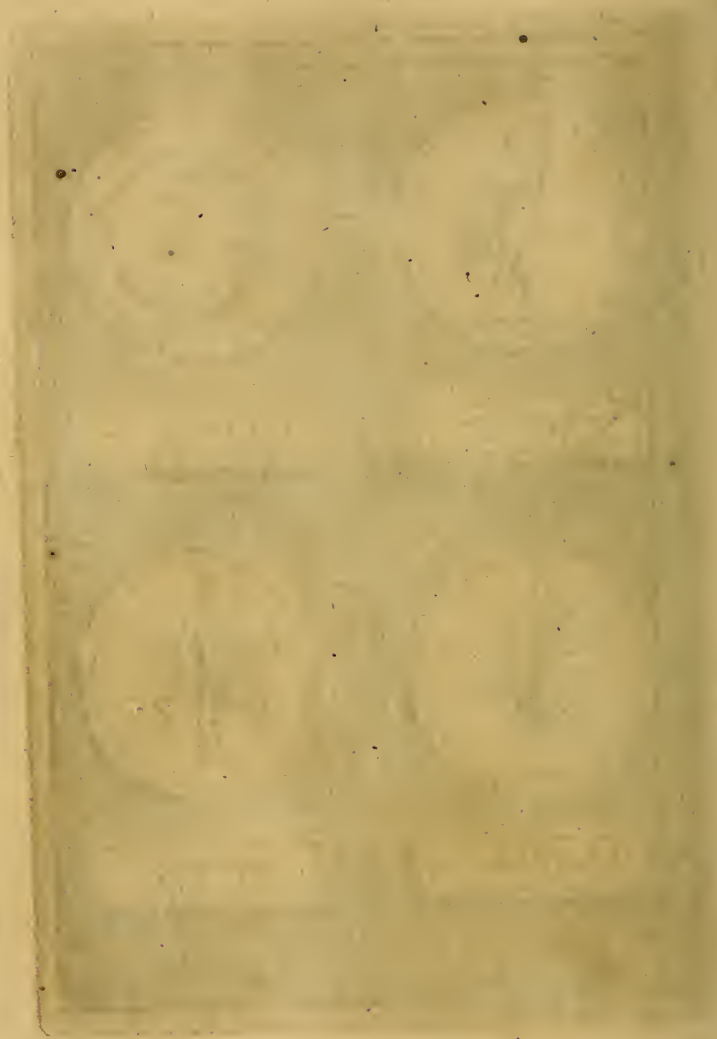

IASPIS.

375

ONYX.

376

377

ECTYPUM.

ECTYPUM.

378

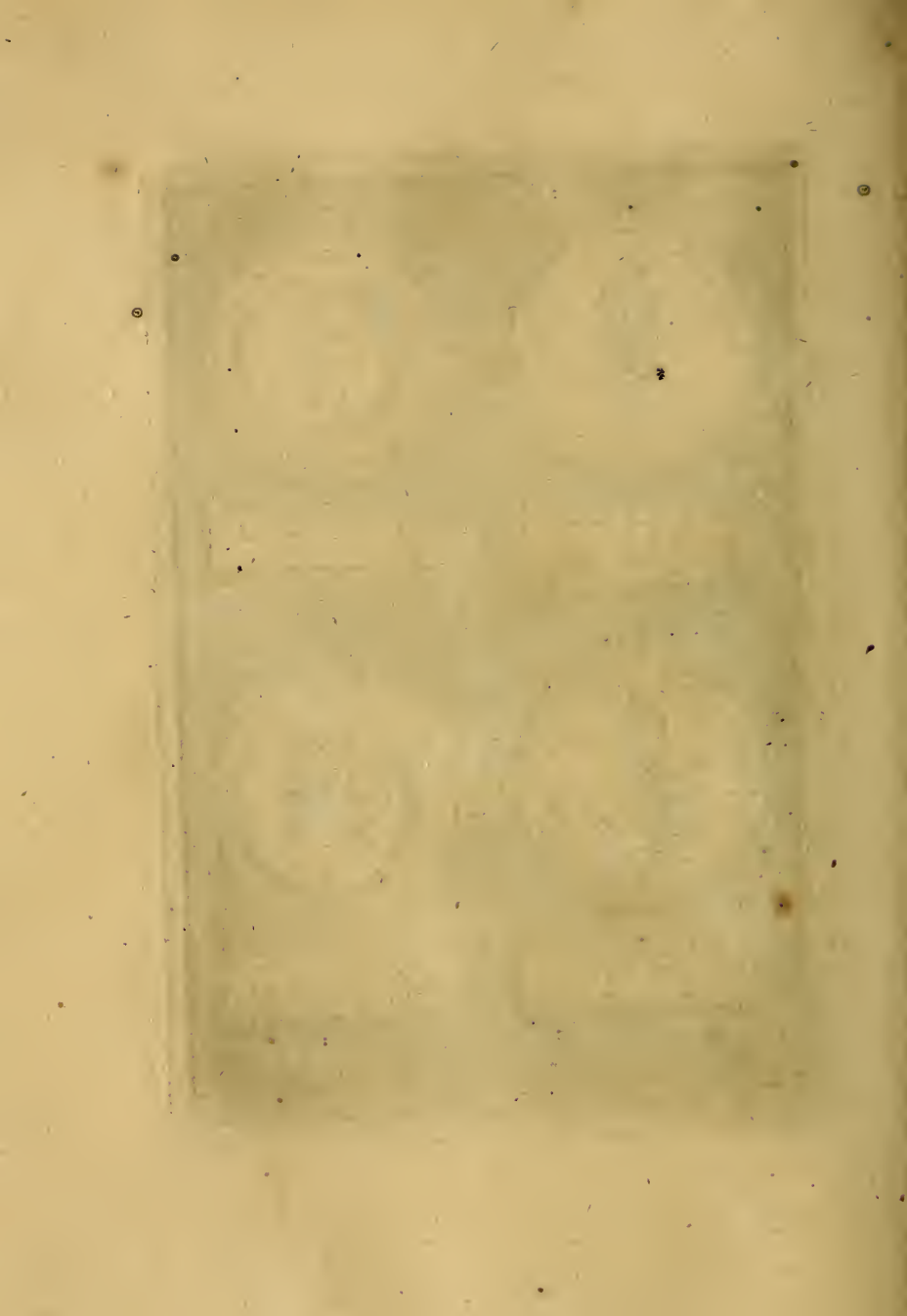

379

ECTYPUM.

ECTYPUM.

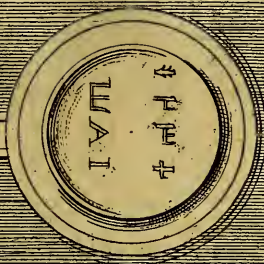

380

ECTYPUM.

381

ECTYPUM.

382

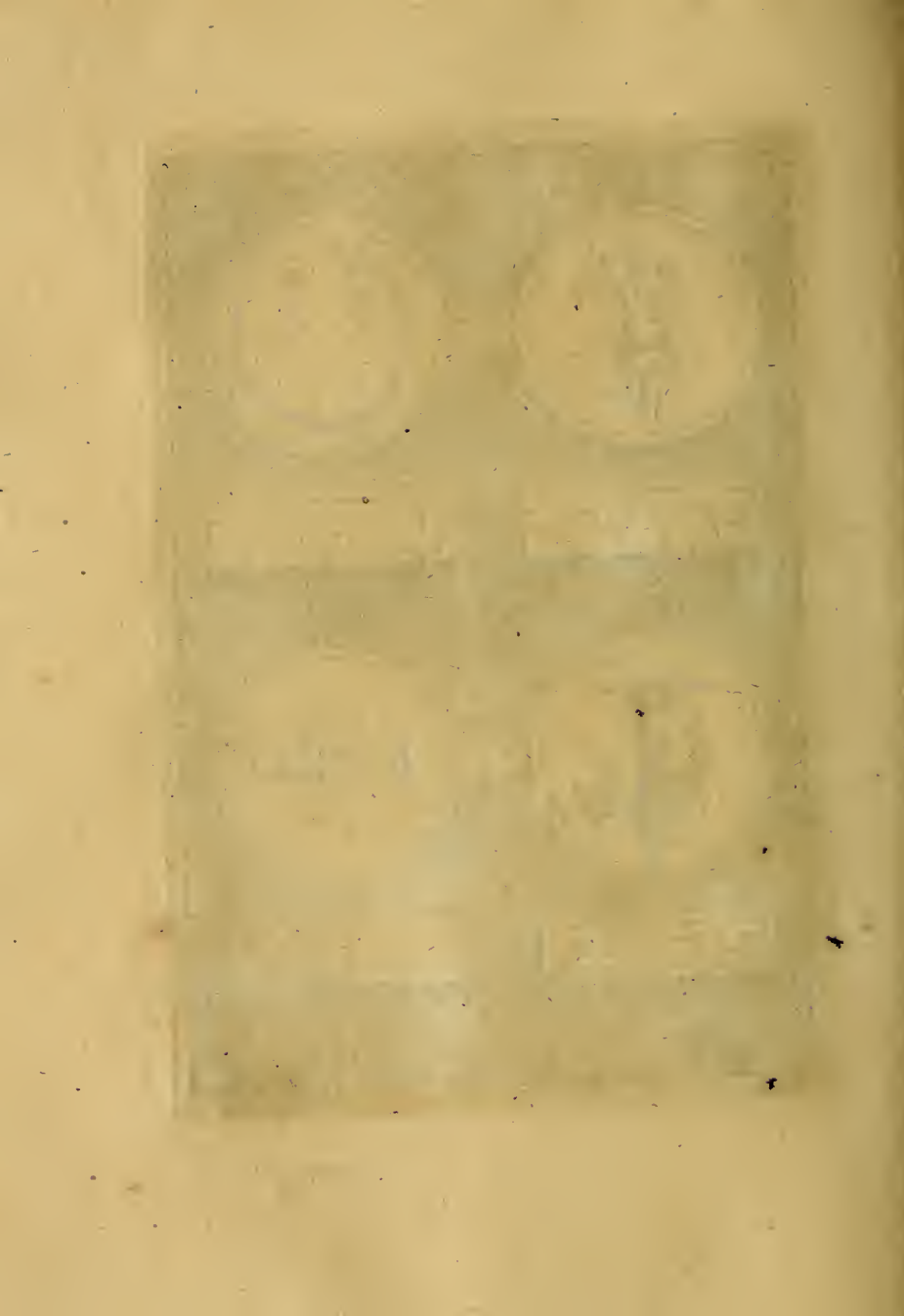

ECTYPUM.

383

ECTYPUM.

384

385

ECTYPUM.

ECTYPUM.

386

387

ECTYPUM.

ECTYPUM.

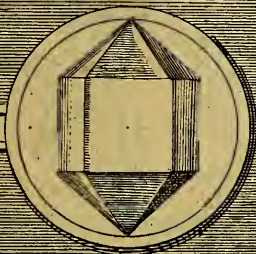

388

CALCEDON.

389

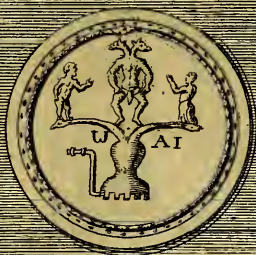
CALCEDON.

390

ECTYPUM.

391

ECTYPUM.

392

ECTYPVM.

393

ECTYPVM.

394

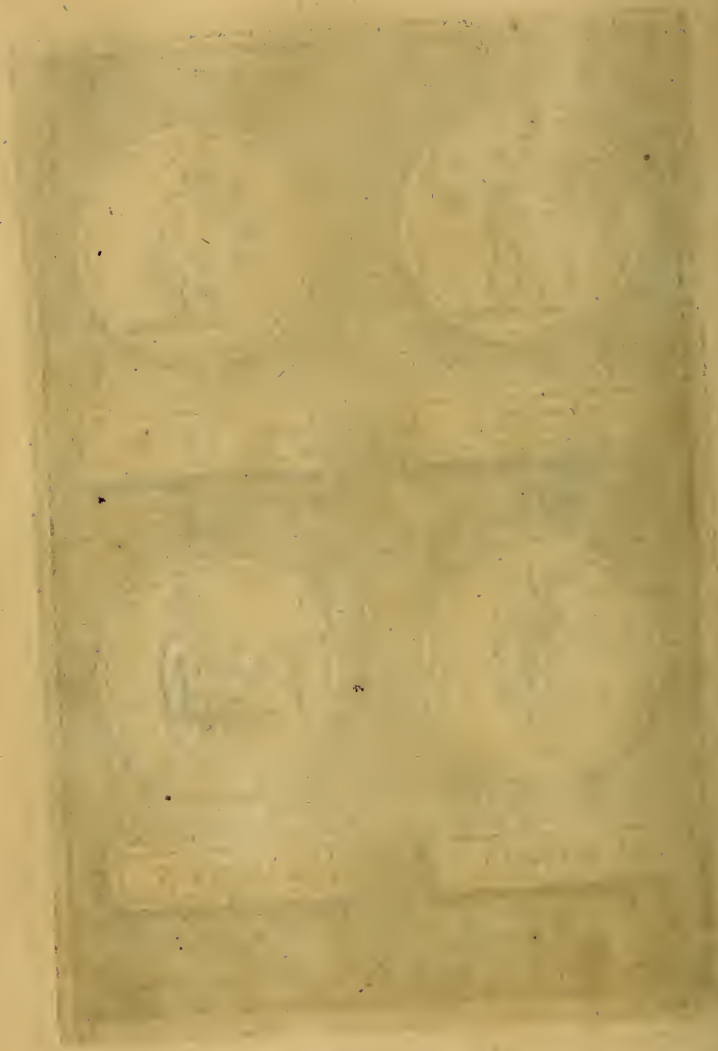

CYANEUS.

395

MAGNES.

396

SARDA.

397

ECTYPVM.

398

ECTYPVM.

399

ECTYPVM.

400

ECTYPUM.

401

AMQIPIMOPPEIOMIDIM
MHZ WZZZ OIZ
UXECYMOZ

MAGNES.

402

MAGNES.

403

IAIHOUVVOIH
17935A1
VXX53991+

CALCEDON.

404

ECTYPUM.

405

ECTYPUM.

406

ECTYPUM.

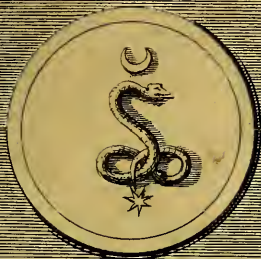
407

ECTYPUM.

408

SARDA.

409

SARDA.

410

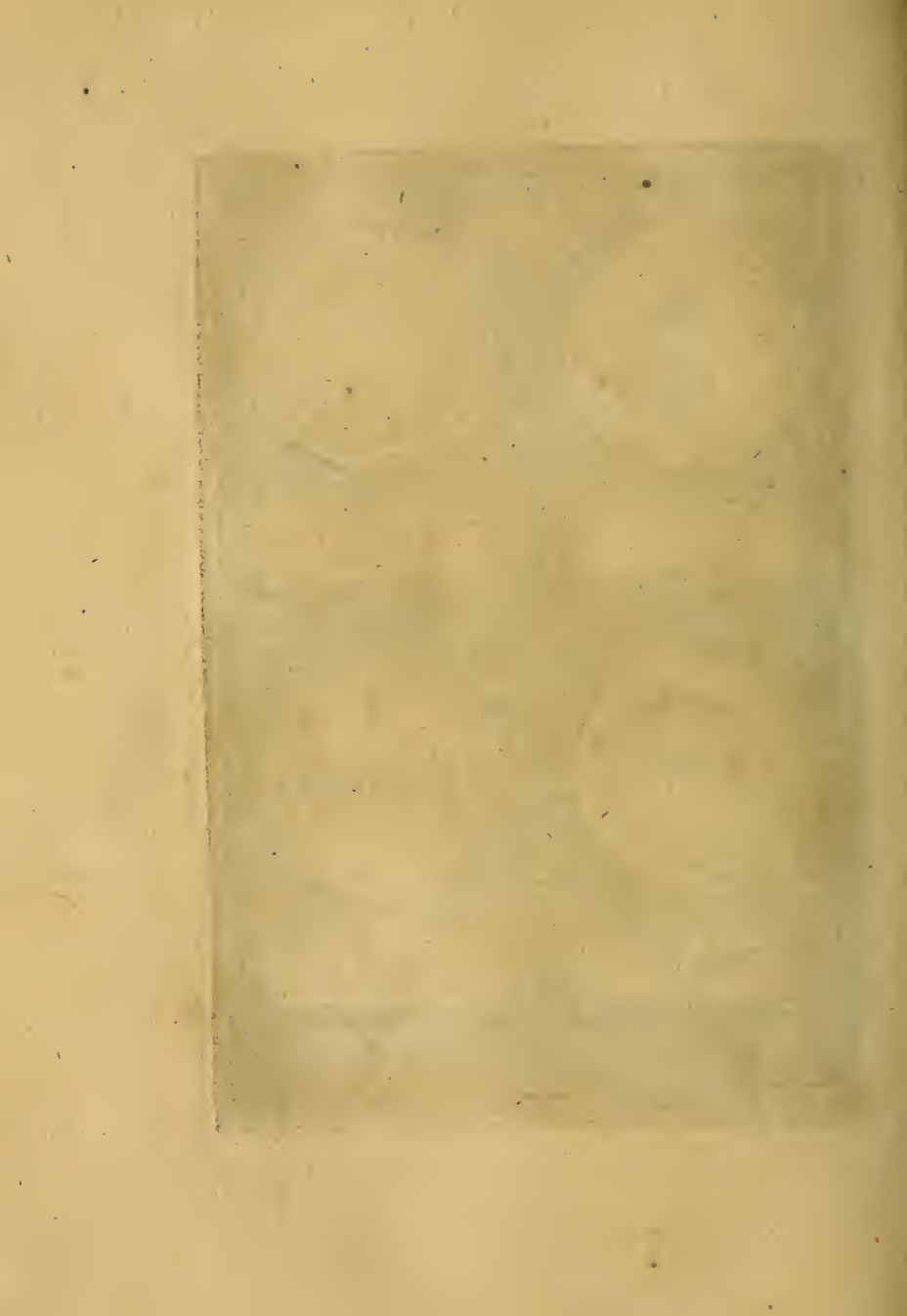

SARDA.

411

SARDA.

412

SARDA.

413

ECTYPUM.

414

SARDA.

415

SARDA.

4,200

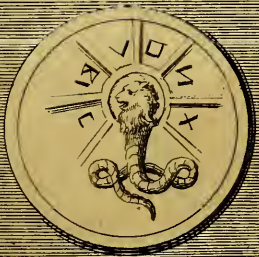
421

IASPIS.

IASPIS.

4 3 2

423

ECTYPUM.

IASPIS.

424

ECTYPUM.

425

CALCEDON.

426

ECTYPUM.

427

ECTYPUM.

428

429

ECTYPUM.

ECTYPUM.

430

431

HELIOTROP.

HELIOTROP.

432

ACHATES.

433

ACHATES.

434

IASPIS.

435

CRISTALL.

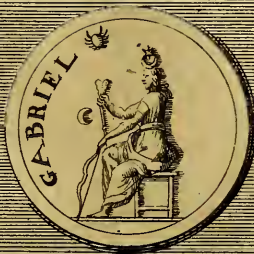

436

IASPIS.

437

SARDA.

438

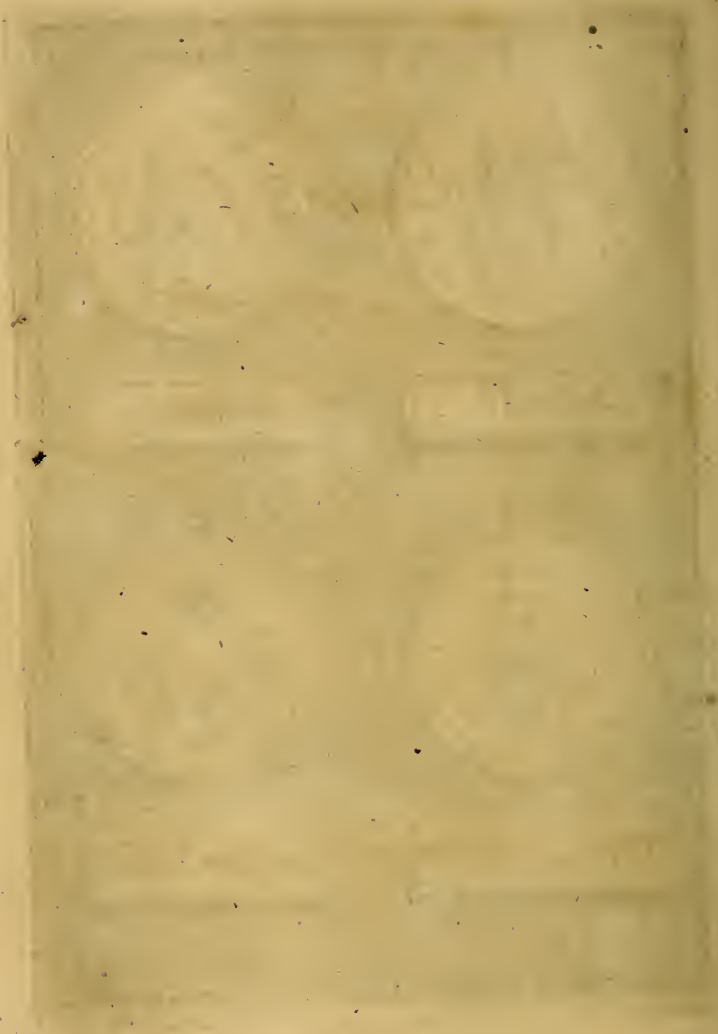

HELIOTROP.

439

HELIOTROP.

440

IASPIS .

441

IASPIS .

442

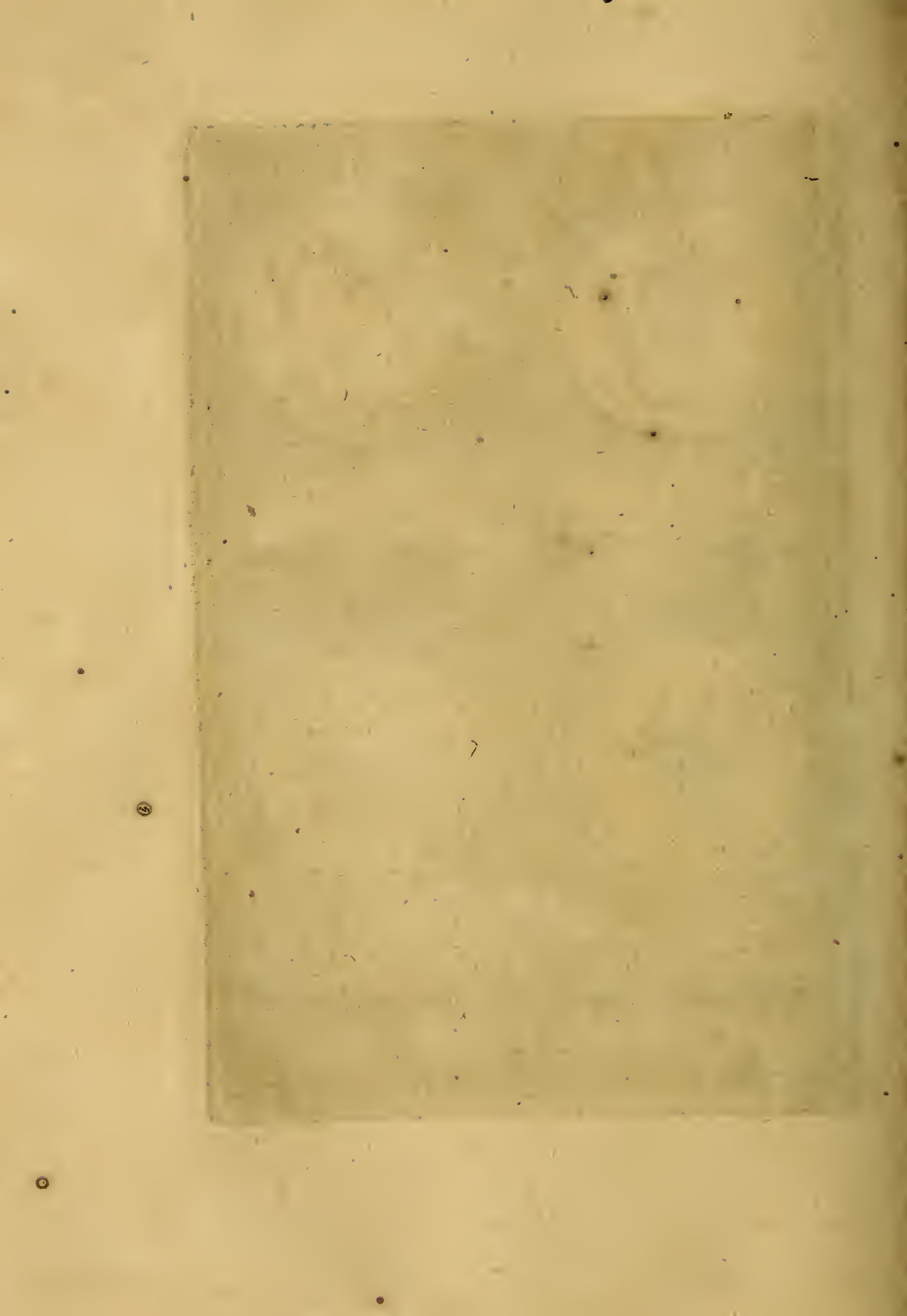

ECTYPUM .

443

HELIOTROP .

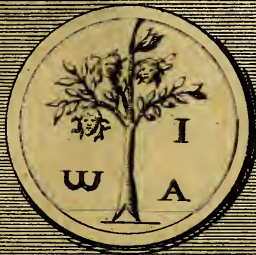

444

SARDA.

445

ECTYPUM.

446

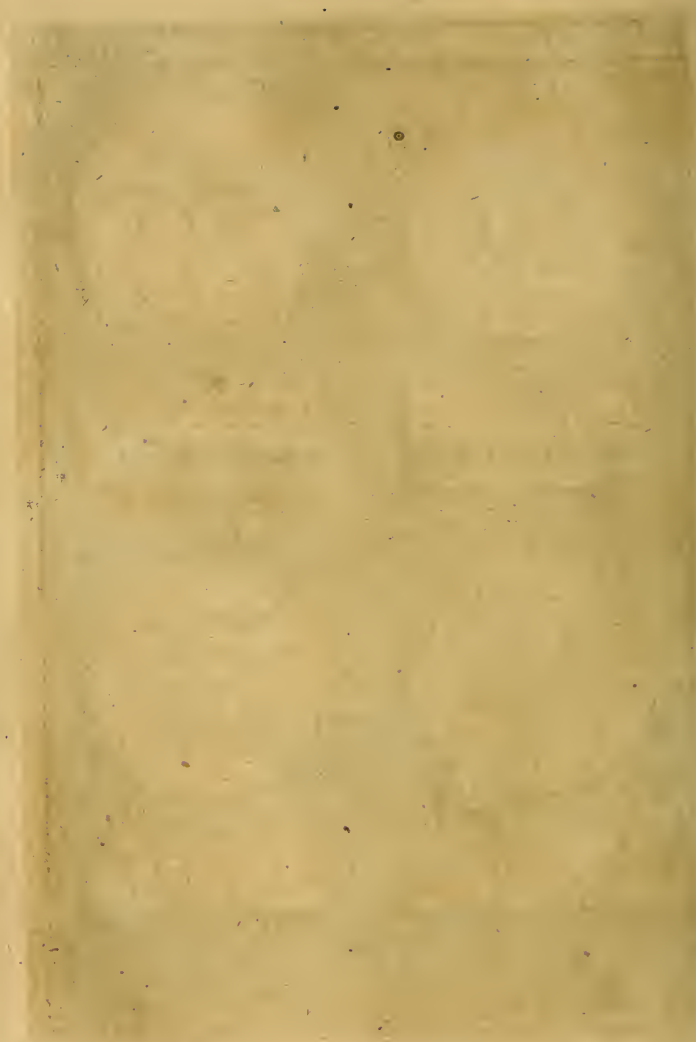

HELIOTROP.

447

HELIOTROP.

448

449

ECTYPUM.

ECTYPUM.

450

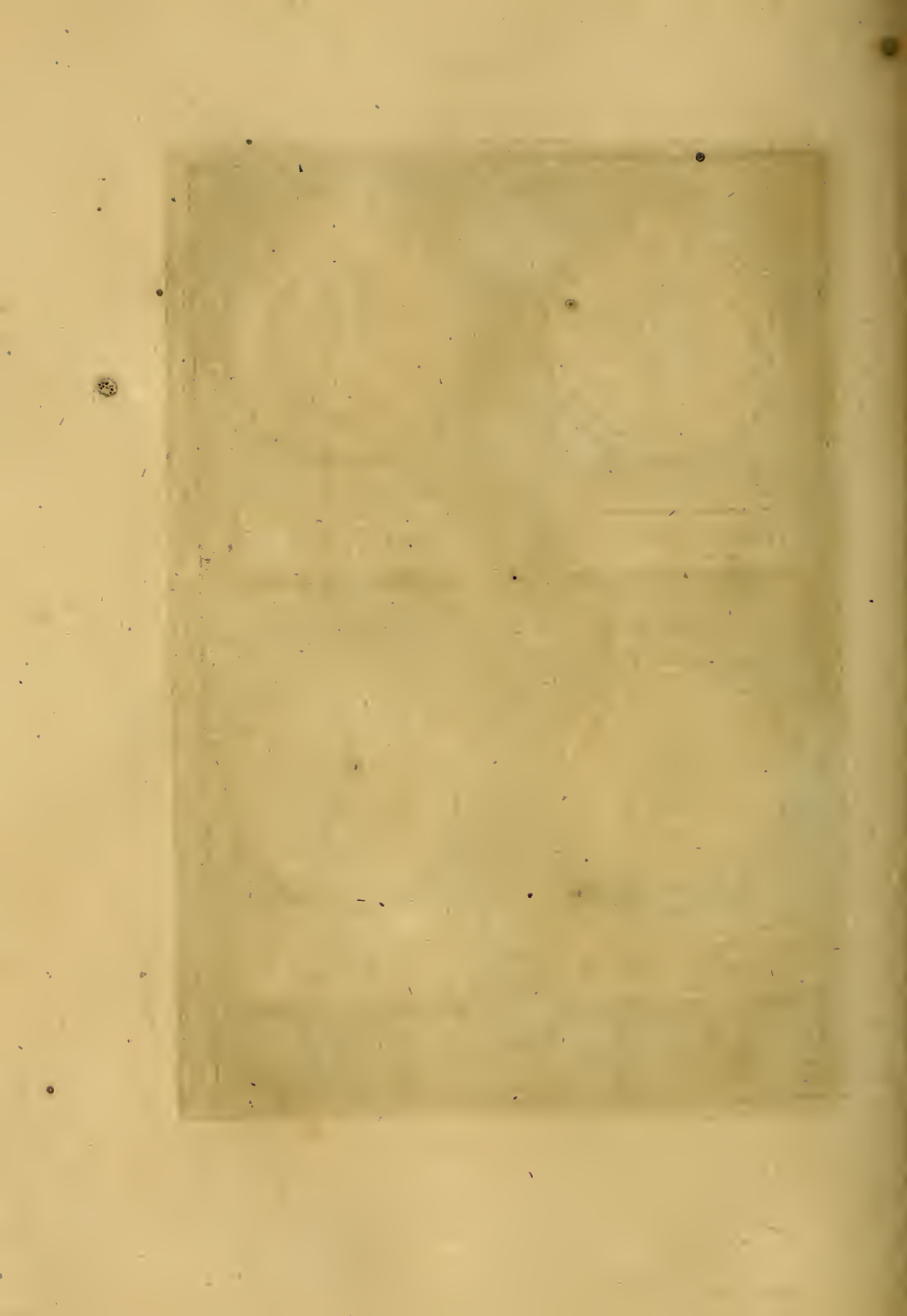

451

ECTYPUM.

IASPIS.

452.

ECTYPUM.

453

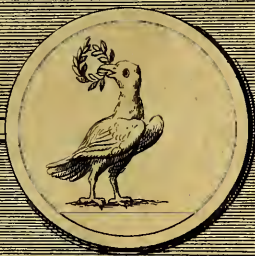
ACHATES.

454

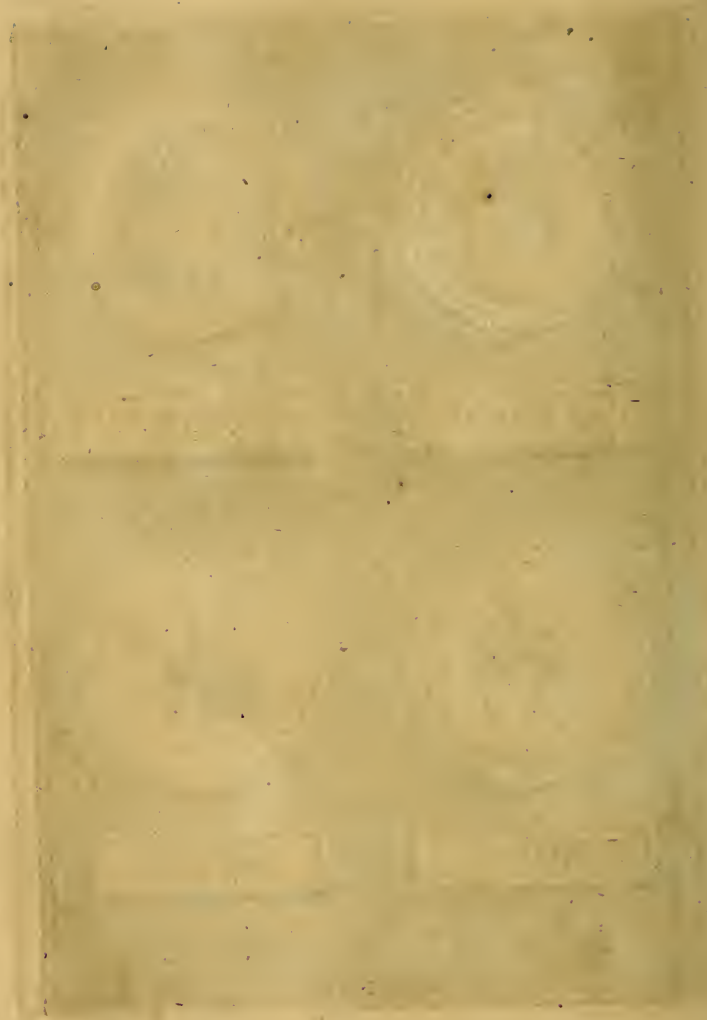

SARDA.

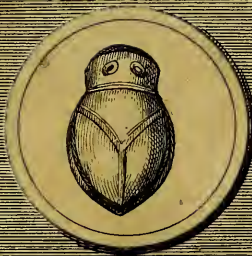
455

SARDA.

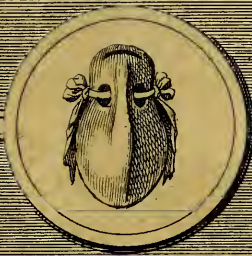

456

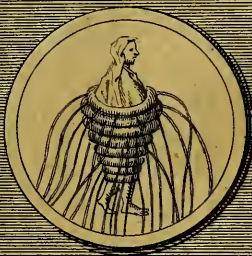
ACHATES.

457

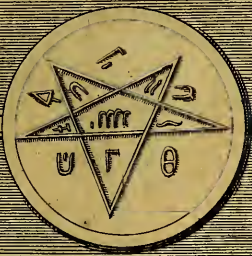
ACHATES.

458

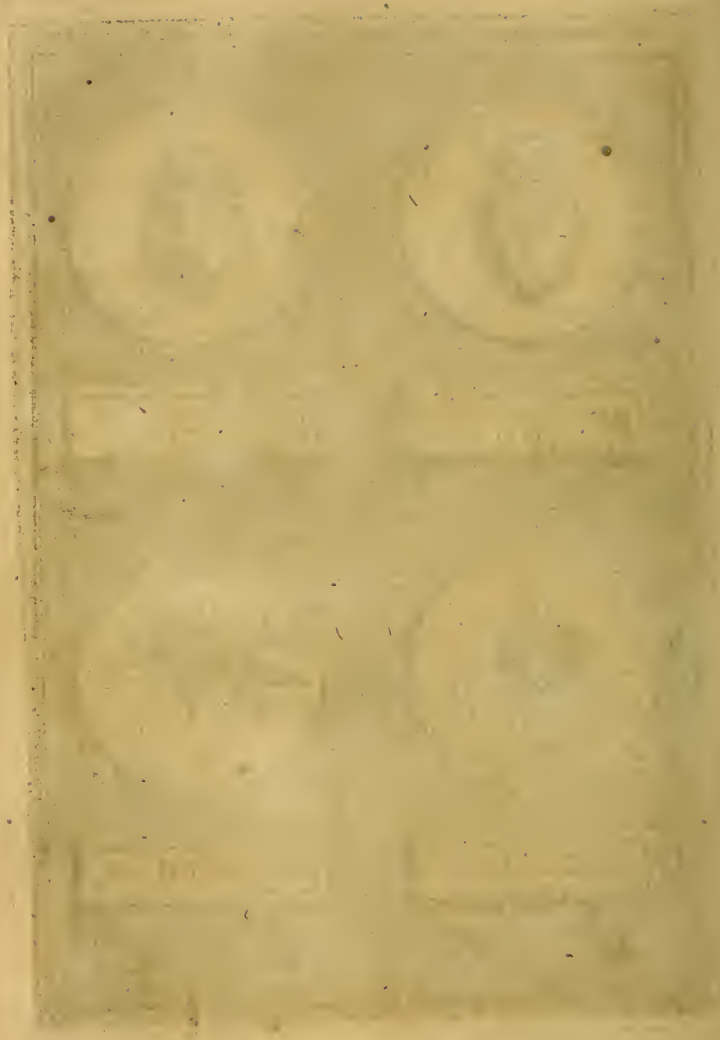

HELIOTROP.

459

HELIOTROP.

460

461

SARDA.

SARDA.

462

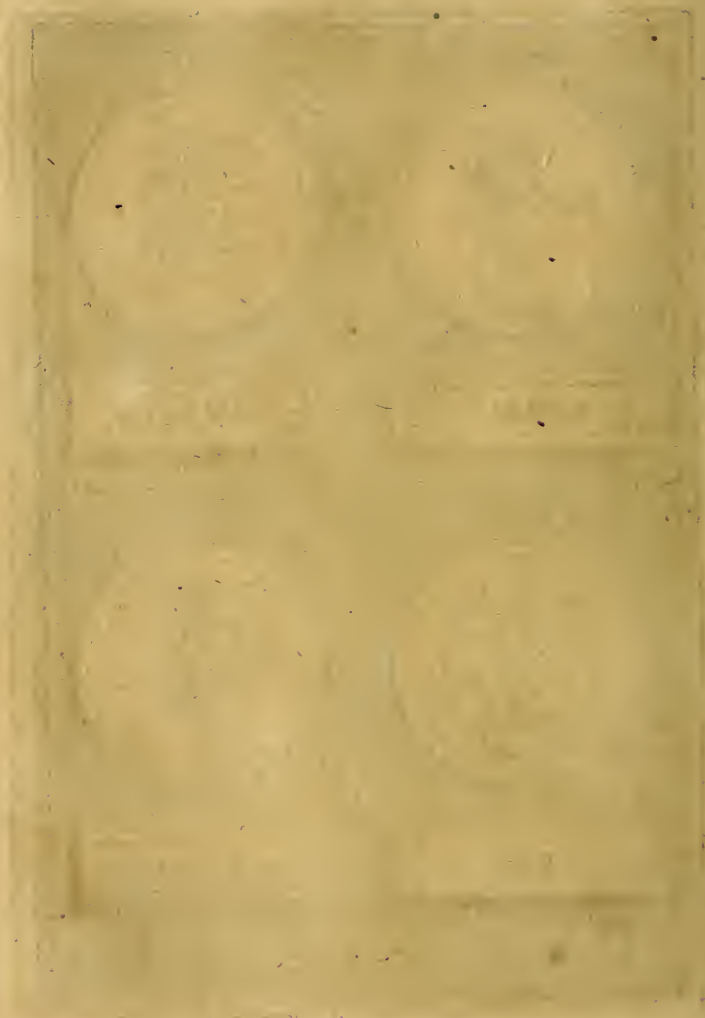

463

SARDA.

CALCEDON.

464

SARDA.

465

SMARAGD.

466

ONYX.

467

IASPIS.

468

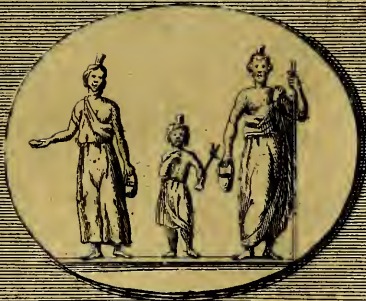
469

ECTYPUM

VITR. ANTIQ

470

SMARAGD.

471

ACHATES.

472

ACHATES.

473

CALCEDON.

474

CALCEDON.

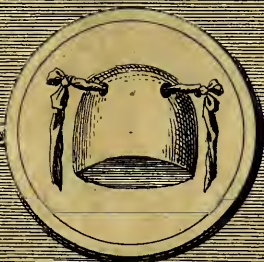

475

ACHATES.

476

ACHATES.

477

IASPIS.

478

LAZVLI.

479

GEMM.INC.

480

GEMM.INC.

481

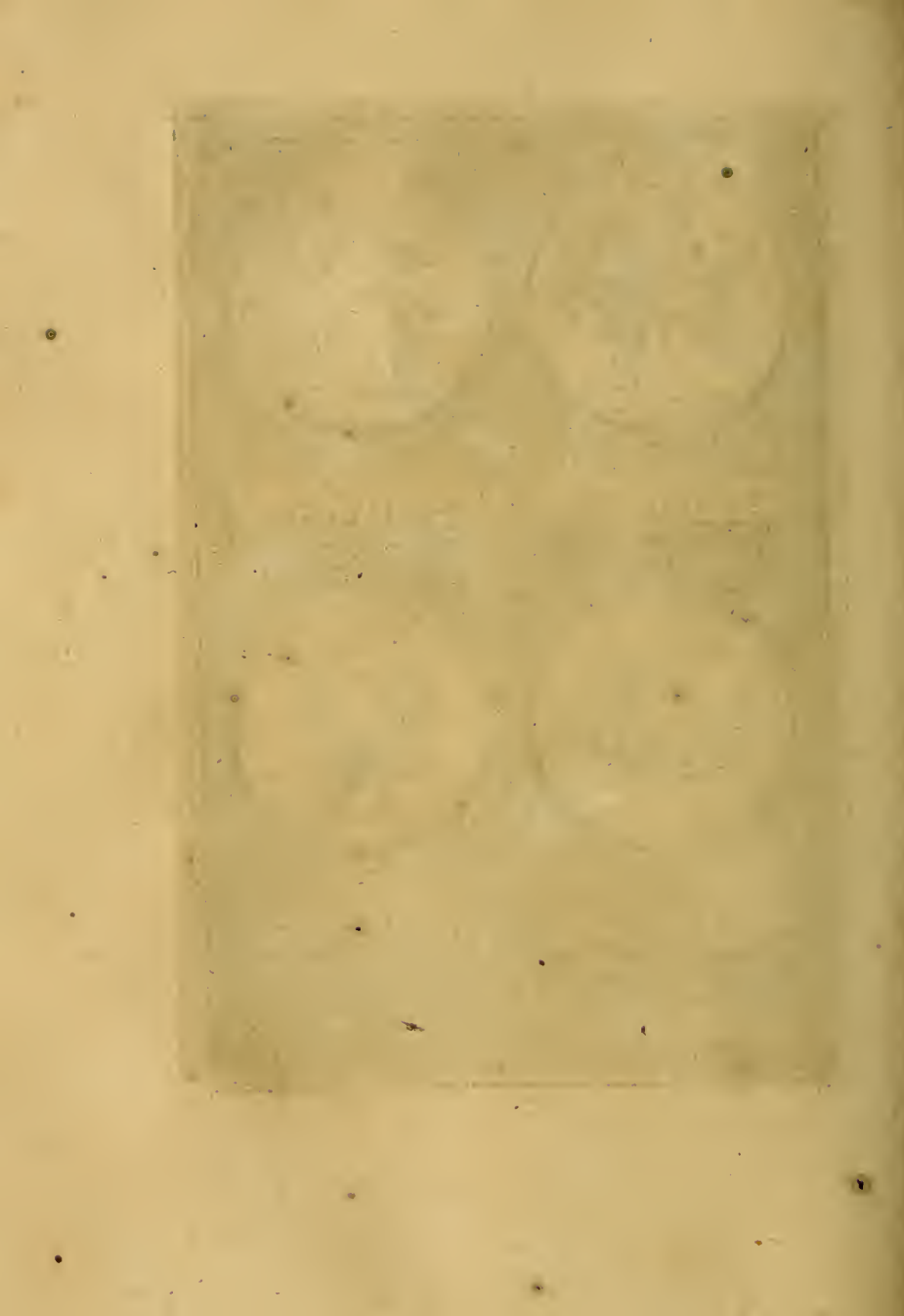

GEMM.INC.

482

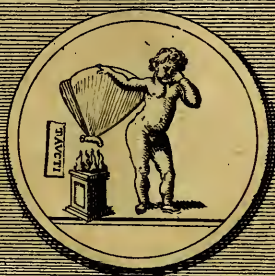
GEMM.INC.

483

484

GEMM.INC.

GEMM.INC.

485

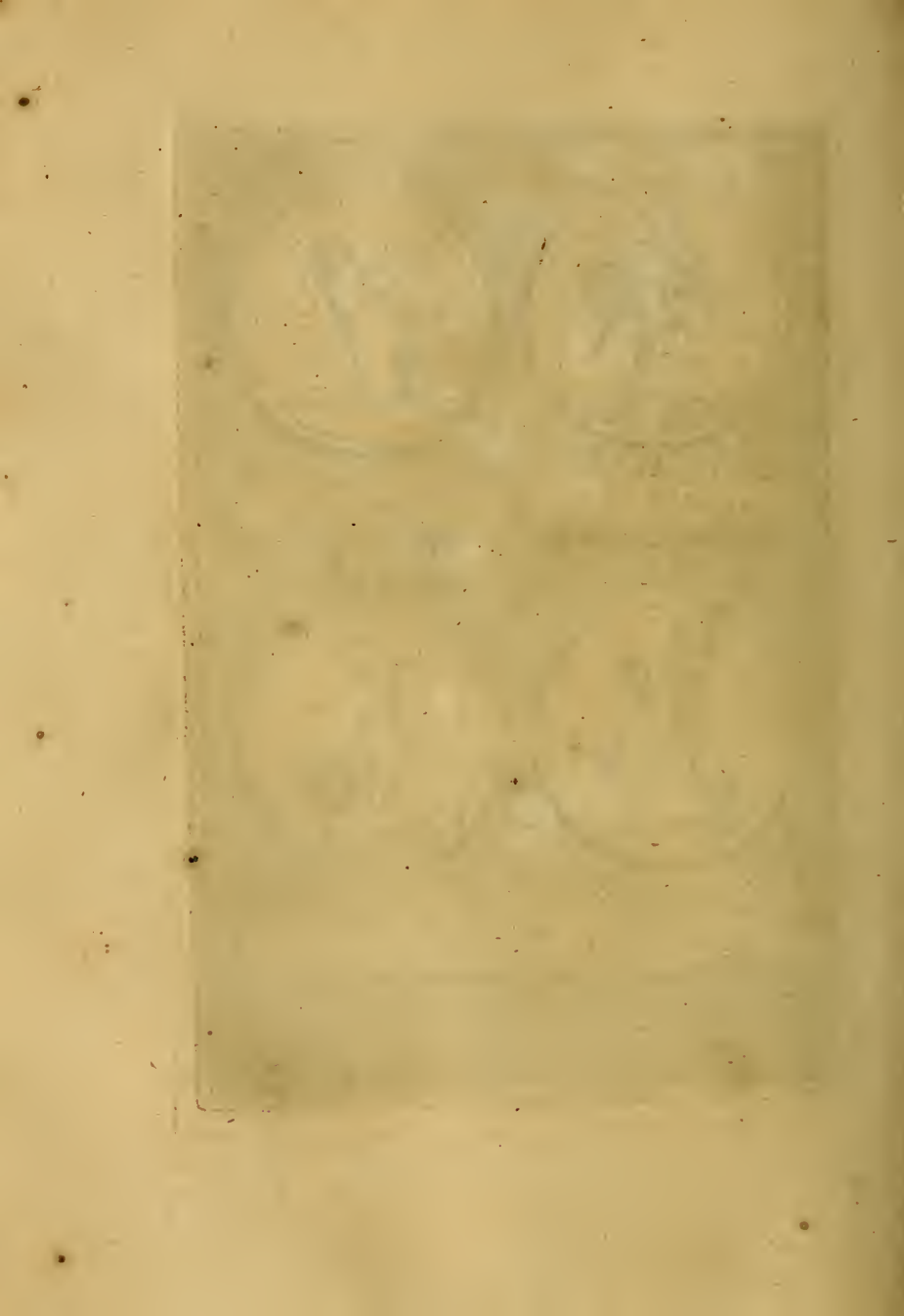

486

GEMM.INC.

GEMM.INC.

487

GEMM. INC.

488

GEMM. INC.

489

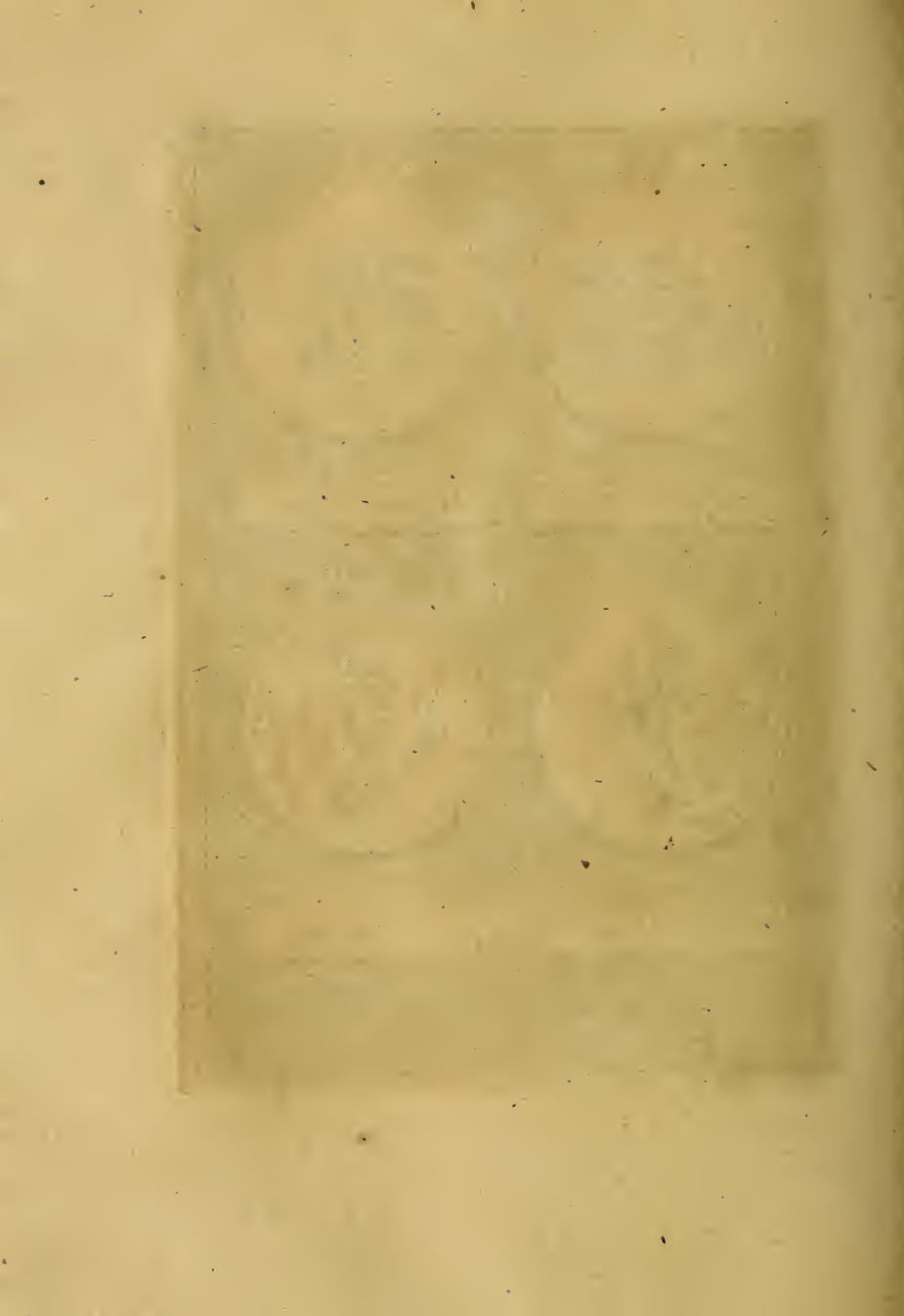

GEMM. INC.

490

GEMM. INC.

491

GEMM.INC.

492

GEMM.INC.

493

GEMM.INC.

494

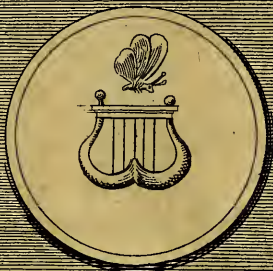
GEMM.INC.

4.95

4.96

GEMM.INC.

GEMM.INC.

4.97

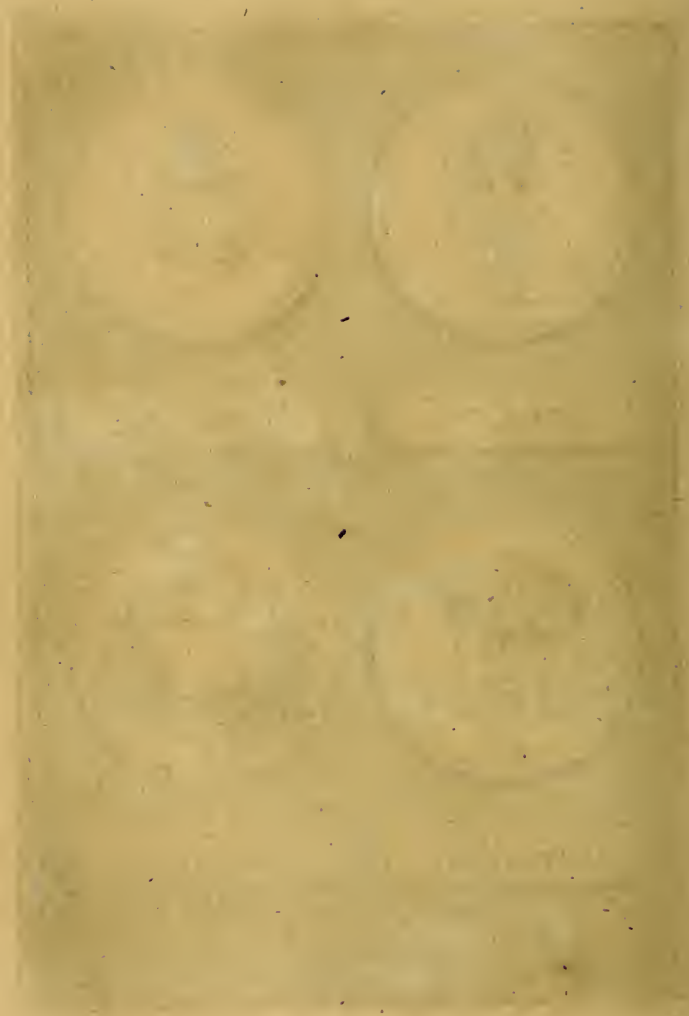

4.98

GEMM.INC.

GEMM.INC.

499

GEMM.INC.

500

GEMM.INC.

501

GEMM.INC.

502

GEMM.INC.

503

GEMM.INC.

504

GEMM.INC.

505

GEMM.INC.

506

GEMM.INC.

507

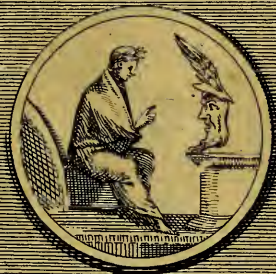
GEMM.INC.

508

GEMM.INC.

509

GEMM.INC.

510

GEMM.INC.

509. hinc non valde
dissimili Letypus
ap. Theophrastus in
Char. Scen. Gab. 37.
p. m. 107 sed. differe-
rentias ibi vide

511

GEMM.INC.

512

GEMM.INC.

513

GEMM.INC.

514

GEMM.INC.

515

GEMM.INC.

516

GEMM.INC.

517

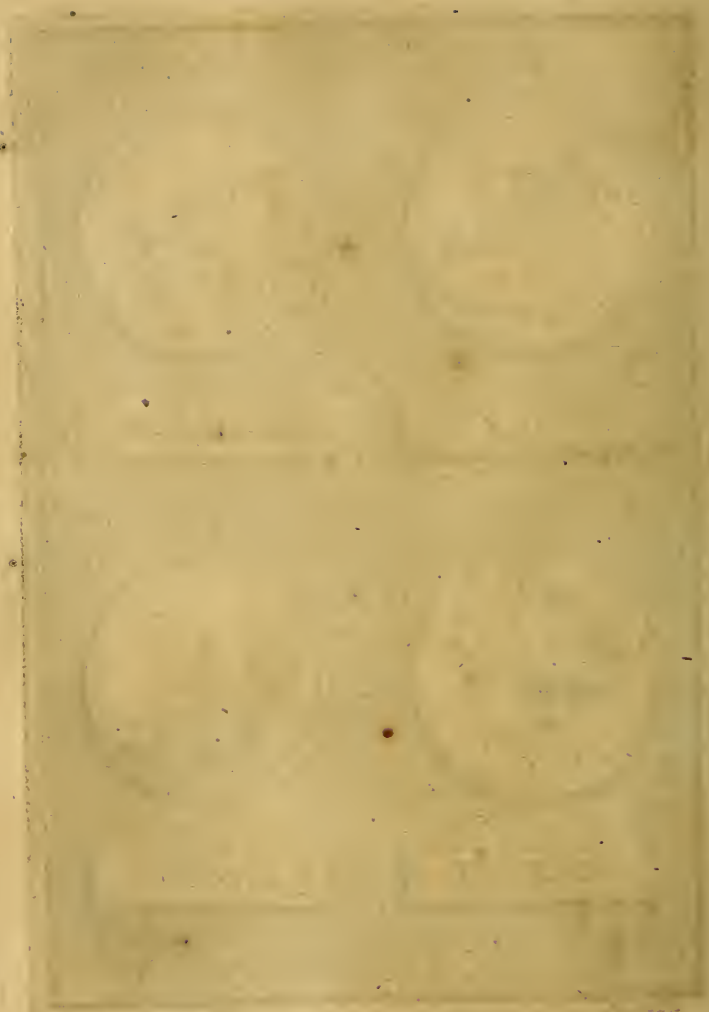

GEMM.INC.

518

GEMM.INC.

519

GEMM.INC.

520

GEMM.INC.

521

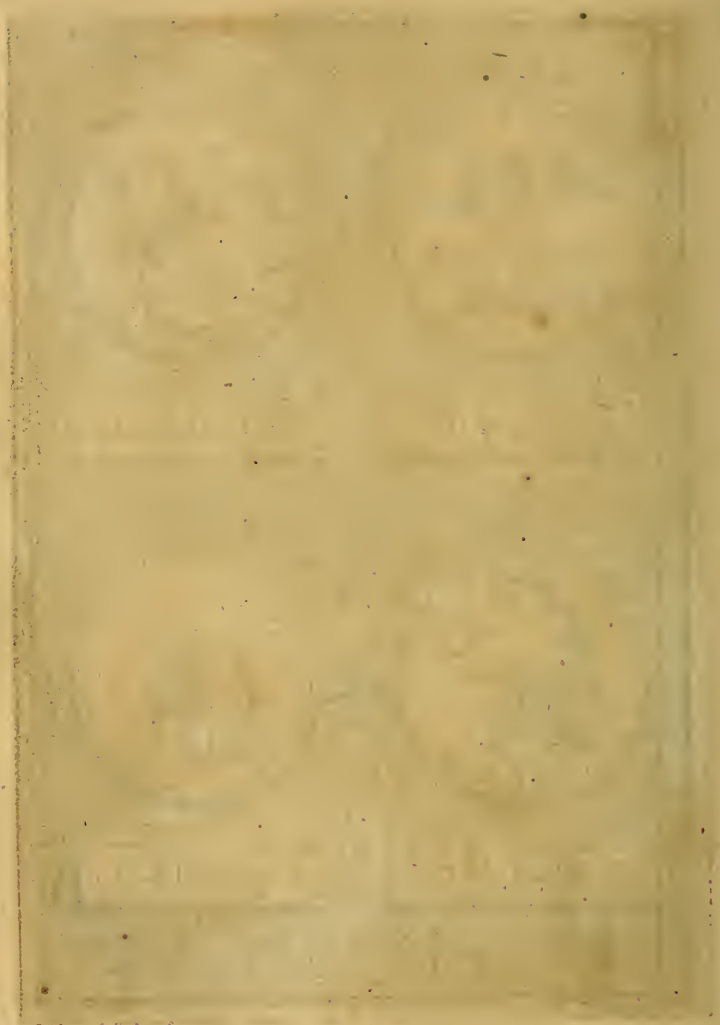

GEMM.INC.

522

GEMM.INC.

523

GEMM.INC.

524

GEMM.INC.

525

GEMM.INC.

526

GEMM.INC.

527

GEMM.INC.

528

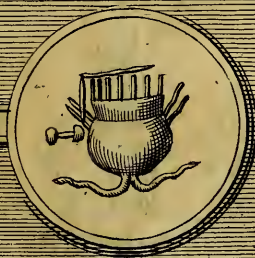
GEMM.INC.

529

GEMM.INC.

530

GEMM.INC.

1811

1811

1811

1811

531

GEMM.INC.

532

GEMM.INC.

533

GEMM.INC.

534

GEMM.INC.

535

GEMM.INC.

536

GEMM.INC.

537

GEMM.INC.

538

GEMM.INC.

539

GEMM.INC.

540

GEMM.INC.

541

GEMM.INC.

542

CORNAL.INC.

543

LAZVLI.

544

LAZVLI.

545

LAZVLI.

546

LAZVLI.

547

548

LAZVLI.

549

CORNAL.

550

551

cornal.

ACHAT.

ONYX.

552

553

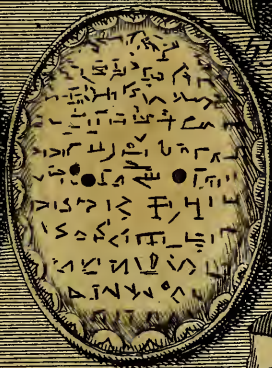
ACHAT.

COMPOSIT.

554

555

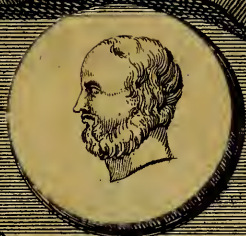

ACHAT.

AMETH.

CORNAL.

556

DRACONT.

557

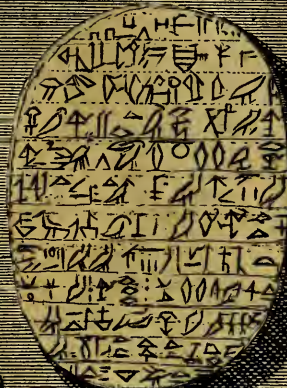

DRACONT.

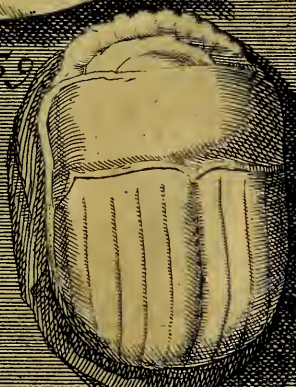
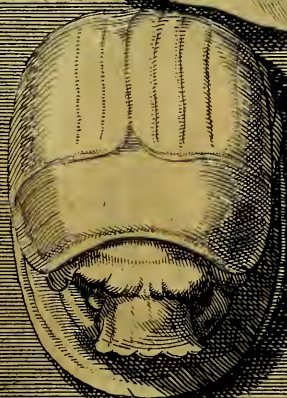
558

DRACONT.

560

LAZVLI.

561

CORNAL.

562

CORNAL.

563

LAZVLI.

564

CORNAL.

565

ONYX.

566

CORNAL.

567

ONYX.

568

CORNAL.

569

CORNAL.

570

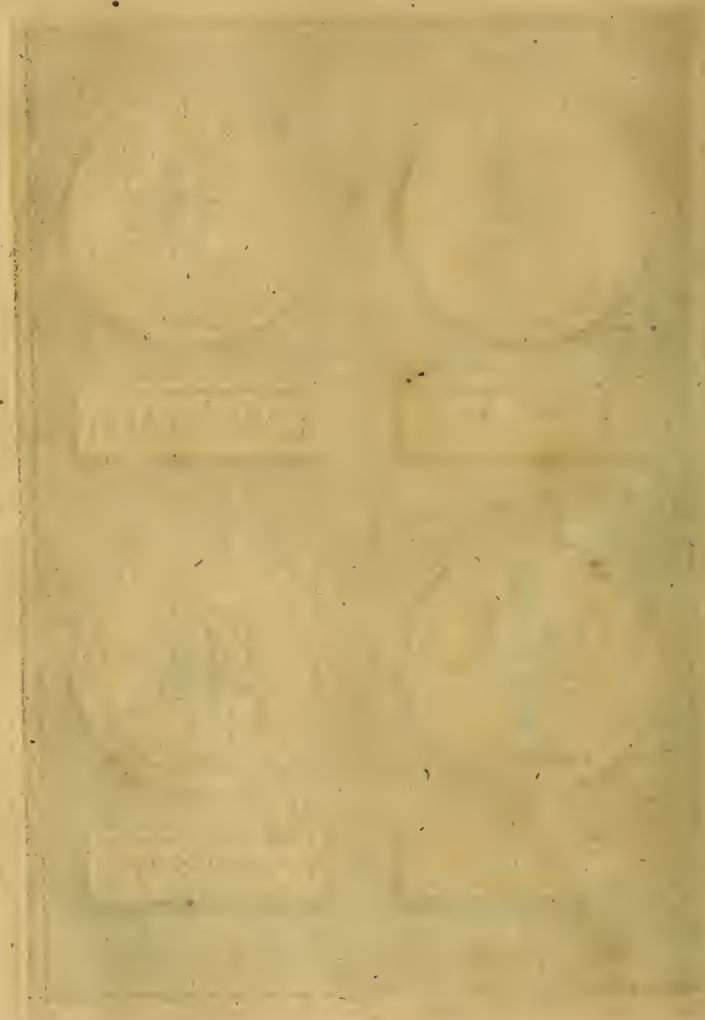

CORNAL.

571

CORNAL.

572

CORNAL.

573

CORNAL.

574

CORNAL.

575

CORNAL.

576

ACHAT.

577

ACHAT.

578

ACHAT.

579

CORNAL.

580

ACHAT.

581

ACHAT.

582

ACHAT.

583

ACHAT.

584

CORNAL.

585

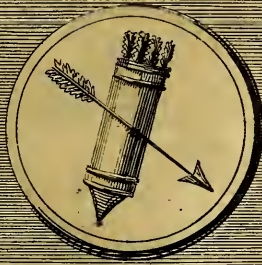
ACHAT.

586

ACHAT.

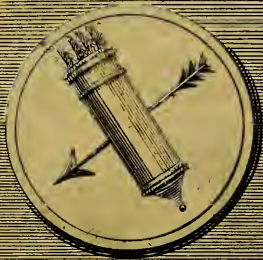
587

ACHAT.

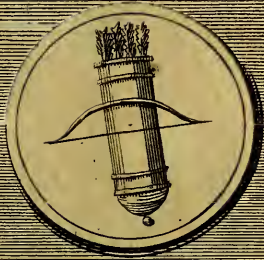

588

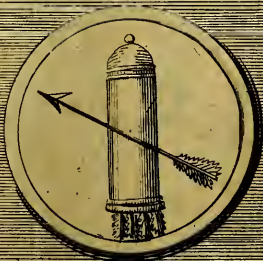
ACHAT.

589

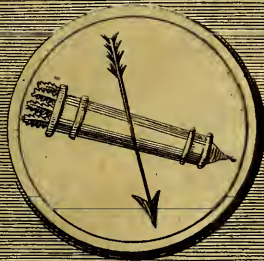
ACHAT.

590

ACHAT.

591

ACHAT.

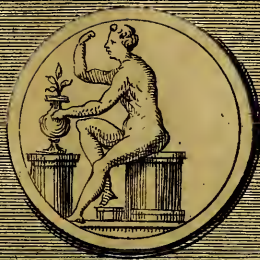

592

CORNAL.

593

CORNAL.

594

CORNAL.

595

CORNAL.

596

CORNAL.

597

CORNAL.

598

CORNAL.

599

SARDA.

600

LAZULI.

601

LAZULI.

602

LAZULI.

603

LAZULI.

604

LAZULI.

605

LAZULI.

606

LAZULI.

607

LAZULI.

608

LAZULI.

609

LAZULI.

610

LAZULI.

611

LAZULI.

612

LAZULI.

613

LAZULI.

614

LAZULI.

615

LAZULI.

ST. JOHN

ST. JOHN

ST. JOHN

ST. JOHN

616

LAZULI.

617

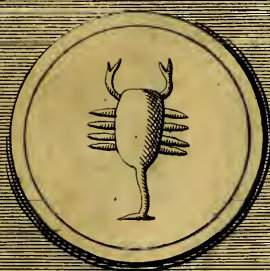
LAZULI.

618

LAZULI.

619

LAZULI.

THE FIRST

THE SECOND

THE THIRD

THE FOURTH

620

ACHAT.

621

ACHAT.

622

LAZULI.

623

LAZULI.

624

CORNAL.

625

CORNAL.

626

CORNAL.

627

CORNAL.

Rectangular embossed label with text, located below the top-left seal.

Rectangular embossed label with text, located below the top-right seal.

Rectangular embossed label with text, located below the bottom-left seal.

Rectangular embossed label with text, located below the bottom-right seal.

628

CORNAL.

629

ACHAT.

630

CORNAL.

631

ONYX.

632

CORNAL.

633

ACHAT.

634

CORNAL.

635

ACHAT.

636

SARDA.

637

LAZUL.

638

AMYR.

639

CORNAL.

640

ACHAT.

641

AMATH.

642.

CORNAL.

643

ONYX.

644

CORNAL.

645

CORNAL.

646

ACHAT.

647

ACHAT.

LIBRARY OF THE
BOSTON PUBLIC LIBRARY

1875

1875

1875

648

ACHAT.

649

CORNAL.

650

LAZUL.

651

LAZUL.

1800-1801

1802-1803

1804-1805

1806-1807

652

LAZUL.

653

LAZUL.

654

LAZUL.

655

LAZUL.

636

LAZUL.

637

LAZUL.

638

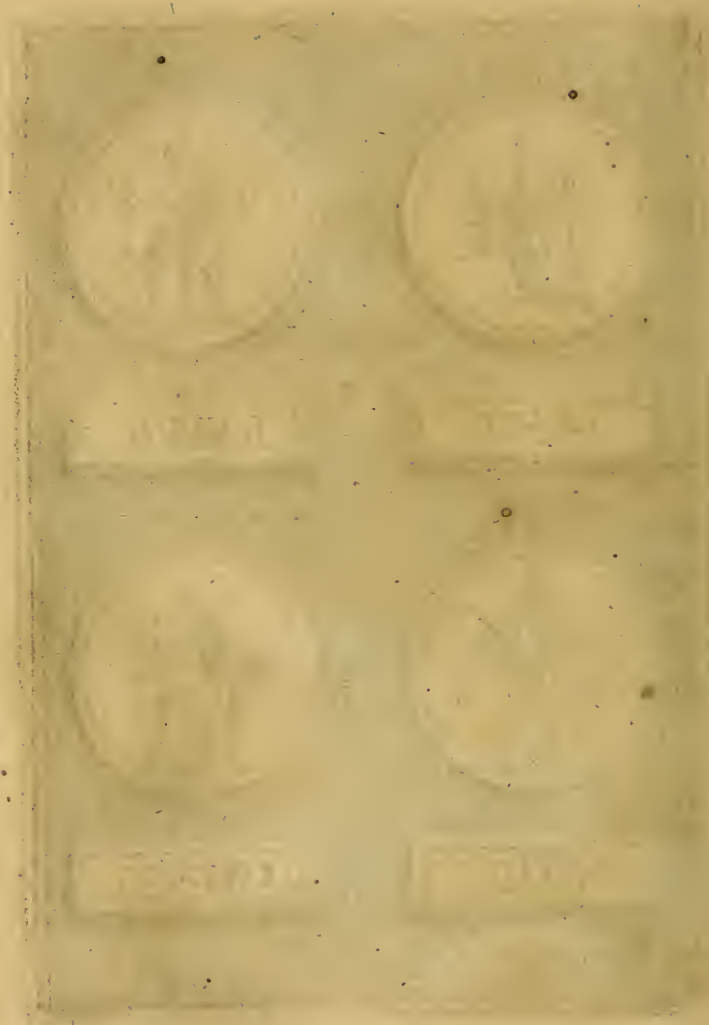

LAZUL.

639

LAZUL.

660

LAZUL.

661

LAZUL.

662

LAZUL.

663

LAZUL.

664

GEMM.INC.

665

GEMM.INC.

666

GEMM.INC.

667

GEMM.INC.

THE MUSEUM

OF THE

OF THE

OF THE

668

GEMM.INC.

669

GEMM.INC.

670

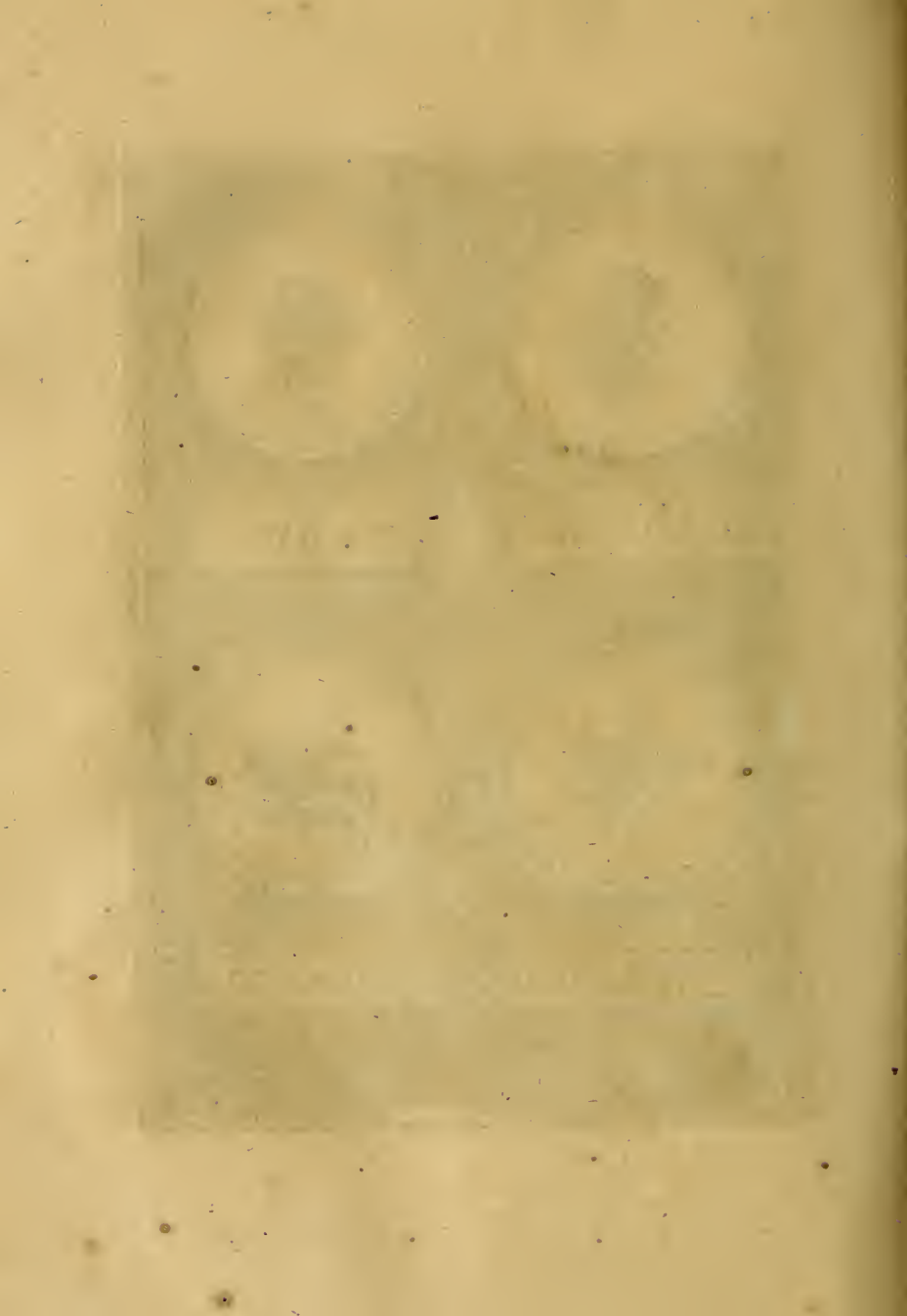

GEMM.INC.

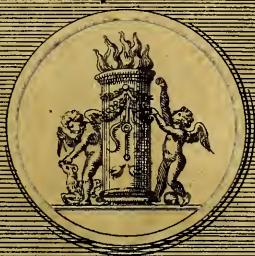
671

GEMM.INC.

672

GEMM. INC.

673

GEMM. INC.

674

GEMM. INC.

675

GEMM. INC.

676

ACHAT.

677

ACHAT.

678

ACHAT.

679

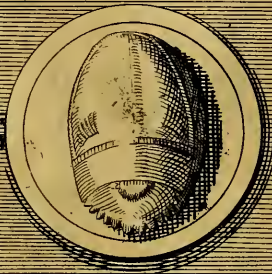
DVPLEX.

680

681

GEMM. INC.

682

*Finis Gemmarum
Partis Secundae.*

M A R B O D A E I

G A L L I

P O E T A E V E T U S T I

*Carmen de Gemmis sive lapidibus
pretiosis.*

MARION

1837

THE STATE OF

MISSISSIPPI

1837

SALUTEM DICIT

TIBERIO EVAX.

D*Esideranti tibi scribi à me mysteria omnium lapidum, * quæ generi humano, * quod generi humano ea sapienti prodesse videantur, negandum tibi non fuit. Tu itaque custodi summa diligentia mysterium summi altissimi- sapientibus videbatur.*

que dei. Hoc enim mysterium cæteris gentibus incognitum, Aegyptiis vero cognitum, neque à Philo- neque aliis hostibus tradideris, ne unquam ad sterilitatem hujus scientiæ deveniat Aegyptus, & ne eadem per aliquem concremata, incendio conflagretur, aut immissis in Aegyptum regibus servos efficiat omnes Aegyptiis dominantes. Hic enim aliis traditus non est, & ne alii in sua potestate detineant, perpetua custodia habeatur. Furo autem tibi per summum deum, quod parem melioremve librum Aegyptus non habet. Cujus jurationis testis est summus deus. Mittam enim tibi bonum scilicet nomen, per quod genus noscetur. Igitur perpetualiter custodiat in nobis. Præstat enim multum in omnibus actionibus per singulas Hierarchias, quas Græci vocant omnium lapidum. Vale.

EVAX TIBERIO IMPERATO-
RI SALUTEM.

M *Agnifica tua dona accepi, per centurio-
nem Lucinium Frontonem nomine,
quem dignatus es mittere ad me. Et ego
tibi invicem misi quodcunque charius
per terram in Orientis partibus de omnibus lapidibus
remediorum nomen existit. Vale.*

M A R B O D A E I

G A L L I

P R A E F A T I O.

Vax rex Arabum † legitur scripſiſſe Neroni,
 Qui poſt Auguſtum regnavit in orbe ſecundus,
 Quot ſpecies lapidum, quæ nomina, quique colores,
 a Quæve ſit his regio, vel quanta potentia cuique.
 Hoc opus excerpens, dignum componere duxi,

† fertur.

a Quæ-
 que.

Aptum geſtanti forma brevior libellum,
 Qui mihi præcipue, pauciſque pateret amicis.
 Nam majeſtatem minuit, qui myſtica vulgat.
 Nec ſecreta manent, quorum ſit conſcia turba.
 Hunc tribus (ut multum) dandum ſancimus amicis,
 Qui numerus ſacer eſt, & nos ſacra pandimus illis,
 Qui ſecreta dei ſervando decenter honorant:
 Quos gravitas morum, vitæ commendat honeſtas.
 Occultas etenim lapidum cognoscere vires,
 (Quarum cauſa latens effectus dat manifeſtos).
 Egregium quiddam volumus, rarumque videri.
 Scilicet hinc ſolers medicorum cura juvatur,
 Auxilio lapidum morbos expellere docta.
 Nec minus inde dari cunctarum commoda rerum
 Autores perhibent: quibus hæc perſpecta feruntur.
 Nec dubium cuiquam debet falſumque videri,
 Quin ſua ſit gemmis divinitus inſita virtus.
 Ingens eſt herbis virtus data, maxima gemmis.

A a a 3

Ulti-

¶ Ada-
mas 1.

Ultima præcipuum genus India fert Adamantis,
 De Crystallorum natum sumptumve metallis.
 Hunc ita fulgentem Crystallina reddit imago;
 Ut ferruginei non desinat esse coloris.
 Cujus durities solidissima cedere nescit,
 Ferrum contemnens, nulloque domabilis igne.
 Hæc tamen hircino calefacta cruore fatiscit,
 Incudis damno, percussorumque labore.
 Hujus fragmentis gemmæ sculpuntur acutis.
 Hic sed avellana major nuce non reperitur.
 Alterius generis producit Arabs Adamantem
 Non sic invictum, nam frangitur absque cruore.
 Nec par huic nitor est, præcique minoris habetur,
 Pondere sit quamvis & enormi corpore major.
 Tertius est Adamas, quem dat maris insula Cyprus.
 Quartum producit ferraria vena Philippis.
 Omnibus æqua tamen vis est adducere ferrum.
 Quod facit & Magnes, absente potens Adamante.
 Nam præsens Adamas, Magneti quod rapit, aufert.
 Ad magicas artes idem lapis aptus habetur.
 Indomitumque facit mira virtute gerentem,
 Et noctis Lemures, & somnia vana repellit,
 Atra venena fugat, rixas & jurgia sedat,
 Insanos curat, durosque reverberat hostes.
 Clausus in argento lapis hic aurove feratur.
 Cingat & hinc lævum fulgens armilla lacertum.

¶ Acha-
tes. 2.

Ut peribent primum lapis est inventus Achates
 In ripis fluvii, qui nomine dictus eodem:
 Hic precio dives Sículas perlabitur oras.
 Sit licet ipse niger, zonis tamen oblitus albis.
 Hic lapis ingenitas perhibetur habere figuras:
 Cujus nativis facies interlita venis,
 Nunc regum formas, nunc dat simulachra deorum.
 Rex Pyrrhus digito gessisse refertur Achatem,
 Cujus * plena novem signabat pagina Musas,
 Et stans in medio citharam tangebatur Apollo:

* plana

Naturæ non artis opus , mirabile dictu.
 Hunc quoque Corallo similem gerit insula Creta.
 Cujus planicies *a* chryseis est illita venis.
 Iste nepæ virus fugat, & quod vipera fundit.
 Reddentem facies varias dat & Indus Achatem ,
 Nunc nemorum frondes, nunc danthem signa ferarum :
 Hic sedare sitim, visumque fovere putatur.
 Est & qui myrrhæ succensus spirat odorem.
 Sanguineas maculas est qui perhibetur habere.
 Cerea cui facies, quia creber, vilis habetur.
 Portantem munit , viresque ministrat Achates ,
 Facundumque facit, gratumque, bonique coloris.
 Hoc Anchisiades comitante pericula vicit.

a croceis

Alecto-
 rius. 3.
b spolia-
 tus

Ventriculo galli, qui testibus est *b* viduatus
 Cum tribus (ut minimum) factus spado vixerit annis
 Nascitur ille lapis, cujus non ultima laus est ,
 Et per bis binos capit incrementa sequentes ,
 Mensuramque fabæ crescens excedere nescit ,
 Crytallo similis, vel aquæ, cum lymvida paret.
 Hinc Alectorium nomen posuere priores ,
 Nomen apud Græcos de galli nomine sumptum.
 Nam quem nos gallum communi more vocamus ,
 Grammatici Græco hunc *αλέκτορα* nomine dicunt.
 Inuictum reddit lapis hic quencunque gerentem ,
 Extinguitque sitim patientis in ore receptus :
 Nam Milo Crotonias pugiles hoc præside vicit.
 Hoc etiam multi superarunt prælia reges.
 Hic *c* excussorum promptus solet esse reductor ,
 Acquiratque novos veteresque *d* instaurat honores.
 Hic oratorem verbis facit esse disertum ,
 Constantem reddens cunctisque per omnia gratum.
 Hic circa Veneris facit incentiva vigentes ,
 Commodus *e* uxori, quæ vult fore grata marito.
 ¶ At bona tot præstet clausus portetur in ore.
 Et *f* Geraniten vetus experientia laudat.
 Iste colo *g* niger , superat virtute colorem:

c ex pul-
 forum
d refor-
 mat

e & do-
 miuæ.
 ¶ aliàs Ur.
 Gerani-
 tes 4.
f Hiera-
 citen

Quem

Quem prius abluto si quis gestaverit ore,
 Dicere mox poterit, quid de se cogitat alter.
 Huic quoque semper inest imperatoria virtus.
 Qua nequeat mulier quicquam prohibere petenti,
 Cujus sic virtus perhibetur posse probari:
 Muscis expositum corpus nudato gerentis,
 Lactis commixto mellisque liquore perunctum,
 Intactum cupido miraberis agmine linqui:
 Si lapidem cultris, facto grege spicula figent,
 Imbutamque cutem sugent per vulnera mille.

¶ Jaspis. Jaspidis esse decem species, septemque feruntur.

5. Hic & multorum cognoscitur esse colorum,
 Et multis nasci perhibetur partibus orbis.

Optimus in viridi, translucentique colore,
 Et qui plus soleat virtutis habere probatur.

• febrem Caste gestatus * fugat & febres, & hydropem:

fugat, ar- Appositusque juvat mulierem parturientem,

dropem. Et tutamentum portanti creditur esse.

Nam consecratus gratum facit, atque potentem,

Et (sicut perhibent) phantasmata noxia pellit.

* putatur. Cujus in argento vis fortior esse * probatur.

Sapphiri species digitis aptissima regum,

¶ Sapphirus Egregium fulgens, puroque simillima caelo.

sive Syrtites 6. Inferior nullo est virtutibus atque decore.

¶ Syrtites 6. Hic quoque Syrtites lapis à plerisque vocatur,

¶ vilior Quòd circa Syrtes Libycis permixtus harenis,

est Fluctibus expulsus, fervente freto reperitur.

Ille sed optimus est, quem tellus Medica gignit,

Qui tamen asseritur nunquam transmittere visum:

Quem natura potens tanto ditavit honore,

Ut sacer & merito gemmarum gemma vocet ur.

b vegetat Nam corpus b vegetum conservat, & integra membra,

Et qui portat eum, nequit ulla fraude noceri,

Invidiam superat, nullo terrore movetur.

Obstru- Hic lapis (ut perhibent) educit carcere vinctos,

Obstru- Obtrusasque fores, & vincula tacta resolvit,

Placatumque deum reddit, precibusque faventem,
Fertur & ad pacem bonus esse reconciliandam,
Et plus quam reliquas amat hanc *a* Hydromantia gemman,

a nigro-
mantia
t necro-
mantia.
b moveri

Ut divina queant per eam responsa *b* mereri.

Corporeis etiam morbis lapis iste medetur:

Scilicet ardorem refrigerat interiorum,

Sudorem stringit nimio torrente fluentem,

Contritus *c* lacti super illitus ulcera sanat.

Tollit & ex oculis sordes, & fronte dolores,

Et vitis linguæ simili ratione medetur.

Sed qui gestat eum, castissimus esse jubetur.

Chalcedon lapis est hebeti pallore refulgens.

Inter Hyacinthum medioximus atque Beryllum.

Qui si pertusus digito, colloue feratur,

Is qui portat eum, perhibetur vincere causas.

Hæc species lapidis tantum tricolor reperitur.

c lateri.

q Chal-
cedo-
nius 7.

Omne virens superat forma viridante Smaragdus,

Cujus bis quinæ species binæque feruntur:

Sunt etenim Scythici, *d* Bractani, *e* Niliacique,

Sunt & qui venis nasci perhibentur in æris,

Quos maculis vitiosa notat natura metalli:

Sunt *f* Carchedonii: reliquos piget enumerare.

Præcipuus Scythicis honor est, & *g* gloriâ major:

Gryphibus eripiunt servantibus hos Arimaspi.

Quos visus penetrat, famæ potioris habentur,

Quorum luce virens vicinus *h* tinguitur aër,

Quos neque sol mutat, nec clara lucerna, nec umbra,

Strata superficies quibus est, vel concava forma

More jacentis aquæ vultum spectantis obumbrat.

His usum speculis testatur fama Neronem,

Cum gladiatorum pugnas spectare liberet.

Optimus his situs est, quorum sunt corpora plana:

Commodus iste lapis scrutantibus abdita fertur,

Cum præscire volunt, *i* & divinare *k* per undam:

Auget opes *l* lapis hic sese reverenter habentes,

Omnibus in causis dans persuasoria verba:

Smarag-
dus. 8.
d ba-
ctriani
e mali-
ciani

f Chal-
cedonii.
g gratia

h tan-
gitur

k aut.
l futura

Tanquam facundi vis sit sermonis in illo.

Collo suspensus, durum fugat Hemitritæum,

a simili
b mul-
cedine Et sanare potest *a* ipsa ratione caducos,
Emendat fessos viridi *b* medicamine usus.

Et tempestates avertere posse putatur.

Fertur lascivos etiam compescere motus.

c accen-
ditque Proficit in viridem magis *c* exactumque decorem,
colorem. Ablutus vino, viridique perunctus olivo.

Chryso-
pafius. 9. Aethiopum tellus lapidem Chrysoassion edit,
Quem tenebræ perdunt, occultant tempora lucis.

Noctibus igne micans, vanescit luce diurna.

Absque nitore jacet auri pallore sepultus.

d solitò
nox mo- Hic quoque naturæ mutatus cernitur ordo.

re reve-
lat. Nam quem lux cælat, *d* subito nox cæca revelat.

Sardius. Sardius à sardis est à quibus ante repertus

10. Sortitus nomen, rubri solet esse coloris,

Hic inter gemmas vilissimus esse putatur,

Præter fulgorem cum nil ferat utilitatis,

Excepto, quod Onyx nequit hoc præfente nocere.

Huic quoque dat quinas species studiosa vetustas:

Sardo-
nyx. 11. Sardonychem faciunt duo nomina Sardus, Onyxque,

Tres capit ex binis unus lapis iste colores,

& hinc. Albus *e* in his nigro rubeus supereminet albo:

Istum distribuunt species in quinque magistri,

Sed qui tres puros impermixtosque colores

Sic in se retinent ut distent limite certo:

His honor amplior est, & eorum forma probatur,

f coloris Densior & raro plus fertur habere *f* decoris.

Hic solus lapidum nescit convellere ceram,

Hic humilem castumque decet, vultumque pudentem,

Cujus virtutes alias reperire nequivi,

Partibus hunc nostris Arabes; sed & India mittit.

Onyx A *g* collo suspensus Onyx, digitoue ligatus,

12.
g Et *b* Insomnes lemures, & tristia cuncta *i* figurat.

b In Multiplicat lites, & commovet undique rixas,

somno
i repellit Dicitur & pueris nimias augere salivas,

Hanc quoque dant nobis Arabes, dat & India gemmam.
 Hæc etiam quinas species perhibetur habere,
 Nomen ab ungue trahens Græci sermonis in usu:
 Nam quos nos ungues nostro sermone vocamus,
 Hos ὄνυχας patrio solet ille tenore vocare,
 Sardius at præsens si sit tibi, non nocet Onyx.

Auro Chrysolithus micat & scintillat ut ignis:
 Iste mari similis a quiddam viroris adumbrans,
 Esse φυλακτήριον fixus perhibetur in auro,
 b Nocturnos prohibet fortis tutela timores
 Pertusus fetis si trajiciatur aselli,
 Dæmonas exterret, & eos agitare putatur.
 Trajectum lævo decet hunc c gestare lacerto.
 Aethiopes legimus nobis hanc mittere gemmam.

Conspicuos reddit sexangula forma Beryllos,
 Quod nisi fiat hebes his pallorinesse videtur,
 d Eximiæ violæ similes, lymphæue marinæ
 Esse volunt, & eos probat horum gnara vetustas.
 Hic lapis ad nostras partes descendit ab Indis.
 Hic & coniugii gestare refertur amorem,
 Et se portantem perhibetur magnificare.
 Dicitur & sese e stringentis adurere dextram.
 Infirmis oculis in qua jacet unda medetur,
 Pota simul ructus simul & suspiria tollit.
 Et cunctos hepatis fertur curare dolores.
 Istius esse novem species f voluere magistri.

Nominis ejusdem Topazion insula gignit:
 g Qui quo rarior est, tanto magis est preciosus.
 Hic species tantum binas perhibetur habere.
 Alterius puro color est vicinior auro,
 Clarior alterius, tenuisque magis reperitur,
 Fertur hæmorrhœicis idem lapis auxiliari.
 Quodque magis mirum, lunam sentire putatur.
 Feruentes etiam compescere dicitur undas.
 Hunc Arabum gignit tellus ditissima gemmis.

Et Chrysoprason lapidem domus Indica mittit.

B b b 2

Chryso-
lithus

13.
a quod-
dam
b Contra
noctur-
nos for-
tis

c or-
tare
Beryl-
lus 14.
d Exi-
mies o-
leo simi-
les

e ge-
stantis

f dixere
Topa-
zium 15.
g Qui
quanto
rarus

q Chry-
soprasus.

Hic 16.

a mix- Hic porri succum referens *a* mixtusque colore,
tumque
colo- *b* Aureolis guttis quasi purpura tineta refulget.
rem,
b relucet Quas habeat vires nondum cognoscere quivi.
Sed tamen esse reor : nec enim fas omnia nosse.

Hyacin- Hyacinthi species docti tres esse loquuntur :

thus 17. Nam sunt Granati, sunt Citrini, Venetique
Confortativæ cuncti virtutis habentur,
Tristitiamque fugant, & vanas suspiciones.
Granatos præfert gemmarum quisque peritus,
c rufus His *c* rufus color est, & rarius inveniuntur.
Cæruleus Veneto qui protinus æra sentit,
Nubilis obscuro rutilans clarusque sereno,
d de- Optimus huic tenor est quem non *d* aut densior æquo
pressior. Obscurat succus, aut rarus perspicuum dat,

Sed flos purpureus mixtum componit utroque.
Hic & in os missus, plus frigidus esse probatur.
Duritie solida cædi, sculpique recusat,
Fragmentis tantum superabilis est Adamantis.
Pallida Citrinos facies probat inferiores.
Sed quodcunque genus collo suspendere possis,
Vel digito portes, terras securus adibis.
Nec tibi pestiferæ regionis causa nocebit,
Sed magis hospitibus censebere dignus honore,
Justaque si qua petes, nullam patiæ repulsam.
Aethiopes nobis transmittunt hanc quoque gemmam,
Cum multis aliis, vitæ communis in usus.

Ame- Purpureus color ac violaceus est Amethysto,
thysus. Qui quasi gutta meri, solet aut rosa munda videri.

17. Quidam marcidior, velut evanescit in album

Ut corruptus aqua vini rubor esse putetur.

India mittit eum, gemmarum maxima nutrix.

Hic facilis sculpi, contrarius ebrietati,

Carus haberetur, merito si rarior esset.

Chelido- At nunc negligitur, quando communis habetur.

nus 19. Huic quoque dat species veterum sententia quinque.

e est vel *e* Et Chelidonium lapis est, quem gignit hirundo,

atque

Ventre gerens pretium quo digna sit ipsa necari,
 Nec de fulgentum numero lapis iste putetur.
 Paruus & informis, sed nulli viribus impar,
 Præclaros quosdam lapides præit utilitate.
 Hujus sunt geminæ species, geminique colores.
 Nam niger & rufus, casu de ventre trahuntur,
 Cedit gestato lunatica passio rufus,
 Curat & insanos, & languores diuturnos,
 Facundos facit, & gratos, multisque placentes:
 Ex lino factu decet hunc involvère panno,
 Et sic *a* in chela clausum portare sinistra.
 At niger in panno pacto gestatus eodem,
 Ad finem dignum suscepta negotia ducit.
 Obsistitque minis, & regum mitigat iras,
 Et dilutus aqua languentia lumina sanat.
 In croceo panno lini sub tegmine texto
 Ipse lapis positus, febres extinguere fertur,
 Et simul humores *b* expellere quosque nocivos.

a sub

b com-
 pescere
 Gaga-
 tes. 20.
c longin-
 qua
d gignit.

Nascitur in Lycia lapis, & prope gemma Gagates,
 Sed genus eximium *c* foecunda Britannia *d* mittit.
 Lucidus & niger est levis, & lævissimus idem,
 Vicinas paleas trahit attritu calefactus:
 Ardet aqua lotus, restinguitur unctus olivo.
 Prodest gestatus tumidis intercute lymphæ.
 Et dilutus aqua, dentes firmat labefactos,
e Cujus fumigium mulieri menstrua reddit:
 Accensus *f* prodit fumi nidore *g* caducos:
 Effugat immites simili ratione chelydros.
 Idem dæmonibus contrarius esse putatur.
 Eversos ventres juvat, & præcordia tensa.
 Vincit præstigias, & carmina dira resolvit,
 Et solet (ut perhibent) deprendere virginitatem.
 Prægnans potet aquam, triduo qua mersus habetur.
 Quo vexabatur partum cito libera fundit.

e per
 suffu-
 migium.
f prodest
g caducis

Magnetes lapis est inventus apud Troglodytas,
 Quem lapidum genitrix nihilominus India mittit.

Magne-
 tes. 21.

Hic ferruginei cognoscitur esse coloris ;
Cui natura dedit vicinum tollere ferrum.

a Dece-
don vel
ededon

a Dorendus Magus hoc imprimis dicitur usus ,
Conscius in magica nihil esse potentius arte.
Post illum fertur famosa venefica Circe
Hoc in præstigiis magicis specialiter usa.
Hinc & apud Medos cum res venisset in usu ,
Detexit lapidis magis experientia vires.

b num

Nam qui scire cupit sua *b* si sit adultera coniunx ,
Suppositum capiti lapidem stertentis adaptet :
Mox quæ casta manet, petit amplexura maritum ,
Non tamen evigilans : cadit omnis adultera lecto ,
Tanquam pulsa manu, subito foetore coacta ,
Quem lapis emittit, cælati criminis index.
Si fur claustra domus spoliis, gazisque refertæ
Ingrediens, prunas ardentes per loca ponat ,
Et supraspergat Magnetis fragmina prunis ,
Ut per tetragonum fumi calor alta vaporet :
Mentibus everfis velut impendente ruina
Diffugient omnes , in ea quicunque manebunt ,
Et fur securus rapiet, quæcunque libebit.
Conciliare potest uxoribus ipsa maritos ,
Et vice conversa nuptas revocare maritis.
Gratia præstatur, simul & Suadela per ipsum ,
Sermonisque decor, disceptandique facultas.
Cum mulso datus , hydropem purgando resoluit ,
Et combusturas superasperfus medicatur.

Coralius

22.

c Aëre
conta-
ctus

Coralius lapis est, dum vivit in æquore, vimen.
Retibus avulsus, vel cæsus acumine ferri ,
c Aëre contacto fit durior, ac lapidescit :
Quique color viridis fuerat modo, puniceus sit.
Hic velut arbusi ramusculus esse videtur
Circa semipedem, vix longior inveniendus :
Ex quo finguntur gestamina commoda multis ,
Quippe salutaris gestantibus esse probatur ,
Illius est *d* (ut ait Zoroastres) mira potestas ,

d (ut
dixit)

Et sicut scribit *a* Metrodorus maximus autor,
 Fulmina, Typhônas, tempestatesque repellit
 Arate, vel tecto, vel agro, quòcunque geratur,
 Aut in vinetis aspersus & inter oliva,
 Aut à ruricolis cum semine jactus in *b* agris,
 Grandinis avertit calamis contraria tela,
 Multiplicans fructus ut fertilitate redundant,
 Umbras dæmonicas, ac Thessala monstra repellit.
 Introitus præstat faciles, finesque secundos.

Ast Asiæ regio, quæ nomen habens Alabanda
 Fert Alabandinam, cujus lux æmula Sardi,
 Judicis ambiguum de nomine fallit acumen.

Sed neque Corneolus lapides retinere libebit,
 Qui licet obscurum videantur habere *a* ruborem,
 Non spernenda tamen his creditur insita virtus.
 Nam lapis hic digito colloue gerentis adhærens,
 In disceptando surgentes mitigat iras.

Quique lavaturæ carnis bonus esse videtur,
 Sanguinis ex membro sistit quocunque fluxorem,
 Præcipuè talem patitur si scœmina fluxum.

Ardentes gemmas superat Carbunculus omnes:
 Nam velut ignitus radios jacet undique carbo,
 Nominis unde sui causam traxisse videtur:

Sed græca lingua lapis idem dicitur *ἀνθραξ*.
 Hujus nec tenebræ possunt extinguere lucem.

Quin flammas vibrans oculis micet aspicientum,
 Nascitur in Libya Troglodytarum regione.
 Et species ejus ter *d* trinæ, tresque feruntur.

Vertitur in lapidem, quod stillat ab inguine Lyncis:
 Lyncurium vocitant, lapis est tamen hic preciosus:

Nam credunt ipsas hoc præsentiscere lynces,
 Quæ mox egestum properant operire liquorem:
 Dum superaccumulant congestæ pondus harenæ,
 Scilicet invidia, ne nostros cedat in usus.

Electro similem Theophrastus habere colorem
 Hunc ait, & simili paleas adducere pacto:

a Metro-
 dorus
 opti-
 mus

b agros

c Ala-
 banda
 Alaban-
 dina sive
 Alaban-
 dicus.

23.
 Corne-
 olus 24.
c colo-
 rem

Carbun-
 culus si-
 ve An-
 thracites
 25.

Lyncu-
 rium 26.

Affir-

Affirmans ipsum stomachi placare dolorem

*a vigo-
rem*

Ictericis etiam priscum reparare *a* colorem,

Et perturbati compescere reumata ventris.

*Aëtites,
27.*

Inter præcipuos lapides numeratur Aëtites,

Quem petit extremis orbis Jovis ales ab oris,

Custodem nidi, defensoremque futurum.

Quo valeat pullis dubios avertere casus.

Continet hic alium prægnantis more lapillum.

Creditur ergo potens prægnantibus auxiliari,

Ne vel abortivum faciant, partu ve laborent,

Appensus lævo solito de more lacerto.

Confert prætereà gestanti sobrietatem,

Augēt divitias, & amari cogit habentem,

Victoremque facit, populique favoribus ornat,

Incolumes pueros dat vivere, sive puellas.

*b perhi-
bere vel
sedare.*

Atque caducorum fertur *b* cohibere ruinas.

Si quis suspectus tibi sit de fraude veneni,

Tuque probare velis sua num sit iniqua voluntas,

Participem mensæ, quem formidas adhibeto,

Pulmento posito, cui sit submissus Aëtites.

Si fraus corde subest, tentans glutire nequibit:

Si tuleris lapidem, cupide gustata vorabit.

Puniceum lapis hic memoratur habere colorem,

Oceanique latens in littoribus reperitur,

Aut aquilæ nidis, aut Persarum regione,

Quem gemini, Pollux Castorque tulisse feruntur.

Necque Selenitem fas est omnino *c* silere

*Seleni-
tes. 28.*

Qui velut herba virens, & Jaspidis æmula gemma,

c Nec

Lunares motus, & menstrua tempora servat:

d tacere

Crescit enim luna crescente, minorque minuta

e Quæ

Efficitur, tanquam cœlestibus anxia damnis.

Idcirco sanctus lapis à plerisque vocatur.

Dicitur esse potens ad amorem conciliandum,

Languentes etiam, Phthificosque juvare putatur.

Toto gestatus crescentis tempore lunæ

Nec minus & toto per decrementa fluentis,

Effectus miros, & commoda plurima præstat.
Hanc autem gemmam memorant in perfide nasci.

At diversicolor, quem dicunt Gagatromeum,
Pelli capreoli similis lapis esse refertur:

Gagatro-
meus 29.

Quem qui gestarit dux pugnaturus in hostem,
Hostem depulsum terraque marique fugabit.
Istius Alcides ope multa pericula vicit,
Succubuit, quoties lapidem non sustulit istum.

Cerau-
nius 30.

Ventorum rabie cum turbidus æstuat aër,
Cum tonat horrendum, cum fulgurat igneus æther,
Nubibus elisus cœlo cadit ille lapillus.

Cujus apud Græcos extat de fulmine nomen:
Illis quippe locis, quos constat fulmine tactos,
Iste lapis tantum reperiri posse putatur,

Unde κεράυνις est Græco sermone vocatus:
Nam quod nos fulmen, Græci dixere κεράυνόν.

Qui caste gerit hunc à fulmine non ferietur,
Nec domus aut villæ, quibus affuerit lapis ille:
Sed neque navigio per flumina vel mare vectus,
Turbine mergetur, nec fulmine percutietur:
Ad causas etiam, vincendaque prælia prodest,
Et dulces somnos, & dulcia somnia præstat.

Huic binæ dantur species, totidemque colores,
Crysallo similem Carinaria mittere fertur,
Cæruleo tamen infectum rutiloque colore:
Mittit & Hispanus, regione manens Lusitana
Flammas spernentem similemque colore Pyropo.

Helio-
tropia 31

Ex re nomen habens est Heliotropia gemma,
Quæ solis radiis in aqua subjecta batillo,
Sanguineum reddit mutato lumine solem,
Eclipsimque novam terris effundere cogit.
Denique post modicum vas ebullire videbis,
Aspergique foras subitæ scaturiginis imbrem:
Ut fit, cum nimbos distillat turbidus aër.
Se quoque gestanti dat plurima vaticinari:
Imbres de cœlo vocat altringitque serenum,

C c c

Atque

- æ prædi- Atque futurarum quædam æ prænoscere rerum ,
 cere. Hosque bonæ famæ , quibus est data , laudibus ornat ,
 Servat & incolumes producens tempora vitæ :
 Sanguinis astringit fluxum , pellitque venena ,
 Nec falli poterit , lapidem qui gesserit istum .
 Tot bona divino data sunt huic munere gemmæ .
 Cui tamen amplior iis concessa potentia fertur :
 b junga- Nam si b cingatur ejusdem nominis herba ,
 tur. Carmine legitimo , verboque sacrata potenti ,
 Subtrahit humanis oculis quæcunque gerentem .
 Hanc nunc Aethiopes , nunc Cyprus & Africa mittit .
 Sanguinis aspersam guttis , similemque Smaragdo .
 Hephæ- Nascitur in bimari preciosior ære Corintho ,
 stites five Episthi- Dictus Hephæstites , rutilans lapis & rubicundus :
 tes 32. Qui si ferventi fuerit coniectus ahenò ,
 Ignibus exultans prius , ilico sistitur unda ,
 Frigida post modicum lapidis virtute futura .
 Fructibus à terræ volucres arcere locustas ,
 Et nebulas steriles , & grandinis improba fertur
 Verbera , nec turbo (quos protegit iste) nocebit .
 Ad solem positus , radios emittit & ignem ,
 Mirantes oculos perstringens luce chorusca .
 Accensas idem compescit seditiones ,
 Et tutum servat dubia sub sorte gerentem :
 Pectore sed memori fixum teneamus oportet ,
 Qua cor parte jacet , lapides hos esse gerendos .
 Hæmati- Sumpsit Hæmatites Græcum de sanguine nomen ,
 tes 33. Naturæ lapis humanæ servire creatus ,
 Stiptica cui virtus per multa probatur inesse :
 Nam palpebrarum superillitus asperitatem ,
 Et visus hebetes pulsa caligine sanat .
 c Ejus c Hujus fragmento si glarea mixta sit ovi .
 ramenti. Succo dilutus , quem punica mala remittunt ,
 In medicinali veluti collyria cote ,
 Vel resolutus aqua juvat hos , qui sanguinis ore
 d curat. Spumas emittunt , & quæ linit ulcera d sanat .

Potatus stringit patitur quem scemina fluxum.

Carnes crescentes in vulnere pulveris hujus

Vis premit, & ventrem redimet sine more fluentem.

Vino dilutus veteri, bibitusque frequenter,

Serpentis morsum, vel quod sit ab aspide vulnus

Egregiè a sanat, resolutus aquis & inunctus:

Mixtus melle potest oculos sanare dolentes.

Vesicæ lapidem bibitus dissolvere fertur.

Hic ferrugineo ruffove colore notatur.

Africa mittit eum, sed & Aethiopes Arabesque.

Archadiæ lapidem tellus producit b Abeiston

Ferreus huic color est, naturæ mira potestas.

Nam semel accensus conceptos detinet ignes,

Extinguique nequit, collucens perpete flamma.

Hinc & apud Græcos c Asbeston dicitur inde,

Quodd semel accensum, jam non extinguere posses.

Gignitur in Macedum regione lapis Pæanites,

Sceminei sexus referens imitando labores,

Sed quibus ex causis dubium: nam tempore certo

Concipit, & parit, & parientibus auxiliatur,

Ultima quas d urget dubii discriminis hora.

Difficilis gemmas super omnes Sagda repertu,

Nunquam sciretur, nisi se daret inveniendam:

In medio siquidem e natus lapis iste profundo,

Naves vi quadam petit è regione meantes,

Et prælabentis tabulis hærendo carinæ,

Ad portum ftrahitur maris, ignaris data nautis.

Est autem morsu tabulæ sic fixa tenaci,

Quod nequit abrasa ligni sine parte revelli.

Huic præsius color est, regio Chaldaica tellus.

Ast in Medorum regione lapis reperitur,

Quem g Medum vocitant, mortis dator atque salutis.

Nanque super cotem mulieris lacte solutus,

Quæ semel atque marem peperit persanat inunctus

Visu fraudatos multo jam tempore cæcos:

Cos medicinalis, viridis solet esse coloris.

a curat.

Abeiston

34.

b Ebe-
ston.

c Ebe-
ston.

Pæanites
five Pæ-
antis 35.

d vexat.

Sagda 36.

e incau-
tis.

f vehitur.

Medea
five Me-
dus. 37.
g Mede-
am.

Lacte solutus ovis, semel atque marem parientis,
 Expellit veterem simili ratione podagram,
 Et fessas reficit sub anhelo pectore fibras:
 Hoc & nephritici sanescunt unguine renes,
 Debet in argento mixtus vitrove reponi,
 Jejunoque dari, sic utile fit medicamen.
 At resolutus aquis cotis sibi fragmine mixto,
 Et porrectus ei tibi quem decreveris hostem,
 Ut lavet inde suam, quasi pro medicamine frontem,
 Obducet miseros extincto lumine vultus:
 Si potum dederis vomito pulmone peribit,

Ingrata Hic totus niger est, sed non a est nigra potestas:
 Candida, dum prodest, dum lædit, nigra vocetur.

Chalazia Est quæ candorem fert grandinis atque figuram,
 38. Ictibus omnimodis invicta Chalazia gemma.
 Ejus naturæ vis tanta probatur, ut omni
 Tempore frigida sit, nulloque caleseat ab igne.

Hexe- Hexecontalithos lapis ex re nomen adeptus,
 contali- Quod sexaginta modico gerit orbe colores:
 thos 39. Corporis exigui numero dispendia supplet.
 Dum tot gemmarum fert gemmula sola decorem.
 In Lybia lapis hic reperitur apud Troglodytas.

Cheloni- Indica testudo lapidem mittit Chelonitem,
 tes 40. Gratum, purpureo varioque colore nitentem:
 Quem si sub lingua, loto quis gesserit ore,
 Possent magi credunt hunc divinare futura,
 Orto mane die sextam duntaxat ad horam,
 Tempore quod lunæ succrescere cernitur orbis.
 Sed luna prima, lapidis prædicta potestas
 Totius fertur spatio durare diei.

6 primæ Quintæ post decimam concordant tempora b lunæ:
 At decrementi lunaris tempore toto
 Ante diem tantum lapidi manet illa potestas.
 Est etiam nulli lapis hic obnoxius igni.

Prasius Conspicuis Prasius gemmis solet annumerari,
 41. Sed non est carus: contentus quippe decore.

Utile nil affert : nisi quod viret , & decet aurum.

Altera sanguineis species est illita *a* venis ,

Tertia candidulis tribus est inscripta *b* lituris.

a guttis.

b figuris.

Crystallus 42.

Crystallus glacies multos durata per annos ,

Ut placuit doctis , qui sic scripsere , quibusdam.

Grandinis antiquæ frigus tenet atque colorem :

Pars negat , & multis perhibent in partibus orbis

• Crystallum nasci , quas nec vis frigoris ulla ,

Nec glacialis hyems , unquam violasse probatur.

Sed certum cunctis , nec stat dubitabile cuiquam ,

Quod lapis hic soli subiectus concipit ignem ,

Admotosque sibi solet *c* hic accendere fungos.

Hunc etiam quidam tritum cum melle propinant

Matribus , infantes quibus assignantur alendi ,

Quo potu credunt implerier ubera lacte.

c hinc.

Nec minus & cineri similem Galactida dicunt ,

Cum mulso tritum , lac multiplicare bibenti :

• Si tamen antè cibos fuerit post balnea sumptus ,

Aut ovis ex gravidæ lana traducere filum

Pertuso lapidi decet , & circundare collo ,

Sic se portantis fecundet ut ubera lacte.

Dat facilem partum simili ratione ligatus

Ad femur illius , quæ parturiendo laborat.

At si mundato circumspargatur ovili ,

Cum sale mixtus aquæ , solis redeuntis in ortum ,

Lacte replentur oves , scabiesque fugatur ab illis.

Præterea tantis veteres hunc laudibus ornant ,

Ut bona cuncta putent solum præstare gerenti ,

Quæ simul à reliquis cuncta virtute darentur.

Sed turbat mentem , si clausus in ore liquecat.

Hunc mittit Nilus , producit & hunc Achelous ,

Lactis dat succum tritus , lactisque saporem.

Galactis
sive Galactites
43.

Lætiferos morsus niger atque rotundus Orites ,

Quos fera , vel cornu , vel sævo dente peregit ,

Cum roseo mixtus perfectè curat olivo.

Per vastas heremos , interque feras gradientes

Orites
44.

Illæfos servat, morsus abigendo ferarum,

• Hic a Qui viret, & maculas albas habet, alter Orites
Casibus adversis portatus ubique resistit:

Tertius afferitur famæ gravioris Orites,

Altera pars cujus crebris nimis aspera clavis,

b Corpus. Altera lævior est, b duri quasi lamina ferri.

Hic facit appensus ne fiat scœmina prægnaus:

Aut ut si prægnaus fuerit, cito fundat abortum.

Hyænia Tollitur ex oculis lapis extollendus Hyæna,

45. Dictus Hyænia, quam veteres (si credere dignum)

Fatidicum numen memorant inferre gerenti,

Quò queat imbutus prædicere quæque futura,

Sub lingua lotus si contineatur in ore.

Liparæa Partibus in Lybicus lapis est c Liparæa vocatus,

five Li- Ad quem sponte sua properat genus omne ferarum,

paris 46. Quas venatorum suevit labor exagitare.

• Liparis Non eget ergo canum cursu, curave sagaci,

vocita- Saltus perlustrans, lapidem qui gesserit istum:

tus. Sternendæ satis est venabula tollere prædæ.

Enydros Perpetui fletus lachrymis distillat Enydros,

47. Quæ velut è pleni fontis scaturigine manant,

Cujus naturæ grave sit deprendere causam:

Nam si decurrit lapidis substantia, quare

Non minor efficitur, vel non omnino liquecit?

Sin ros exterior descendit ad interiora,

Ut semper refluat, cur se non impedit ipsum,

Scilicet ingrediens contrarius egredienti?

Iris 48. Irin dant Arabes, sed gignit eam mare rubrum

Crytallo similem, cujus sexangula forma

Clara luce micans, fert causam nominis hujus:

Nam si sub tecto radiis sit subdita solis,

† Proximus inficitur paries, varioque colore

Arcus cœlestis depingit utrinque figuram.

Andro- Androdamanta (lapis formæ quasi tessera quadræ)

damas Dicunt argenti repræsentare nitorem:

49. Cujus durities quasi durities Adamantis.

25
Ipse maris rubri mixtus reperitur harenis.
Quem Magus affirmat tantæ virtutis haberi,
Ut possit præsens animos sedare calentes.

Avertens oculis morbos Ophthalmius omneis
Asseritur furum tutissimus esse patronus,
Ac circumstantes obducta nube patronus,
Ut spoliare domos possint impune latrones.

Tollitur è conchis species memoranda marinis,
Unio dictus ob hoc, quod ab una nascitur unus,
Nec duo, vel plures unquam simul inveniuntur.
Cujus ad ornatum laudatur candida forma,
Quod deceat vestes, deceat nihilominus aurum.
Conchæ temporibus certis referuntur hiantes
In cœlum, patulæ rores haurire supernos,
Ex quibus orbiculi candentes concipiuntur:
De matutino fit clarior Unio rore.

Ros vespertinus fœtus solet ædere fuscus,
Et juvenes conchæ dant baccas candidiores,
Obscurat fœtus a concharum grandior ætas.
Quanto rorantis fuerit plus aëris haustum,
Tanto majorem gignit roratio baccam.
Ultrâ seminucem b con crescere nulla putatur.
Quod si celsa micent tonitru convexa corusco,
Conchæ diffugiunt subita formidine clausæ.
Sic intercepto conceptio deperit haustu,
Et fit abortivum, quod cœperat inde creari.
Insignes baccas prædam maris India c gignit,
Gignit & insignes antiqua Britannia baccas.

Pantheron multos testantur habere colores:
Nam niger & rubeus, viridis, pallensque videtur,
Purpureus, roseusque simul sparsique coloris.
Hos habet, & vario distinctus schemate vernat:
Expediit hunc orto quàmprimum sole videri,
Ut victor possis omnes exire per actus:
Ipso nanque die poterit te vincere nemo.
Pantheram patet esse feram diversiccolorem,

Ophthalmius 50.

Unio 51.

a Baccarum.

b sed crescere.

c mittit.

Pantherus 52.

India

India quam gignit, cujus pavēfacta leonum
Voce fugit rabies, quam bestia contremittit omnis :
Hujus ad exemplar sic est lapis iste vocatus.

Apistos
53.

Apistos nigri non ultima gemma coloris,
Ad gratam speciem rubeis interlita venis,
Pondere majoris mensuram corporis æquat.
Hanc, semel admoto si ceperit igne calorem,
Testantur calidam septem durare diebus.

Chalco-
phonus
54.

Chalcophonus pulfata refert tinnitibus æra,
Qui si tractetur reverenter corpore casto,
Vocis dulce melos ajunt conferre gerenti,
Et ne raucescant, liquidas defendere fauces
Hic etiam nigrum perhibetur habere colorem.

Molo-
chites
55.

Infantum cunas virtute sua Molochites
Protegit, & casus abigit quoscunque sinistros,
Ne teneros artus pars possit iniqua nocere.
Dat lapidi precium virtus cumulata decore :
Crassum quippe virens similis solet esse Smaragdo,
Hunc Arabum gentes prius invenisse feruntur.

Tecoli-
thus 56.

Tecolithos nucleo similis perhibetur olivæ,
Aspectu vilis, naturæ vi preciosus.
Namque solutus aquis, & ab his quibus expedit haustus,
Dicitur esse potens, lapidosos solvere renes,
Vesicæque simul purgare dolentis harenas.

Pyrites
57.

Cui fulvus color est, cui nomen ab igne Pyrites,
Se vetat astringi, pertractarique recusat,
Tangi vult leviter, pavidaque manu retineri,
Nam pressus, nimium digitos stringentis adurit.

Diado-
chos sive
Diadecus
58.

Diadochos per quàm responsa petentibus aptus,
Dæmonis effigies varias ostendere fertur,
Nec lapis est alius, qui fortius evocet umbras,
Sed si defuncto quis forsitan applicet illum,
Protinus asseritur solitas amittere vires :
Namque facer lapis est, & quæ mors sternit, abhorret,
Hunc autem perhibent similem fulgore Beryllo.

Diony-
sias 59.

Nigra micat rubeis Dionysia consita guttis :

Hanc in aqua tritam vinum flagrare loquuntur.
 Et tamen ebrietas ipsius odore fugatur,
 In quo naturæ solito nihil ordine currit,
 Dum lapis ex lympha vini producit odorem,
 Quamque creare solet vinum fugat ebrietatem.

Ast *a* Chrysolectrus similis describitur auro,
 Cujus ad electrum color inclinare videtur.
 Hic matutinis visu jocundior *b* horis,
 Dissimilem speciem post aspicientibus offert,
 Cujus materies rapidissima dicitur ignis:
 Nam cito vicino correptus flagrat ab igne.

Anulus ut gemmam digitis aptandus haberet,
 Dicitur in primis fecisse Prometheus usum,
 Caucaesæ rupis quem fragmina & lucida ferro.
 Inclusisse ferunt, digitoque recepta tulisse.
 Aetas posterior junxit præciosa metalla,
 Et lapides caros adiecit, & insuper artem
 Insuetamque manum triplici vestivit honore.
 Sed fraus intactum quia nil humana relinquit.
 (Invida naturam dum scilicet ars imitatur)
 Veras à falsis labor est discernere gemmis,
 Callida quas didicit *d* vitro simulare doloso,
 Dum veram speciem mentitur adultera forma.
 Inde sit ut virtus gemmarum nulla putetur,
 Ignaros quoties tentata probatio fallit.
 Sed veras species (fuerint si rite sacratæ)
 Effectus miri procul ambiguo comitantur.

Chryse-
lectrus.

60.

a Chry-
selectrus
b auris

De anuli
lapidum-
que re-
pertore.
& scrupæ

d vultu

MARBO DAEI SIVE POTIUS IN- *certi auctoris versus aliquot hætenus desiderati.*

Capnites specie crystallinus optima gemma,
 Facundos faciens, curansque potenter hydropem,
 Magna sui gerulis est virtus & medicina.
 Reddit formosos, & cunctas mitigat iras.

Capnites,

D d d

Pellit

Pellit & ipse metus, fit gratia se comitanti.

Ophthal- Magna salus oculis Ophthalmius esse probatur :
mius. Sed fures utuntur eo, & quos nemo tenere
Hoc presente potest, cur hoc fit, noverit autor.

Obsia- Obsianus lapis est, incerta repellere semper
nus. Somnia qui potuit, securus eo comitante,
Qui dormire potest, non illum somnia fallunt.

Ignites. Ignites lapis est, cui subvitreus color esse
Cernitur, & mundus, qui fluxum sanguinis omnem
Stringere consuevit, tantum sit fronte ligatus.
Infirmos aliena loqui vetat hæc quoque gemma :
Verrucas, noevosque fugat, Stygesque malignas
A pueris arcet, quorum sitiere cruorem.
Conflagrare vides incendia forte domorum,
Si tamen hunc adhibes, incendia sponte quiescunt.

Diado- Diadochos specie, similisque colore Beryllo,
chos. Plus omni speculo probat effigies speculantum :
Et nullus lapidum tantum medicatur adustis.
Hic ubi defunctis adhibetur, sistere fertur
A virtute sua, fit hebes, neque lenit adustos.

Exebe- Exebenus lapis est albus, satis & speciosus.
nus. Hac gemma manus aurificum dum lympidat aurum,
Nil magis appreciat, nil illi charius illa.
Hæc valet ad stomachum, si sit conspersio facta
Cum vino vel aqua fractæ de pulvere gemmæ.
Novit & Exebeni vires insanus & amens.
Conservat partum, citò liberat & parientem,
Si dextro femori connexus erit parientis.

Lingu- Lingurum prægnans, lingurum si gerat infans,
rus. More suo minus ut timeant, lingurus habebit.
Regius & morbus linguro vincitur hausto,
Si teris in vino permixto pulvere gemmæ.

Daph- Daphnius eximius facit ut lymphaticus omnis,
phnius. Se præsentē statim mereatur habere salutem,
Daphnius assuevit requiem dare dæmoniosis.
Daphnius ad fluxum valet & compescit hydropem.

Menno-
nius.

Mennonius morbos, languores atque tumores,
 Virtus & omne fugans, inimicitiasque repellens,
 Facundum reddit, firmum facit atque fidelem,
 Quenque sui gerulum: vicerunt prælia reges,
 Evasere necem causis capitalibus acti,
 Præside Mennonio, quem qui gerit effugit iras.
 Nāvita naufragium nunquam timet hoc comitante.

Galacti-
tes.

Ipfa Galactiten lapidem natura vocavit,
 Hoc à facte trahens Græcum simul atque Latinum,
 Lac utrunque sanans, in eodem nomine junges.
 Nanque γάλαξ Græc, lac dicimus esse latine,
 Fœmina deficiens à lacte, per hanc sibi gemmam
 Lac suffire potest, cum mulso pulvere sumpto.
 Contriti lapidis si fœmina respuit haustum,
 Vellus ovis gravidæ colló circumliget illa,
 Sic galactites super udo vellere sparsus,
 Mox plenis puer uberib. lac sugere quibit.

Odon-
tes.

Odontem lapidem si quis venator habebit,
 Si latro, si raptor lapidem gestaverit illum,
 Pro votis succedet eis: quanquam pietatis
 Officijs careat, nec erit culpabilis actor
 Naturæ lapidumque deus, qui nil sine causa
 Efficit in rebus, cujus sunt omnia facta
 Ponderis & numeri mansuræ subdita legi.

Lapis
qui
fronte
nascitur
asini.

Frons onagri vel frons, asini plerunque tumescens,
 Fert lapidem quandoque suum, qui pota venena,
 Atque venenosos fertur compescere morsus.
 Hunc in aqua radens, ut aquam pallere videbis,
 Mox evasuro dare ne tardes patienti.
 Hunc nuce majorem forma crispante videbis,
 Atque superficie pallefcere non renitere.

Trifutes.

Irim cælestem tricolor lapis est imitatus,
 Nomine Trifutes, juris facit esse peritos
 Iste sui gerulos, regum digitos decet ergo.

Phry-
gius.

Nascitur in Phrygia phrygius, sed hic est quasi pumex,
 Pumice sed gravior: facit hunc perfusio vini

Follibus afflatum procul ignis viribus uri,
 Et velut ignitum candescere sive rubere,
 Fertur & extingui perfusus nectare tantum:
 Utilis iste lapis tingendis vestibus esse
 Dicitur à Phrygiis fullonibus, hisque peraptus.

Sarco-
 phagus.

Sarcophagus lapis est, qui mortua corpora fertur
 Ferme quater denis consumere posse diebus.
 Hujus apud Trojam reperitur plurima vena.
 Ejusdem generis sunt plurima saxa reperta,
 Quæque etiam erodunt viventia corpora tactu,
 Et minus observant, quæcunque cadavera claudunr.

Specula-
 ris lapis.

Copia dat villem, licet insignem Specularem:
 Hunc primum lapidem terris Hispania misit,
 Nunc legimus multis Regionibus hunc reperiri,
 Hic effossus humo, sic fissilis extenuatur
 Quas libet in crustas, ut vitro tenuior omni
 Cernatur, neque jam nisi vitrum credere possis.

F I N I S.

LIBRIQUI APUD PETRUM VANDER AAVENALES PROSTANT.

L'Utilité des Voyages, qui concerne la connoissance des Medailles, Inscriptions, Statues, Dieux Lares, Peintures anciennes, & les Bas Reliefs, Pierres precieuses & gravées, Cachets, Talismans, Anneaux, Manuscrits, Langues, & autres choses remarquables. Et l'avantage que la recherche de toutes ces Antiquitez procure aux Sçavans. Avec un Memoire de quelques Observations generales qu'on peut faire pour ne pas voyager inutilement. Par M. Baudelot de Dairval, Avocat en Parlement, enrichis de plusieurs figures en taille douce, en Octavo, 2 voll.

Stephanus de Urbibus, Gr. Lat. cum notis Gronovii, Berkelii & aliorum, fol.

Holstenii notæ in Stephanum de Urbibus, Gr. Lat. ejusdem Nymphæum cum fig. Dissert. de Æneæ adventu, de Gigantibus, &c. fol.

Hippocratis Opera Omnia, Gr. Lat. cum notis Lindani, Octavo, 2 voll.

Ciceronis Opera quæ extant Omnia, ex MSS. codicibus emendata studio atque industria Jani Gulielmii & Jani Gruteri, additis eorum notis integris: nunc denuo recognita ab Jacobo Gronovio, cujus ubique adjectæ sunt emendationes, petita partim ex libris MSS. partim ex animadversionibus Virorum Doctorum; etiam Orationibus illustratis a cessione Asconii Pediani & doctissimi Veteris Scholiastæ, nunquam antea editi: Appositis in margine ad utentis commodum numeris, non tantum Gruterianis, sed etiam Apparatu Latinæ locutionis Nizoliano respondentibus; cum indicibus aliis correctis, aliis novis & accuratissimis. In magn. quarto, 4 voll. (xi voll.

— Idem in 12. ut supra cum ejusd. notis sub singul. pagin. positis,

— Epistolæ ad familiares, cum notis Gronovii, 12.

Ciceronis de Officiis ex recens. Gronovii, 12.

Ammianus Marcellinus, cum notis & Var. Lect. Lindenbrogii;
Valesiorum & Gronovii, nec non vetustiss. nummis & figuris adornata, fol.

— Idem, fol. Charta Majori.

— Idem, in magno quarto.

Quatuor Evangelia Gothica Anglo-Saxonica, cum Glossario Junii, quarto.

Valerius Maximus, 24.

Houtuyn Monarchia Hebræorum, 24.

Recueil sur les differens des Quartiers à Rome, 8.

Briggs Ophthalmographia & nova Visionis Theoria, 12. cum fig.

Lipsius & alii de Cruce, 12. 2 voll. fig.

Wesensbecii Paratitla, cum notis Bacchovii, Brederodii, & aliorum, 4.

Thevet Vies des Hommes Illustres, avec leurs Pourtraits, 12 9 voll.

Burnet Histoire de la Reformation d'Angleterre, 12. 4 voll. avec fig.

Constantii Landi, Complani, Comitum Numismatum præcipuæ Romanorum expositiones, cum vetustiss. nummis, 4.

Q. Curtius, cum notis Freinsheimii, Salmasii, & aliorum, 8.

Titus Livius, cum notis Gronovii & aliorum, 8. 3 voll.

Juvenalis cum Vett. Scholiast: & notis integris D. D. Virorum, ex recensione Henninii, 4.

Arbeyd van Mars, of alle desselfs Werken, op nieuws vermeerderd door Anisson Mallet, 8. 3 deelen, vol platen.

Justi Lipsii Opera Omnia, 8. 4 voll. cum fig.

Stedeboek van Savoyen en Piemont, met seer heerlijke platen, in folio, Atlas formaet, 2 deelen.

— 't selve in 't Latijn, fol. 2 voll. Atlas papier.

Hugo Grotius Droit de la Guerre, 12. 3 voll.

— Jaarboeken en Historien, fol. met platen.

Beschryving van Morea en Archipel, fol. met kopere platen. 2 deelen.

Historiæ rei nummariæ veteris scriptores aliquot insigniores, nempe M. Hosti historica antiquitas Rei Nummariæ, Mensurarum, Ponderum, &c. Seldenus de Nummis. Labbé

Biblio-

Bibliotheca Nummaria & Budæus de asse & partibus ejus,
4. 2 voll.

Abrahami Gorlæi Antverpiani Dactyliothecæ, seu annulorum
figillarium quorum apud Priscos tam Græcos quam Ro-
manos usus, ex Ferro, Aere, Argento & Auro prom-
ptuarii Pars Prima, collectis aliunde & ineditis & editis
Annulorum figuris auctior; cum explicationibus Jacobi
Gronovii, 4.

— Dactyliothecæ Pars Secunda, seu Variarum Gemmarum, quibus
antiquitas in signando uti solita, Sculpturæ, triplo quam fue-
runt, partim antehac ineditarum, partim ex scriptis eru-
ditorum virorum collectarum numero locupletiores, cum
succincta singularum explicatione Jacobi Gronovii. Acce-
dit Marbodæi, Galli, Caenomanensis, Carmen de Gem-
mis & Lapidibus, 4.

— Idem 4. Charta Majori. 2 voll.

Lilii Gregorii Gyraldi Opera Omnia, continens Historia Deo-
rum in XVII. syntagmata divisa, (cum eorum Iconibus)
quorum ultimum est de sacrificiis, Libellus de Musis. De
Herculis Vita. De re nautica. De sepulchris & sepeliendi ri-
tibus, cum notis J. Fæz. Historia Poëtarum Græcorum
& Latinorum dialogi, (cum eorum Iconibus & no-
tis Colomesii). quibus accedunt duo de Poëtis sui tem-
poris. Progymnasinata adversus literas & literatos. Ex-
positio Ænigmatum antiquorum & Symbolorum Pytha-
goricorum. Pythagorica præcepta mystica ab Plutarcho
interpretata. Parænesis in ingratos. Liber de annis, men-
sibus, cœterisque temporum partibus. Carmina & Episto-
lia, fol. 2 voll. cum Numismatib. & fig. æneis, sub prælo.

Thesaurus Antiquitatum Romanarum, in quo continentur lectis-
simi quique Scriptores, qui superiori aut nostro seculo Ro-
manæ reipublicæ rationem, disciplinam, leges, instituta,
sacra, artesque togatas ac sagatas explicarunt & illustra-
runt, congestus à Joh. Georgio Grævio: accesserunt va-
riæ & accutatæ tabulæ Æneæ. In magno folio, 8 voll. sub
prælo, de quo jam duo volumina in lucem edita sunt.

Some-

Someren Poëzy of uytspanning van Vernuftten, 4.

Solleysel Mareſchal parfait, 4. 2 voll.

Boekelen opuscula de familiis veterum Jurisconsultorum, &c. 12.

Bebenburg de Juribus Regni & Imperii Romanorum, 4.

Crusii Variæ Observationes Juridicæ & de Herædibus instituentis, 4.

Matthæus de Nobilitate, 4. cum fig.

Caroli Drelincurtii Homericus Achilles, editio altera auctior, 4.

Les Voyages de Monſr. de Monconys, en grand 12. 5. voll. *augmentées avec figures.*

Munting Kruidboek, mitſgaders deſſelfs oeffening, in folio, vol heerlijke platen, van Boomen, Planten, Bloemen, &c. 2 deelen, werd gedrukt.

Hofmanni Lexicon Univerſale, ab ipſo auctore viſum & quidem demiduo auctum, in folio, ſub prælo.

Leon. Auguſtini Gemmæ & Sculpturæ antiquæ, cum earum enarratione, in Latinum verſa ab Jacobo Gronovio, 4. 2 voll.

Senecæ Opera, cum notis Lipſii, fol.

Hankius de Byzantinæ rerum Scriptoribus, 4.

Herbinii Religioſæ Kyoviænſium Cryptæ, cum fig 8.

Ovidii Metamorphoſis, figuris Æneis elegantiff. representata à
Bavern, fol.

Religio Exculpata, 4.

Coccai Eer en Leer verdedigt tegen Huſſius, 4.

— *ad Titum* 4. Ch. Major.

— *in Johannem*, 4. Ch. Maj.

— *in Catecheſin Heidelb.* 8.

Rüpfch de Valvulis, 12.

Jacobus Nicolaus de Vulneribus J. Chriſti, 8.

Sauberti Diſſertationes Philologiçæ, 4.

— *in Matthæum*, 4.

Goſfried Chronyck van 't begin der Wereld tot 1618. alles van nieuws overgeſet, en vervolght tot op deſe tijd, vol heerlijke kopere platen, in folio, 3 deelen. werd gedrukt.

Laurenbergii Græcia, cum Chartis Geographiçis, ſub prælo.

Steno Anatome cerebri, 12.

& plures alii.

F I N I S.

Er

